

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Voimassa 1.7.2024 alkaen
Asiatunnus 422/03.00.00.01/2024

Peltovalvontaohje 2024

Sisällysluettelo

1	YLEISTÄ VALVONNOISTA	6
1.1	Ehdollisuus.....	6
1.2	Ilmoitukset laiminlyönneistä muille viranomaisille	7
1.3	Tarkastusoikeus ja oikeudet maataloushallinnon tietojärjestelmiin	8
1.4	Hakemuksen muutosmahdollisuudet.....	9
1.5	Peltovalvonta ja satelliittiseuranta.....	10
1.5.1	Miten toimitaan, jos satelliitilla seurattavaa ehtoa ei voi todentaa valvontahetkellä.....	12
1.6	Yhteistoiminta-alueiden rooli valvonnassa	12
1.7	Valvontavelvoite ja otannot	13
1.7.1	Ruokaviraston tekemä otanta	13
1.7.2	ELY-keskuksen oma otanta.....	15
1.8	Paikalla tehtävät tarkastukset	15
1.8.1	Droonin käyttö valvonnassa	16
1.8.2	Valvontahavaintojen dokumentointi.....	16
1.8.3	Sääolosuhteiden huomioiminen valvonnassa	18
1.8.4	Ylivoimaisen esteen huomioiminen valvonnassa.....	18
1.9	Valvonnan estäminen	18
1.10	Rikosepäilyt.....	19
1.10.1	Väärinkäyttöihin puuttuminen	19
1.10.2	Eläinsuojelurikokset ja -rikkomukset.....	22
1.11	Valvontatietojen varmennus ja maksut	22
1.12	Tukisovelluksen QlikView ja Qlik Sense -raportit	23
1.13	Valvonta-asiakirjojen säilytys ja julkisuus.....	24
2	MUUTOKSENHAKU TUKIPÄÄTÖKSEEN	25
3	TOIMINTAOHJEET HANKALIIN VALVONTATILANTEISIIN	25
3.1	Virka-avun käyttö	25
3.2	Varautuminen ja toiminta ongelmatilanteissa	26
4	VALVONTA-AJOT JA TARKASTETTAVAT TUET	27
5	TILAKÄYNNIN VALMISTELU JA VALVONNAN TULOS	28
5.1	Ennen tilakäyntiä selvitettävät asiat.....	29
5.2	Valvonnasta ilmoittaminen ja valvontakäynti	29
5.3	Viljelijälle toimitettava valvonnan tulos	31
6	VALVONTAKARTAT	32
7	MAATALOUSMAA	32
7.1	Perus- ja kasvulohko	34
7.2	Perus- ja kasvulohkoon hyväksyttävät alueet	35
7.2.1	Reunaojat.....	36
7.2.2	Sarkaojat ja muut vastaavat kapeat ojat	37
7.2.3	Puustoiset ja pensoittuneet ojat	38
7.2.4	Monimuotoisuuskaistat ja suojakaistat.....	38
7.2.5	Viljelytekniset päisteet sekä puutarhakasvien hoito- ja ajokäytävät	39

7.2.6	Tiet ja muut kulku-urat.....	39
7.2.7	Yhdyskuntateknisten töiden huomiointi valvonnassa.....	40
7.3	Maatalousmaasta poistettavat alat.....	41
7.3.1	Maatalousmaasta poistettavien alojen tallentaminen	43
8	MAATALOUSTOIMINTA.....	43
8.1	Maataloustuotteiden tuottaminen	45
8.2	Maatalousmaan avoimena säilyttäminen	49
9	LOHKON RAJOJEN MÄÄRITTÄMINEN	51
9.1	Peruslohkomuutokset	53
9.2	Kasvulohkojen tallennus.....	55
9.2.1	Valvonnassa käytettävät mittapoikkeamat.....	55
10	PELTOLOHKOREKISTERIVALVONTA.....	56
11	SUORAT TUET	59
11.1	Ekojärjestelmätuki.....	60
11.1.1	Luonnonhoitonurmet	60
11.1.2	Viherlannoitusnurmet	63
11.1.3	Monimuotoisuuskasvit	65
11.2	Erikoiskasvipalkkio ja tärkkelysperunapalkkio.....	69
11.3	Nuoren viljelijän tuki (EU).....	70
12	KANSALLISET PELTOTUET	71
13	LUONNONHAITAKORVAUS	72
14	SIKA- JA SIIPIKARJATALOUDEN TUOTANNOSTA IRROTETTU TUKI	73
15	YMPÄRISTÖKORVAUS	74
15.1	Yleistä	74
15.2	Tilakohtainen toimenpide	75
15.3	Lohkokohtaiset toimenpiteet	78
15.3.1	Maanparannus- ja saneerauskasvit.....	78
15.3.2	Kerääjäkasvit.....	79
15.3.3	Kiertotalouden edistäminen.....	82
15.3.4	Suojavyöhykkeet.....	84
15.3.5	Turvepeltojen nurmet	88
15.3.6	Valumavesien hallinta	91
15.3.7	Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu.....	93
15.3.8	Lintupellot.....	98
16	YMPÄRISTÖSOPIMUKSET	99
16.1	Sopimusten pinta-alavalvonta.....	100
16.2	Sopimusten tukiehtojen valvonta	102
16.2.1	Maatalousluonnon ja maisema hoito.....	102
16.2.2	Kosteikkojen hoito.....	106

17	LUONNONMUKAISEN TUOTANNON KORVAUS.....	108
17.1	Kasvinviljelytilojen luonnonmukaisen tuotannon korvaus.....	109
17.2	Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvaus.....	110
18	EHDOLLISUUS	119
19	EHDOLLISUUDEN SEURAAMUKSET	146
19.1	Laiminlyöntien arvioiminen.....	146
19.2	Lopullisen seuraamuksen muodostuminen	149
19.3	Ehdollisuuden pysyvät laiminlyönnit ja takautuvat seuraamukset.....	149
19.4	Ehdollisuuden valvonnan tulos.....	150
20	PINTA-ALAEROSTA MUODOSTUVAT SEURAAMUKSET	150
20.1	Takautuvat pinta-alaseuraamukset.....	154
20.1.1	Takautuvien pinta-alaseuraamusten arviointi.....	154
20.1.2	Takautuvien pinta-alaseuraamusten käsittely	156
21	EKOJÄRJESTELMÄTUEN SEURAAMUKSET	157
22	YMPÄRISTÖKORVAUKSEN JA LUOMUN SEURAAMUKSET	157
22.1	Toimenpiteiden vähimmäistason vaatimusten seuraamukset	157
22.2	Tilakohtaisen toimenpiteen tukiehtoseuraamukset	159
22.3	Lohkokohtaisten toimenpiteiden tukiehtoseuraamukset.....	159
22.4	Vakava tuen ehdon laiminlyönti.....	160
22.5	Laiminlyönnin toistuvuus.....	160
22.6	Laiminlyönnistä aiheutuva takaisinperintä aiemmille vuosille.....	161
23	YMPÄRISTÖSOPIMUSTEN SEURAAMUKSET.....	162
23.1	Ympäristösopimusten vähimmäistason vaatimuksen.....	162
23.2	Tukiehtopuutteiden vuoksi aiheutuvat seuraamukset	163
23.3	Pinta-alan perusteella aiheutuvat seuraamukset.....	168
24	KANSALLISTEN TUKIEN SEURAAMUKSET.....	170
25	MARKKINAKELPOISEN SADON SEURAAMUKSET.....	170
26	VALVONTATULOKSEN LASKEMINEN	171
26.1	Kasvilajiryhmät ja tukityypit	171
26.2	Kasvilajin vaikutus valvontatulokseen	171
26.3	Maatalousmaan ilmoittamisvelvoite.....	172
26.4	Seuraamusten laskentajärjestys.....	172

Peltovalvontaan liittyvät muut ohjeet Pikantissa

Peltotukien valvonta

- Talviaikainen asiakirjavalvonta (myöhemmin vuonna 2024)
- Peltovalvonnan kuvatulkintaohje
- Kasvikuvien ottaminen valvonnassa
- Maastotiedon keruu -sovelluksen käyttöohje
- Tarkistuslistan käyttöohje

- Tallennusohjeita peltovalvontaan

Eläintukien valvonta

- Eläintukien valvontaohje

Yleiset asiat

- Viljelijän kuuleminen valvonnan estämisestä
- Petostentorjunnan toteuttaminen viljelijätukiin liittyvissä maksajavirastotehtävissä

Ehdollisuuden liittyvät ohjeet

- Hukkakaurarekisterin käyttöohje
- Elintarvikkeiden tuotantoa koskeva ehdollisuuden valvonta - Kasvintuotantotilat 2023
- Rehualan alkutuotannon toimijoiden valvonta v. 2023 - sisältää ehdollisuuden valvontaa

---

1 YLEISTÄ VALVONNOISTA

Peltovalvontaohje on voimassa 1.7.2024 alkaen.

Tässä ohjeessa kerrotaan Ruokaviraston maaseutulinjan ohjeistamien viljelijätukien ja ehdollisuuden ”ilmasto ja ympäristö” erityisalan sekä kasvinsuojeluaineisiin liittyvien vaatimusten valvonnoista. Ruokaviraston elintarvikeketjulinja vastaa ”kansanterveys ja kasvin terveys” sekä ”eläinten hyvinvointi” erityisalojen valvonnasta.

Kun ohjeessa kerrotaan GPS-laitteista, tarkoitetaan sekä GPS- että GNSS-laitteita.

Ohje ei kata kaikkia valvontatilanteita, vaan tarkastajan tulee tarvittaessa ottaa yhteyttä Ruokavirastoon. Kysymykset lähetetään Puimuriin [Pikantissa olevan yhteydenottopainikkeen kautta](#).

Viljelijätukien valvonnoissa tarkastetaan Euroopan unionin (EU) suorita tukia ja ohjelmakorvauksia sekä kansallisia tukia koskevat tukiehdot. Tuella tarkoitetaan tukia, korvauksia, palkkioita ja sopimuksia.

Satelliittiseurannalla seurattavalla tuella tarkoitetaan perustulotukea, nuoren viljelijän tulotukea, uudelleenjakotukea, ekojärjestelmätukea, luonnonhaittakorvausta ja ympäristökorvausta.

Suorilla tuilla tarkoitetaan EU:n kokonaan rahoittamia tukia, joita ovat:

- *perustulotuki*
- *uudelleenjakotulotuki*
- *nuoren viljelijän tulotuki*
- *erikoiskasvipalkkio*
- *tärkkelysperunapalkkio*
- *ekojärjestelmätuki*

Osarahoitteisilla tuilla tarkoitetaan EU:n osittain rahoittamia tukia, joita ovat:

- *ympäristökorvaus*
- *luonnonhaittakorvaus*
- *luonnonmukaisen tuotannon korvaus kasvinviljelytiloille ja kotieläintiloille*
- *ympäristösopimukset*

Kansallisilla tuilla tarkoitetaan Suomen kokonaan rahoittamia tukia, joita ovat:

- *yleinen hehtaarituki*
  - *pohjoinen hehtaarituki*
  - *nuorten viljelijöiden tuki*
  - *sokerijuurikkaan kansallinen tuki*
  - *tuotannosta irrotettu sika- ja siipikarjatalouden tuki*
- } *Pohjoiset hehtaarituet*

1.1 Ehdollisuus

Ehdollisuus koskee tuenhakijan kaikkea maatalousmaata ja maatalouden harjoittamista. Ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen on vaatimuksena kaikissa EU:n kokonaan ja osittain rahoittamissa tuissa.

Ehdollisuuden vaatimuksia pitää noudattaa koko kalenterivuoden ajan (1.1.–31.12.)¹. Myös maatalousmaalla, jota käytetään muuhun kuin maataloustoimintaan, on noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia. Jos maatalousmaalta ei haeta tai siltä perutaan kaikki tuet, on sillä noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia, jos tila hakee kuitenkin jotain EU:n kokonaan ja osittain rahoittamaa tukea.

Jos lohkon, tilan tai sen osan hallinta siirtyy kesken kalenterivuoden, ja lohkolla/ tilalla havaitaan ehdollisuuden laiminlyönti, määrätään seuraamus siirronsaajalle, jos siirronsaaja on vastuussa ehdollisuuden laiminlyönnistä ja jos hänelle myönnetään kyseisen kalenterivuoden tukia. Jos hallinnan siirtäjä on vastuussa ehdollisuuden laiminlyönnistä, kohdistuvat seuraamukset häneen, jos hänelle myönnetään kyseisen kalenterivuoden tukia tai niiden kyseisten kalenterivuosien tukia, joina laiminlyönti on tapahtunut.² [Ehdollisuuden oppaassa](#) kerrotaan ehdollisuuden vaatimuksista tarkemmin.

Ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset sekä lakisääteiset hoitovaatimukset jaetaan seuraaviin osioihin, joita kutsutaan **erityisaloiksi**:

- ilmasto ja ympäristö
- kansanterveys ja kasvinterveys
- eläinten hyvinvointi

Ehdollisuuden vaatimuksista osa tarkistetaan paikan päällä tiläkäynnin yhteydessä ja osa vaatimuksista tarkistetaan talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Lisäksi talviaikaisen kasvipeitteisyyden vaatimusten noudattamista valvotaan satelliittiseurannan avulla.

Ehdollisuuden valvonta-ajolla oleva tila on tarkastettava aina, jos sillä on hallinnassaan maatalousmaata ja sille maksetaan jotain EU:n kokonaan tai osittain rahoittamia pinta-ala- tai eläintukia.

1.2 Ilmoitukset laiminlyönneistä muille viranomaisille

Havaitut lainsäädännön rikkomukset ilmoitetaan mahdollisimman pian tarkastuksen jälkeen lainsäädännöstä vastaaville viranomaisille lomakkeella 182 (saatavilla [Pikantista](#)). Esimerkiksi nitraattiasetuksen rikkomukset ilmoitetaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja epäilyt eläinten hyvinvointivaatimusten laiminlyönneistä aluehallintoviraston läänineläinlääkärille. Jos eläimiä epäillään hoidettavan tai kohdeltavan eläinsuojelulain (247/1996) tai sen perusteella annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, havainnoista on välittömästi ilmoitettava toimivaltaiselle kunnan- tai läänineläinlääkärille tai poliisille. YT-alueelle on tiedotettava asian selvittämisen käynnistämisestä. Ilmoituksesta tulee ottaa kopio elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus).

Nitraattiasetuksen, vesipuite-, luonto- tai lintudirektiivin laiminlyönneistä voidaan pyytää toimivaltaiselta ympäristöviranomaiselta lausunto laiminlyönnin arvioimiseksi.

---

¹ Asetus (EU) 2021/2116 artikla 84.1

² VNa 65/2023 13 §

1.3 Tarkastusoikeus ja oikeudet maataloushallinnon tietojärjestelmiin

---

Tarkastusoikeus

Viljelijätukien tarkastusoikeus on ELY-keskuksilla. Ahvenanmaan maakunnassa kansallisten ja EU:n suorien tukien osalta tarkastusoikeus on Ahvenanmaan valtionvirastolla.³

Ehdollisuuden tarkastusoikeus on ELY-keskuksilla ja aluehallintovirastoilla (AVI). Toimivaltaisella ympäristöviranomaisella on oikeus tarvittaessa osallistua nitraattiasetuksen sekä luonto- ja lintudirektiivin tarkastukseen. Toimivaltaisista ympäristöviranomaisista ovat ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ahvenanmaalla ehdollisuuden tarkastusoikeus on Ahvenanmaan valtionvirastolla ja maakuntahallituksella.

Valvontaa suorittavat viranomaiset tarkastavat, että tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset täyttyvät. Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettu laki (1334/2022) säättää valvontaan osallistuvien oikeuksista ja vastuista.

Tarkastustoiminnassa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita. Valvontaa ei saa suorittaa eikä valvonnassa voi olla läsnä esteellinen henkilö⁴. Virkamiehen toiminnan on oltava riippumatonta ja puolueetonta. Tarkastustehtävissä on noudatettava hallintolain säännöksiä hyvästä hallinnosta ja esteellisyydestä.

Kansallisen lainsäädännön lisäksi varainhoitoasetus (EU, Euratom) 2018/1046 asettaa velvoitteita eturistiriitojen ehkäisemiseksi ja huomioimiseksi. Eturistiriita on olemassa, jos henkilön tehtävien puolueeton ja objektiivinen hoitaminen vaarantuu perhe- tai tunnesiteisiin, poliittiseen tai kansalliseen yhteenkuuluvuuteen tai taloudellisiin etuihin liittyvästä tai mistä tahansa muusta, asianomaisen henkilökohtaisiin etuihin suoraan tai välillisesti liittyvästä syystä. Eturistiriitana pidetty tilanne käsittää objektiiviset olosuhteet, jotka vaikuttavat luottamukseen henkilön riippumattomuutta ja puolueettomuutta kohtaan, vaikka eturistiriita ei toteutuisikaan tai vaikka henkilö ei tosiasiallisesti hyötyisikään tilanteesta.

Varainhoitoasetuksen 61 artiklan mukaan tarkastuksiin osallistuvat henkilöt eivät saa ryhtyä toimiin, joiden yhteydessä saattaa syntyä ristiriita asianomaisen henkilön omien etujen ja unionin etujen välille. Viranomaisen on lisäksi toteutettava eturistiriitojen ennaltaehkäisemiseksi asianmukaisia toimia estääkseen eturistiriitojen syntymisen vastuullaan olevissa tehtävissä ja puututtava tilanteisiin, joita voidaan objektiivisesti tarkasteltuna pitää eturistiriitoina.

Kun tarkastusta tehtäessä henkilö havaitsee, että eturistiriita on mahdollinen, kyseisen henkilön on annettava asia lähimmän esihenkilönsä ratkaistavaksi. Esihenkilö vahvistaa kirjallisesti, onko kyseessä eturistiriita. Jos eturistiriita todetaan, tulee varmistaa, että kyseinen henkilö luopuu kaikista tähän asiaan liittyvistä tehtävistä.

On tärkeä huomioida, että varainhoitoasetuksen eturistiriita on laajempi kuin kansallisen hallintolain käsite esteellisyydestä. Mikä tahansa muu syy on huomioitava omassa työssä, ettei synny ristiriitaa omien etujen ja unionin etujen välille. Jos tulee tilanne, jossa eturistiriita on mahdollinen, pitää huomioida menettelyiden

---

³ Laki 1334/2022 25 §

⁴ Laki 434/2003 27 § ja 28 §

ero. Eturistiriitatilanteessa itsensä jääväminen ei riitä, vaan asia pitää antaa lähimmän esimiehen vahvistettavaksi.

Maksajaviraston ja ELY-keskuksen välisessä maksajavirastosopimuksessa on huomioitu eturistiriitojen ja esteellisyyksien ennaltaehkäisyä ja hallintaa koskevat vaatimukset.⁵

ELY-keskuksen oman henkilöstön maatilojen valvonnan järjestämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota tarkastajien esteettömyyteen ja riippumattomuuteen. Maaseutu- ja energiayksikön henkilöstön maatilojen valvonta on suoritettava toisen ELY-keskuksen toimesta. Tämä vaatimus koskee myös kasvukauden ulkopuolella tehtäviä talviaikaisia asiakirjavalvontoja.

Tarkastajan on valvontakäynnin yhteydessä esitettävä tuensaajalle virkakortti tai muu tarkastusoikeuden osoittava asiakirja kuten valtakirja, mikäli sitä pyydetään nähtäväksi. ELY-keskuksen tai Ahvenanmaan valti-onviraston virkakortti osoittaa tarkastusoikeuden. Valvontoja suorittavan henkilön edellytetään perehtyvän hyvin tukihallinnon toimeenpanoon ja osallistuvan tarkastuksiin valvontaryhmän vastuullisena henkilönä.

Tarkastusvaltuudet on lakkautettava ja valtakirja on perittävä takaisin, mikäli väärinkäytöksiä ilmenee. Väärinkäytöksistä on ilmoitettava Ruokaviraston viljelijätukien valvontayksikön johtajalle.

Oikeudet tietojärjestelmiin

ELY-keskuksen valvontahenkilöstön tehtävien ja sijaisten määrittely on tehtävä maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Käyttöoikeuksien myöntämisessä täytyy huomioida tehtävien eriyttäminen.

ELY-keskuksen henkilöstön tarvitsemat käyttöoikeudet haetaan sähköisesti Pääsynhallinta-järjestelmässä. Tarvittaessa käyttöoikeudet voidaan hakea myös toisen ELY-keskuksen alueelle (esim. virka-apu). Tällöin hakijan oma esimies puoltaa hakemuksen, mutta Ruokaviraston käytöntuki pyytää oikeuksien hyväksymiseen luvan siitä ELY-keskuksesta, jonka alueelle oikeuksia on haettu. Lisätietoa Pääsynhallinnasta ja oikeuksien hakemisesta löytyy [Pikantista](#).

ELY-keskuksen on pidettävä käyttöoikeuksia ajan tasalla. Yksikön päällikön tulee passivoida Pääsynhallinnassa käyttöoikeudet (tai käyttäjätunnukset) sellaisilta henkilöiltä, jotka eivät enää ole niihin työtehtävien puolesta tai muiden syiden takia oikeutettuja.

1.4 Hakemuksen muutosmahdollisuudet

Viljelijä voi muuttaa hakemustaan siihen saakka, kun hänelle ilmoitetaan valvonnasta. Tuen peruminen lohkolta on mahdollista joissain tilanteissa myös valvonnan jälkeen, jos valvonnassa ei ole havaittu mitään lainminlyöntejä. Katso muutos- ja perumismahdollisuuksista tarkemmin [hakuoppaalta](#).

---

⁵ Komission tiedonanto: Ohjeet eturistiriitojen välttämiseen ja hallintaan varainhoitoasetuksen mukaisesti (2021/C 121/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=EN)

Muutosmahdollisuus katkeaa ensimmäiseen yhteydenottoyhteytykseen, vaikka viljelijä ei puhelimeen sillä kerralla vastaisikaan. Ensimmäinen yhteydenottokerta täytyy tallentaa Valvontatapahtuman tiedot -välilehdellä ilmoitusajankohdaksi. Mikäli valvonnasta ei ilmoiteta etukäteen, muutosmahdollisuus katkeaa siihen, kun valvontakäynti aloitetaan. Tieto valvontakäynnin aloittamisesta täytyy tallentaa heti Valvontatapahtuman tiedot-välilehdelle.

1.5 Peltovalvonta ja satelliittiseuranta

Peltovalvonnassa tarkastetaan myös sellaiset tukiehdot, joita seurataan satelliittiseurannalla kaikilta tiloilta. Jos satelliittiseurannan tulos ja peltovalvonnan tulos poikkeavat toisistaan, tuet maksetaan valvonnan tulosten mukaisesti.

Ennen valvonnasta ilmoittamista satelliittiseurannan selvityspyyntöjä voi tulla tiloille normaalisti ja viljelijä voi korjata hakemustaan ja myös lähettää kuvavastauksen normaalisti.

Jos valvonnasta ilmoitetaan sen jälkeen, kun satelliittiseurannan selvityspyyntö on tullut tilalle, mutta viljelijä ei ole vielä reagoinut siihen, ei hakemuksen muuttaminen ole enää mahdollista. Tällaisessa tilanteessa kuvavastauksen lähettäminen satelliittiseurannan selvityspyyntöön ei ole pakollista, mutta se on mahdollista. Tuen maksun kannalta asialla ei ole merkitystä, sillä tuki maksetaan valvonta-ajolle tallennettujen tietojen perusteella.

Satelliittiseurannan selvityspyyntöjä ei lähetetä tiloille enää sen jälkeen, kun valvonnasta on ilmoitettu.

Alla olevassa taulukossa on listattu satelliitilla seurattaviin ehtoihin liittyvät valvontakysymykset sekä vastaavat tarkisteet. Näiden lisäksi satelliitilla seurataan myös sitä, että todettu kasvi vastaa ilmoitettua. Kasvin osalta valvonnassa ei tarvitse satelliittiseurantaa huomioida, vaan todettu kasvi tallennetaan valvonnassa normaaliin tapaan.

	Valvontakysymys	Vastaava satelliittiseurannan tarkiste
6.3.	<i>Nurmesta on korjattu sato, se on niitetty tai uudistettu viimeistään 15.9.</i>	<i>Nurmesta on korjattu sato tai kasvusto on niitetty tai uudistettu</i> <i>Nurmesta on korjattu sato tai kasvusto on laidunnettu tai uudistettu</i> <i>Siemennurmesta on korjattu sato tai kasvusto on niitetty</i>
8.	<i>Lohko on laidunnettu tai niitetty viimeistään 15.9.</i>	<i>Viherkesannon kasvusto on niitetty</i> <i>Viherkesannon kasvusto on laidunnettu</i> <i>Luonnonlaidunlohko on laidunnettu</i> <i>Luonnonlaidunlohko on niitetty</i>
9.	<i>Jos avo- tai sänkikesannolla on kasvustoa, se on niitetty viimeistään 15.9.</i>	<i>Avokesannolla oleva kasvusto on niitetty tai päätetty</i>

		<i>Sänkikesannolla oleva kasvusto niitetty tai lohko on muokattu</i>
13.4.	<i>Luonnonhoitonurmen niitto on tehty ehtojen mukaisesti.</i>	<i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on niitetty tai laidunnettu vähintään joka toinen vuosi viimeistään 15.9.</i> <i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on niitetty tai laidunnettu vähintään joka toinen vuosi viimeistään 15.9. (lohko niitetty viime vuonna)</i> <i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on perustettu tänä vuonna tai niitetty vähintään joka toinen vuosi viimeistään 15.9.</i>
13.5.	<i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti.</i>	<i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on säilytetty 31.7. asti</i> <i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on säilytetty 31.8. asti</i>
13.9.	<i>Viherlannoitusnurmen niitto on tehty ehtojen mukaisesti.</i>	<i>Eköjärjestelmätuen viherlannoitusnurmi on niitetty vähintään joka toinen vuosi viimeistään 15.9.</i> <i>Eköjärjestelmätuen viherlannoitusnurmen kasvusto on niitetty tai laidunnettu vähintään joka toinen vuosi viimeistään 15.9. (lohko niitetty viime vuonna)</i> <i>Eköjärjestelmätuen viherlannoitusnurmen kasvusto on perustettu tänä vuonna tai niitetty vähintään joka toinen vuosi viimeistään 15.9.</i>
13.10.	<i>Viherlannoitusnurmen kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti.</i>	<i>Eköjärjestelmätuen viherlannoitusnurmen kasvusto on säilytetty 31.7. asti</i> <i>Eköjärjestelmätuen viherlannoitusnurmen kasvusto on säilytetty 31.8. asti</i>
13.18.	<i>Monimuotoisuuskasvin kasvusto on säilytetty 15.9. saakka</i>	<i>Monimuotoisuuskasvien kasvusto on säilytetty 15.9. asti</i>
13.19.	<i>Kasvusto on niitetty pääasiallisen kukinnan jälkeen, kuitenkin aikaisintaan 1.8.</i>	<i>Monimuotoisuuskasvien kasvusto on niitetty aikaisintaan 1.8.</i>
13.32.	<i>Suojavyöhykkeen kasvusto on niitetty ja korjattu pois tai suojavyöhyke on laidunnettu viimeistään 15.9. mennessä</i>	<i>Suojavyöhykkeen kasvusto on niitetty ja korjattu pois</i> <i>Suojavyöhyke on laidunnettu</i>
13.42.	<i>Turvepellon kasvusto on niitetty ja korjattu pois tai turvepelto on laidunnettu viimeistään 15.9.</i>	<i>Turvepellon nurmi on niitetty ja korjattu pois</i> <i>Turvepellon nurmi on laidunnettu</i>

1.5.1 Miten toimitaan, jos satelliitilla seurattavaa ehtoa ei voi todentaa valvontahetkellä

Jos satelliitilla seurattavaa ehtoa ei voi valvontakäynnillä vielä todentaa, eli toimenpidettä ei ole vielä tehty ja toimenpiteellä on vielä toteutusaikaa jäljellä tai vaadittu säilyttämisaika on kesken, edellisessä kappaleessa kerrottujen valvontakysymyksen tilanteeksi voi tallentaa *kunnossa*. Ehtojen toteutuminen täytyy kuitenkin varmentaa joko satelliitilla, paikkaan sidotulla valokuvalla tai maastokäynnillä. Pääsääntöisesti toimenpiteen toteuttaminen varmennetaan satelliitilla, jolloin kunnossa oleviin tapauksiin ei tarvitse valvonta-ajolla enää myöhemmin palata.

Kun niittoon ja sadonkorjuuseen tai kasvuston säilyttämiseen liittyvien satelliittiseurannan tarkisteiden tulokset muodostuvat elokuun lopulla ja syyskuussa, Ruokavirasto toimittaa ELY-keskuksille listan valvotuista lohkoista, jotka ovat saaneet punaisen tuloksen satelliittiseurannassa. Huomioi, että satelliittiseurannan tarkisteet muodostuvat hakemustietojen perusteella. Jos valvonnassa on jaettu kasvulohkoja tai todettu muuta kasvia kuin lohkolle on ilmoitettu, tarkista aina tapauskohtaisesti, koskeeko satelliittiseurannan laiminlyönti tallentamaasi valvonnan kasvulohkoa. Valvonnan selvityspyyntöä ei tarvitse lähettää, jos tarkiste ei valvonnan havaintojen perusteella enää koske lohkoa.

- Jos tukiehtoon liittyvä tarkisteen tulos on kunnossa, ei viljelijää tarvitse pyytää toimittamaan paikkaan sidottua valokuvaa, eikä myöskään maastokäyntiä tarvitse. Valvontakysymyksen kunnossa-vasaus on oikein, eikä asiaa tarvitse enempää selvittää.
- Jos satelliittiseurannan tarkisteen tuloksena on laiminlyönti, täytyy lohkolle lähettää valvonnan selvityspyyntö, johon viljelijän on vastattava kuvalla. Kuvasta on pystyttävä näkemään, että vaadittu toimenpide on tehty tai kasvusto säilytetty ehtojen mukaisesti. ELY-keskus voi halutessaan tehdä myös uusintakäynnin. Tällöin valvonnan muistiinpanoihin on otettava lohkolta kuva, josta voidaan todeta ehdon noudattaminen tai laiminlyönti.

Jos valvontakäynti tehdään sen jälkeen, kun lista punaisista lohkoista on toimitettu, mutta toimenpiteellä on toteuttamisaikaa vielä jäljellä, lähetetään lohkoista normaalisti valvonnan selvityspyyntö, jos se on esimerkiksi niittämättä.

Jos valvontakäynti tehdään vasta sen jälkeen, kun ehtoon liittyvä päivämääräraja on ohitettu (esimerkiksi niitto 15.9. tai luonnonhoitonurmen säilyttäminen 31.8.), tallennetaan valvontakysymys normaalisti maastossa tehtyjen havaintojen perusteella. Jos kasvustoa ei ole niitetty, tallennetaan laiminlyönti.

Jos esimerkiksi on syytä epäillä, että ehtoa ei noudateta, voi valvonnan selvityspyynnön lähettää tarvittaessa myös ennen satelliittiseurannan tulosta.

1.6 Yhteistoiminta-alueiden rooli valvonnassa

Yhteistoiminta-alueen (YT-alue) viranomainen tekee hallinnolliset tarkastukset kaikkiin viljelijätukihakemuksiin. YT-alueen on ilmoitettava ELY-keskukselle valvontaan ne hakemukset, joissa epäselvän asian tarkastamiseksi tarvitaan tilakäynti.

YT-alueet tekevät hallinnollista valvontaa myös ehdollisuuden vaatimukseen. Jos hakemustietojen perusteella jokin ehdollisuuden vaatimus ei täyty, viedään tila valvonta-ajolle, jonka kautta YT-alue määrittää ehdollisuuden seuraamuksen.

Lohkon hallintaa ei tarkasteta paikalla tehtävässä valvonnassa. Jos tiläkäynnillä käy ilmi, että lohko ei ole tuenhakijan hallinnassa, asiasta on ilmoitettava kuntaan ja kunta tarkastaa tilan kaikkien lohkojen hallinnan.

Viljelijä voi saada kahdenlaisia selvityspyyntöjä: satelliittiseurannan selvityspyyntöjä ja valvonnan selvityspyyntöjä. Satelliittiseurannan selvityspyyntöjä voivat käsitellä sekä kunnat että ELY-keskukset, mutta valvonnan selvityspyyntöihin lähetettyjä vastauksia saa käsitellä ainoastaan tarkastajat.

Tilan valvonnasta ei voi vastata henkilö, joka on ottanut vastaan tai käsitellyt tilan hakemuksen. YT-alue ei voi suorittaa ELY-keskukselle siirrettyä valvontatehtävää.

1.7 Valvontavelvoite ja otannat

Tilat valitaan paikalla tehtäviin tarkastuksiin keskitetysti Ruokaviraston määrittämällä otannoilla, jotka jaetaan peltovalvontaotantoihin ja ehdollisuuden otantoihin.

- Peltovalvontaotanta: Otantaan valitulta tilalta tarkastetaan kaikki pinta-alaperusteiset tuet, joita viljelijä on hakenut peltotukihaussa tarkastuksen kohteena oleville lohkoille. Jos tilalla havaitaan puutteita ehdollisuuden noudattamisessa, laajennetaan valvonta koskemaan sitä ehdollisuuden vaatimusta, missä puute on havaittu.
- Ehdollisuuden otanta peltovalvonnan yhteydessä: Otantaan valitulta tilalta tarkastetaan kaikki pinta-alaperusteiset tuet, joita viljelijä on hakenut. Lisäksi tiloilta valvotaan vaatimukset, jotka liittyvät erityisalaan ”ilmasto ja ympäristö,” sekä ehdollisuuden kasvinsuojeluaineisiin liittyvät vaatimukset ja/tai kasvintuotantotilojen rehu- ja elintarvikehygienian vaatimukset sen mukaisesti missä otannassa tila on. Ruokaviraston elintarvikeketjulinja vastaa kasvintuotantotilojen rehu- ja elintarvikehygieniavalvonnan otannoista.

Otantaperusteet

Tiloja valitaan valvontaan satunnaisesti sekä painotetusti. Satunnaisotannassa jokaisella tuensaajalla on sama todennäköisyys tulla valituksi valvontaan. Painotetussa otannassa korostetaan joitakin ominaisuuksia ja piirteitä, jotka ovat olleet tyypillisiä aiemmin seuraamuksia saaneilla tiloilla. Tällaisilla tiloilla on suurempi todennäköisyys joutua valvontaan.

Kaikissa painotetuissa otannoissa käytetään perusteena mm. aikaisempien vuosien valvontatulosten tilastollista analyysia. Peltovalvontojen ja ehdollisuuden painotetussa otannassa on käytössä riskimalli, joka tarkoittaa, että tarkastettavat tilat valitaan tilastollisen analyysin avulla. Myös ELY-keskukset voivat ottaa tiloja joko osittaiseen tai koko tilaa koskevaan valvontaan omalla otannalla.

1.7.1 Ruokaviraston tekemä otanta

Peltotukien hakemuksen jättävistä tuensaajista on valvottava vähintään 0,1 % paikan päällä⁶. Ehdollisuutta on valvottava vähintään 1 % tuensaajista, jotka hakevat jotakin EU:n suoraa tai osarahoitteista tukea⁶.

---

⁶ VNa 266/2024 15 §

Ehdollisuuden valvonnassa oleville tiloille tehdään myös peltovalvonta, joten vuonna 2024 tarkastetaan yhteensä noin 2 % peltotukien hakemuksen lähettäneistä tiloista. Täydentäviä lisäotantoja voidaan tehdä, jos eri tukien valvontavelvoitteet eivät täyty suunnitelluilla otantamäärillä.

Peltovalvontaotannassa olevista tiloista valvotaan satunnaisesti 20–50 % ja painotetulla otannalla 50–80 %. Prosenttiosuudet tarkastellaan tukikohtaisesti.⁷

Ehdollisuuden otannassa olevista tiloista valvotaan satunnaisesti 20–40 % ja painotetulla otannalla 60–80 %.⁸

Ehdollisuuden valvontavelvoitetta on nostettava, mikäli ehtojen noudattamisessa havaitaan merkittäviä sääntöjenvastaisuuksia kahden edellisen vuoden satunnaisotannan perusteella tehdyissä valvonnoissa.⁹

Pelto-otannoissa käytössä olevassa riskimallissa on mukana seuraavia tekijät:

- 1) Tila on sitoutunut ympäristökorvaukseen
- 2) Pienten peruslohkojen (alle 0,5 ha) suuri yhteispinta-ala
- 3) Aiemmat ympäristötuen seuraamuseurot
- 4) Iso peruslohkojen ympärysmittojen suhde lohkojen yhteispinta-alaan
- 5) Turvelohkot
- 6) Sitoutuminen monimuotoisuuskasvit-toimenpiteeseen
- 7) Tila on ilmoittanut kesantoa tai luonnonhoitonurmea vähintään 4 vuotta peräkkäin samalla peruslohkolla
- 8) Viljojen pieni prosenttiosuus tilan ilmoittamasta maatalousalasta
- 9) Tila ei ole sitoutunut toimenpiteeseen valumavesien hallinta

Ehdollisuuden otannassa käytössä olevassa riskimallissa on mukana muun muassa seuraavia tekijöitä:

- 1) Toistuva ehdollisuuden/täydentävien ehtojen noudattamatta jättäminen
- 2) Voimassa oleva sitoumus ympäristökorvauksesta
- 3) Turvelohkot
- 4) Ympäristökorvauksen alatoimenpiteiden pieni lukumäärä
- 5) Tilalla ei ole maisema-monimuotoisuuspeltoja
- 6) Tilalla, joka ei hae eläintukia, ei ole laitumia tai vastaavat nurmia
- 7) Tila ei ole sitoutunut toimenpiteeseen talviaikainen kasvipeitteisyys
- 8) Tila ei ole käyttänyt tilaneuvontaa

Alla on esitetty otantojen suunniteltu aikataulu. Mikäli valvontavelvoitteet eivät niiden jälkeen täyty kaikkien tukien osalta, tehdään elokuussa vielä lisäotantoja. Velvoitteen täytyminen tarkastellaan koko maan tasolla.

1. otanta (satunnainen) edellisen vuoden hakemuksista ennen tukihaun päättymistä
2. otanta (satunnainen) 30.6. mennessä
3. otanta (painotettu) 30.6. mennessä
4. otanta (satunnainen/painotettu) täydennysotos elo-syyskuussa

---

⁷ VNa 134/2023 15 §

⁸ VNa 65/2023 3 §

⁹ VNa 65/2023 4 §

Ennen peltotukien hakuajan päättymistä tehtävissä otannoissa valvontaan poimitujen tilojen tiedot ovat ELY-keskusten käytettävissä kesäkuun alkupuolella ja myöhempien otantojen tilojen tiedot heti kun otannat valmistuvat. Kesäkuun alkupuolella toimitettavilla listoilla näytetään edellisen vuoden tietoja. Listat päivitetään tukihaun päättymisen jälkeen.

YT-alueen on tehtävä myöhässä jätettyjen peltotukien hakemusten tallennukset 25.6. mennessä.

1.7.2 ELY-keskuksen oma otanta

ELY-keskus voi ottaa tiloja tarkastettavaksi omalla otannalla¹⁰. Esimerkiksi ilmiantojen kautta tulleet tilat voidaan tarvittaessa ottaa omaan otantaan. Omalle otannalle otetut tilat voidaan tarkastaa joko kokonaan tai osittain. Osittain valvotuilta tiloilta voidaan tarkastaa esimerkiksi jokin yksittäinen lohko tai tukiehto. Kokonaan valvotut tilat lasketaan mukaan valvontaveloitteeseen. Kokonaan ja osittain valvotut tilat viedään omille valvonta-ajoilleen.

Peltovalvonnan yhteydessä havaitut ehdollisuuden laiminlyönnit laajennetaan kyseiselle peltovalvonta-ajolle (pois lukien laadunarvioinnin ajo). Ehdollisuuden oman otannan ajolle tallennetaan tilat, jotka on otettu ehdollisuuden valvontaan esimerkiksi ilmiannon vuoksi. Tiloilta tarkastetaan vain laiminlyöty vaatimus. Tilakäynnit on tehtävä tämän kalenterivuoden loppuun mennessä. Tarkastukseen otetaan kaikki lohkot, joita laiminlyöty vaatimus koskee.

Ehdollisuuden laajennusvalvontoja voidaan tehdä myös hallinnollisesti (esimerkiksi hukkakaura tai lantala-puute), eli tarkastus tehdään ilman tilakäyntiä. Myös tällöin laajennus kohdistuu vain laiminlyötyyn vaatimukseen.

Jos hallinnon suoran leikkauksen ristiintarkastusajolla olevien lohkojen rajausta joutuu korjaamaan, se täytyy tehdä oman otannan valvonta-ajolla. Suoraan tuolla RT-ajolla korjaaminen aiheuttaa sovellusvirhettä.

EU-toimielinten (komissio, tilintarkastustuomioistuim) Suomeen kohdistuvien tarkastusten yhteydessä tarkastamat tilat ELY-keskus vie omalle otannalle aina silloin, kun tarkastuksen yhteydessä havaitaan virheitä pinta-aloissa tai tukiehtojen noudattamisessa.

Oman otannan kokonaan valvotut tilat ovat maksukiellossa niin kauan, kunnes valvonta on varmennettu. ELY-keskus ei voi poistaa valvonta-ajolle tallennettua tilaa. Jos tila on viety oman otannan valvonta-ajolle virheellisesti, tallennetaan tilaksi ”ei valvottavaa”. Valvontatiedoista täytyy myös poistaa kaikki tallennukset, jotka vaikuttavat maksuun.

1.8 Paikalla tehtävät tarkastukset

ELY-keskusten on tarkastettava tilakäynnein kaikki peltovalvontaotannassa olevat tilat ja lohkot. Peltovalvonnat voidaan aloittaa 1.7.2024.

---

¹⁰ Laki 1334/2022 23 §

Ympäristökorvauksen osalta uusintakäynti täytyy tehdä, jos

- suojavyöhykkeen tai turvepeltojen nurmien kasvustoa ei ole niitetty ja/tai korjattu valvontahetkellä
- kerääjäkasvia ei ole kylvetty (jos valvontakäynti tehdään ennen 15.8.)
- puutarhakasvin katetta ei ole asetettu (jos valvontakäynti tehdään ennen 31.7.)

Uusintakäynnin voi korvata viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. Valokuva pyydetään lähettämällä viljelijälle selvityspyyntö Tukisovelluksesta. Selvityspyynnössä on tieto siitä, mistä ja mihin mennessä valokuva täytyy ottaa.

Kaikki peltovalvonnat pitää olla tehtynä 15.11.2024 mennessä. Karttakorjaukset olisi hyvä olla tehtynä mahdollisimman suurelta osalta tiloista 2.10. mennessä. Tällöin tuenhakija saa syysilmoitukselle oikeat pinta-alat.

Ennakot voidaan maksaa myös valvonnassa oleville tiloille ennen valvontojen valmistumista. Tilalle maksettavien loppumaksujen edellytys on, että kyseisen tilan valvonta on valmistunut¹¹. Ennakoita maksetaan ympäristökorvauksessa ja luomukorvauksessa. Muiden tukien osalta kaikki maksut ovat loppumaksua. Ehdollisuuden valvonnan keskeneräisyys ei vaikuta tukien maksuun.

Pinta-alaristiintarkastusvalvontojen ajot ovat maksukiellossa kevään 2025 maksujen osalta siihen saakka, kunnes valvonta on varmennettu.

1.8.1 Droonin käyttö valvonnassa¹²

Valvonnassa voidaan käyttää perinteisten valvontamenetelmien lisäksi tai sijaan uusia tekniikoita kuten miehittämättömiä ilma-aluksia (esimerkiksi drooni). Droonin käyttämisestä valvonnassa on ilmoitettava tuenhakijalle valvonnasta ilmoittamisen yhteydessä tai viimeistään valvontatilanteessa.

Droonia voidaan käyttää joidenkin yksittäisten tukiehtojen varmistamiseen. Peruslohkon pinta-alaa ei voi korjata drooni-kuvan perusteella. Kasvulohkojen rajauksen voi tarkistaa. Mittaustapa on tällöin 13 (mittaus näytöltä).

Kun valvonnassa käytetään miehittämätöntä ilma-alusta, ilma-aluksen käyttöoikeus valvonnassa on virkavastuulla toimivalla viranomaisella. Valvonnassa on huolehdittava, että ei vaaranneta henkilöitä koskevia oikeuksia eikä yksityiselämän suojaa ja muuta yksityisyyden suojaa, koska esimerkiksi henkilöt saattavat olla tunnistettavissa droonin avulla otetuissa kuva-aineistoissa. Kuva-aineistosta ei saa olla tunnistettavissa henkilöitä tai ajoneuvoja eikä kuva-aineistoon saa sisältyä kuvia esimerkiksi asuinrakennuksista.

Kaikkien kamerallisten droonien käyttäjien täytyy rekisteröityä ja useimmiten myös suorittaa vähintään verkotentti. Jos lennätät droonia, huolehdi, että nämä ovat kunnossa. Traficomin nettisivuilta voit lukea enemmän [ohjeita lennättämiseen](#).

1.8.2 Valvontahavaintojen dokumentointi

Valvontahavainnot on dokumentoitava siten, että valvonnan eteneminen voidaan jäljittää.

---

¹¹ Laki 1332/2022 9 §, Laki 1333/2022 11 §, Laki 1559/2001 24 a §

¹² Laki 1334/2022 24 §

Kaikki tarkastuskäyntiä koskevat tiedot ja havainnot tallennetaan Tukisovellukseen. Kaikki seuraamuksia aiheuttavat havainnot on perusteltava huolellisesti. Tukisovellus laskee tallennettujen havaintojen perusteella mahdolliset seuraamukset ja tarkastaja voi joissakin tapauksissa tarvittaessa muuttaa laskennan tuottamaa seuraamusta. Jos seuraamusta muutetaan, on muutos aina perusteltava Tukisovellukseen. Myös muut harkinnanvaraiset seuraamukset on perusteltava.

Perustelu on tärkeä myös silloin, jos kysymyksessä on rajatapaus ja tarkastaja päätyy arviossaan siihen, että seuraamusta ei ole tarpeen antaa. Tällainen tilanne voi olla silloin, jos vaatimuksen tavoitteet eivät vaaranna (esimerkiksi mietit loholla, onko siellä liikaa rikkakasveja ja päädyt siihen tulokseen, että kasvusto on vielä hyväksyttävä). Perustelusta on käytävä ilmi minkä vuoksi seuraamusta ei anneta.

Perustelu kirjoitetaan pääsääntöisesti valvontakysymykseen liittyvään lisätietokenttään, josta tieto menee myös viljelijälle lähetettävään valvonnan tulokseen. Ehdollisuuden laiminlyönnit kuvaillaan lisäksi ehdollisuuden haitarissa vaatimuksen lisätietokenttään. Jos perusteluteksti on kovin pitkä, sen voi kirjoittaa myös erilliseen asiakirjaan ja lisätä valvonnan tuloksen liitteeksi. Tällöin se on myös arkistossa kunnan nähtävissä mahdollista takaisinperintäpäätöstä laadittaessa. Pelkkä kirjallinen perustelu ei yleensä riitä, vaan sen lisäksi tarvitaan usein havaintoa tukeva valokuva. Tuloksessa on mainittava, että kuvat ovat nähtävissä Vipu-palvelussa.

Kun valokuva otetaan mobiililaitteella, Tukisovelluksen muistiinpanovälinettä käyttäen, sovellukseen jää automaattisesti merkintä valokuvan ottopaikasta ja -suunnasta. Jos valokuvaa ei oteta tämän muistiinpanovälineen avulla, sijaintitiedon voi lisätä ohjelmassa manuaalisesti jälkepäin. Jos sijaintitietoa ei ole, valokuva täytyy ottaa siten, että sen voi kohdentaa oikeaan paikkaan esimerkiksi rakennuksen koordinaattien perusteella. Järjestelmä voi esimerkiksi heikosta nettiyhteydestä johtuen heittää kuvan joskus väärään sijaintiin tai suuntaan. Varmista erityisesti Vipussa näytettävien kuvien suunta- ja sijaintitiedot ja korjaa ne tarvittaessa oikeiksi. Valokuvasta on selkeästi käytävä ilmi seuraamuksen aiheuttava laiminlyönti. Muilla laitteilla otetut kuvat voi liittää Tukisovelluksen muistiinpanoon. Valvontakartan muistiinpanosta (kuvista ja teksteistä) voi muodostaa pdf-tulosteen, jonka voi laittaa valvonnan tuloksen liitteeksi. Tulosteelle valituissa kuvissa näkyy kuvanottoajankohta sekä sijainti. Kuvien liittämistä ja tulosteen muodostamisesta on ohjeet [Pikantissa](#) peltovalvontojen tallennusohjeessa.

Lohkon muistiinpanoihin liitetään, maastossa otetun kuvan lisäksi, kuva lohkokirjanpitoon kirjatusta siemen-seoksesta tai vastaavasta tiedosta, jos siemenseoksen sisältö on tukiehdossa vaadittu kirjattavaksi lohkokirjanpitoon (esimerkiksi ekojärjestelmätuen toimenpiteet). Näin tukiehdon noudattaminen voidaan todentaa paremmin kuin pelkällä kasvustokuvalla.

GPS-laitteella otetuista tarkastuspisteistä tehdään muistiinpanoteksti, jotta tieto välittyy viljelijälle.

Tarkastaja voi valita ne kuvat ja muistiinpanot, jotka haluaa näytettävän Vipussa. Jos kuvaa tai muistiinpanoa ei ole laitettu Vipussa näytettäväksi, se näkyy vain Tukisovelluksessa.

Kerro viljelijälle kuvaamisesta ja siitä, että valokuvat on tarkoitettu ainoastaan viranomaiskäyttöön. Huolehdi, että kuvassa ei näy esimerkiksi tunnistettavia henkilöitä tai rekisterikilpiä. Pyri mahdollisuuksien mukaan myös siihen, että paikka ei ole tunnistettavissa valokuvan perusteella.

1.8.3 Sääolosuhteiden huomioiminen valvonnassa

Jos kasvusto on epäonnistunut sääolosuhteiden takia, se voidaan silti hyväksyä valvonnassa. Viljelijän on kuitenkin tällöin pystyttävä osoittamaan, että lohko on kylvetty. Tarkastelussa voi hyödyntää esim. siemenkuitteja, viljelijän kirjanpitoa sekä Essiä. Lisäksi valvonnassa on selvitettävä, onko kuivuus tai märkyys ollut alueella sellaista, että se on voinut pilata kasvuston. On siis pystyttävä todentamaan, johtuuko kasvuston epäonnistuminen säästä vai viljelijän viljelytavasta. Säähavaintoja voi tarkastella säähavaintoasemittain Ilmatieteenlaitoksen sivuilta <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/havaintojen-lataus>.

Kasvusto voi epäonnistua myös muutoin kuin sääolosuhteiden takia. Silloin on selvitettävä esimerkiksi se, oliko viljelijän käyttämä siemenmäärä riittävä. Eri kasvien ohjeellisia siemenmääriä voi selvittää siemenmyyjien internetsivuilta.

Jos siemenmäärä on ollut riittävä, niin on otettava kantaa, onko muokkaus ja kylvö tehty asianmukaisesti. Kasvien siemenmäärät voivat olla pieniä, jolloin esimerkiksi kylvö on tehtävä huolellisesti. Kasvuston pitää olla sellainen, että se täyttää maataloustoiminnan vaatimuksen. Siihen pääsee vain riittävällä siemenmäärällä ja asianmukaisilla viljelytoimilla, joihin kuuluvat esimerkiksi riittävä lannoitus ja kasvinsuojelutoimenpiteet.

1.8.4 Ylivoimaisen esteen huomioiminen valvonnassa

Ylivoimainen este voidaan huomioida valvonnassa, jos siitä on tehty ilmoitus YT-alueelle tai ELY-keskukseen luomu- tai sopimuskäsittelijälle. Se arkistoidaan kunnassa hakemukselle lomakeasialle 950 ja sen olemassaolon voi tarkastaa sähköisestä arkistosta ennen valvontakäyntiä. Jos kunta ei hyväksy ylivoimaista estettä, täytyy toimenpiteiden laiminlyönnistä määrätä asianmukaiset seuraamukset. Jos ylivoimainen este on hyväksytty kunnassa, lohkolle hyväksytään valvonnassa hakemuksen mukainen kasvi. Myös välikasviksi hyväksytään ilmoitettu välikasvi. Tukehtoihin tallennetaan pääsääntöisesti *kunnossa*. Lisätietoihin täytyy kirjoittaa maininta ylivoimaisesta esteestä.

1.9 Valvonnan estäminen

Jos viljelijä tarkastuksesta ilmoitettaessa estää tarkastuksen tekemisen, on hänelle selvitettävä, että tällöin viljelijän tuki-, sitoumus- sekä sopimushakemukset hylätään.¹³ Viljelijälle lähetetään kirjallinen ilmoitus (kuuleminen) tarkastuksen estämisestä ja siitä aiheutuvista seuraamuksista. Ilmoituspohja löytyy [Pikantista](#). Viljelijälle on varattava kohtuullinen määräaika antaa asiassa selvitys ja ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä asian ratkaisemista¹⁴.

Viljelijä voi antaa selvityksessä suostumuksensa valvontaan ilmoitusajan puitteissa. Tarkastajiksi pitää tällöin määrätä kaksi kokenutta tarkastajaa. Mikäli tilalla epäillään eläinsuojelu- tai ympäristörikkomusta, valvontakäynti on syytä tehdä viivytyksettä. Tarvittaessa voidaan käyttää virka-apua, katso kpl 3.1

---

¹³ Laki 1334/2022 32 § 2 mom.

¹⁴ Laki 434/2003 33 §

Tiläkäynnin estäminen ei aiheuta erillisiä seuraamuksia, jos valvonta voidaan kuitenkin suorittaa myöhemässä vaiheessa. Seuraamuksia määrättäessä tulee arvioida tavallista tarkemmin mahdollinen virheen tahallisuus ja ilmoittamisen jälkeen mahdollisesti korjatut puutteet.

Jos viljelijä tai tämän edustaja estää paikalla tehtävän tarkastuksen tekemisen, kunta hylkää tukihakemukset ELY-keskuksen pyynnöstä. Tämä tarkoittaa sitä, että suoria pinta-alamatukia, luonnonhaittakorvausta ja kansallisia pinta-alamatukia¹⁵ ei myönnetä valvontavuonna. Ympäristökorvauksen, luomun ja ympäristösopimusten osalta kaikki sitoumus-/sopimuskauden aikana maksetut tuet peritään takaisin viemällä tila takautuvien seuraamusten valvonta-ajoille. Jos tila on ollut aikaisemmin sitoumus-/sopimuskauden aikana valvonnassa, peritään tuet takaisin vain kyseiseen valvontavuoteen asti.

Jos viljelijä estää jonkun ehdollisuuden tarkastuksen, viljelijä menettää kaikki tuet, joissa ehdollisuus on vaatimuksena (EU:n suorat tuet ja osarahoitteiset tuet). Jos viljelijälle on maksettu tukiennakkoa ja ennakon maksun perusteena olevien tukiehtojen tarkastus estyy viljelijästä johtuvasta syystä, on maksettu ennakko perittävä takaisin.

Tallenna tässä tapauksessa valvontatapahtuman tiedot välilehdelle, että tilalla ei ole valvottavaa. Kirjoita perusteluihin valvonnan estämisestä.

Valvontatapahtuma	Tilanne	Vastuutarkastaja	Lisätoiminnot
6454 PELTOLOHKO RT (PINTA-ALA) 2018	Aloitettu	Roininen Kirsi	Kohteella ei valvottavaa

Kaikissa tilanteissa, joissa tarkastajan turvallisuus koetaan tilalla uhatuksi, on tarkastus keskeytettävä.

1.10 Rikosepäilyt

Tarkastajan ensisijaisena tehtävänä on valvoa tuen ehtojen noudattamista. Tarkastuksen yhteydessä saattaa kuitenkin tulla esille myös rikokseen viittaavia seikkoja. Mikäli tarkastuksen yhteydessä on aiheutta epäillä tuen hakuun liittyvää rikosta, tarkastajan on kerrottava asiasta välittömästi esimiehelleen. Lisäksi asiasta on tehtävä ilmoitus petostentorjuntaohjeistuksen mukaisesti Ruokavirastolle osoitteeseen petostentorjunta@ruokavirasto.fi. ELY-keskuksen on tarvittaessa jätettävä esitutkintapyyntö poliisille. Asiasta on kerrottu lisää petostentorjuntaa käsittelevissä [Ruokaviraston ohjeissa](#).¹⁶

1.10.1 Väärinkäyttöksiin puuttuminen

Väärinkäytöksellä tarkoitetaan kaikkia tahattomia ja tahallisia toimia, joiden seurauksena julkisia varoja käytetään vastoin niiden säädettyä käyttötarkoitusta. Petoksella tarkoitetaan epäilyä siitä, että väärinkäytös on

¹⁵ Laki 1334/2032 32 §

¹⁶ Maksajaviraston petostentorjuntastrategia CAP27 (asianro 7320/03.04.10.00.02/2022), Petostentorjunnan toteuttaminen viljelijätukiin liittyvissä maksajavirastotehtävissä (asianro2965/03.00.00.01/2023)

aiheutettu tekijän tahallisella toiminnalla, jonka tarkoituksena on ollut joko saavuttaa oikeudetonta taloudellista etua taikka aiheuttaa julkisiin varoihin kohdistuvaa taloudellista vahinkoa.

Väärinkäyttöihin puuttumisesta on ohjeistettu tarkemmin Pikantissa annetussa [ohjeissa](#).

Petos voi olla esimerkiksi avustuspetos tai väärennys eri tekemuodoissaan.

Avustuspetos¹⁷

Joka

1. antaa avustuksesta päättävälle väärän tiedon seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salaa sellaisen seikan tai
2. jättää ilmoittamatta sellaisesta avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin olennaisesti vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta, josta myöntämispäätöksen yhteydessä tai muuten on erityisesti velvoitettu ilmoittamaan,

ja siten hankkii tai yrittää hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä, on tuomittava *avustuspetoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Törkeä avustuspetos¹⁸

Jos avustuspetoksessa tavoitellaan huomattavaa hyötyä ja avustuspetos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikosentekijä on tuomittava *törkeästä avustuspetoksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Väärennys¹⁹

Joka valmistaa väärän asiakirjan tai muun todistuskappaleen tai väärentää sellaisen käytettäväksi harhauttavana todisteena taikka käyttää väärää tai väärennettyä todistuskappaletta tällaisena todisteena, on tuomittava väärennyksestä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Viranomaisen tulee puuttua väärinkäytöstilanteisiin myös petostentorjunnan näkökulmasta. Kun tukeen aiheutuvan valvonnan seuraamuksen ja tuen takaisinperinnän lisäksi on pelko saada myös rikosoikeudellinen seuraamus, se nostaa kynnystä ryhtyä petoksellisiin toimiin.

Jos tukea on maksettu liikaa tai perusteettomasti, se peritään joka tapauksessa takaisin siitä riippumatta, miten asia muuten etenee. Valvonnasta aiheutuvat seuraamukset tukiin ja tuen takaisinperintä eivät ole este rikosprosessille ja rikosoikeudellisten seuraamusten määräämiselle.

Väärinkäytöstilanteita voivat esimerkiksi olla:

- Tuenhakija väärentää asiakirjan
- Tuenhakija hakee korvausta toimenpiteistä, joita hän ei voi edes toteuttaa ja yrittää siten saada perusteetonta etua

---

¹⁷ Laki 39/1889 29 luku 5 §

¹⁸ Laki 29 luku 6 §

¹⁹ Laki 33 luku 1 §

- Tuenhakija hakee tukea lohkosta, joka ei ole hänen hallinnassaan
- Tuenhakija ilmoittaa peltona muuta kuin maatalousmaata
- Tuenhakija ilmoittaa lohkolle korkeamman tuen saamiseksi eri kasvia kuin sinne oikeasti on kylvetty
- Tuenhakija antaa tarkoituksella puutteellisia tukihakemustietoja tuen saamiseksi
- Tuenhakija jakaa tilan keinotekoisesti korkeampien tukien saamiseksi tai seuraamusten välttämiseksi

Tarkistuslista - voiko kyse olla rikoksesta

Tässä tarkistuslistassa avustuspetoksen tunnusmerkistö on jaettu osiin. Tarkistuslistaa voi käyttää apuna sen harkinnassa voisiko kyseessä olla rikos. Mitä useampaan kysymykseen vastaat kyllä, sen todennäköisemmin hakijan toiminta viittaa petokselliseen toimintaan.

Hakijan toimi	Toimen vaikutus
Avustuspetoksen tunnusmerkistö	
Hakija on antanut väärän tiedon viranomaiselle hakemuksessa, ilmoituksessa tai valvonnassa	Tiedon antaminen on omiaan olennaisesti vaikuttamaan tuen saantiin, määrään tai ehtoihin
Hakija on salannut tiedon viranomaiselta hakemuksessa, ilmoituksessa tai valvonnassa	Tiedon salaaminen vaikuttaa olennaisesti tuen saantiin, määrään tai ehtoihin
Hakija on jättänyt ilmoittamatta olosuhteiden muutoksesta, josta myöntämispäätöksen yhteydessä tai muuten on erityisesti velvoitettu ilmoittamaan	Ilmoittamatta jättäminen vaikuttaa olennaisesti tuen saantiin, määrään tai ehtoihin
Hakija hankkii tai yrittää hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä	Hakija tai muu taho saa tukea tai muuta hyötyä enemmän kuin mihin hän on oikeutettu
Törkeän avustuspetoksen tunnusmerkistö	
Hakija tavoittelee huomattavaa hyötyä	Hakijan tavoittelema hyöty on vähintään 10 000–20 000 euroa
Hakijan teko on kokonaisuutena arvoitellen törkeä	Hakija on toiminut suunnitelmallisesti tai tavoittelee hyötyä tietoisesti

Väärinkäytöksistä ilmoittaminen ja mahdollinen tutkintapyyntö

Kun ELY-keskuksessa havaitaan väärinkäyttö, ilmoitetaan siitä viraston sisäisen ohjeistuksen mukaisesti organisaation sisällä. ELY-keskuksen tulee mahdollisten valvontaseuraamusten lisäksi arvioida tarve tutkintapyyntönsä tekemisestä tekopaikkakunnan poliisille. Poliisin tehtävä on selvittää, onko rikosta tapahtunut.

Ilmoituskynnyksen ei tule olla kovin korkea, jotta teko tulisi esitutkinta- ja syyttäjäviranomaisten ja tarvittaessa tuomioistuimen selvitettäväksi ja arvioitavaksi.²⁰

---

²⁰ Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtiontalouden tarkastusvirastosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 39/2000 vp s. 28-29.

Tahallisista väärinkäytöksistä on ilmoitettava myös maksajavirastolle. Lisäksi valtion viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava viipymättä toiminnassaan tehdystä, sen hoitamiin tai vastattavina oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneesta väärinkäytöksestä valtiontalouden tarkastusvirastolle.²¹

1.10.2 Eläinsuojelurikokset ja -rikkomukset

Jos on aihetta epäillä, että valvottavalla tilalla ei ole noudatettu eläinsuojeluun liittyviä säädöksiä, ELY-keskuksen tarkastajan on ilmoitettava havainnoistaan välittömästi toimivaltaiselle virkaeläinlääkärille (kunnan- tai läänineläinlääkärille), terveystarkastajalle tai poliisille ja pyydettyä tekemään eläinsuojelutarkastus.²² Asian selvittämisen käynnistymisestä on tiedotettava YT-alueelle, jonka on seurattava asian etenemistä lainvoimaiseen tuomioon saakka.

Tuenhakijan, tilan osallisen tai heidän kanssaan yritystoimintaa harjoittavan perheenjäsenen saama eläintenpitokielto vaikuttaa eläinperusteisten tukien myöntämiseen ja maksamiseen. Tukea ei makseta rikoksen tekovuoden ja eläintenpitokiellon päättymisen välisenä ajanjaksona siitä eläinlajista, jota eläintenpitokielto koskee. Jos eläintukia on maksettu ennen eläintenpitokiellon määräämistä, tuet peritään takaisin rikoksen tekovuodesta lähtien.²³

1.11 Valvontatietojen varmennus ja maksut

Valvontojen havainnot tallennetaan Tukisovellukseen. Sika- ja siipikarjan tuotannosta irrotetun tuen valvonta tehdään peltovalvonnan yhteydessä ja sen valvontahavainnot tallennetaan peltovalvonta-ajolla.

Valvontatietojen varmennus on edellytyksenä hakemuksen siirtymiselle maksatukseen osa rahoitteisten tukien ja kansallisten eläintukien loppumaksuissa ja kaikissa suorien tukien sekä kansallisten pinta-alatukien maksuissa. YT-alue ei myöskään voi lähettää tukipäätöstä ennen kuin valvonta on varmennettu. Myös keskeneräinen ehdollisuuden koordinointi estää tukipäätöksen lähettämisen, mutta ei maksua. Valvonnan on oltava valmis siinä vaiheessa, kun se varmennetaan.

Oman otannan osittain valvottujen ajon (7717), laadunarviointiajojen (7751, 7752), lohkon tasalaatuisuusajon (7750) ja maastokatselmointiajon (7762) ei tarvitse olla varmennettu ennen maksujen lähtemistä. Tällöin on huomioitava, että tuki menee tilalle maksun poimintahetken tallennustilanteen mukaisesti.

- Varmentajan on oltava esimies tai muu kokenut ja asiaan perehtynyt henkilö.
- Varmentajan on oltava henkilö, joka ei ole ollut osallisena tarkastuksessa muuten.
- Varmentajan on varmistettava tuloksen oikeellisuus.

Seuraamustapauksissa tulee tiedottaa YT-aluetta siitä, milloin valvonnan havainnot on lähetetty viljelijälle ja milloin kuulemisaika päättyy. Tällöin YT-alue lähettää tukipäätöksen vasta sen jälkeen, kun kuulemisaika on päättynyt. Viljelijä näkee Vipussa ajantasaisen tukilaskelman, joten myös keskeneräisten tallennusten tilanne on nähtävissä.

---

²¹ Laki 676/2000 16 §

²² VNa 163/2023 24 §

²³ Laki 1334/2022 36 §

HUOM! Laskenta huomioi tallennetut valvontatiedot myös siinä tilanteessa, että tilan valvontatilanteeksi on tallennettu *Ei valvottavaa*. Eli jos tila on viety esimerkiksi oman otannan ajolle vahingossa ja sen jälkeen tallennettu tilaksi *Ei valvottavaa*, valvontatietoihin ei saa tallentaa mitään mikä vaikuttaa tuen määrään.

1.12 Tukisovelluksen QlikView ja Qlik Sense -raportit

Tukisovelluksessa on nähtävissä useita erilaisia Qlik Sense ja QlikView -raportteja, joista osa liittyy valvontaan. Lähes kaikki raportit ovat sekä ELY-keskusten että YT-alueiden käytettävissä. Qlik Sense raportti Ehdollisuudesta on koko maan osalta näkyvissä ELYille ja Aveille ja YTAlle vain oman alueensa osalta. QlikView jää vähitellen pois käytöstä ja sen tilalle tulee Qlik Sense. Raportit ovat pääasiassa jo Qlik Sense -muotoisia, mutta muutamia raportteja siirretään QlikViewista Qlik Senseen vielä vuoden 2024 aikana. Kun raporttia ei enää löydy QlikView-raporttien joukosta, se löytyy Qlik Sense raporteista. QlikView-raportit löytyvät seuraavan polun takaa: Oikopolut → Raportit → QlikView-raportit. Avautuvasta listasta voit valita raportin, jota haluat tarkastella. Raportin nimessä on lyhyt kuvaus siitä, mitä tietoja raportti sisältää. Linkki Qlik Sense raporttipor-taaliin löytyy suoraan Oikopolut -valikosta.

Qlik Sense raportit:

Suojakaistavaatimus – Peruslohkokohtainen suojakaistan määrä

- Täältä voit katsoa paljonko tilalla tai lohkollla on ehdollisuuden suojakaistavaatimusta.
- Kun olet tallentanut valvontahavainnot, voit katsoa täältä myös sen, paljonko vaaditun ja todetun suojakaistan erotus on

Viereiset_lohkot – Valvonnan yhteydessä korjatut viereisen tilan lohkot

- Täältä voit kootusti katsoa lohkot, joita on korjattu jonkun toisen tilan valvonnan yhteydessä sellaisilta tiloilta, jotka eivät ole valvonnassa. Tarkista täältä onko tilalla pinta-alaeroa tullut yli 10 aaria. Jos on, vie tila oman otannan osittain valvottujen valvonta-ajolle, jotta tilalle saa lähetettyä valvontayhteenvedon ja tiedon pinta-alaleikkauksesta

Maastokatselmoitavat tilat – Tilat, joilla on sopimuslohkoja 2060 tai 2061

- Raportilla näkyvät kaikki tilat, jotka ovat hakeneet sopimusta 2060 tai 2061 ja joiden sopimuslohkot pitäisi tulevalla ohjelmakaudella maastokatselmoida. Raportilla on vain sopimuslohkot.

Havainnoista muutetut hakemukset

- ELYt voivat käydä katsomassa raportilta, onko kunnassa muutosmerkintä jo tehty, että valvonta voidaan varmentaa.

Rajakorjausten käsittelytilanne

- Raportilla on lohkot, joilla viljelijän tekemä rajakorjaus on hylätty kunnassa. Erillisellä valinnalla näet, onko lohko myös valvonnassa. Tulostaulukossa on myös muutosmerkinnän tilanne. ELY-tarkastajat voivat tarkistaa valvonnassa olevat lohkot, joiden rajakorjaus on hylätty. Tarkastajien tulee seurata, onko kunta tehnyt jo näille muutosmerkinnän. Valvonta voidaan suorittaa loppuun vasta, kun muutosmerkinnän muutokset on huomioitu valvonnassa.

Satelliittiseurannan selvityspyynnöt

- Raportilla on kaikki satelliittiseurannan kautta automaattisesti lähteneet selvityspyynnöt, niiden määräpäivät ja selvitystilanteet ja mahdolliset vastauspäivämäärät. Valitse ensin, haetko

kasvulohkoihin vai toimenpidelohkoihin liittyviä selvityspyyntöjä. Vasta tämän valinnan jälkeen tulostaulukossa näkyy tuloksia. Tulostaulukossa näet valintojesi mukaiset satelliittiseurannan selvityspyyntöjen tilanteet ja aiheet, sekä kasvulohkovalinnalla mahdolliset alkuperäiset ja korjatut kasvit tai toimenpidelohkovalinnalla kasvipeitteisyyslaji.

Tarkastuskertomukset

- Tarkastuskertomukset raportilla voi seurata kaikkien Tukisovelluksen kautta lähetettävien tarkastuskertomusten lähetystilannetta. Raportilla on kaksi välilehteä, joista ensimmäisellä näytetään tarkastuskertomukset, joita ei ole lähetetty yhtään kertaa (ei postitettu) tai ne on lähetetty ainakin yhden kerran (on postitettu). Toisella välilehdellä näytetään tilat, joilla on valvonta-ajolle tehty toimenpiteitä sen jälkeen, kun tarkastuskertomus on lähetetty.

QlikView-raportit:

VALVONTA_001 – Valvontatilanteiden seurantaraportti

- Tältä raportilta voit seurata valvontojen tallennustilannetta esimerkiksi ELY-keskuksittain tai valvonta-ajoittain. Raportti siirretään Qlik Senseen vuoden 2024 aikana.

Täydehdot

- Täältä voit katsoa täydentävien ehtojen valvontojen tilanteen, valvontatulokset, laiminlyönneistä annetut seuraamukset sekä koordinoinnin tilanteen vuoteen 2022 asti. Raportti säilytetään QlikView-raporteissa vuoden 2024 loppuun asti.

Jokaisesta QlikView raportista pääsee linkin kautta QlikView-raporttien tekniseen käyttöohjeeseen. QlikSense raporttien käyttöohjeet löytyvät Tukisovellusraporttien listauksesta ensimmäisenä.

1.13 Valvonta-asiakirjojen säilytys ja julkisuus

Kaikki valvonta-asiakirjat liitteineen arkistoidaan Tukisovelluksen sähköiseen arkistoon. Arkistointiohjeet ovat Pikantissa: [valvonnan sähköisen arkistoinnin ohje](#) sekä [yleinen arkistointiohje](#). Valvonta-asiakirjoja ovat valvonnan tulos, mahdolliset muistiot ja tuloksen liitteeksi laitetut kartat. Peltovalvonnan tarkistuslista ja ravinneliite eivät ole sähköiseen arkistoon liitettäviä valvonta-asiakirjoja, eikä niitä tarvitse arkistoida.

Valvontapöytäkirjat ovat pääsääntöisesti julkisia asiakirjoja. Pöytäkirja tulee julkiseksi siinä vaiheessa, kun tarkastaja on sen allekirjoittanut²⁴. Valvonta-asiakirjat ovat salaisia silloin, jos tiedon antaminen saattaisi vaarantaa valvonnan toteutumisen tai aiheuttaa vahinkoa asianosaisille²⁵. Valvonta-asiakirjojen julkisuudesta voit lukea lisää julkisuuslaista (621/1999).

---

²⁴ Laki 621/1999 6 §

²⁵ Laki 621/1999 24 §

---

2 MUUTOKSENHAKU TUKIPÄÄTÖKSEEN

Tuenhakija voi hakea muutosta valvontatulokseen vaatimalla oikaisua YT-alueen tekemään tukipäätökseen. Oikaisua vaaditaan toimivaltaiselta ELY-keskukselta tai Ahvenanmaan valtionvirastolta kirjallisella oikaisuvaatimuksella 30 päivän kuluessa tukipäätöksen tiedoksisaannista. ELY-keskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston tekemään tukipäätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallinto-laissa säädetään.²⁶

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Viljelijätkuikiin liittyvää muutosta voi hakea Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta ja Ahvenanmaan valtionviraston päätöksistä Ahvenanmaan hallintotuomioistuimesta. Muutoksenhakuun hallinto-oikeudessa sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa²⁷ säädetään.

Hallinto-oikeuden tai Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään eli vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.²⁸

---

3 TOIMINTAOHJEET HANKALIIN VALVONTATILANTEISIIN

Ohjeiden on tarkoitus selkeyttää toimintatapoja tilanteissa, joissa tarkastajan turvallisuus voi olla vaarassa tai tarkastajia on uhattu tarkastuskäynnillä.

3.1 Virka-avun käyttö

Virka-avun käytöstä on säädetty tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 1334/2022 25 §:n 5 momentissa. YT-alueen ilmoituksen, ELY-keskuksen tai muun yhteistyökumppanin aikaisemman kokemuksen perusteella vaikeaksi koettuihin tilakohteisiin voidaan suorittaa valvonta vasta, kun valvonnasta on ilmoitettu tilalle. YT-alueelta on hyvä kysyä tarkempia tietoja tilasta, jotta uhkaaviin tilanteisiin voidaan varautua ennalta. Poliisilta voidaan myös kysyä tietoja tilan tilanteesta erityisesti niissä tapauksissa, joissa arvioidaan tulevan ongelmia valvonnassa.

Virka-apua on pyydettävä silloin, kun on aihetta epäillä tarkastajan turvallisuuden vaarantuvan tilalla tapahtuvan valvonnan aikana. Virka-avun tarpeesta ilmoitetaan paikalliselle poliisille. Ns. kiireettömän virka-avun osalta olisi hyvä olla yhteydessä poliisiin hyvissä ajoin ennen tarkastuskäyntiä, jotta käynnin toteutus on mahdollista suunnitella yhdessä poliisin kanssa.

Mikäli tilalle ei voida lähteä uhkailun vuoksi, viljelijälle tulee lähettää kuuleminen tarkastuksen estymisestä ja siitä mahdollisesti aiheutuvista seuraamuksista (katso luku 1.9)

---

²⁶ Laki 1334/2022 54 §

²⁷ Laki 808/2019

²⁸ Laki 1334/2022 54 § ja laki 808/2019

3.2 Varautuminen ja toiminta ongelmatilanteissa

ELY-keskuksessa on jo tarkastuskauden alussa hyvä sopia yhteisistä toimintatavoista tarkastuskäynneillä.

Tarkastustehtävät suoritetaan pääosin pareittain. Valvontatehtävän luonne, tarkastajan kokemus, tehtävien aikataulut yms. seikat huomioiden voidaan tarkastuksia suorittaa myös yksin. ELY-keskuksessa on aina tiedettävä tarkastuskäynnin ajankohta ja paikka.

Tarkastus tilalla voidaan aina jättää kesken joko kokonaan tai osittain (esim. asiakirjojen tarkastus myöhemmin kuulemismenettelynä), jos tarkastajia uhkaillaan tai he kokevat tarkastustilanteen uhkaavaksi. Tapahtuneesta uhkailusta tehdään välittömästi ilmoitus poliisille ja otetaan yhteyttä valvontapäällikköön tai hänen esimiehensä. Tarkastuskäynnin kulusta laaditaan muistio ja kirjataan ylös tarkastuskäynnin keskeytymisen syyt, tapahtumapaikka, aika ja kaikki osalliset.

Esitutkintapyynnön teossa voidaan noudattaa ELY-keskuksen antamia tarkempia sisäisiä ohjeita. Viranomaisen uhkaus on riittävä peruste esitutkintailmoitukselle.

Myös keskeytyneestä tarkastuskäynnistä laaditaan valvonnan tulos. Pöytäkirjasta on käytävä ilmi valvonnan keskeytyminen tilalla viljelijästä/hänen edustajastaan johtuneista syistä. Keskeytymisen syistä ja tarkastuskäynnin tapahtumista laaditaan muistio pöytäkirjan liitteeksi. Kaikista kesken jätetyistä valvonnoista tarkastajan tulee sopia esimiehensä kanssa niistä menetelmistä, joilla tarkastus voidaan viipymättä suorittaa loppuun asti.

Tilalla tapahtuneen uhkaavan tilanteen jälkeen tiedotetaan Ruokaviraston viljelijätukien valvontayksikön johtajaa.

TILAKÄYNTIIN VALMISTAUTUMINEN

4 VALVONTA-AJOT JA TARKASTETTAVAT TUET

Taulukko 1. Kokotilavalvonta-ajot vuonna 2024.

Ajonumero	Nimi	Ajoperuste
7700	Peltovalvonta 2024, satunnaisotos	satunnainen
7701	Peltovalvonta 2024 (sis. pelto ehdollisuus), satunnaisotos	satunnainen
7702	Peltovalvonta 2024 (sis. rehu- ja elintarvikehygieniä ehdollisuus), satunnaisotos	satunnainen
7703	Peltovalvonta 2024 (sis. pelto sekä rehu- ja elintarvikehygieniä ehdollisuus), satunnais-otos	satunnainen
7704	Peltovalvonta 2024, painotettu otos	painotettu
7705	Peltovalvonta 2024 (sis. pelto ehdollisuus), painotettu otos	painotettu
7706	Peltovalvonta 2024 (sis. rehu- ja elintarvikehygieniä ehdollisuus), painotettu otos	painotettu
7707	Peltovalvonta 2024 (sis. pelto sekä rehu- ja elintarvikehygieniä ehdollisuus), painotettu otos	painotettu

Taulukko 2. Oman otannan valvonta-ajot vuonna 2024.

Ajonumero	Nimi	Ajoperuste
7716	Peltovalvonta 2024, oma otos (kokonaan valvottu)	oma otanta
7717	Peltovalvonta 2024, oma otos (osittain valvottu)	oma otanta, osittain valvottu
7718	Ehdollisuus (pelto sekä rehu- ja elintarvikehygieniä) 2024, oma otos	oma otanta, osittain valvottu
7719	Ehdollisuus (pelto sekä rehu- ja elintarvikehygieniä) 2024, hallinnollinen laajennus	hallinnollinen laajennus
7729	Talviaikainen asiakirjavalvonta 2024, (ehdollisuus), oma otos	oma otanta, osittain valvottu
7728	Talviaikainen asiakirjavalvonta 2024, oma otos	oma otanta

Taulukko 3. Muut valvonta-ajot vuonna 2024.

Ajonumero	Nimi	Ajoperuste
7724	Talviaikainen asiakirjavalvonta 2024	satunnainen
7726	Talviaikainen asiakirjavalvonta 2024	painotettu
7725	Talviaikainen asiakirjavalvonta 2024 (sis. ehdollisuus)	satunnainen
7727	Talviaikainen asiakirjavalvonta 2024 (sis. ehdollisuus)	painotettu
7742	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2023	oma otanta, osittain valvottu
7743	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2022	oma otanta, osittain valvottu
7744	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2021	oma otanta, osittain valvottu

7745	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2020	oma otanta, osittain valvottu
7764	Ehdollisuuden hallinnollinen tarkastus 2024	hallinnollinen tarkastus
7567	Ehdollisuuden hallinnollinen tarkastus 2024, talviaikainen kasvipeitteisyys	hallinnollinen tarkastus
7762	Ympäristösopimusten maastokatselmoinnit 2024	hallinnollinen tarkastus
7763	Ympäristösopimusten 1-v. toimenpiteet 2024	hallinnollinen tarkastus

Taulukko 4. Satelliittiseurantaan liittyvät valvonta-ajot vuonna 2024.

Ajonumero	Nimi	Ajoperuste
7750	Lohkon tukikelpoisuus 2024	hallinnollinen tarkastus
7538	Ehdollisuuden satelliittiseuranta 2024 (kasvipeite)	hallinnollinen tarkastus
7755	Ehdollisuuden satelliittiseuranta 2024	hallinnollinen tarkastus
7751	Laadunarviointi 2024	laadunarviointi
7752	Laadunarviointi 2024, talviaikainen asiakirjavalvonta	laadunarviointi

Satelliittiseurantaan liittyviin tarkastuksiin on erilliset ohjeet, eikä niitä käsitellä Peltovalvontaohjeessa.

ELY-keskuksen on tarkastettava kaikki valvonta-ajolla olevat lohkot. Tarkastus kohdistuu kaikkiin tukiin, joita lohkolle on haettu. Ehdollisuuden ehtojen noudattamista valvotaan ehdollisuuden otantaan valituilta tiloilta. Rehu- ja elintarvikemyhygienian valvontaa ei ohjeisteta tässä ohjeessa, vaan sen valvontaohjeet löytyvät **Pikantista**.

Peltovalvonnan yhteydessä valvotaan myös sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki (tukityypit 1611 ja 1721), jos peltovalvontaan valittu tila on kyseistä tukea hakenut.

5 TILAKÄYNNIN VALMISTELU JA VALVONNAN TULOS

ELY-keskuksen on ennen tilakäyntiä käytävä läpi tilan hakemusasiakirjat (saatavissa sähköisessä arkistossa) sekä mahdolliset ympäristösopimukset. Jos tarkastaja havaitsee virheitä tallennuksissa, täytyy ottaa yhteys kuntaan virheen korjaamiseksi. Hakemuksiin kunnan toimesta tehdyt muutosmerkinnät pitää olla asiallisesti dokumentoitu.

Kaikki paperilla jätettyjen peltotukihakemusten tuet ja lohkot pitää olla tallennettuna ja tallennuksen tarkastus tehtynä YT-alueella ennen kuin Tukisovelluksessa voi luoda tilalle valvottavat ehdot ja tulostaa tarkistuslistan. Valvonnassa olevat tilat, jotka ovat jättäneet peltotukihakemuksen paperilla, saat haettua Tukisovelluksen valvontaosion haun suodattimista. Vain myöhästyneen hakemuksen voi jättää paperilla.

5.1 Ennen tilakäyntiä selvittävät asiat

Yleiset

- rajoittuuko tilan lohkoja vesistöön
- Natura- ja muiden luonnonsuojelualueiden rajaukset
- onko tilalla ehdollisuuden mukaisia maisemapiirteitä
- onko tilalla lohkoja tai lohkon osia, joiden kaltevuus on yli 15 % (Ahvenanmaa yli 10 %) (taso Tukisovelluksen karttaosiossa)
- onko tila jättänyt ylivoimaisen esteen ilmoituksen (lomakeasia 950)
- onko tilalla karttamateriaalin perusteella GPS-mitattavia lohkoja

Ehdollisuuden valvonnassa olevat tilat

- onko tila hukkakaurarekisterissä ja onko viljelijä ilmoittanut hakemuksella lohkoilla olevasta hukkakaurasta
- eläinmäärä

Ympäristökorvaus

- mitä toimenpiteitä viljelijä on valinnut, mitä tietoja niistä on saatavilla tukihakemuksesta ja mitä tukiehtopuuotteita on aiemmin todettu
- miten viljelijä on toteuttanut säätösaloajituksen, kuivatusvesien kierrätyksen tai altakastelun (kartta sähköisessä arkistossa)

Ympäristösopimus

- sopimusten valvonta aloitetaan elokuun puolivälin jälkeen, jotta hoitotoimien vaikutus on näkyvässä
- sopimuskäsittelyyn liittyvän hallinnollisen tarkastuskäynnin eli maastokatselmoinnin tilanne valvottavalla tilalla tulee selvittää sopimuskäsittelijältä
- Arkistosta löytyvässä hoitosuunnitelmassa on lohkokohtaisesti hoitotoimet, joita tilan tulee noudattaa

Ennen pellolle menoa on hyvä selvittää, onko tilalla tehty kasvinsuojeluruiskutuksia esimerkiksi tarkastuspäivän aamuna. Jos lohkoja on ruiskutettu, on tarkastuskäynnille suositeltavaa pukeutua pitkähihaisiin ja -lahkeisiin vaatteisiin, jotta kasvinsuojeluaineille altistumista voidaan vähentää.

5.2 Valvonnasta ilmoittaminen ja valvontakäynti

Valvonnasta ilmoittaminen

Paikalla tehtävistä tarkastuksista voidaan ilmoittaa ennalta edellyttäen, ettei tarkastuksen tarkoitusta vaaranneta²⁹. Valvontapäivää voidaan sovitella, jos viljelijä on estynyt erityisen syyn, kuten lähiomaisen kuolemantapauksen tai merkkipäivän johdosta. Ilmoitus on annettava mahdollisimman lyhyellä varoitusajalla, joka saa olla enintään 14 päivää. Valvonnasta ilmoittaminen on suositeltavaa tehdä enintään 48 tuntia ennen paikalla tehtävää valvontaa. Ehdollisuuden paikalla tehtäviä tarkastuksia ei voida ilmoittaa ennalta, jos ehdollisuuden sovellettavassa lainsäädännössä näin edellytetään.

---

²⁹ Laki 1332/2022 32 §

Ennalta ilmoittamisella pyritään varmistamaan, että viljelijä tai hänen edustajansa voivat halutessaan osallistua tarkastukseen. Jos viljelijä tai hänen edustajansa ei ilmoituksesta huolimatta ole paikalla, suoritetaan tarkastus ilmoitettuna aikana. Eläinsuojoihin tai muihin tuotantorakennuksiin ei kuitenkaan saa mennä ilman viljelijää tai hänen lupaansa. Viljelijällä tarkoitetaan tässä yhteydessä hakemuksen jättänyttä henkilöä tai hänen puolisoaan. Heidän valtuuttamukseen voidaan hyväksyä henkilö, joka esittää kirjallisen valtakirjan tai jonka viljelijä tarkastuksen alussa suullisesti ilmoittaa edustavan tuensaajaa.

Viljelijä ei voi perua tukia eikä muuttaa hakemusta sen jälkeen, kun valvonnasta on ilmoitettu.³⁰ Poikkeuksena ovat seuraavat tapaukset:

- 1) lohkot, joille on ilmoitettu kerääjäkasvitoimenpide. Näiltä toimenpiteen korvauksen voi perua kerääjäkasvin kylvön määräaikaan saakka eli 15.8.
- 2) lohkot, joille on ilmoitettu välikasvi, mutta sitä ei kylvetä esimerkiksi sääolosuhteista johtuvista syistä. Ilmoituksen välikasvista voi perua.

Tuen perumisesta pitää ilmoittaa kuntaan vapaamuotoisella kirjallisella ilmoituksella.

Tukisovellukseen tallennetaan ilmoituksen ajankohta ja sen vastaanottaja. Ilmoituksen yhteydessä tulee mainita ne asiakirjat, jotka viljelijän on hyvä ottaa valmiiksi esille. Tilakäynnillä tarkastettavat tiedot voidaan katsoa myös tietojärjestelmistä.

Valvonnasta ilmoittamisen ajankohta täytyy tallentaa Tukisovellukseen saman tien, kun viljelijälle soitetaan, koska ilmoittamisajankohta lukitsee muutosten tekemisen Vipu-palvelussa.

HUOM! Ilmoittamisajankohta täytyy tallentaa heti ensimmäisen soittokerran yhteydessä, vaikka viljelijä ei puhelimeen vastaisikaan. Se ajankohta, kun viljelijään on saatu yhteys, voidaan kirjoittaa lisätietoihin Valvontatapahtuman tiedot- välilehdelle.

Jos valvontakäynti tehdään ilmoittamatta, lukitaan muutosmahdollisuus Vipussa sillä, että tallennetaan maastokäynnin aloitusajankohta. Aloitusajankohta täytyy sen vuoksi tallentaa heti, kun tarkastuskäynti aloitetaan.

Valvontakäynti

Paikalla tehtävässä valvonnassa tarkastajan on selvitettävä viljelijälle tai hänen edustajalleen seuraavat asiat:

- valvonnan tarkoitus
- tilan otantaperuste (satunnainen/painotettu/oma otanta) ja tekijät, jotka ovat voineet vaikuttaa tilan nousemiseen painotetun otannan valvontaan
- käytetyt menetelmät ja välineet sekä lohkojen mittaamisessa käytetyn menetelmän mittaustarkkuus
- mitä havaintoja valvonnassa tehtiin ja miten ne mahdollisesti vaikuttavat maksettavaan tukeen
- valvonnan tulos vaikuttaa YT-alueen tekemään tukipäätökseen, johon viljelijä voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella
- valvontaohje on saatavilla Ruokaviraston nettisivuilla ja siinä on tarkemmin selvitetty valvontamenetelmiä ja seuraamuksia.

---

³⁰ Asetus (EU) N:o 1173/2022 artikla 7, Laki 1334/2022 14 §

Tarkastuksessa läsnä olleiden asianosaisten ja heidän avustajansa nimet kirjataan Tukisovellukseen. Myös se on merkittävä, jos viljelijä tai hänen edustajansa ei ollut paikalla tarkastusta suoritettaessa. Viljelijän valtuuttama avustaja voi olla tarkastuksessa läsnä, vaikka viljelijä itse osallistuisi tarkastukseen. Jos viljelijän puolelta tarkastukseen osallistuu useita henkilöitä, tilan varsinainen edustaja on selvitettävä.

Yksi valvontakäynti voi kestää useamman päivän. Yksi valvontakäynti kattaa tilan kaikkien valvonta-ajolla olevien lohkojen tarkastamisen kertaalleen. Uusintakäynti tallennetaan silloin, kun käydään tarkastamassa asia, jota ei varsinaisella valvontakäynnillä voida/voitu tarkastaa.

5.3 Viljelijälle toimitettava valvonnan tulos

Viljelijälle toimitettava valvonnan tulos on koonti valvonnassa tarkastetuista ehdoista ja tehdyistä havainnoista sekä pinta-aloista. Jos on tehty ehdollisuuden valvontaa, siihen sisältyy myös laiminlyönnin arviointi. Valvonnan tuloksesta ei käy ilmi euromääräisiä vaikutuksia tukiin, vaan ne ovat nähtävissä kunkin tuen tukipäätöksellä.

Valvonnan tuloksesta käy ilmi seuraavat asiat³¹:

- 1) tarkastuksen kohteena olleet tuet
- 2) paikalla olleet henkilöt
- 3) valvontaan johtanut valintaperuste
- 4) ilmoitettiin viljelijälle ennalta ja milloin ilmoitus tehtiin
- 5) tarkastetut tukiehdot ja vähimmäisvaatimukset
- 6) tarkastetut kasvulohkot ja pinta-alamittausten tulokset valvonnassa tehdyt havainnot ja laiminlyönnot

Jos valokuvia käytetään seuraamusten perusteluna tai lohkojen rajoihin tehdään muutoksia valvonnassa, niin *Valvontatapahtuman tiedot* -välilehdellä olevaan kohtaan *Lisätiedot tuenhakijalle* kirjoitetaan tieto, että kuvat ja kartat ovat nähtävissä Vipu-palvelussa. Kyseiseen kohtaan voi kirjata myös muuta tietoa, joka ei liity mihinkään laiminlyöntiin tai kasvulohkoon.

Tarkastaja allekirjoittaa valvonnan tuloksen koneellisesti, ja se lähetetään viljelijälle hallintolain mukaisesti ilman aiheetonta viivytystä. Jos tila on ehdollisuuden valvonnassa, on tulos laadittava pääsääntöisesti kolmen kuukauden kuluessa tilakäynnistä³².

Peltovalvonnan tulos lähetetään viljelijälle tiedoksi ja kuultavaksi. Viljelijälle tai hänen edustajalleen on annettava mahdollisuus tarkastusta ja tarkastushavainnoista koskevien mielipiteiden kirjaamiseen ja allekirjoittamiseen³³. Viljelijä voi toimittaa selvityksensä postitse tai sähköpostilla. Viljelijän toimittama selvitys viedään sähköiseen arkistoon tuloksen liitteeksi.

Jos viljelijällä ei ole kommentoitavaa, selvitystä ei ole välttämätöntä palauttaa. Allekirjoituksen puuttuminen ei estä asian jatkokesittelyä. Viljelijän allekirjoitus tarkastuskertomuksella ei poista viljelijän

---

³¹ Laki 1334/2022 20 §

³² VNa 65/2023 9 §

³³ Laki 1334/2022 30 §

muutoksenhakuoikeutta lopulliseen tukipäätökseen. Tarkastuskertomukselle kirjatut ELY-keskuksen havainnot sitovat YT-aluetta oikaisuvaatimuskelpoisen ratkaisun tekemisessä.

Hallinnon tekemästä suoran leikkauksen ristiintarkastuksesta ei lähetetä tarkastuskertomusta, vaan muuttuneet pinta-alat voi käydä katsomassa Vipu-palvelusta. Jos viljelijällä on lohkoja hallinnon suoran leikkauksen ristiintarkastusajolla, hänelle ilmoitetaan siitä tekstiviestillä.

---

6 VALVONTAKARTAT

Valvonnassa on käytettävä ensisijaisesti Tukisovelluksessa saatavilla olevia karttoja. Myös muuta vastaavatasoista kartta-aineistoa sekä satelliitti- ja ilmakuva-aineistoa voidaan käyttää valvonnassa apuna.³⁴

Paperisia valvontakarttoja ei enää vuonna 2024 ole mahdollista tulostaa Peltolohkorekisterin raporttiportaalista.

[Peltolohkorekisterin raporttiportaalista](#) on saatavissa edelleen aiempien vuosien valvontakartat.

Digitoinnissa olevat lohkot

ELY-keskus voi nähdä maatilán digitoinnissa olevat lohkot Tukisovelluksen maatilán tiedoista.

PINTA-ALAVALVONTA

---

7 MAATALOUSMAA

Lohkon on oltava maatalousmaata³⁵. Vaatimus koskee myös raivioita. Jotta lohko on maatalousmaata, sen on oltava viljelykelpoinen. Viljelykelpoisuudella tarkoitetaan sitä, että uusilla lohkoilla on tehty normaalit maataloustoiminnan edellyttämät peruskunnostustoimenpiteet ja vanhojen lohkojen viljelykunnosta huolehditaan aktiivisesti. Lohkolle täytyy voida kylvää viljelykasvi viimeistään 30.6. Maatalousmaan on oltava maanpeittämää alaa. Se tarkoittaa sitä, että maatalousmaa ei voi olla säännöllisesti veden alla, eli ei ole täynnä rapakoita ja mutavelliä. Lohko tai sen osa ei voi olla niin märkä, että siellä ei voi tehdä normaaleja maataloustoimenpiteitä.

Maatalousmaalla ei saa olla puita, jotka eivät ole tuotantokasveja. Poikkeuksena tähän on pysyvien nurmien alalla hyväksyttävät puut, ehtojen mukaiset tuulensuojaistutukset sekä ojissa hyväksyttävät, enintään 1,5 metriä korkeat puut ja pensaas.

---

³⁴ VNa 134/2023 16 §

³⁵ Asetus (EU) N:o 2015/2021 artikla 4; Laki 1332/2022 2 §; Laki 1333/2022 2 §; VNa 77/2023 4 §

Maatalousmaata eivät ole esimerkiksi suot, puistot, virkistys- tai piha-alueet, jaloittelutarhat, leikkohavujen tuotantoalat, metsänpohjan kasveja kasvavat alat tai muut vastaavat alueet.

Maatalousmaa koostuu peltoalasta, pysyvien kasvien alasta ja pysyvien nurmien alasta.

Peltoala

Peltoalalla tarkoitetaan lohkoa, jolla kasvatetaan viljelykasveja tai korkeintaan 5 v. samalla paikalla olleita heinä- ja nurmirehukasveja. Myös kesannot kuuluvat peltoalaan, lukuun ottamatta viherkesantoa (nurmi ja niitty), joka muuttuu pysyväksi nurmeksi oltuaan yli 5 v. samalla paikalla. Peltoa ovat myös sellaiset yli 5 v. nurmella olleet lohkot, jotka eivät ole pysyvää nurmea ympäristökorvauksen tai ekojärjestelmän toimenpiteen aikana tai ne on ilmoitettu tuottamattomaksi alaksi.

Tällaisia kasveja ovat:

- Ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi
  - Suojavyöhyke
  - Luonnonhoitonurmi
  - Rehunurmi
  - Laidunnurmi
  - Viherlannoitusnurmi
  - Viherkesanto (nurmi ja niitty), kun se on ilmoitettu tuottamattomaksi alaksi
- } Silloin kun loholla on Turvepeltojen nurmi-toimenpide

Pysyvien kasvien ala

Pysyvällä kasvulla tarkoitetaan lohkoa, jossa on viljelykiertoon kuulumattomia kasveja, joita kasvatetaan vähintään 5 vuoden ajan ja joista saadaan toistuvaa satoa. Näitä kasveja ovat esimerkiksi hedelmäpuut, marjapensaat ja koristekasvit. Tarkka lista pysyvistä kasveista löytyy hakuoppaasta.

Pysyvän nurmen ala

Pysyvää nurmea on lohko, jota käytetään yli 5 vuotta samalla paikalla olleiden heinä- ja nurmikasvien kasvatamiseen joko itseuudistuvasti tai kylvämällä. Tarkistuslistalle tulostuu kasvulohkokohtainen pysyvän nurmen merkintä, kun sille on ilmoitettu 6 vuonna peräkkäin nurmivuotia kerryttäviä heinä- ja nurmirehukasveja tai sellainen kasvukoodi, joka on aina pysyvää nurmea. Tarkka lista kasveista, jotka huomioidaan pysyvien nurmien laskennassa, löytyy hakuoppaasta.

Pysyvän nurmen kasvulohkolla voi kasvaa puita korkeintaan 50 kpl/ha.³⁶ Puuksi katsotaan vähintään 4 m korkeiset, puuvartiset kasvit ja latvukselliset puumaiset pensaat. Kataja katsotaan puuksi, vaikka se olisi alle 4 m korkea. Puiden on sijaittava loholla hajanaisesti. Puiden etäisyydelle toisistaan ei ole säädetty tarkkaa metrimäärää. Puiden on kuitenkin oltava niin harvassa, etteivät ne estä tavanomaisia maataloustoimenpiteitä, esimerkiksi niittoa. Puuryhmät täytyy digitoida pois peruslohkon pinta-alasta.

Hajanaisesti sijaitsevien puiden lisäksi pysyvän nurmen kasvulohkolla saa olla tuotantoeläinten ravinnoksi sopivia yksittäisiä tai pieninä ryhminä kasvavia lehtipensaita ja lehtipuiden taimia.

Jos loholla on puita ja/tai lehtipensaita, on yli 50 % kasvulohkon pinta-alasta kuitenkin oltava heinä- ja nurmikasveja.

---

³⁶ VNa 77/2023 13 §

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
185.	<i>Lohkolla on puita hajanaisesti enintään 50 kpl/ha ja lohkon kasvutossa on yli 50 % heinä- ja nurmirehukasveja. Lehtipensaat esiintyvät yksittäisinä tai pieninä ryhminä.</i>	Maastotarkastus

Lohkon suurin sallittu puumäärä on hyvä laskea itselle muistiin ennen kuin lohkolle menee. Suurin sallittu puumäärä saadaan, kun lohkon pinta-ala (hehtaareina) kerrotaan 50.

Esimerkki: Lohkon pinta-ala on 0,5 ha: suurin lohkolla sallittu puumäärä on $50 \cdot 0,5 = 25$ puuta

Jos puita vaikuttaisi olevan lohkolla riittävän vähän ja riittävän harvassa, varmista asia ja laske puut. Kirjaa laskemiesi puiden määrä lohkon tietoihin Tukisovellukseen. Jos puita on selkeästi liikaa, ei niitä tarvitse laskea. Kirjoita kuitenkin lohkon lisätietoihin maininta asiasta.

7.1 Perus- ja kasvulohko

Peruslohko³⁷

Peruslohko on maantieteellisesti yhtenäinen alue, joka on samanaikaisesti vain yhden tuenhakijan hallinnassa. Peruslohko voi olla useamman tuenhakijan hallinnassa, jos kysymyksessä on yhteiskäyttölohko.

Peruslohkoa rajoittaa

- 1) kunnan, tukialueen tai omistusoikeuden raja
- 2) vesistö tai merialue
- 3) maankäyttölaji
- 4) korvauskelpoisuus
- 5) reunaoja
- 6) pysyväluonteinen tie
- 7) metsä
- 8) tontti-, piha- tai puistoalue
- 9) ympäristösopimus
- 10) vaatimus pysyvästä nurmikasvustosta
- 11) pysyvä Natura-nurmi
- 12) muu vastaava raja

Kasvulohko³⁸

Kasvulohkolla tarkoitetaan aluetta, joka voi olla enintään peruslohkon kokoinen, liittyä vain yhteen peruslohkoon ja jolla voi olla vain yhtä viljelykasvia tai hyväksyttäviä yhdistelmiä. Kasvulohkot piirretään tukihakemuksen yhteydessä.

---

³⁷ VNa 77/2023 20 §

³⁸ VNa 77/2023 19 § ja 21 §

Kasvulohkon tukeen oikeuttava vähimmäiskoko on kaikissa tuissa 0,05 ha. Pienin ala, joka hyväksytään mukaan ympäristökorvauksen, luonnonhaittakorvauksen, ja kansallisten tukien minimaloihin on 0,01 ha. Alle 0,05 ha lohkoille ei makseta tukea, mutta ne voidaan laskea mukaan vähimmäispinta-aloihin.

Peltovalvonnassa tarkastetaan kaikki lohkot, jotka ovat valvonta-ajolla. Myös viljelijän tukihakemuksella ilmoittamat alle 0,05 ha rekisteröimättömät maatalouskäytössä olevat alat on tarkastettava.³⁹ Näiltä aloilta tarkastetaan ehdollisuuden ehtojen noudattaminen, mutta pinta-alaa ei tarvitse mitata.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
66.	<i>Tila on ilmoittanut tukihakemuksellaan alle 0,05 ha rekisteröimättömiä lohkoja, jotka ovat maatalouskäytössä</i>	Maastotarkastus

Kaikki tukihakemuksella ilmoitetut perus- ja kasvulohkot eivät ole maatalousmaata, eikä niitä koske maatalousmaan tai maataloustoiminnan vaatimukset. Maatalousmaata eivät ole lohkot, joissa viljelykasvin juurilla ei ole yhteyttä maahan eikä lohkot, joille on ilmoitettu jokin seuraavista kasveista.

- 9651 Muu luomuvalvonnan ala
- 9710 Viljelemätön
- 9813 Ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala
- 9814 Ympäristösopimusala, kosteikko
- 6304 Luonnonlaidun, jolla kohdennettuja toimenpiteitä (Ahvenanmaa)
- 6308 Luonnonlaidun sopimusala (Ahvenanmaa)

7.2 Perus- ja kasvulohkoon hyväksyttävät alueet

Jos lohkon yhteydessä on alueita, joilla ei ole ilmoitetun kasvin mukaista kasvia, voidaan alue käytöstä riippuen joko hyväksyä viljelykasvin alaan tai poistaa peruslohkon pinta-alasta. Jos toteat valvonnassa, että lohkolle on viljelykasvin alaan hyväksyttävä ala, jolla ei ole kasvulohkolle ilmoitettua kasvia, ota siitä valokuva ja kirjoita aina perustelu miksi alan voi hyväksyä ilmoitetun kasvin alaan.

Viljelykasvin alaan hyväksyttävillä alueilla on noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia.⁴⁰ Alan on myös aina oltava maatalousmaata. Lisäksi rikkakasvintorjunnasta on huolehdittava.

Lohkolla olevan viljelykasvin alaan voidaan hyväksyä:

- Ojat tapauskohtaisesti
- Sääolojen vuoksi orastumaton kasvusto
- Talvituhoalat. Alalta on kuitenkin torjuttava rikkakasvit joko mekaanisesti kai kemiallisesti.
- Rehupaalien, -auman varastointiala, kun samoja paaleja ei säilytetä lohkolle vuotta pidempään, eikä niiden alalla ole pysyvää perustusta
- Lanta-auma, jos sen alalla ei ole pysyvää perustusta
- Maataloustuotantoon liittyvät tilapäiset kevytrakenteiset rakennelmat (esim. katokset laiturilla)

---

³⁹ VNa 77/2023 20 §

⁴⁰ Asetus (EU) N:o 2021/2116 artikla 84

- Lohkon reuna- tai sarkaojien kaivumaat vallina tai kasoina ojan reunalla silloin, kun kysymyksessä on kuluvan vuoden aikana tulleet kasat
- Puu-, lauta- ym. pinot, jos ne on tuotu lohkolle vasta sadonkorjuun jälkeen
- Kylvämättä jääneet tai peruskunnostettavat alat (esimerkiksi salaojitus) silloin, kun yksittäisen alueen koko on alle 5 aaria
- Keskimäärin enintään 4 metriä leveät suojakaistat vesistöjen varrella
- Keskimäärin enintään 4 metriä leveät monimuotoisuuskaistat silloin, kun ne ovat peruslohkon ulkorajalla ja kasvusto koostuu yksi- tai monivuotisesta kylvetystä kukka- tai nurmikasvustosta
- Enintään 2 metriä leveät tuulensuojautuksen peruslohkon reunalla. Tuulensuojautus ei saa rajoittaa metsään.
- Kasvien tavanomaiseen viljelytapaan kuuluvat tarkoituksenmukaiset viljelytekniset päisteet ja hoitokäytävät.
- Tilapäiset tiet ja muut kulku-urat silloin, kun sitä ei ole perustettu ja sen pääasiallinen tarkoitus on maatalouskäyttö
- Kasvulohkon alaan voidaan hyväksyä viljelyteknisistä syistä kylvämättä jääneet nurkat, jos ala on maatalousmaata ja avointa. Vesakoituneet ja säännöllisesti muokkaamatta/kylvämättä jäävät nurkat täytyy poistaa alasta.

Jos lohkon pinta-alaan on ilmoitettu alue, joka ei sisälly yllä olevalle listalle esimerkiksi kokonsa tai käyttötapsansa vuoksi, se täytyy joko poistaa peruslohkon pinta-alasta rajakorjauksella tai tehdä alasta oma valvonnan kasvulohko toisella kasvukoodilla. Jos ala poistetaan lohkon pinta-alasta vuonna 2023 tai sen jälkeen, sille voidaan palauttaa korvauskelpoisuus, jos se kunnostetaan takaisin maatalouskäyttöön. Tuenhakija on tällöin pyydettäessä toimitettava lohkoista paikkaan sidottu valokuva.⁴¹

Katso tarkemmat ohjeet maatalousmaasta poistettavista aloista kappaleesta 7.3

7.2.1 Reunaojat

Perinteiseen viljely- ja maankäyttötapaan kuuluva, enintään 3 m leveä reunaoja voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon tukikelpoiseen pinta-alaan peruslohkon rajalle asti⁴². Peruslohkon raja on reunaojan keskikohdassa. Reunaojan leveys mitataan ojan ja pellon taitekohdan eli ojan niskan siitä kohdasta, jossa ojan leveys vastaa keskimääräistä leveyttään.

Keskimäärin yli 3 m leveää reunaojaa ei hyväksytä perus- ja kasvulohkon tukikelpoiseen pinta-alaan. Peruslohkon raja on yli 3 m leveän ojan ja pellon taitekohdassa eli ojan niskassa. Keskimäärin yli 3 m leveät ojat rajataan pois peruslohkon pinta-alasta. Reunaojaksi katsotaan myös peruslohkon sisällä oleva, yli 3 metriä leveä oja, joka on poistettu peruslohkon alasta. Enintään 4 metriä leveän monimuotoisuuskaistan voi jättää myös tällaisen ojan reunalle.

Peruslohkon rajalta mitatun reunaojan ja sen viljelemättömän pientareen yhteinen leveys saa olla enintään 2 m, jotta se voidaan hyväksyä viljellyn kasvulohkon pinta-alaan. Viljelemättömällä pientareella tarkoitetaan piennarta, jolla ei ole kasvulohkon viljelykasvia. Jos reunaojan leveys pientareineen on yli 2 m, mitattuna kasvulohkon reunasta reunaojan keskikohtaan, reunaoja ja sen viljelemätön piennar on rajattava pois lohkon

---

⁴¹ VNa 77/2023 18 §

⁴² VNa 77/2023 22 §

alasta. Kasvulohkon alaan voidaan hyväksyä 2 m leveämpikin viljelemätön alue, jos lohkon reunassa on suojakaista, monimuotoisuuskaista tai viljelytekninen päiste.

Monimuotoisuuskaistan tai suojakaistan leveys voi olla enintään 4 metriä. Leveys mitataan ojan niskasta kasvulohkon kasvuston puoleiseen reunaan kohdasta, jossa monimuotoisuuskaistan tai suojakaistan leveys vastaa keskimääräistä leveyttään.

- Jos suojakaista on tätä leveämpi, täytyy koko alasta tehdä oma kasvulohkonsa ja tallentaa kasviksi kasvuston mukaisesti esimerkiksi rehunurmi (6130), suojakaista (9820) tai viherkesanto, nurmi ja niitty (9412)
- Jos monimuotoisuuskaista on tätä leveämpi, täytyy koko alasta tehdä oma kasvulohkonsa ja tallentaa kasviksi rehunurmi (6130) tai viherkesanto, nurmi ja niitty (9412)

Reunaojan leveys

Reunaojat enintään 3 metriä, ei suojakaistaa tai monimuotoisuuskaistaa

Reunaojat yli 3 metriä

Reunaojat enintään 3 metriä + suojakaista

7.2.2 Sarkaojat ja muut vastaavat kapeat ojat

Perinteiseen viljely- ja maankäyttötapaan kuuluva sarkaoja tai muu kapea oja ja sen viljelemätön piennar voidaan hyväksyä perus- ja kasvulohkon tukikelpoiseen pinta-alaan kasvulohkon sisällä tai rajalla, jos ojan leveys pientareineen ei ylitä 3 m⁴³. Ojan ja sen pientareen leveys mitataan kohdasta, jossa se vastaa keskimääräistä leveyttä.

Jos alle 3 metriä leveän ojan pientareella ei ole puuvartista kasvillisuutta ja koko oja pientareineen on alle 5 aaria, voidaan ala hyväksyä viljelykasvin pinta-alaan. Jos ala on tätä suurempi, hylätään tuet valvontavuodelta

⁴³ VNa 77/2023 23 §

valvontakysymyksellä 6.1 (Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6.). Tällaisessa tilanteessa on kuitenkin hyvä keskustella viljelijän kanssa, että onko pientareet käytännössä aina yhtä leveät, muokataanko lohko aina samasta kohdasta. Jos näin on, ja pientareet ovat säännöllisesti ilman perustettua kasvustoa, poistetaan ala valvonnassa peruslohkon alasta.

Pientareineen yli 3 m leveät ojat poistetaan perus- ja kasvulohkon alasta. Jos ojassa kasvaa yli 1,5 m korkea puustoa, oja on poistettava peruslohkon alasta, vaikka sen leveys pientareineen olisi alle 3 metriä.⁴⁴

7.2.3 Puustoiset ja pensoittuneet ojat

Lohkoon kuuluvassa ojassa tai viljelemättömällä pientareella olevat puita tai pensaikkoa kasvavat alueet on vähennettävä peruslohkon alasta.⁴⁵ Tällöin peruslohkon raja on puustoisen alueen viljellyn puoleisessa reunassa.

Vesakko on poistettava ojista siten, että se ei ehdi kasvaa yli 1,5 m korkeaksi. Jos ojissa kasvaa tätä korkeampaa vesakkoa, ojat poistetaan peruslohkon pinta-alasta ojan ja viljelemättömän pientareen leveydestä riippumatta. Ojissa olevat yksittäiset puut ja korkeat puskat voidaan sallia, mutta maiseman pitää pysyä avoimena.

Ojissa ja niiden viljelemättömillä pientareilla kasvavia puita ja pensaita ei tarvitse poistaa, jos kyseessä on pysyvää nurmea oleva ala ja puut ja pensaat ovat alalla yksittäin tai pieninä ryhminä, eikä enimmäistiheys ylity. Puita tai pensaita ei poisteta myöskään silloin, jos kysymyksessä on ehdollisuuden maisemapiirre.

7.2.4 Monimuotoisuuskaistat ja suojakaistat

Viljelykasvin alaan voidaan hyväksyä vesistön varrella enintään 4 metriä leveä suojakaista.

Niillä peruslohkon reunoilla, jotka eivät rajoitu vesistöön, viljelykasvin alaan voidaan hyväksyä enintään 4 metriä leveä monimuotoisuuskaista. Monimuotoisuuskaistan kasvuston on oltava kylvämällä perustettua yksi- tai monivuotista kukka- tai nurmikasvustoa. Monimuotoisuuskaista voi olla perustettu myös joskus aiemmin, kunhan kasvustovaatimus täyttyy. Monimuotoisuuskaista voi olla kaikilla tai vain osalla peruslohkon reunoista. Sen voi jättää minkä tahansa kasvin reunaan.

HUOM! Tämä monimuotoisuuskaista on eri asia kuin ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen monimuotoisuuskaista.

Sekä suojakaistat että monimuotoisuuskaistat täytyy säilyttää avoimena niin, että siellä ei kasva ylivuotista puuvartista kasvillisuutta. Jos kaistalla on tällaista kasvillisuutta, on alasta tehtävä valvonnan kasvulohko ja valvontavuoden tuet on hylättävä valvontakysymyksellä 10. Katso hyväksyttävästä ja hylättävästä kasvustosta lisää kappaleesta 8.2.

---

⁴⁴ VNa 77/2023 24 §

⁴⁵ VNa 77/2023 24 §

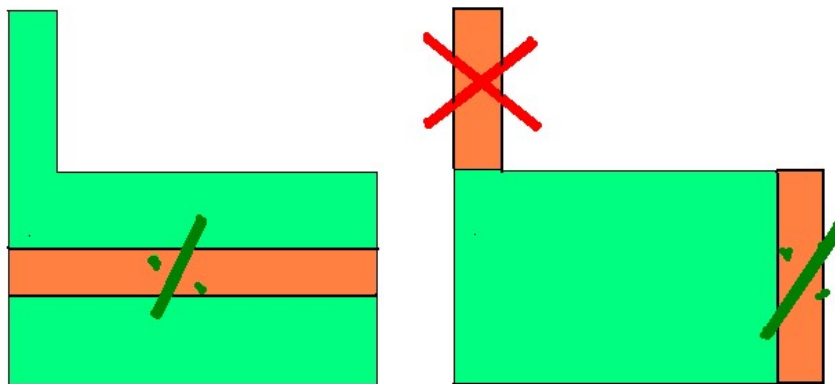
7.2.5 Viljelytekniset päisteet sekä puutarhakasvien hoito- ja ajokäytävät

Kasvulohkon alaan voidaan hyväksyä ilmoitetun kasvin normaaliin viljelytapaan kuuluva viljelytekniinen päiste ja puutarhakasveilla hoito- tai ajokäytävä⁴⁶. Päisteet eivät kuulu esimerkiksi viljojen, valkuaiskasvien ja öljykasvien viljelyyn. Päisteet ja hoito- tai ajokäytävät voivat olla mulloksella tai kasvipeitteisiä. Kasvipeitteisillä aloilla ei ole vuosittaista niittovaatimusta, mutta ne on säilytettävä avoimena, eli ylivuotista puuvartista kasvillisuutta ei voi olla. Päisteiden ja hoito- tai ajokäytävien on aina oltava maatalousmaata. Jos päisteeseen on kylvetty yksivuotinen kasvi, josta on tarkoitus korjata sato, todetaan ala valvonnassa kylvetyn kasvin mukaan.

Päisteen leveydelle ei ole enimmäismäärää, mutta niiden on oltava viljeltävän kasvin ja käytettävien koneiden kannalta tarkoituksenmukaisia. Tarpeettoman leveät alueet todetaan kasvillisuuden mukaan esimerkiksi avo- tai viherkesannoksi. Tällöin alalle tulee myös niittovaatimus 15.9. mennessä. Jos alaa ei ole vielä niitetty valvontakäynnin aikaan ja niittoaikaa on vielä jäljellä, lähetä viljelijälle asiasta valvonnan selvityspyyntö. Jos alat eivät ole maatalousmaata, ne poistetaan peruslohkon alasta.

Puutarhakasvien hoito- ja ajokäytävien on oltava kooltaan, sijainniltaan määrältään tarkoituksenmukaisia. Hoito- ja ajokäytävät on erotettava tukikelpoisen kasvulohkon alasta, jos ne ovat tarpeettoman leveitä, ne ovat pysyviä perustettuja viljelyteitä tai jos niistä johtuen kasville määritelty kasvutiheys kasvulohkolla ei täyty. Viljeltyyn peltoalaan kuulumattomat alueet (esimerkiksi varastopaikat, kastelulammikot, viljelemättömät alueet) on kaikki erotettava pois tukikelpoisen kasvulohkon alasta.

Hoito- ja ajokäytävän on oltava kasvulohkon reunan mukaisesti päädyssä, sivussa tai keskellä.

7.2.6 Tiet ja muut kulku-urat

Maatalousmaalla ei saa olla teitä. Tiellä tarkoitetaan kulkuyhteyttä varten rakennettua tai maatalousmaalla kulun vuoksi muodostunutta pysyväisluonteista kulkuväylää⁴⁷.

⁴⁶ VNa 77/2023 25 §

⁴⁷ VNa 77/2023 4 ja 5 §

Peruslohkon alaan voidaan hyväksyä tilapäisesti kulku-urina olevat alat, jotka ovat selkeästi maatalousmaata ja joita käytetään maataloustarkoituksiin. Pinta-alaan hyväksyttävä kulku-ura ei saa myöskään olla erityisesti perustettu esimerkiksi sorastamalla. Perustetuille teille ei makseta tukia ja ne poistetaan lohkon alasta.

Perus- ja kasvulohkon alaan hyväksyttäviä kulku-uria

- Pääasiassa maatalouskäytössä oleva ala, joka muokataan kasvuston uusimisen yhteydessä. Kulku lohkon läpi toiselle viljelylohkolle on maatalouskäyttöä.
- Kapeat polut, jos niitä ei ole sorastettu
- Laiduntavien eläinten tekemät urat
- Monivuotisten puutarhakasvien tarkoituksenmukaiset ajo- ja hoitokäytävät, vaikka ne olisivat samassa kohdassa useammalla ilmakuvalla

Peruslohkon alasta poistetaan sorastetut ja muut pysyvät tiet

- Sorastettu tie on aina pysyvä riippumatta siitä, käytetäänkö sitä usein tai kuinka leveä tie on.
- Tie voi olla pysyvä, vaikka se olisi esimerkiksi mulloksella tai nurmipeitteinen. Näin on esimerkiksi siinä tapauksessa, jos tien ja viljellyn alueen välissä on oja tai jos tien pääasiallinen käyttötarkoitus ei ole maatalouskäyttö.
- Lohkon läpi esimerkiksi metsään tai rannassa olevalle kesämökille menevä kulku-ura täytyy poistaa lohkon alasta, jos alue erottuu vähintään kahdella ilmakuvalla. Tien pääasiallinen käyttötarkoitus on tällöin jokin muu kuin lohkolle tapahtuva maataloustoiminta.

Esimerkki 1:

Lohkon läpi johtaa tie rannassa olevalle kesämökille. Tiealuetta ei ole sorastettu, mutta se on jatkuvassa käytössä ja sitä hoidetaan ruohonleikkurilla. Tietä ei käytetä maataloustoimintaan. Tie täytyy poistaa peruslohkon alasta.

7.2.7 Yhdyskuntateknisten töiden huomiointi valvonnassa

Jos kaivuu tapahtuu ennen 30.6., ala on kylvettävä uudelleen tai ilmoitettava kaivuualue avokesannoksi, jos alue jää mullokselle. Jos valvonnassa todetaan, että uutta kasvustoa ei ole perustettu, todetaan lohkolle laiminlyönti valvontakysymykseen 6.1.

Jos kaivuu tapahtuu 30.6. jälkeen, ja alalle on perustettu kasvusto 30.6. mennessä, lohkolle voidaan todeta ilmoitetun mukainen kasvi.

Jos alaa koskee vaatimus monivuotisen kasvuston säilyttämisestä (esimerkiksi suojavaoikeus tai ehdollisuuden vaatimus nurmikasvustosta) kasvusto on kylvettävä uudelleen heti olosuhteiden salliessa.

Jos lohkon tuet on peruttu, todetaan kasviksi ilmoitettu kasvi.

7.3 Maatalousmaasta poistettavat alat

Mikäli lohko ei ole maatalousmaata, se on viljelemätöntä ja poistetaan peruslohkon alasta. Viljelemättömällä alalla tarkoitetaan samaa kuin edellisellä ohjelmakaudella pysyvästi viljelemätön tarkoitti. Viljelemättömiä ovat esimerkiksi alat, jotka ovat keskeneräisiä raivioita, poistuneet maatalouskäytöstä esimerkiksi rakennuksen tai tien alle tai ne eivät ole olleet muusta syystä vuosin viljely- tai laidunkäytössä. Viljelemättömät alat poistetaan peruslohkosta pääsääntöisesti rajakorjauksella (katso kpl 9.1).

Maatalousmaan alasta täytyy poistaa myös kaikki lohkolla olevat, ilmakuvalla näkyvät, pysyvästi tukikelvottomat alat. Alasta poistetaan myös vähintään 100m² tukikelvottomat alueet, jotka eivät erotu ilmakuvalla. Jos lohkolla on useita ilmakuvalla erottumattomia, alle 100 m² tukikelvottomia aloja, niitä ei tarvitse laskea yhteen, eikä poistaa alasta. Poikkeuksena tähän on pysyvät, ihmisen tekemät rakennelmat, ne on poistettava lohkon alasta koosta riippumatta aina.⁴⁸

Jos tilalla havaitaan viljelemättömiä alueita, ala poistetaan peruslohkosta ja siitä voi aiheutua perusteetta maksetun tuen takaisinperintä aiemmille vuosille. Takautuvista seuraamuksista on kerrottu enemmän luvussa 20.1. Ehdollisuuden vaatimusten mukaiset maisemapiirteet⁴⁹ ovat tukikelpoisia alueita. Maisemapiirteistä on kerrottu enemmän luvussa 18.

Peruslohkon alasta poistettavat alueet:

- Ala, joka ei ole viljelykelpoista eikä täytä maatalousmaan vaatimuksia
- Rakennukset, tiet ja niiden tekemiseen liittyvät työmaa-alueet
- Jaloittelutarha, esimerkiksi hiekka- tai sorapohjainen jaloittelualue
- Lohkon reuna- tai sarkaojien kaivumaat vallina tai kasoina ojan reunalla silloin, kun ne ovat olleet lohkolla jo edellisenä kasvukautena
- Rehupaalit tai -aumat, jos ne ovat olleet paikallaan useita vuosia tai niillä on pysyvät, rakennetut varastopaikat
- Puu-, lauta ym. pinot, jos ne ovat olleet lohkolla koko kasvukauden, eikä niiden alalta ole korjattu satoa tai niitä ei ole niitetty
- Lohkon sisällä oleva sarka- tai muu oja, joka on vuodesta toiseen pientareineen yli 3 metriä leveä
- Tukikelvottomat alat, jotka ovat kooltaan yli 100 m² tai jotka ovat erotettavissa ilmakuvalla, kuten suuret yksittäiset kivet, kivirauniot ja yhtenäiset kivikot tai kalliot
- Vesistöt ja merialueet
- Jaloittelualueet ja laitumet, jotka eivät ole maatalousmaata, vaan ilmoitettu tukihakemuksella ainoastaan siksi, että ne ovat luomujärjestelmässä mukana. Tällaiselle alalle täytyy todeta valvonnassa kasviksi Muu luomuvalvonnan ala (ei maatalousmaata) (9651) ja tarvittaessa jakaa omaksi peruslohkokseen, jolle tallennetaan maankäyttölajiksi metsämaa tai muu alue
- Kiinteärakenteiset ja -pohjaiset kasvihuoneet

⁴⁸ VNa 134/2023 22 §

⁴⁹ VNa 1384/2022 12 §, VNa 77/2023 24 §

Esimerkiksi seuraavanlaiset alueet ovat viljelemättömiä ja ne on poistettava peruslohkon alasta:

Piha-alueet

Piha-alueeksi katsotaan asuinrakennusten yhteydessä olevat hoidetut alueet, jotka ovat selkeästi virkistys- ja vapaa-ajankäytössä. Piha-alueita ovat myös kotipuutarhassa kasvatettavat hedelmäpuut ja puutarhakasvit.

Vesakoituneet alueet

Peltoalalla tai pysyvien kasvien alalla ei saa olla vesakkoa. Vesakolla tarkoitetaan yli kahden vuoden ikäisiä lehtipuita tai -pensaita. Vesakon niittäminen ei tee alasta hyväksyttävää, sillä maatalousmaata on käytettävä maataloustoimintaan, eikä vesakon niitto ole maataloustoimintaa. Havupuut rajataan koosta riippumatta aina pois peltolohkon alasta. Pysyvällä nurmella voi olla lehtipensaita tai lehtipuiden taimia hajanaisesti, korkeintaan 50 % alasta, mutta silloinkin alalla on pystyttävä tekemään tavanomaiset maataloustoimenpiteet ja sen on oltava viljelykelpoista.

Lohkon reunalla olevat nuoret haavan taimet voidaan hyväksyä alaan, sillä haapa leviää nopeasti metsän puolelta. Kuitenkin jos lohko on kauttaaltaan minkä tahansa puun taimien peitossa, ala ei ole hyväksyttävää.

Muut hoitamattomat alat ja alat, jotka ei ole otettavissa viljelykäyttöön ilman peruskunnostustoimenpiteitä

Pitkään hoitamatta olleet alat eivät ole enää maatalousmaata, vaikka niillä ei kasvaisikaan puuvartisia kasveja. Jos lohkon kasvusto koostuu pääasiassa esimerkiksi horsmasta, mesiangervosta tai muista tyyppillisesti joutomailla kasvavista kasveista, sen viljelykunnosta ei ole aktiivisesti huolehdittu, eikä sitä ole käytetty maataloustoimintaan.

Myös esimerkiksi pääasiassa metsänpohjan kasveja, kuten sammalet, jäkälät, kanervat tai puolukat, kasvavat tai hyvin märät lohkot täytyy todeta viljelemättömäksi riippumatta siitä mitä lohkolle on ilmoitettu. Tällaiset alat eivät ole viljelykelpoista alaa, vaan ne vaativat peruskunnostustoimenpiteitä.

Keskeneräiset raiviot

Keskeneräinen raivio ei ole maatalousmaata. Jotta lohkolle voidaan maksaa tukea, sen on oltava viljelykel-poinen ja peruskunnostustoimenpiteet on oltava tehtyinä peltotukihaun päättymiseen mennessä.

Liian puustoiset pysyvät nurmet

Pysyvällä nurmella voi olla 50 puuta/ha ja niiden on oltava lohkolle hajanaisesti. Lohkon suurin sallittu puumäärä saadaan, kun lohkon pinta-ala (hehtaareina) kerrotaan 50.

Puun määritelmän mukaan puuvartinen kasvi on puu vasta, kun se on 4 metriä korkea (poikkeuksena kataja, joka katsotaan puuksi aina). Jos pysyvää nurmea olevalla lohkolle tai sen osalla on tasaisesti alle 4 metriä korkeita puuvartisia kasveja, jotka erottuvat selkeästi kasvuston yläpuolella, ne täytyy rajata pois alasta vaikka niitä olisi vähemmän kuin 50 kpl/ha. Usein tasainen pienehköjen puuvartisten kasvien kasvusto kertoo siitä, että alalla ei ole mitään hoitotoimenpiteitä tehty vuosien. Jos puuvartiset kasvit ovat vielä sen verran pieniä, että eivät juuri erotu kasvustosta, ne voidaan hyväksyä pysyvää nurmea olevan lohkon alaan. Käytännössä edellä kuvattu alle 4 metriä korkeiden puuvartisten kasvien tarkastelu koskee havuja. Eläinten ravinnoksi sopivat lehtipensaat ja lehtipuiden taimet tarkastellaan erikseen ja niitä voi olla lohkolle hajanaisesti yksittäin tai pieninä ryhminä enintään 50 %:lla alasta.

Huomaa, että lohko voi olla useissa tuissa tukikelvotonta, vaikka se laidunnettaisiin tai niitettäisiin vuosittain. Maksimipuutiheys on ehdoton vaatimus ja jos se ylittyy, täytyy ala todeta viljelemättömäksi. Poikkeuksena tähän, jos kyseessä on luomutila ja lohkolle pidetään eläimiä, kasviksi todetaan muu luomuvalvonnan ala tai

jos kysymyksessä on ympäristösopimuslohko, sen kasviksi todetaan ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala. Sopimuksen tukeen puutiheydellä ei ole vaikutusta, mutta liian puustoiselle alalle ei voida maksaa perustulotukea, uudelleenjakotulotukea, nuorten viljelijöiden tulotukea eikä luonnonhaittakorvausta. Muista vaihtaa maankäyttölaji luonnonlaitumesta ja -niitystä metsämaaksi tai muuksi alaksi seuraavalle vuodelle.

Ruovikot & saraikot

Sara ei ole nurmi- ja heinäkasvi, eikä se näin ollen voi olla pysyvän nurmen alalla valtakasvina. Siinä tapauksessa, jos kasvustosta vähintään 50 % on nurmi- ja heinäkasveja, siellä voi olla seassa myös saraa. Myöskään järviruokoa ei hyväksytä nurmi- ja heinäkasviksi⁵⁰.

7.3.1 Maatalousmaasta poistettavien alojen tallentaminen

Maatalousmaan ulkopuoliset alueet ja viljelemättömäksi valvonnassa todetut alueet on erotettava peruslohkon alasta ja lohko on tarvittaessa jaettava. Katso tarkemmin rajakorjauksista ja lohkojaoista kohdasta 9.1.

Jos valvonnassa todetaan, että ala ei ole maatalousmaata, sen korvauskelpoisuus poistuu. Jos ala poistetaan lohkon pinta-alasta vuonna 2023 tai sen jälkeen, sille voidaan palauttaa korvauskelpoisuus, jos se kunnostetaan takaisin maatalouskäyttöön. Viljelijän on tällöin valmistauduttava toimittamaan alueesta paikkaan si-dottu valokuva.⁵¹ Lohkolle ei muodostu myöskään vaatimusta pysyvästä nurmikasvillisuudesta, jos lohko on ollut maatalousmaata 31.12.2022. Korvauskelpoisuuden palauttamisen tai pysyvän nurmivaatimuksen kan-nalta sillä ei ole merkitystä, poistetaanko ala maatalousmaasta rajakorjauksena vai poistetaanko se lohkojaon kautta.

Jos valvonnassa todetaan, että ala ei ole maatalousmaata, täytyy aina arvioida, onko virhe ollut olemassa jo aiempina vuosina ja tarvittaessa laajentaa valvonta enintään neljälle aiemmalle vuodelle. Tukien takaisinpe-rintä tapahtuu automaattisesti laskennan kautta kaikkiin tukiin niille vuosille, joille pysyvää pinta-alavirhettä on tallennettu.

---

8 MAATALOUSTOIMINTA

Maatalousmaata on käytettävä maataloustoimintaan ja vaatimus koskee kaikkia pinta-alan perusteella mak-settavia tukia.⁵² Maataloustoiminnalla tarkoitetaan sitä, että lohkolla tuotetaan maataloustuotteita tai se säi-lytetään avoimena. Vaatimus maataloustuotteiden tuottamisesta koskee satokasveja. Satokasvilla tarkoite-taan kasveja, joita yleisesti viljellään sadontuottotarkoituksessa. Avoimena säilyttämisen vaatimus koskee luonnonlaitumia, kesantoja sekä ekojärjestelmän ja ympäristökorvauksen aloja, joilla tuotetaan ilmasto- ja ympäristöhyötyjä. Tällaisia kasveja ovat luonnonhoitonurmi, suojavyöhykkeet, monimuotoisuuskasvit, eko-järjestelmän viherlannoitusnurmi sekä suojakaistat.

Maataloustoiminnan vaatimusta seurataan satelliitilla kaikilta tiloilta ja tarvittaessa asiasta lähetetään satel-liittiseurannan selvityspyyntö. Kuitenkin jos tila on peltovalvonnassa, tarkastetaan ehto valvontakäynnillä,

---

⁵⁰ 1384/2022 3 §

⁵¹ VNa 77/2023 18 §

⁵² Asetus (EU) N:o 2115/2021 artikla 4; Laki 1332/2022 5 §; Laki 1333/2022 4 §; VNa 77/2023 6–7 §

eikä tilalle lähetetä satelliittiseurannan selvityspyyntöjä enää sen jälkeen, kun valvonnasta on ilmoitettu. Jos tila on saanut lohkoa selvityspyynnön ennen valvonnasta ilmoittamista, siihen mahdollisesti lähetettyä vastausta ei huomioida.

Tarkempi maataloustoiminnan vaatimus vaihtelee sen mukaan, mitä lohkolle on ilmoitettu. Alla olevassa taulukossa 6 on esitetty vaatimukset ilmoitetun kasvin mukaisesti.

Taulukko 6. Maataloustoiminnan vaatimukset kasvin mukaan.

Ilmoitettu kasvi	Maataloustoiminnan vaatimus
Satokasvit (muut kuin nurmet)	Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6. Korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista Kasvitiheysvaatimusta on noudatettu Lohkolla viljellyn kasvin juuret ovat yhteydessä maahan
Rehunurmi Laidunnurmi Viherlannoitusnurmi (ei ekojärjestelmän toimenpidettä) Ruokohelpi Siemennurmet Virna, mesikkä, mailanen, apila Vuohenherne	Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6. Korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista Nurmesta on korjattu sato, se on niitetty tai uudistettu viimeistään 15.9.
Luonnonlaidun ja -niitty	Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6. Lohko on laidunnettu tai niitetty viimeistään 15.9.
Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi	Lohko on niitetty tai laidunnettu sopimusehtojen mukaisesti viimeistään 15.9.
Viherkesanto, nurmi ja niitty	Lohko on laidunnettu tai niitetty viimeistään 15.9.
Avokesanto Sänkikesanto	Jos avo- tai sänkikesannolla on kasvustoa, se on niitetty viimeistään 15.9.
Monimuotoisuuskasvit, niitty Monimuotoisuuskasvit, peltolintu Monimuotoisuuskasvit, riista Monimuotoisuuskasvit, pölyttäjät ja maisema Luonnonhoitonurmi Viherlannoitusnurmi, ekojärjestelmä Suojavyöhyke Suojakaista	Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6. Lohkolla ei kasva ylivuotista puuvartista kasvillisuutta
Kasvimaa	Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6.
Maatalousmaan säilyttäminen (pysyvät kasvit)	Lohkolla ei kasva ylivuotista puuvartista kasvillisuutta

Silloin kun valvonnassa tallennetaan laiminlyönti johonkin maataloustoiminnan valvontakysymykseen, ei alalle makseta mitään tukia ja ala lasketaan kunkin kasvilajiryhmän pinta-alaeroon. Poikkeuksena tähän on vaatimus korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottamisesta sekä kasvitiheys. Jos näihin tallennetaan laiminlyönti, vähennetään kyseisen kasvulohkon tukea 50 tai 100 %

8.1 Maataloustuotteiden tuottaminen

Taulukko 7. Maataloustuotteiden tuottamisen valvontakysymykset.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
6.1.	<i>Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6.</i>	<i>Maastotarkastus</i>
6.2.	<i>Korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista</i>	<i>Maastotarkastus</i>
6.3.	<i>Nurmesta on korjattu sato, se on niitetty tai uudistettu viimeistään 15.9.</i>	<i>Maastotarkastus</i>
6.4.	<i>Kasvitiheysvaatimusta on noudatettu</i>	<i>Maastotarkastus</i>
6.5.	<i>Lohkolla viljellyn kasvin juuret ovat yhteydessä maahan</i>	<i>Maastotarkastus</i>

6.1. Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6.

Vaatimus kasvuston perustamisesta viimeistään 30.6. koskee pääsääntöisesti kaikkea maatalousmaata. Poikkeuksena on kesannot, joista viherkesantojen osalta vaatimus perustaa kasvusto viimeistään 30.6., tulee ehdollisuuden kautta. Valvontakysymystä ei muodostu myöskään ympäristösopimusala, pysyvälle nurmelle, sillä näiden alojen on oltava vanhoja nurmia. Lisäksi puutarhakasveilla on poikkeuksia kylvöajankohtaan.

Tähän valvontakysymykseen ei liity vaatimuksia kasvuston laadun suhteen, vaan ehdon noudattamiseen riittää, että lohkolle on kasvusto perustettu. Se on kuitenkin huomioitava, että jos lohkolle on ilmoitettu vuosittain tai tietyin määräajoin perustettava kasvusto (esimerkiksi joku monimuotoisuuskasvustoista), lohkolle oleva vanha, heikko nurmi ei täytä kasvuston perustamisvaatimusta.

Jos valvonnassa todetaan, että kasvustoa ei ole perustettu 30.6., tallennetaan tähän valvontakysymykseen laiminlyönti. Jos kylvämätöntä alaa ei ole ilmoitettu avokesannoksi, sitä ei voi avokesannoksi valvonnassa todeta.

Jos poikkeukselliset sääolosuhteet ovat estäneet kylvön määräpäivään mennessä, on ehto tarkastettava uudelleen. Poikkeuksellisenä sääolosuhteena pidetään tilannetta, jossa pitkään jatkuneiden runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi pellon märkyys on estänyt kylvämisen. Ota tällöin lohkolta kuva ja kirjoita perustelu, miksi kylvö ei ole ollut mahdollista. Lähetä viljelijälle valvonnan selvityspyyntö, jossa pyydetään toimittamaan paikkaan sidottu valokuva, kun kasvusto on perustettu.

Jos lohkolle viljellään asetuksen 77/2023 liitteessä lueteltuja puutarhakasveja, esikasvi on kylvettävä viimeistään 30.6. Esikasvia ei tarvitse kylvää 30.6. mennessä, jos lohkolle kylvetään/istutetaan salaattikasveja, kiinanakaalia, kukkakaalia, parsakaalia, kyssäkaalia, naurista, pinaattia tai tilliä. Jos valvonta tehdään heinäkuussa ja valvontahetkellä ei ole perustettu kasvustoa, lähetä viljelijälle valvonnan selvityspyyntö, jossa pyydetään toimittamaan paikkaan sidottu valokuva, kun kasvusto on perustettu. Jos valvontakäynti tehdään elokuussa, eikä kasvustoa ole vielä perustettu, hylätään lohkolta tuet tällä valvontakysymyksellä.

Jos lohko tai sen osa on vielä keskeneräinen raivio, se poistetaan maatalousmaasta ja maataloustoimintaan liittyviin kysymyksiin tallennetaan ei koske lohkoa.

6.2. Korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista

Pyrkimys korjuu- ja markkinakelpoiseen sadon tuottamiseen on vaatimuksena kaikilla peltoviljelykasveilla, joita yleisesti viljellään sadontuottotarkoituksessa. Vaatimus koskee siis myös sellaisia rehu- ja laidunnurmena ilmoitettuja aloja, joilta ei ole aikomusta korjata satoa sekä vuodelle 2024 tullutta uutta kasvikoodia Yksivuotinen kylvetty seoskasvusto. Vaatimus ei koske sellaisia kasveja, joita viljellään tarkoituksena tuottaa ilmasto- ja ympäristöhyöty. Tällaisia kasveja ovat luonnonhoitonurmi, suojavyöhykkeet, monivuotoisuuskasvit ja ekojärjestelmän viherlannoitusnurmi. Vaatimus ei koske myöskään suojakaistoja, kesantoja, luonnonlaitumia eikä maatalousmaan säilyttäminen (pysyvät kasvit) - koodilla ilmoitettuja aloja.

Vaatimus tarkoittaa sitä, että lohkolle on pitänyt kylvää kasvusto riittävällä siemenmäärällä ja alueelle sopivalla kasvilajilla ja -lajikkeella. Lisäksi lohkon lannoitus, kasvinsuojelu ja muut tavanomaiset viljelytoimet on tehtävä niin, että ne tukevat sadon tuottamista. Monivuotiset kasvustot täytyy tarvittaessa uudistaa.

Laiminlyönnin vakavuudesta ja laajuudesta riippuen laiminlyönnin seuraamusprosentiksi tallennetaan 50 % tai 100 %. Jos laiminlyönti koskee selkeästi vain osaa ilmoitetusta kasvulohkosta, voidaan tehdä valvonnan kasvulohko ja tallentaa seuraamusprosentti vain kyseiselle alalle.

Vaikutus tukiin	Tilanne pellolla (yksivuotiset kasvit)	Tilanne pellolla (monivuotiset kasvit)
Ei seuraamusta	Kasvustossa voi olla puutteita. Lohkolla on kuitenkin tehty riittävät ja asianmukaiset viljelytoimet. Kasvusto ei ole heikko vuodesta toiseen, vaan kyseessä on tilapäinen tilanne.	Kasvustossa voi olla puutteita. Lohkolla on kuitenkin tehty riittävät ja asianmukaiset viljelytoimet. Pääosa kasvustosta on kylvettyä kasvia.
50 % vähennys tukeen	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustossa on viljelykasvia ja sieltä on korjattavissa satoa.	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustoa ei ole uudistettu tarvittaessa, mutta viljelykasvia on vielä havaittavissa.
100 % vähennys tukeen	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustosta ei ole korjattavissa satoa.	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustoa ei ole uudistettu tarvittaessa, eikä viljelykasvia juurikaan ole.

Esimerkkejä korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tulkinnasta. Lohkolla tehdyt viljelytoimenpiteet vaikuttavat seuraamukseen. Kasvustossa voi olla puutteita, mutta jos lohkolla on tehty kasvinsuojelu- ja muut viljelytoimet niin, että on pyritty tuottamaan korjuu- ja markkinakelpoinen sato, ei seuraamusta tarvitse tallentaa.

Ei seuraamusta:

- Lohkolla on harva kasvusto tavanomaiseen kasvustoon verrattuna. Lohkolle on kuitenkin kylvetty riittävä siemenmäärä ja lajike on ollut alueelle soveltuva.
- Lohkolla runsaasti rikkaa, mutta siellä on kuitenkin tehty riittävät ja tavanomaiset viljelytoimenpiteet.

- Lohkolla on asianmukaisesti perustettu yksivuotinen viljelykasvi, ja kasvustossa on ollut kauttaaltaan rikkakasvien valtaama. Kasvusto on niitetty rikkakasvien leviämisen estämiseksi. HUOM! Monivuotisilla nurmilla kauttaaltaan rikkakasveja ja luonnonheinää olevan kasvuston niitto ei tarkoita sitä, että tähän valvontakäytökseen ei tulisi seuraamusta.
- Lohkolla on monivuotinen kasvusto ja seassa on rikkaita, mutta viljelykasvia on kuitenkin valtaosa kasvustosta.

50 % seuraamus:

- Kasvusto on harvaa tavanomaiseen kasvustoon verrattuna ja harva kasvusto ei johdu poikkeuksellisista olosuhteista. Kylvetty siemenmäärä on ollut liian vähäinen tai lajike alueelle soveltumaton. Kasvustosta on kuitenkin korjattavissa satoa.
- Lohkolla on kauttaaltaan runsaasti rikkakasveja, mutta myös hyvä kasvusto viljelykasvia. Lohkolta on korjattavissa satoa. Seuraamus tulee kuitenkin antaa, koska alaa ei ole hoidettu ja kasvinsuojelusta huolehdittu ehtojen mukaisesti.
- Nurmilohkolla on kauttaaltaan runsaasti rikkakasveja, mutta myös viljeltyä heinää. Kasvinsuojelutoimenpiteitä ei ole tehty. Lohkolta on korjattavissa sato. Seuraamus tulee kuitenkin antaa, koska alaa ei ole hoidettu ja kasvinsuojelusta huolehdittu ehtojen mukaisesti.
- Monivuotisella puutarhakasvilla on hyvä kasvusto, mutta rivivälit rikkaita ja hoitamatta. Lohkolta on korjattavissa sato. Seuraamus tulee kuitenkin antaa, koska alaa ei ole hoidettu ja kasvinsuojelusta huolehdittu ehtojen mukaisesti.

100 % seuraamus:

- Kasvusto on harvaa tavanomaiseen kasvustoon verrattuna ja harva kasvusto ei johdu poikkeuksellisista olosuhteista. Kylvetty siemenmäärä on ollut liian vähäinen tai lajike alueelle soveltumaton. Kasvustosta on niin heikko tai rikkainen, että sieltä ei ole korjattavissa satoa.
- Lohkolla on kauttaaltaan runsaasti rikkakasveja, ja viljelykasvin osuus kasvustosta on hyvin vähäinen. Lohkolta ei ole korjattavissa satoa.
- Lohkolla on pääasiassa luonnonheinää ja rikkakasveja kasvava nurmikasvusto. Kasvustoa ei ole uudistettu tarvittaessa. Lohkolta ei ole korjattavissa satoa.
- Monivuotisten puutarhakasvien kasvusto on melko heikko, rivivälit ovat hyvin rikkaita, eikä niitä ole kuluvana vuonna ole hoidettu. Lohkolta ei ole mahdollista korjata satoa. Jos rivien välissä on vesakkoa tai viljelykasvia ei juuri ole, ala ei ole maatalousmaata

Jos lohkolta on vesakkoa tai havupuita, sitä ei voida hyväksyä maatalousmaaksi. Vesakolla tarkoitetaan yli kahden vuoden ikäisiä lehtipuita tai -pensaita.

6.3. Heinä- tai nurmikasvustosta on korjattu sato, se on niitetty tai uudistettu viimeistään 15.9.

Lohkolta on korjattava sato, se on niitettävä tai kasvusto on uudistettava viimeistään 15.9., jos lohkolle on ilmoitettu jokin seuraavista kasveista: rehunurmi, laidunnurmi, ruokohelpi, siemennurmi, virna, mesikkä, mailanen, apila, vuohenherne tai muu kuin ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi. Myös laidunnus on sadonkorjuuta. Laidunnuksen katsotaan olevan riittävää, kun laiduntavia eläimiä on sen verran, että kasvustosta selkeästi näkee, että se on kattavasti laidunnettu. Jos laidunpaine on selkeästi liian alhainen, täytyy kasvusto niittää viimeistään 15.9. Jos valvontakäynti tehdään 15.9. jälkeen, eikä siemennurmesta ole vielä korjattu satoa, pyydä viljelijää toimittamaan paikkaan sidottu valokuva sadonkorjuusta. Siemennurmien osalta hyväksytään myöhempi sadonkorjuu. Jos siementuotantonurmesta ei korjata satoa, kasvusto on niitettävä viimeistään 15.9.

Jos lohko on valvontahetkellä muokattu, ei tarvitse selvittää erikseen sitä, onko kasvusto niitetty. Tällöin on kuitenkin varmistettava esimerkiksi Essi-sovelluksesta, että lohkolla on ollut kasvusto ja mahdollisuus korjata sato kuluvana kasvukautena.

Jos lohkolle on perustettu kasvusto valvontavuonna, niittäminen tai laiduntaminen sinä vuonna ole välttämätöntä. Maataloustoiminnan vaatimus täyttyy, kun kasvusto on perustettu ja tähän valvontakysymykseen voi tallentaa kunnossa.

Ruokohelpikasvusto korjataan yleensä ensimmäisen kerran vasta kolmantena keväänä. Maataloustoiminnan vaatimus täyttyy ruokohelven osalta ensimmäisenä ja toisena vuonna, kun lohkolle on perustettu uusi kasvusto. Niitto tai sadonkorjuu vaaditaan viimeistään kolmantena vuonna. Kasvuston on kuitenkin täytettävä korjuu- ja markkinakelpoisen sadon vaatimukset, vaikka siitä ei vielä satoa korjattaisikaan.

Jos valvontakäynti tehdään ennen kuin satelliittiseurannan tulokset niiton ja laidunnuksen osalta on tiedossa, eikä mitään näistä toimenpiteistä ole tehty tallenna valvontakäynnillä näille lohkoille tilanteeksi *kunnossa* ja kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontahetkellä voinut vielä todentaa. Jos lohko saa tulokseksi laiminlyönnin satelliittiseurannassa, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Viljelijän on vastattava siihen paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava viimeistään 15.9. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu määräpäivän jälkeen, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti. Lue lisää asiasta kappaleesta 1.5.1.

6.4. Kasvitiheysvaatimusta on noudatettu

Tilalla tarkistetaan, että seuraavien puutarhakasvien vähimmäistiheydet täyttyvät:

- mansikka, mesimarja ja jalomaarain 15 000 kasvia/hehtaari
  - o jos maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönsytaimien annetaan juurtua emotaimien viereen, taimitiheyden on oltava ensimmäisenä kasvukautena vähintään 11000 kasvia/ hehtaari
- herukka ja karviainen 1 200 kasvia/hehtaari
- vadelma 2 800 kasvia/hehtaari
- marjatuomipihlaja, marja-aronia ja tyrni 800 kasvia/hehtaari
- pensasmustikka 2 250 kasvia/hehtaari
- hedelmäpuita 400 kasvia/hehtaari.

Kasvitiheysvaatimus tarkastetaan silmämääräisesti. Jos tarkastelun perusteella vaikuttaa, että kasvitiheys ei täyty, on asiaa tarkasteltava tarkemmin. Jos kasvitiheys ei täyty, tallennetaan laiminlyönti valvontakysymykseen 6.4. Seuraamukseksi valitaan laiminlyönnin laajuuden mukaan joko 50 % tai 100 %.

Valvonnassa lohkolle voi todeta kasviksi maatalousmaan säilyttäminen (pysyvät kasvit) niissä tilanteissa, kun lohkolla on vanha, edelleen tuotantokäytössä oleva kasvusto, jossa tiheysvaatimus ei täyty. Muissa tilanteissa tätä kasvikoodia ei valvonnassa voi käyttää, jos sitä ei ole lohkolle ilmoitettu. Viljelijä voi ilmoittaa tukihakemuksessa tällä kasvikoodilla alat, joilla kasvitiheys ei täyty.

6.5. Lohkolla olevan viljelykasvin juurilla on yhteys maahan

Viljelykasvien juurilla on oltava yhteys maahan. Jos kasveja viljellään astioissa, on astioiden oltava maassa. Esimerkiksi kuormalavojen päällä olevat ruukut eivät ole hyväksyttäviä, mutta vettä läpäisevä kangas hyväksytään. Maayhteyttä ei ole, jos alla oleva kangas tai istutusastia ei läpäise vettä. Jos kasvit ovat reiällisessä

kasvusäkissä tai ruukussa vettäläpäisevän kankaan päällä, juurilla on maayhteys ja asia on kunnossa. Reikien on kuitenkin oltava säkin pohjassa.

Valvontakysymys tulee tietyille kasvikoodeille, jos niille on tukihaussa ilmoitettu, että juurilla on maayhteys. Jos viljelijä on tukihaussa jo ilmoittanut, että maayhteyttä ei ole, lohkolle ei tule mitään valvontakysymystä. Lohkolle ei siinä tapauksessa makseta mitään tukea. Näissä tilanteissa on hyvä keskustella viljelijän kanssa, että haluaako hän ilmoittaa alan jatkossakin tukihakemuksella, vaikka ilman maayhteyttä tapahtuva viljely olisi jatkuvaa. Tällaiset alat voi myös poistaa peruslohkon alasta seuraavalle vuodelle. Viljelijä voi palauttaa alan takaisin lohkon, jos jonakin vuonna viljelee alaa niin, että maayhteys on.

Jos maayhteyttä ei ole ja viljelijä ei ole ilmoittanut siitä tukihakemuksella, alalta täytyy hylätä kaikki tuet valvontakysymyksellä 6.5.

8.2 Maatalousmaan avoimena säilyttäminen

Avoimena säilyttäminen tarkoittaa minimissään sitä, että lohkolle ei ole ylivuotista puuvartista kasvillisuutta. Pysyvällä nurmella hyväksytään puut ja pensaat rajoitetusti (katso kpl 7). Tämän lisäksi osalla kasvikoodeista on vaatimus vuosittaisesta niitosta tai muusta maataloustoimenpiteestä.

Taulukko 8. Maatalousmaan avoimena säilyttämisen valvontakysymykset.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
8.	<i>Lohko on laidunnettu tai niitetty viimeistään 15.9.</i>	<i>Maastotarkastus</i>
9.	<i>Jos avo- tai sänkikesannolla on kasvustoa, se on niitetty viimeistään 15.9.</i>	<i>Maastotarkastus</i>
10.	<i>Lohkolla ei kasva ylivuotista puuvartista kasvillisuutta</i>	<i>Maastotarkastus</i>
11.	<i>Lohko on niitetty tai laidunnettu sopimusehtojen mukaisesti viimeistään 15.9.</i>	<i>Maastotarkastus</i>

8. Lohko on laidunnettu tai niitetty viimeistään 15.9.

Avoimena säilyttämisen vaatimus tarkoittaa viherkesannoilla ja sellaisilla luonnonlaitumilla, jotka eivät kuulu ympäristösopimukseen, vuosittaista niittoa tai laidunnusta, jotka on toteutettava viimeistään 15.9.

Laidunnuksen katsotaan olevan riittävää, kun laiduntavia eläimiä on sen verran, että kasvustosta selkeästi näkee, että se on kattavasti laidunnettu. Jos laidunpaine on selkeästi liian alhainen, täytyy kasvusto niittää viimeistään 15.9.

Jos viherkesanto on päätetty muokkaamalla tai ruiskuttamalla aiemmin kuin 1.9., on asia kunnossa maataloustoiminnan osalta. Ehdollisuuden vaatimusten mukaisesti viherkesanto on kuitenkin säilytettävä 31.8. asti, lukuun ottamatta tilannetta, jossa lohkolle kylvetään syyskylvöinen kasvi, joten asiasta täytyy tarvittaessa tallentaa ehdollisuuden seuraamus.

Jos valvontakäynti tehdään ennen kuin satelliittiseurannan tulokset niiton ja laidunnuksen osalta on tiedossa, eikä lohkoa ole laidunnettu kattavasti tai niitetty tallenna valvontakäynnillä näille lohkoille tilanteeksi *kunnossa* ja kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontahetkellä voinut vielä todentaa. Jos lohko saa tulokseksi laiminlyönnin satelliittiseurannassa, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Viljelijän on vastattava siihen paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava viimeistään 15.9. Jos viljelijä ei

vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu määräpäivän jälkeen, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti. Lue lisää asiasta kappaleesta 1.5.1.

Jos pysyvän nurmen alalla on niittämisen jälkeen lehtipensaita tai niiden juurakoita, niiden on oltava yksittäin tai pieninä ryhminä. Yhtenäiset alueet on aina poistettava peruslohkon alasta.

9. Jos avo- tai sänkikesannolla on kasvustoa, se on niitetty viimeistään 15.9.

Myös avo- tai sänkikesantona ilmoitetulla lohkolle täytyy olla maataloustoimintaa.

Sänkikesanto on niitettävä viimeistään 15.9., jos lohkolle on kasvustoa. Jos sänkikesanto on päätetty muokkaamalla tai ruiskuttamalla aiemmin kuin 1.9., on asia kunnossa maataloustoiminnan osalta. Ehdollisuuden vaatimusten mukaisesti sänkikesanto on kuitenkin säilytettävä 31.8. asti, lukuun ottamatta tilannetta, jossa lohkolle kylvetään syyskylvöinen kasvi, joten asiasta täytyy tallentaa ehdollisuuden seuraamus.

Avokesanto on niitettävä, muokattava tai päätettävä ruiskuttamalla viimeistään 15.9. Ehdollisuuden vaatimusten mukaisesti ruiskuttamalla saa torjua vain vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja, joten tarvittaessa asiasta täytyy tallentaa ehdollisuuden seuraamus.

Jos valvontakäynti tehdään ennen kuin satelliittiseurannan tulokset niiton on tiedossa, eikä lohkoa niitetty, vaikka siellä on kasvustoa, tallenna valvontakäynnillä näille lohkoille tilanteeksi *kunnossa* ja kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontahetkellä voinut vielä todentaa. Jos lohko saa tulokseksi laiminlyöntin satelliittiseurannassa, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Viljelijän on vastattava siihen paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava viimeistään 15.9. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu määräpäivän jälkeen, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti. Lue lisää asiasta kappaleesta 1.5.1.

Maataloustoiminnan vaatimus kesannoilla täyttyy myös silloin, jos ala esimerkiksi salaojitetaan tai jos alalle on kasattu ojamaita yhden vuoden ajaksi. Jos ojamaat ovat paikallaan yli vuoden, ne täytyy poistaa peruslohkon alasta.

10. Lohkolle ei kasva ylivuotista puuvartista kasvillisuutta

Kaikilla aloilla ei vaadita vuosittaista maataloustoimenpidettä. Tällaisia ovat monimuotoisuuskasvina, ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmena, luonnonhoitonurmena, suojavyöhykkeenä, suojakaistana tai maatalousmaan säilyttäminen (pysyvät kasvit) -koodilla ilmoitetut alat sekä viljelykasvin alaan kuuluvat päisteet, monimuotoisuuskaistat, suojakaistat sekä ojien viljelemättömät pientareet.

Lohkolle katsotaan olevan maataloustoimintaa, jos sinne on perustettu kasvusto 30.6. mennessä ja kun siellä ei kasva ylivuotista puuvartista kasvillisuutta.

Lehtipuiden taimien katsotaan olevan ylivuotisia silloin, kun ne ovat nuoria taimia, jotka erottuvat kasvuston yläpuolella. Jos havupuut erottuvat kasvustosta, ne ovat jo niin vanhoja, että alaa ei enää hyväksytä maatalousmaaksi.

Tämä vaatimus täyttyy, jos alalla mahdollisesti oleva puuvartinen kasvusto on hajanaisesti olevia yksivartisia piiskataimia, jotka eivät erotu kasvuston yläpuolella.

HUOM! Jos avoimena säilyttämisen vaatimus ei täyty alalla, jota ei ilmoiteta omana kasvulohkona (päisteet, monimuotoisuuskaistat, suojakaistat sekä ojen viljelemättömät pientareet), tehdään alasta valvonnan kasvulohko ja lisätään sille tämä valvontakysymys ja hylätään tuet valvontavuodelta.

Maatalousmaan säilyttäminen (pysyvät kasvit)

Jos lohkon kasvitiheys ei pysyvällä kasvulla täyty, esimerkiksi sen vuoksi, että kasvustoa ollaan päättämässä, mutta otetaan sato vielä olemassa olevista puista, ilmoitetaan alat maatalousmaan säilyttäminen- kasvikoodilla.

Maataloustoiminnan vaatimuksena näillä on, että kuolleet puut/pensaat poistetaan ja rivien välit säilytetään avoimena. Avoimena säilyttäminen tarkoittaa, että rivien välissä ei saa kasvaa ylivuotista puuvartista kasvilisuutta.

Jos merkittävä osa puista tai pensaista on kuolleita, ala ei ole maatalousmaata ja se todetaan viljelemättömäksi.

11. Lohko on niitetty tai laidunnettu sopimusehtojen mukaisesti viimeistään 15.9.

Vaatimus koskee kasvia ympäristösopimusala, pysyvä nurmi. Perustulotuen, uudelleenjakotulotuen, nuoren viljelijän tulotuen ja luonnonhaittakorvauksen saadakseen täytyy lohko niittää tai laiduntaa sopimusehtojen mukaisesti. Hoitosuunnitelman mukainen laidunnus tai niitto ja niittojätteen korjuu on tehtävä sopimusvuonna viimeistään 15.9. Jos lohkolta on ehtojen mukainen välivuosi esimerkiksi laidunnuksessa, on välivuosi hyväksyttävä edellä mainittujen tukien osalta ja ne voidaan maksaa.

Välivuodesta on aina ilmoitettava ELY-keskukseen ja lohkolta on peruttava tällöin sopimuksen tuki. Jos ilmoitusta ei ole tehty, eikä tukea peruttu, ei välivuoteen vetoaminen ole mahdollista enää valvonnassa. Tällaisessa tapauksessa hylätään lohkoa myös edellä mainitut tuet tällä valvontakysymyksellä.

---

9 LOHKON RAJOJEN MÄÄRITTÄMINEN

Ennen tilakäyntiä täytyy tarkastella kartalta tai Tukisovelluksesta, näyttääkö kasvulohkojen raja-alue olevan oikein ja mitkä lohkot on mitattava GPS:llä. Etukäteistarkastelun tavoitteena on selvittää maastossa mitattavat lohkot, eli sellaiset lohkot, joiden rajauksessa voi olla virhettä. Tilalla tarkastetaan, että viljelijän ilmoittamien peruslohkojen rajat maastossa vastaavat digitointia ja kasvulohkojen rajat maastossa olevia kasvulohkoja⁵³.

Viljelijän tekemiä peruslohkokorjauksia ei aina ehditä digitoida ennen valvontaa. Mikäli viljelijän tekemä korjaus hyväksytään valvonnassa, valvonnassa ei tarvitse tehdä peruslohkon korjauspyyntöä.

GPS-laitetta on käytettävä lohkojen mittauksessa seuraavissa tapauksissa:

- peruslohko on uusi, aikaisemmin digitoimaton lohko, jos lohkon raja ei ole ilmakuvasta määritettävissä

---

⁵³ VNa 134/2023 16 §

- peruslohko tai osa siitä on raivattu ilmakuvaan ottamisen jälkeen, jos lohkon raja ei ole ilmakuvalta määritettävissä
- lohkolla on tukikelvottomia alueita, jotka eivät näy uusimmalla ilmakuvalta
- lohkon reunassa on huomattavalla matkalla metsän aiheuttamaa varjostumaa tai muuten lohkon rajaa ei tarkkaan nähdä uusimmaltakaan ilmakuvalta
- lohkon raja on epäselvä kovalta tarkasteltaessa (esimerkiksi vesistön varrella olevat lohkot, pihapiiriin rajoittuvat lohkot, monikulmaiset lohkot)
- ilmakuva on useita vuosia vanha ja lohkon rajaus ei ole selkeästi todennettavissa
- lohkolla on useampi kasvulohko ja niiden rajoja ei voi määrittää ilmakuvalta

Mikäli lohkon rajoissa on epäselvyyttä, voi riittää, että mitataan GPS-laitteella ainoastaan epäselvä kohta. Aina ei ole välttämättä tarkoituksenmukaista mitata koko lohkoa. Jos lohkolla oleva virhe on selkeästi havaittavissa ilmakuvalta, ei GPS-mittausta ole välttämättä tarpeen tehdä, vaan korjaus voidaan tehdä suoraan näytöltä.

Pellon ulkopuolella olevien ympäristösopimusten mittaamisesta on kerrottu tarkemmin luvussa 16.1.

Mittalaitteet

Lohkojen rajaus määritetään joko GPS-laitteella tai tietokoneen näytöltä. Seuraavat GPS-laitteet täyttävät riittävän, valvonnassa edellytettävän mittatarkkuuden:

Topcon GRS-1
Topcon GMS-2
Trimble GeoXT
Trimble GeoXH
Trimble ProXR
Trimble GeoXT6000
Trimble GeoXH6000
Trimble R1
Trimble R2
Topcon HiPer SR
CHCNAV LT700H
CHCNAV LT800H

Valvonnoissa käytettävissä GPS-mittalaitteissa on käytössä joko reaaliaikainen korjaus tai jälkilaskentamenetelmä. Näillä menetelmillä korjataan satelliittien avulla mitattujen koordinaattipisteiden sijainti tarkemmaksi. Korjauspalvelu perustuu eri puolilla Suomea oleviin tukiasemiin.

Reaaliaikaisessa laskennassa lopulliset koordinaatit saadaan heti maastossa käyttöön, kun taas jälkikäsitteilyyn perustuvassa menetelmässä lopulliset koordinaatit saadaan käyttöön toimistolla erillisellä jälkilaskentaohjelmalla laskemalla. Jälkilaskenta mahdollistaa GPS-mittauksen luotettavan tuloksen myös sellaisissa maastonkohdissa (esimerkiksi metsänreunat), joissa reaaliaikainen korjaus ei aina toimi. Myös reaaliaikainen korjaus voidaan tarvittaessa jälkikorjata. Korjauspalveluna suositellaan käytettäväksi VRS-palvelua tai -jälkilaskentaa.

9.1 Peruslohkomuutokset

Peruslohkojen rajat korjataan pääsääntöisesti rajakorjauksena, joka tehdään valvontakartalla valvontavuodelle. Peruslohko täytyy jakaa vain, jos valvonnassa todetaan, että lohkon jakaa alue (esimerkiksi tie tai leveä oja), joka ei ole maatalousmaata, eikä alueiden välillä ole viljely-yhteyttä. Peruslohkojaot tehdään peruslohkohallinnassa valvontavuotta seuraavalle vuodelle. Jos peruslohkon halkaisee pientareineen enintään 3 metriä leveä oja, lohkojakoa ei tarvitse tehdä, vaikka ojan yli ei olisi viljely-yhteyttä.

Lohkojako täytyy tehdä lisäksi seuraavissa tilanteissa:

- Osa peruslohkosta on toista maankäyttölajia kuin ilmoitettu kasvi
- Osa peruslohkosta ei ole maatalousmaata, mutta sillä täytyy olla peruslohkotunnus luomuvälvönnän takia. Valvontavuoden kasviksi tallennetaan Muu luomuvälvönnän ala (ei maatalousmaata) (9651) ja seuraavalle vuodelle perustettavalle lohkolle tallennetaan maankäyttölajiksi metsämaa tai muu alue
- Vanhaan peruslohkoon on lisätty alue, joka ei ole ollut maatalousmaata 31.12 ja lisätty ala on ollut suurempi kuin olisi ollut hyväksyttävää (enintään 5 % ja alle 0,5 ha lohkon alasta).
  - o Lisäyksenä ei huomioida ojien täyttööä eikä digitoinnin rajakorjauksia
  - o Jos lohko on korvauskelpoinen, täytyy alalta hylätä tuet valvontavuodelta valvontakysymyksellä 46

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
46. (lisätään tarvittaessa)	Lohko on oikeutettu ympäristö- ja luonnonhaittakorvaukseen sekä kansallisiin tukiin	Maastotarkastus

HUOM! Vaikka peruslohkojakoa ei tarvitsisi tehdä, mittapoikkeamaa ei voi käyttää kasvulohkolla, josta on poistettu tukeen kelpaamatonta pinta-alaa.

Peruslohkojaot tehdään seuraavan vuoden vuositasolle (uusi vuositaso 2025.1 avataan kesäkuussa 2025). Valvonnassa havaitut virheelliset maankäyttölajit tulee korjata vuoden 2025 puolelle, jolloin viljelijä saa seuraavana keväänä lohkon maankäyttölajin oikein esitetytynä. Valvonnassa tuet hylätään alalta toteamalla tukiin oikeuttamaton kasvikoodi (viljelemätön 9710).

Tarkastaja voi muuttaa lohkon maankäyttölajin ja korvauskelpoisuuden itse Tukisovelluksen peruslohkonhallintaosiossa. Lohkon voi myös passivoida siellä. Peltovalvontojen tallennusohjeessa on kerrottu tarkemmin, kuinka muutokset tehdään.

Peruslohko on passivoitava aina kun se todetaan viljelemättömäksi. Lohkon passivoinnin syy tallennetaan peruslohkonhallintaosiossa.

- Lohko on metsittynyt tai se ei ole maatalousmaata → Poistuu luonnontilaan
- Lohkolle on rakennettu esimerkiksi talo tai tie → Poistuu maatalouskäytöstä.

Peruslohkojen korjauspyynnöt

Peruslohkokorjaukset on lähetettävä digitoitavaksi mahdollisimman suurelta osalta 2.10.2024 mennessä. Kun korjauspyynnöt on tehty määräaikaan mennessä, se mahdollistaa valvonnan geometrioiden huomioimisen syysilmoituksella. Korjauspyyntöjä voi tehdä myös tämän jälkeen, mutta niitä ei huomioida syysilmoituksen pinta-aloissa.

Jos koko peruslohko on mitattu GPS-laitteella, digitoinnin korjauspyyntöä tehtäessä valitaan Tukisovelluksessa kohta *Lohko mitattu GPS-laitteella*. Jos lohko on GPS-mitattu aiempina vuosina, mutta ei tänä vuonna, lohkoa ei voi merkitä tänä vuonna valvonnassa GPS-mitatuksi.

Jos peruslohko on osittain mitattu GPS-laitteella (esimerkiksi yksi metsän varjostama lohkonreuna tai saareke), digitoinnin korjauspyyntöä tehtäessä valitaan Tukisovelluksessa kohta *Lohko mitattu osittain GPS-laitteella*.

Naapurilohkojen korjaukset

Naapurilohkojen korjauksesta tallennetaan tarkentava tieto Tukisovelluksessa, kohdassa korjauspyynnön tiedot.

- Jos naapurilohkoa korjataan jokaiselta reunalta, valitaan tyyppiä *Valvontalohkon naapuri, korjattu kokonaan*.
- Jos korjataan ainoastaan lohkojen välistä yhteistä rajaa, valitaan tyyppiä *Valvontalohkon naapuri, korjattu osittain*. Tällöin ajantasaistuksessa osataan korjata lohkon muut rajat, mutta ei kosketa jo valvottuun rajaan.

Jos naapurilohkon muutos vaikuttaa maksettavaan tukeen, on naapurilohkon tila vietävä oman otannan valvonta-ajolle 7717 (Oma otanta, osittain valvotut) ja suoritettava kyseisen lohkon valvonta. **ELY-keskuksen on tällöin informoitava siitä naapurilohkon viljelijää.**

Huomioitavaa peruslohkon korjauspyynnön tekemisessä

Suunnitellut ajantasaistusalueet ja kuluvan vuoden kuvaustilanteen voi katsoa [Maanmittauslaitoksen tilanekartalta](#). Ajantasaistusalueen lohkojen korjauspyynnöt tulee tehdä aina uudelle ilmakuvalle. Myös naapurilohkojen digitointia on syytä tarkastella uudella ilmakuvalle, jotta korjauksen saa paremmin kohdistettua oikein. Lohko voi nousta uudelleen valvontaan seuraavana keväänä, jos korjauksen jälkeen rajat eivät istu uudelle ilmakuvalle.

Jos lohkolle on tarpeen tehdä muutoksia esimerkiksi tilakeskuksen sijaintiin, se tehdään vapaakorjaus-toiminnon avulla. Jos lohkolle tulee korjausta myös rajoihin, voi vapaakorjaustarpeen kertoa myös peruslohko-korjauspyynnön lisätietokentässä.

Muista nämä, kun teet peruslohkolle rajakorjausta

Lisäselvityksiä on syytä kirjoittaa aina silloin, kun halutaan selventää korjauspyyntöä. Etenkin silloin, kun korjauksessa on selkeä ristiriita ilmakuvan kanssa, on syytä kirjoittaa asiaa selventävä kommentti. Näin tehden voidaan välttää turhia korjausten palautuksia. Tähän kohtaan kirjoitetut kommentit menevät digitoijalle tiedoksi. Ne eivät näy Vipussa viljelijälle, eivätkä tulostu valvonnan tulosasiakirjalle.

Esimerkkejä tilanteista, jolloin lisätietoja kaivataan:

- Ilmakuvalle lohkolle näkyy rakennus, joka on poistettu, kirjoitetaan ”Rakennus on poistettu”.
- Maastossa todetaan lohkon olevan tukikelpoista peltoa, vaikka ilmakuvalle on metsää, lisätietona korjauspyyntöön kirjoitetaan ”Lohko on raivattu pelloksi”.

Kirjoita lisätietoja tarpeen mukaan! Kirjoita yksiselitteisiä ja selventäviä kommentteja digitoijalle. Yksiselitteinen ja selventävä ei välttämättä tarkoita lyhyttä. Kenttään ei kirjoiteta esimerkiksi tekstiä ”rajakorjaus”, sillä

se ei ole tarpeellinen tieto. Tarpeellista sen sijaan on esimerkiksi kirjoittaa kommentti, jos lohkojen väliin on tarkoituksella jätetty pieni rako.

Tukisovelluksella tehdyn peruslohkokorjauksen pinta-ala on lopullinen valvontavuoden ala. Jos valvontakorjausta ei voida digitoida, se hylätään ja palautetaan ELY-keskukseen uudelleen tehtäväksi. Korjaus on pakko tehdä uudelleen, sillä muussa tapauksessa vanha digitointi jää voimaan ja valvonnan tulos ei täsmää peruslohkon alaan. Kaikki digitoinnissa hylätyt valvontakorjaukset, joita ei ole tehty uudelleen, nousevat risiintarkastuslistalle. Tallennusohjeessa kerrotaan, kuinka lohkot täytyy käsitellä.

Muista, että digitointi luottaa siihen, että valvonnan yhteydessä on huomioitu ja otettu kantaa kaikkiin näihin edellä mainittuihin seikkoihin. Tämä riippumatta siitä, onko lohko tarkastettu maastossa vai toimistossa. Digitointi ei tiedä, miten valvonta on suoritettu.

9.2 Kasvulohkojen tallennus

Tukisovellukseen tallennetaan

- Kasvulohkojen rajat ja pinta-alat
- Todettu kasvi
- Todettu välikasvi (jos lohkolle on ilmoitettu välikasvi)
- Mittaustapa

Kasvulohkojen yhteenlasketun mitatun alan on oltava sama kuin peruslohkon mitattu ala.

Samaan osioon, johon pinta-alat tallennetaan, on mahdollista kirjoittaa kommentteja kasvulohkolle ilman, että mihinkään valvontakysymykseen tallennetaan puutteita. Nämä kommentit näkyvät valvonnan tulosasiakirjassa kasvulohkoittain.

Ilmoitetun kasvulohkon alaan hyväksyttävistä alueista on kerrottu kappaleessa 7.2

Samaan kasvulohkoon todettavat kasvit

Valvontatilanteessa määrättyyn kasvulohkoon tulee hyväksyä kaikki peruslohkolla vierekkäin olevat samaa kasvia ja käyttöä koskevat alat, vaikka ne olisi ilmoitettu erillisinä kasvulohkoina. Jos kasvulohkoille on valittu erilaiset ympäristökorvauksen toimenpiteet, ei kasvulohkoja voi kuitenkaan yhdistää. Pienin kompensatiivissa huomioon otettava yhtenäinen ala on 0,05 ha.

Jos lohkolle todetaan eri kasvilajiryhmän kasvia kuin sille on ilmoitettu, lohko hylätään niiden tukien osalta, joissa todettu kasvi ei ole tukikelpoinen. Tukisovelluksen laskenta hylkää todetun kasvukoodin perusteella kasville kuulumattomat tuet. Lohko ei voi valvonnan perusteella saada tukea, jota sille ei ole alkujaan haettu.

Mikäli viljelykasviksi on ilmoitettu kasvutiheysehdot täyttävä marjapensas tai hedelmäpuu ja sen alla kasvaa jotain muuta viljelykasvia, ei alla kasvavaa muuta viljelykasvia tarvitse jakaa omaksi erilliseksi kasvulohkoksi.

9.2.1 Valvonnassa käytettävät mittapoikkeamat

Valvonnassa käytettäville mittalaitteille on määritelty yksi yhteinen, laitteiden tarkkuuden perusteella laskettu mittapoikkeama. Mittapoikkeama on joko positiivista tai negatiivista ja sillä on tarkoitus kattaa sekä

mittalaitteesta että mittaajasta aiheutuvat virheet. Sallitut mittapoikkeamat lasketaan aina mitatusta pinta-alasta kehämitan avulla. Tukisovellus määrittää kehämitan automaattisesti.

Mittapoikkeamaa⁵⁴ käytetään kasvulohkon hyväksyttävän alan määrittämisessä, kun mittaus tehdään maastossa tai tietokoneen näytöltä maastohavaintojen perusteella. Mittapoikkeamasta johtuen peruslohkon pinta-alan ja hyväksytyjen kasvulohkojen summan välillä voi olla eroa. Mittapoikkeamaa ei voi käyttää silloin, kun viljelijän ilmoittamalla kasvulohkolla todetaan tukeen kelpaamatonta pinta-alaa riippumatta siitä, onko tukikelvottomasta alasta tehty oma kasvulohkonsa vai onko alue poistettu rajakorjauksena. Mittapoikkeamaa ei voi käyttää myöskään niissä tilanteissa, kun alalla ei ole ollut maataloustoimintaa (laiminlyönti valvontakysymyksessä 6, 8, 9, 10 tai 11). Poikkeuksena tähän on kuitenkin se, että jos lohko on muuten kunnossa, mutta siihen on tallennettu laiminlyönti korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottamisesta tai kasvitiheydessä, se ei estä mittapoikkeaman käyttöä.

Käytännössä se tarkoittaa, että mittapoikkeamaa voi käyttää kasvulohkolla vain seuraavissa tilanteissa:

- Viljelijän ilmoittamalla kasvulohkolla ei todeta mitään tukikelvotonta alaa, tai yksittäiset tukikelvottomat alat ovat kooltaan alle 0,01 ha.
- Lohkolla on digitoinnin rajavirhettä. Esimerkiksi jos lohkon reunassa on oja ja lohkon raja on ojan väärällä puolella, voidaan tämä katsoa rajavirheeksi ja mittapoikkeamaa voi käyttää. HUOM! Jos lohkon reunassa on selkeästi tukikelvoton alue, esimerkiksi tie, ei mittapoikkeamaa voi käyttää, vaikka tie poistettaisiin alasta rajakorjauksella.
- Peruslohkolle on ilmoitettu useampi kasvulohko, joiden välisiä rajoja korjataan oikeaan kohtaan valvonnassa. Kaikkien kasvien on kuitenkin oltava tukikelpoisia.

Mittapoikkeama voi olla enintään 1,00 metriä leveään vyöhykkeeseen perustuva poikkeama ja se voi olla korkeintaan 1,00 ha. Mittapoikkeama on sama riippumatta siitä, tehdäänkö mittaus GPS-laitteella vai tietokoneen näytöltä.

Tukisovelluksessa on erilaisia mittaustapoja, joita käytetään seuraavasti:

Käytössä olevat mittaustavat:

13 = mittaus näytöltä. Tukisovellus laskee kasvulohkolle toleranssin (1,00 * kehämitta)

14 = GPS-mittaus. Tukisovellus laskee kasvulohkolle toleranssin (1,00 * kehämitta)

07 = lohkolla on todettu alaa, joka ei ole maatalousmaata tai jolla ei ole ollut maataloustoimintaa. Ei toleranssia, vaan mitattu ala on hyväksytty ala.

Jos kasvulohko on mitattu osittain GPS-laitteella ja osittain tietokoneen näytöltä, käytetään sitä mittaustapaa, jolla on mitattu suurin osa kasvulohkon kehämistästä.

---

10 PELTOLOHKOREKISTERIVALVONTA

Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset tehdään lokakuussa, sen jälkeen, kun syksyn digitointi on valmistunut. Lisäksi tehdään keväällä 2025 ajantasaistuksen valmistuttua ristiintarkastus ajantasaistuksessa muuttuneista pinta-aloista.

---

⁵⁴ VNa 134/2023 22 §

Vuonna 2024 tehdään seuraavat peltolohkorekisterin ristiintarkastukset:

- 1) Pinta-alojen ristiintarkastus. Ristiintarkastuksessa verrataan viljelijän ilmoittamien kasvulohkojen summaa viimeisimpään digitoituun pinta-alaan. Valvontaan poimitaan tilat, joilla pinta-alaero on josakin tuessa yli 3 % tai 2 ha.
- 2) Digitoimattomien lohkojen ristiintarkastus.
- 3) Päällekkäisten lohkojen ristiintarkastus.
- 4) Epäselvät F010- ja B009-lohkot.
  - a. F010 = lohko näyttää ilmakuvan perusteella olevan muuta kuin peltoa. F010-lohkoja merkitään ajantasaistuksen yhteydessä ja viljelijäkarttojen digitoinnissa, silloin kun viljelijä korjaa lohkoa, mutta lohko ei vastaa muilta osin ilmakuvaa. Myös valvotuille lohkoille merkitään F010, jos valvontakorjaus ei vastaa uutta ilmakuvaa.
  - b. B009 = Lohkon maankäyttölaji on peltoa keskusrekisterissä, mutta digitoinnin taustakuvana olevalla ortokartalla ei ole. Lohkot ovat yleensä sellaisia, joiden rajausta viljelijä on korjannut kevään tukihaussa.
- 5) Hallinnon leikkaus pienistä, alle sanktorajan (3 % / 2 ha) kaikissa tuissa jäävistä pinta-alaeroista. Tuen maksun perusteeksi viedään uusi digitoitu kasvulohkon ala ja tuen leikkaus lasketaan tietojärjestelmässä automaattisesti. Viljelijälle ilmoitetaan tästä tekstiviestillä ja lohkoyleenvedon voi käydä katsomassa Vipu-palvelussa.

Näiden suunniteltujen ristiintarkastusten lisäksi voidaan tarvittaessa tehdä myös muita tarkistusajoja, kuten esimerkiksi, onko valvonnassa pysyvästi viljelemättömäksi todetut lohkot passivoitu.

Taulukko 9. Peltolohkorekisterin ristiintarkastusajat.

Ajonumero	Nimi	Aikataulu
7736	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Hallinnon suora leikkaus), syksy 2024	lokakuu
7737	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Pinta-alaero), syksy 2024	lokakuu
7738	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Pinta-alaero II), syksy 2024	lokakuu
7739	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Epäselvät lohkot F010 ja B009), syksy 2024	lokakuu
7740	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Päällekkäiset lohkot), syksy 2024	lokakuu
7741	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Ei digitoitua pinta-alaa), syksy 2024	lokakuu
	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Hallinnon suora leikkaus), kevät 2025	toukokuu 2025
	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Pinta-alaero), kevät 2025	toukokuu 2025
	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Pinta-alaero II), kevät 2025	toukokuu 2025
	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Epäselvät lohkot F010 ja B009), kevät 2025	toukokuu 2025
	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Päällekkäiset lohkot), kevät 2025	toukokuu 2025
	Pinta-alaristiintarkastus 2024 (Ei digitoitua pinta-alaa), kevät 2025	toukokuu 2025

Pääsääntöisesti digitoimattomat, päällekkäisyydet ja epäselvät F010- ja B009-lohkot on valvottava maastokäynnillä. B009-lohkojen maastokäyntien määrää voidaan vähentää kuitenkin sillä, että tarkastellaan lohkoa Essistä satelliittikuvilta. Jos lohko on satelliittikuvien perusteella kunnossa, ei maastoon tarvitse mennä. Essissä tarkasteltavat lohkot viedään valvonta-ajolle ELY-keskuksen toimesta vain silloin, jos satelliittikuvan perusteella ei voida varmistua siitä, että ala on maatalousmaata.

Ristiintarkastusvalvontaan nousseiden peruslohkojen rajojen sijainti on tarkastettava ja pinta-ala mitattava tarvittaessa paikalla. Ilman maastokäyntiä viljelijää kuulemalla ja/tai ilmakuvan perusteella voidaan selvittää epäselvyyksiä, joiden syy on selvästi todettavissa esimerkiksi uudelta, vuonna 2024 otetulta ilmakuvalta. Myös päällekkäisyydet, esimerkiksi historyyhteyksien puuttuminen Tukisovelluksesta, voidaan selvittää

ilman maastokäyntiä Tukisovelluksen tietojen perusteella. Tarvittaessa peruslohkon digitointia on korjattava tai luotava historyayhteydet. Aiemmin GPS-laitteella mitattuja lohkoja ei tarvitse mitata uudestaan, jos lohkon rajat eivät ole muuttuneet.

Viljelijää kuulemalla voidaan valvoa pinta-alaeron vuoksi valvontaan nousseet lohkot. Jos viljelijä vastineeseen osoittaa virheen digitoinnissa, se on varmistettava maastokäynnillä sekä määritettävä lohkon oikeat rajat ja pinta-ala. Ilman selkeää digitointivirhettä valvontatulos määritetään uuden digitoinnin perusteella. Tukisovellukseen luodaan keskitetysti digitoinnin pohjalta valvonnan kasvulohkot, joiden pohjalta valvontatulos voidaan laskea. Tarvittaessa digitointia on kuitenkin korjattava ja luotava uudet kasvulohkot.

Pienet, alle sanktorajan jäävät pinta-alaerot otetaan suoraan huomioon laskennassa tuenmaksun perusteeksi. Tilat ja lohkot viedään keskitetysti valvonta-ajolle (ns. hallinnon leikkaus), eikä niitä tarvitse käsitellä ELY-keskuksessa. Tarvittaessa tapaukset on mahdollista ottaa käsittelyyn purkamalla valvonnan varmennus ja tallennuksen tarkastus. Tällöin on luotava uudet valvonnankasvulohkot ja tallennettava valvonta. Siinä tapauksessa, että tarkastaja muuttaa jotain tällä keskitetysti luodulla ajolla, tarkastajan on myös nimettävä itsensä vastuutarkastajaksi. Hallinnon suoran leikkauksen valvonta-ajolla tarkastuskertomusta ei voi allekirjoittaa eikä lähettää sähköisesti viljelijälle, vaan se on viljelijän nähtävissä Vipussa. Hallinnon suoran leikkauksen ristiintarkastuksesta ilmoitetaan viljelijälle tekstiviestillä.

Mitatut lohkot muodostavat otannan, jonka perusteella voidaan laskea valvontatulos. Pääsääntöisesti valvontaan vain valvontaan valitut lohkot. Otantaa voidaan aina laajentaa, mikäli havaitaan muilla lohkoilla virheitä. Jos virhe on esimerkiksi johtunut väärin tehdystä peruslohkojaosta, otantaan on otettava jaetusta peruslohkosta muodostetut kaikki uudet peruslohkot.

Valvontatiedot tallennetaan Tukisovelluksessa. Viljelemättömäksi todetut lohkot on ohjeistuksen mukaisesti passivoitava Tukisovelluksessa.

Ristiintarkastusten aikataulu uudistuu syksyllä ja sen vaikutuksista työhön ohjeistetaan myöhemmin.

Kevään ristiintarkastusvalvonnat on tehtävä 31.5. mennessä. Peltolohkorekisterin ristiintarkastusajot ovat maksukiellossa kevään 2025 maksujen osalta, kunnes valvonta on varmennettu.

Peltolohkorekisterin ajantasaistuksessa pienentyneiden lohkojen valvonta tulee ulottaa vähintään ajantasaistuksen pohjana olevan ilmakuvan ottovuoteen tai tarvittaessa neljään aiempaan vuoteen. Riittäväksi näyttöksi aiempien vuosien virheestä voidaan pitää ilmakuvalta todennettavaa virhettä lohkoilla. Takautuvista seuraamuksista on ohjeistettu luvussa 20.1.

TUKIEHTOJEN VALVONTA

11 SUORAT TUET

Tukikelpoisia lohkoja perustulotuessa, nuoren viljelijän tulotuessa, uudelleenjakotulotuessa, erikoiskasvipalkkiassa, tärkkelysperunapalkkiassa ja ekojärjestelmätuessa ovat viljelijän tukihakemuksella ilmoittamat lohkot, jotka ovat maatalousmaata. Tukikelpoisuus edellyttää, että lohko on tuenhakijan hallinnassa, se on maatalousmaata ja sitä käytetään maataloustoimintaan. Lohkolle on perustettava kasvusto viimeistään 30.6. Kasvulohkon on oltava tukikelpoinen kasvukauden loppuun saakka, kuitenkin vähintään 31.8. saakka.⁵⁵ Jos valvonnassa todetaan, että lohko on otettu kasvukauden aikana pysyvästi muuhun kuin maatalouskäyttöön, ei tukikelpoisen alan vaatimus täyty ja suorat tuet hylätään valvontakysymyksellä 12. Lohkon hallintaa ei tarkasteta paikalla tehtävässä valvonnassa.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
12.	<i>Kasvulohko on tukikelpoinen vähintään 30.6–31.8. välisen ajan</i>	Maastotarkastus

Hampun tukikelpoisuus ei edellytä sopimusta/sitoumusta, mutta käytetyn lajikkeen tulee olla tukikelpoiseksi hyväksytty. Hampusta tarkastetaan valvontakäynnillä kaikkiin hampulle maksettaviin tukiin liittyen taulukossa 10 olevat vaatimukset.

Taulukko 10. Hampun valvontakysymykset.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
50.	<i>Kasvulohko on viljelty kauttaaltaan tukeen oikeuttavalla hamppulajikkeella</i>	Maastotarkastus
51.	<i>Hampun kasvusto on säilytetty väh. 10 päivän ajan kukinnan päätymisestä</i>	Maastotarkastus

Erikoistukien valvontaohjeessa on kerrottu lisää hampun THC-valvonnasta. Ohje löytyy [Pikantista](#).

Jos valvonnassa todetaan, että lohkolle kasvaa hamppua, jota ei ole ilmoitettu tukihakemuksella, alalta on hylättävä kaikki tuet.⁵⁶ Kasvulohkolle todetaan kasviksi hamppu ja tuet hylätään lisäämällä lohkolle valvontakysymys *Hamppukasvusto on ilmoitettu tukihakemuksella*.

165 (lisätään tarvittaessa)	<i>Hamppukasvusto on ilmoitettu tukihakemuksella</i>	Maastotarkastus
-----------------------------	--	-----------------

⁵⁵ Laki 1332/2022 6 §, VNa 77/2023 13 §

⁵⁶ VNa 77/2023 12 § ja VNa 134/2023 21 §

11.1 Ekojärjestelmätuki

Ekojärjestelmätuen toimenpiteitä ovat talviaikainen kasvipeitteisyys, luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet sekä monimuotoisuuskasvit. Talviaikaista kasvipeitteisyyttä ei valvota paikan päällä tilalla, vaan sen vaatimusten noudattamista tarkastellaan satelliittiseurannan avulla. Muiden ekojärjestelmätuen toimenpiteiden vaatimusten noudattaminen valvotaan paikalla tehtävässä valvonnassa, mutta kasvuston niittoon ja säilyttämiseen liittyviä vaatimuksia tarkastellaan myös satelliittiseurannan avulla.

Luonnonhoitonurmista, viherlannoitusnurmista sekä monimuotoisuuskasvista voidaan myöntää ekojärjestelmätukea enintään 25 % suorien tukien tukikelpoisesta alasta. Tukialueella C ekojärjestelmätukea voidaan myöntää luonnonhoitonurmista enintään 10 % suorien tukien tukikelpoisesta alasta⁵⁷. Kaikilla lohkoilla, joille on ilmoitettu luonnonhoitonurmia, monimuotoisuuskasveja tai ekojärjestelmän mukaista viherlannoitusnurmia on kuitenkin noudatettava toimenpiteiden ehtoja.

Ekojärjestelmätuen nurmien sekä monimuotoisuuskasvien alat on säilytettävä avoimena, eikä niillä saa kasvaa ylivuotista puuvartista kasvillisuutta⁵⁸. Lisäksi tilan on noudatettava tukea saadakseen kaikkia tiloja ja kaikkea maatalousmaata koskevia yhteisiä vaatimuksia, kuten maataloustoiminnan vaatimusta (luku 8).

Luonnonhoitonurmien, viherlannoitusnurmien sekä monimuotoisuuskasvien vähimmäistason vaatimukset

Taulukko 11. Vähimmäistason vaatimukset.⁵⁹

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelu- paikka
1.4.	<i>Vesistöjen varsille on jätetty 5 m leveä suojakaista, jolle ei ole levitetty lannoitteita ja seuraavan 5 m matkalla lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa ole muokattu vuorokauden kuluessa levityksestä. (Manner-Suomi)</i>	Maastotarkastus
1.5.	<i>Invid vattendrag har lämnats en 5 m bred skyddsremsa där man inte gödslat och om marklutningen är mera än 2% har ingen ytgödsling med kvävegödselmedel därefter skett på en sträcka av fem meter. (Ahvenanmaa)</i>	Maastotarkastus

11.1.1 Luonnonhoitonurmet⁶⁰

Taulukko 12. Luonnonhoitonurmien tarkastettavat tukiehdot.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelu- paikka
13.2.	<i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on ehtojen mukainen ja siemenseoksen painosta on enintään 20 % typensitojakasveja.</i>	Maastotarkastus

⁵⁷ VNa 126/2023 17 §

⁵⁸ VNa 77/2023 6 § ja 7 §

⁵⁹ VNa 126/2023 13 § -15 §

⁶⁰ VNa 126/2023 13 §

54.1.	<i>Viljelymuistiinpanoihin on kirjattu luonnonhoitonurmen siemenseoksen sisältö ja osuudet tukihakuvuonna perustetuista kasvustoista.</i>	Asiakirjatar- kastus tilalla
13.5.	<i>Luonnonhoitonurmen kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti.</i>	Maastotarkas- tus
13.1.	<i>Kasvinsuojeluaineita on käytetty vain kasvuston päättämiseen.</i>	Maastotarkas- tus/ Asiakirja- tarkastus ti- lalla
13.3.	<i>Luonnonhoitonurmea ei ole lannoitettu.</i>	Maastotarkas- tus/ Asiakirja- tarkastus ti- lalla
13.4.	<i>Luonnonhoitonurmen niitto on tehty ehtojen mukaisesti.</i>	Maastotarkas- tus
13.6. (Lisää tarvitta- essa)	<i>Kasvinsuojeluaineita ei ole käytetty edellisenä vuonna luonnonhoitonur- men päättämiseen.</i>	Asiakirjatar- kastus tilalla

13.2. Luonnonhoitonurmen kasvusto on ehtojen mukainen ja siemenseoksen painosta on enintään 20 % typensitajakasveja.

Luonnonhoitonurmi voi olla tukihakuvuonna tai aikaisemmin perustettu monivuotisista nurmikasveista koostuva kasvusto. Luonnonhoitonurmeksi voidaan myös ilmoittaa monilajiseksi kehittyneitä vanhoja nurmia, joissa on heinäkasveja ja muita ruohovartisista kasvilajeja. Kasvustossa on oltava nurmikasveja, eikä se saa koostua pelkästään muista ruohovartisista kasveista. Luonnonhoitonurmella ei kuitenkaan saa kasvaa ylivuotisia puuvartisista kasveja. Vadelma katsotaan puuvartiseksi kasviksi.

Typensitajakasvien määrä tarkastetaan ensisijaisesti silmämääräisesti maastossa ja tarvittaessa varmenne-
taan lohkomuistiinpanoista/siemenkuiteista.

*54.1. Viljelymuistiinpanoihin on kirjattu luonnonhoitonurmen siemenseoksen sisältö ja osuudet tukihaku-
vuonna perustetuista kasvustoista.*

Tiläkäynnillä tarkastetaan, että perustetuista kasvustoista on kirjattu siemenseoksen sisältö ja osuudet vilje-
lymuistiinpanoihin. Tuenhakija voi myös toimittaa muistiinpanot valvonnan jälkeen ELY-keskukseen, jos niitä
ei voida tarkastaa tiläkäynnillä. On huomioitava, että valvontaa ei voi viedä loppuun, ennen kuin muistiinpa-
not on toimitettu.

13.5. Luonnonhoitonurmen kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti.

Tiläkäynnillä tarkastetaan, että ensimmäisen vuoden kasvusto on säilytetty vähintään 31.8. asti. Kasvustoa ei
saa muokata muuten kuin perustamisen ja päättämisen yhteydessä. Jos kyseessä on toisen vuoden tai sitä
vanhempi kasvusto, voidaan kasvusto päättää jo 1.8., jos lohkolle kylvetään syyskylvöisiä kasveja.

Vaativuodesta seurataan myös satelliitilla. Jos valvonta tehdään ennen 31.8. (1. vuoden kasvusto) tai ennen 1.8.
(2. tai sitä vanhemman vuoden kasvusto), ja ehdon täyttymistä ei voida vielä tiläkäynnillä tarkastaa, merki-
tään tulokseksi kunnossa, jos kasvusto on säilytetty. Kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvon-
tahetkellä voinut vielä todentaa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin

punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava 1.9./1.8. jälkeen. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu ennen määräpäivää tai kasvustoa ei ole säilytetty määräpäivään asti, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

13.1. Kasvinsuojeluaineita on käytetty vain kasvuston päättämiseen.

Tilakäynnillä tarkastetaan, näkykö loholla viitteitä kasvinsuojeluaineiden käytöstä. Esimerkiksi se, että loholla on näkyvissä ruiskutusjäljet tai että loholla tai lohkon pientareilla näkyy vioituksia kasvustossa, viittaa kasvinsuojeluaineiden käyttöön loholla. Tarvittaessa asia tarkastetaan myös viljelymuistiinpanoista. Kasvinsuojeluaineita ei myöskään saa käyttää tukihakuvuonna ennen kasvuston perustamista. Kasvinsuojeluaineita saa käyttää 1.9. alkaen kasvuston päättämiseen.

Jos kyseessä on toisen tai sitä vanhemman vuoden kasvusto, voidaan kasvusto päättää kasvinsuojeluaineilla jo 1.8., jos lohkolle kylvetään syyskylvöisiä kasveja.

13.3. Luonnonhoitonurmea ei ole lannoitettu.

Tilakäynnillä tarkastetaan, näkykö loholla viitteitä lannoitteiden käytöstä. Tarvittaessa lannoitteiden käyttö tarkastetaan myös viljelymuistiinpanoista.

Jos kyseessä on toisen vuoden tai sitä vanhempi kasvusto, voidaan kasvusto päättää ja lannoittaa 1.8. lähtien, jos lohkolle kylvetään syyskylvöisiä kasveja.

13.4. Luonnonhoitonurmen niitto on tehty ehtojen mukaisesti.

Luonnonhoitonurmen kasvusto on niitettävä vähintään joka toinen vuosi 15.9. mennessä. Vaikeissa rikkakasvitilanteissa niitto on tehtävä vuosittain ja sellaisena ajankohtana, että rikkakasvien leviäminen voidaan estää. Vaikealla rikkakasvitilanteella tarkoitetaan helposti leviävien rikkakasvien laajamittaista esiintymistä, hukkakauran sekä haitallisten vieraslajikasvien, kuten jättiputkien, japanintatarin, komealupiinin tai kurtturuusun, esiintymistä.

Jos lohkon rikkakasvitilanne edellyttää lohkon niittoa ja sitä ei ole vielä tehty valvontakäynnin aikaan, voidaan ehdon noudattaminen valvoa tekemällä uusintakäynti. Uusintakäynnin voi myös korvata viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. Valokuva pyydetään lähettämällä viljelijälle valvonnan selvityspyyntö Tukisovelluksesta.

Sitä, että luonnonhoitonurmen kasvusto niitetään vähintään joka toinen vuosi 15.9. mennessä, seurataan myös satelliitilla. Jos niittoa ei voida todentaa vielä tilakäynnin aikana, merkitään tulokseksi kunnossa. Kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontahetkellä voinut vielä todentaa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava viimeistään 15.9. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu määräpäivän jälkeen tai kasvusto on niitetty määräajan jälkeen, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

Lohkoista, joilla on niittovaatimus 2024, on Tukisovelluksessa karttataso ”niittovaatimus 2024”.

13.6. Kasvinsuojeluaineita ei ole käytetty edellisenä vuonna luonnonhoitonurmen päättämiseen.

Jos lohkolla on tukihakuvuonna perustettu luonnonhoitonurmikasvusto ja lohkolle on myös edellisenä vuonna ilmoitettu luonnonhoitonurmi, tarkastetaan viljelymuistiinpanoista, ettei edellisvuoden kasvustoa ole päätetty kasvinsuojeluaineilla. Jos luonnonhoitonurmen kasvusto on päätetty kasvinsuojeluaineilla 2023, ja sama ala on ilmoitettu uudestaan luonnonhoitonurmeksi 2024, on ehtoa rikottu.

11.1.2 Viherlannoitusnurmet⁶¹

Taulukko 13. Viherlannoitusnurmiin tarkastettavat tukiehdot.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
13.7.	<i>Viherlannoitusnurmen siemenseoksessa on vähintään neljää lajia sekä sen painosta on vähintään 20 % typensitojakasvia ja kasvusto täyttää vaatimukset.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
54.2.	<i>Viljelymuistiinpanoihin on kirjattu viherlannoitusnurmen siemenseoksen sisältö ja osuudet.</i>	Asiakirjatarkastus tilalla
13.1.	<i>Kasvinsuojeluaineita on käytetty vain kasvuston päättämiseen.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
13.8.	<i>Viherlannoitusnurmea ei ole lannoitettu.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
13.10.	<i>Viherlannoitusnurmen kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti.</i>	Maastotarkastus
13.9.	<i>Viherlannoitusnurmen niitto on tehty ehtojen mukaisesti.</i>	Maastotarkastus
13.11. (Lisää tarvittaessa)	<i>Kasvinsuojeluaineita ei ole käytetty edellisenä vuonna viherlannoitusnurmen päättämiseen.</i>	Asiakirjatarkastus tilalla

13.7. Viherlannoitusnurmen siemenseoksessa on vähintään neljää lajia sekä sen painosta on vähintään 20 % typensitojakasvia ja kasvusto täyttää vaatimukset.

Tarkastetaan, että viherlannoitusnurmen kasvusto koostuu tukihakuvuonna kylvetystä tai edellisvuonna suo- jakasvin kanssa kylvetystä nurmikasvien ja typensitojakasvien seoksesta. Viherlannoitusnurmeksi voidaan myös hyväksyä ala, joka on ilmoitettu tukihakemuksessa vuonna 2022 ympäristökorvauksen mukaisena viherlannoitusnurmena, jos se on ollut viherlannoitusnurmena enintään kaksi vuotta ja se täyttää ekojärjestelmätuen vaatimukset viherlannoitusnurmeille.

Tarkastetaan maastossa silmämääräisesti, että kasvusto on kylvetty siemenseoksella, jossa on vähintään neljä eri nurmikasvi- ja typensitojakasvilajia. Typensitojakasvia on oltava siemenseoksen painosta vähintään 20 %. Tarvittaessa sienenseoksen sisältö tarkistetaan viljelymuistiinpanoista. Jos lohkolla on ollut entuudestaan esimerkiksi kolmella kasvilajilla kylvetty viherlannoitusnurmi, ja tämä täydennyskylvetään neljännen lajilla, ei ala kelpaa ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmeksi. Jos lohkolla on vuonna 2022 ympäristökorvauksen mukaisesti ilmoitettu viherlannoitusnurmi, ja tuenhakija voi osoittaa joko kirjanpidolla ja/tai

⁶¹ VNa 126/2023 14 §

siemenkuiteilla, että ala täyttää ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmen vaatimukset, voidaan ala hyväksyä ekojärjestelmätukeen.

54.2. Viljelymuistiinpanoihin on kirjattu viherlannoitusnurmen siemenseoksen sisältö ja osuudet.

Tilakäynnillä tarkastetaan, että lohkolle kylvetyn siemenseoksen sisältö ja osuudet on kirjattu viljelymuistiinpanoihin. Tuenhakija voi myös toimittaa muistiinpanot valvonnan jälkeen ELY-keskukseen, jos niitä ei voida tarkastaa tilakäynnillä. On huomioitava, että valvontaa ei voi viedä loppuun, ennen kuin muistiinpanot on toimitettu.

13.1. Kasvinsuojeluaineita on käytetty vain kasvuston päättämiseen.

Tilakäynnillä tarkastetaan, näkyykö lohkolta viitteitä kasvinsuojeluaineiden käytöstä ja tarvittaessa asia tarkastetaan myös viljelymuistiinpanoista. Esimerkiksi se, että lohkolta on näkyvissä ruiskutusjäljet tai että lohkolta tai lohkon pientareilla näkyy vioituksia kasvustossa, viittaa kasvinsuojeluaineiden käyttöön lohkolta. Kasvinsuojeluaineita saa käyttää ainoastaan kasvuston päättämiseen 1.9. alkaen. Jos kyseessä on toisen tai sitä vanhemman vuoden kasvusto, voidaan kasvusto päättää kasvinsuojeluaineilla jo 1.8., jos lohkolle kylvetään syyskylvöisiä kasveja. Kasvinsuojeluaineita ei myöskään saa käyttää tukihakuvuonna ennen kasvuston perustamista tai kasvuston perustamisvaiheessa.

13.8. Viherlannoitusnurmea ei ole lannoitettu.

Tilakäynnillä tarkastetaan, näkyykö lohkolta viitteitä lannoitteiden käytöstä. Tarvittaessa lannoitteiden käyttö tarkastetaan myös viljelymuistiinpanoista.

Jos kyseessä on toisen tai sitä vanhemman vuoden kasvusto, voidaan kasvusto päättää ja lannoittaa 1.8. lähtien, jos lohkolle kylvetään syyskylvöisiä kasveja.

13.10. Viherlannoitusnurmen kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti.

Tilakäynnillä tarkastetaan, että ensimmäisen vuoden kasvusto on säilytetty vähintään 31.8. asti. Kasvustoa ei saa muokata muuten kuin perustamisen ja päättämisen yhteydessä. Jos kyseessä on toisen tai kolmannen vuoden kasvusto, voidaan kasvusto päättää jo 1.8., jos lohkolle kylvetään syyskylvöisiä kasveja.

Vaativuudesta seurataan myös satelliitilla. Jos valvonta tehdään ennen 31.8. (1. vuoden kasvusto) tai ennen 1.8. (2. tai sitä vanhemman vuoden kasvusto), ja ehdon täyttymistä ei voida vielä tilakäynnillä tarkastaa, merkitään tulokseksi kunnossa, jos kasvusto on säilytetty. Kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontatahetkellä voinut vielä todentaa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava 1.9./1.8. jälkeen. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu ennen määräpäivää tai kasvustoa ei ole säilytetty määräpäivään asti, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

13.9. Viherlannoitusnurmen niitto on tehty ehtojen mukaisesti.

Viherlannoitusnurmen kasvusto on niitettävä vähintään joka toinen vuosi 15.9. mennessä. Vaikeissa rikkakasvitilanteissa niitto on tehtävä vuosittain 15.9. mennessä ja sellaisena ajankohtana, että rikkakasvien leviäminen voidaan estää. Vaikealla rikkakasvitilanteella tarkoitetaan helposti leviävien rikkakasvien

laajamittaista esiintymistä, hukkakauran sekä haitallisten vieraslajikasvien, kuten jättiputkien, japanintatarin, komealupiinin tai kurtturuusun esiintymistä.

Jos lohkon rikkakasvitilanne edellyttää lohkon niittoa 2024 ja sitä ei ole vielä tehty valvontakäynnin aikaan, voidaan ehdon noudattaminen valvoa tekemällä uusintakäynti. Uusintakäynnin voi myös korvata viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. Valokuva pyydetään lähettämällä viljelijälle selvityspyyntö Tukisovelluksesta.

Sitä, että viherlannoitusohjauksen kasvusto niitetään vähintään joka toinen vuosi 15.9. mennessä, seurataan myös satelliitilla. Jos niittoa ei voida todentaa vielä tilakäynnin aikana, merkitään tulokseksi kunnossa. Kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontahetkellä voinut vielä todentaa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava viimeistään 15.9. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu määräpäivän jälkeen tai kasvusto on niitetty määräajan jälkeen, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

Lohkoista, joilla on niittovaatimus 2024, on Tukisovelluksessa karttataso ”niittovaatimus 2024”.

13.11. Kasvinsuojeluaineita ei ole käytetty edellisenä vuonna viherlannoitusnurmen päättämiseen

Jos lohkolla on perustettu viherlannoitusnurmi ja lohkolle on myös edellisenä vuonna ilmoitettu ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi, tarkastetaan viljelymuistiinpanoista, ettei edellisvuoden kasvustoa ole päätetty kasvinsuojeluaineilla. Jos viherlannoitusnurmen kasvusto on päätetty kasvinsuojeluaineilla 2023, ja sama ala on ilmoitettu uudestaan ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmeksi 2024, on ehtoa rikottu.

11.1.3 Monimuotoisuuskasvit⁶²

Taulukko 14. Monimuotoisuuskasvien tarkastettavat tukiehdot.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
13.12.	<i>Pölyttäjähyönteis- ja maisemakasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
13.13.	<i>Riistakasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
13.14.	<i>Niittykasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
13.15.	<i>Peltolintukasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla

⁶² VNa 126/2023 15 ja 16 §

13.16.	<i>Monimuotoisuuskasvien kasvusto on kylvetty ehtojen mukaisesti.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
54.3.	<i>Viljelymuistiinpanoihin on kirjattu siemenseoksen kasvilajit ja niiden osuudet.</i>	Asiakirjatarkastus tilalla
13.17.	<i>Monimuotoisuuskasveja on lannoitettu vain kasvuston perustamisen yhteydessä.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
13.18.	<i>Monimuotoisuuskasvin kasvusto on säilytetty 15.9. saakka.</i>	Asiakirjatarkastus tilalla
13.19.	<i>Kasvusto on niitetty pääasiallisen kukinnan jälkeen, kuitenkin aikaisintaan 1.8.</i>	Maastotarkastus
13.20.	<i>Monimuotoisuuskasvien alaa ei ole laidunnettu.</i>	Maastotarkastus
13.21.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu.</i>	Maastotarkastus / Asiakirjatarkastus tilalla
13.22. (Lisää tarvittaessa)	<i>Riistakasvuston perustamiskieltoa vilkasliikenteisen tien varteen on noudatettu.</i>	Maastotarkastus

Valvontakäynnillä otetaan kaikista monimuotoisuuskasvilohkoista kuva, mikä tallennetaan lohkon muistiinpanoihin. Kuvasta on nähtävä, millainen lohkon kasvusto on ja mitä kasveja sillä kasvaa.

13.12. Pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset.

Tarkastetaan maastossa ja tarvittaessa viljelymuistiinpanoista tai siemenkuiteista, että pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien siemenseoksessa on kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä: auringonkukka, hunajakukka, sinimailanen, apilat, kelta-, sini- tai valkolupiini, virnat, ruis- tai ahdekaunokki, malvat, kehäkukat, öljypellava, mesikät, unikat, kesälemmikki, suvikakkarat, kesäharso, sinappi, tattari, rapsi, retikat, maloppi, kesämalvikki, ja rypsi. Hampppua lukuun ottamatta, seoksessa voi olla myös muita kylvövuonna kukkivia kaksisirkkaisia kasveja enintään 30 % siemenseoksen painosta. Koska heinät ovat yksisirkkaisia kasveja, niitä ei voi olla siemenseoksessa.

13.13. Riistakasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset.

Tarkastetaan maastossa ja tarvittaessa viljelymuistiinpanoista tai siemenkuiteista, että riistakasvien siemenseoksessa on kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä: viljat, tattari, auringonkukka, öljypellava, rypsi, rapsi, sinappi, herne, härkäpapu, rehukaali, retikat, rehusokerijuurikas, nauriit, ruisvirna, rehuvirna, ruistankio, heinäkasvit, apilat, sikuri, kumina, mailaset, keltamaite, hunajakukka, keltio ja heinära-tamo.

Viljan, heinäkasvien ja apilan seos ei ole hyväksyttävä, vaan seoksessa on aina oltava myös jonkin edellä mainitun kasvin siemeniä. Heinäkasveja saa olla enintään 20 % siemenseoksen painosta. Hampppua lukuun ottamatta, siemenseoksessa saa olla muita kuin edellä mainittuja kasveja enintään 15 % siemenseoksen painosta.

13.14. Niittykasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset.

Tarkastetaan maastossa ja tarvittaessa viljelymuistiinpanoista tai siemenkuiteista, että niittykasvien siemenseoksessa on nurmiröllin, lampaannadan tai jäykkänadan sekä vähintään kahden niittykasvin siemeniä. Niittykasvi voi olla harakankello, valkoilakki, ahdekaunokki, keltasauramo, ketoneilikka, mäkitervakko, nurmikohokki, purtojuuri, puna-ailakki, päivänkakkara, ruusuruoho, särmäkuisma, ruiskaunokki, kehäkukka, hunajakukka ja kumina. Seoksessa voi myös olla yksivuotisten niittykasvien tai virnojen siemeniä, mutta ei kuitenkaan viljojen siemeniä.

Jos samasta kasvustosta on haettu tukea kahtena vuonna peräkkäin, pitää siemenseoksessa olla vähintään kaksi monivuotista lajia.

13.15. Peltolintukasvien siemenseos täyttää asetetut vaatimukset.

Tarkastetaan maastossa ja tarvittaessa viljelymuistiinpanoista tai siemenkuiteista, että peltolintukasvien siemenseoksessa on vähintään yhden edellä luetellun niittykasvin, ei kuitenkaan nurmiröllin, lampaannadan tai jäykkänadan, siemeniä ja lisäksi yhden seuraavan kasvin siemeniä: pellava, durra, hirssi, tattari, maissi, auringonkukka, kvinoa, rypsi, rapsi, sinappi, mesikät, virnat, viljat ja sikuri. Lisäksi siemenseoksessa voi olla muiden yksivuotisten niittykasvien, mutta ei heinien siemeniä. Viljojen siemeniä saa olla enintään 50 kg/ha.

Jos samasta kasvustosta on haettu tukea kahtena vuonna peräkkäin, pitää siemenseoksessa olla vähintään kaksi monivuotista lajia.

13.16. Monimuotoisuuskasvien kasvusto on kylvetty ehtojen mukaisesti.

Riistakasvien ja pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien kasvusto on kylvettävä tukihakuvuonna, mutta syyskylvöiset kasvit voidaan kylvää edellisenä syksynä. Niittykasvien tai peltolintukasvien kasvustot voi olla perustettu tukihakuvuotta edeltävänä vuonna. Kasvustoa ei saa perustaa suorakylvämällä nurmeen. Riistakasvit voidaan kylvää erillisinä kaistoina.

54.3. Viljelymuistiinpanoihin on kirjattu siemenseoksen kasvilajit ja niiden osuudet.

Tilakäynnillä tarkastetaan, että lohkolle kylvetyn siemenseoksen sisältö ja osuudet on kirjattu viljelymuistiinpanoihin. Tuenhakija voi myös toimittaa muistiinpanot valvonnan jälkeen ELY-keskukseen, jos niitä ei voida tarkastaa tilakäynnillä. On huomioitava, että valvontaa ei voi viedä loppuun, ennen kuin muistiinpanot on toimitettu.

13.17. Monimuotoisuuskasveja on lannoitettu vain kasvuston perustamisen yhteydessä.

Monimuotoisuuskasveja saa lannoittaa vain kasvuston perustamisen yhteydessä. Jos lohkolle näkyy viitteitä lannoitteiden käytöstä, tarkastetaan viljelymuistiinpanoista, että lannoitus on tehty kasvuston perustamisen yhteydessä.

13.18. Monimuotoisuuskasvin kasvusto on säilytetty 15.9. saakka.

Monimuotoisuuskasvien kasvustoa ei saa muokata muutoin kuin kasvuston perustamisen ja päättämisen yhteydessä ja se on säilytettävä 15.9. asti.

Vaatimusta seurataan myös satelliitilla. Jos valvonta tehdään ennen 15.9., ja ehdon täyttymistä ei voida vielä tilakäynnillä tarkastaa, merkitään tulokseksi kunnossa, jos kasvusto on säilytetty. Kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontahetkellä voinut vielä todentaa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidottulla valokuvalla, joka on otettava 15.9. jälkeen. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu ennen määräpäivää tai kasvustoa ei ole säilytetty määräpäivään asti, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

13.19. Kasvusto on niitetty pääasiallisen kukinnan jälkeen, kuitenkin aikaisintaan 1.8.

Monimuotoisuuskasvien kasvustoa ei tarvitse niittää. Mutta jos se niitetään, voi sen tehdä kasvuston pääasiallisen kukinnan jälkeen, kuitenkin aikaisintaan 1.8.

Riistakasvien sadon saa korjata riistaeläinten ruokintaa varten jo ennen 1.8. Kasvusto on käytettävä riistan ruokintaan joko pellolla, sen läheisyydessä tai erillisellä ruokintapaikalla. Jos sato hyödynnetään erillisellä ruokintapaikalla tai se on myyty riistan ruokintaan varten muualle, on valvonnassa tarkistettava kuitit tai muut todisteet siitä, että sato käytetään riistan ruokintaan.

Vaatimusta seurataan myös satelliitilla. Jos valvonta tehdään ennen 1.8., ja ehdon täyttymistä ei voida vielä tilakäynnillä tarkastaa, merkitään tulokseksi kunnossa, jos kasvustoa ei ole niitetty. Kirjoita muistiinpanoihin tieto siitä, että ehtoa ei valvontahetkellä voinut vielä todentaa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidottulla valokuvalla, joka on otettava 1.8. jälkeen. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön tai kuva on otettu ennen määräpäivää tai kasvusto on niitetty ennen määräaika, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

13.20. Monimuotoisuuskasvien alaa ei ole laidunnettu.

Tarkastetaan maastossa, ettei monimuotoisuuskasvien alaa ole laidunnettu (pois lukien riistaeläinten laidunus riistakasvilohkolla).

13.21. Kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu.

Tilakäynnillä tarkastetaan, näkykö loholla viitteitä kasvinsuojeluaineiden käytöstä ja tarvittaessa asia tarkastetaan myös viljelymuistiinpanoista. Esimerkiksi se, että lohkolla on näkyvissä ruiskutusjäljet tai että lohkolla tai lohkon pientareilla näkyy vioituksia kasvustossa, viittaa kasvinsuojeluaineiden käyttöön lohkolla. Kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää myöskään ennen kylvöä tai kasvuston perustamisvaiheessa.

13.22. Riistakasvuston perustamiskieltoa vilkasliikenteisen tien varteen on noudatettu.

Riistakasvikasvuston etäisyys on oltava vähintään 50 m sellaisesta tiestä, jonka liikennetiheys on yli 3000 autoa vuorokaudessa. Valvontakysymys on lisättävänä kysymyksenä. Vilkasliikenteiset tiet ovat nähtävissä Tukisovelluksessa omana tasona.

11.2 Erikoiskasvipalkkio ja tärkkelysperunapalkkio

Erikoiskasvipalkkion ja tärkkelysperunapalkkion valvonnassa tarkastetaan, että kasvilajit ovat palkkioon oikeuttavia ja että muut palkkion myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Tärkkelysperunapalkkio

Tärkkelysperunapalkkiossa hyväksyttävä kasvi on tärkkelysperuna. Tärkkelysperunan siemenlisäysala ei ole palkkiokelpoista, joten jos sellaisia alueita löytyy, täytyy ne todeta omana valvonnan kasvulohkonaan, kasvukoodilla 3190 (tärkkelysperunan oma siemenlisäys). Tärkkelysperunasta täytyy olla viljelysopimus, joka on tehtävä 15.6.2024 mennessä. YT-alue tarkastaa ne hallinnollisesti ja määrää tarvittaessa seuraamukset. Tärkkelysperunapalkkio maksetaan sen pinta-alan mukaan, mikä on pienin seuraavista (ilmoitettu ala, valvonnassa hyväksytty ala tai viljelysopimuksessa oleva ala)⁶³. Tilakäynnillä viljelysopimuksia ei tarvitse tarkastella.

Erikoiskasvipalkkio

Erikoiskasvipalkkiossa hyväksyttäviä kasveja ovat

- valkuaiskasveista linssi, peltoherne, härkäpapu ja makea lupiini
- öljykasveista syysrypsi, syysrapsi, kevätrypsi, kevätrapsi, auringonkukka, öljypellava, öljyhamppu ja ruistankio
- tattari
- sokerijuurikas, josta on viljelysopimus
- ihmisravinnoksi käytettävät avomaanvihannekset AB-alueella.⁶⁴ Tarkemmat kasvit löytyvät [erikoiskasvipalkkion tukiehdoista](#)

Avomaan vihannekset

Avomaanvihanneksille voidaan maksaa erikoiskasvipalkkiota, jos vihannekset käytetään ihmisravinnoksi. Mikäli valvonnassa käy ilmi, että näin ei toimita, hylätään peltokasvipalkkio valvontakysymyksellä 32.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
32.	<i>Avomaanvihannesten sato käytetään ihmisravinnoksi</i>	Maastotarkastus

Lupiini

Tilakäynnillä on tarkastettava lupiininsiementen vakuustodistus tai ostokuitti, jotta kylvetyn siemenen alkuperä ja lajike voidaan selvittää.⁶⁵ Lupiinin lajike on selvitettävä myös seoskasvustosta. Mikäli vakuustodistusta tai ostokuitia ei löydy, voidaan siementen alkuperä osoittaa muulla luotettavalla tavalla.

Lupiinin lajike oikeuttaa palkkioon, jos se on hyväksytty jonkin EU:n jäsenmaan virallisessa lajikeluettelossa ja on makea.

Lupiinin tukikelpoiset lajikkeet listataan Viljelykasvien yleisessä lajikeluettelossa ja sen täydennysosissa, jotka julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä. Lajikeluettelo ja sen täydennysosat ovat saatavilla osoitteesta [ec.europa.eu](https://ec.europa.eu/plants/plant-reproductive-material/plant-variety-catalogues-databases-information-system) → Plants → Plant reproductive material → Plant variety catalogues, databases & information system.

⁶³ VNa 1383/2022 26 §

⁶⁴ VNa 1383/2022 28 §

⁶⁵ VNa 1383/2022 28 §

Lupiinilajikkeet ovat luettelon kohdassa 37–39. Lupiinin tukikelvottomat karvaat (kitkerät) lajikkeet on merkitty lajikeluetteloon koodilla 13.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
30.	<i>Lupiinin lajike on hyväksyttävä ja siemenen alkuperä pystytään osoittamaan</i>	Asiakirjatarkastus tilalla

Jos lupiinin siemenen alkuperää ei saada luotettavasti selvitettyä tai lupiinilajike ei ole tukeen oikeuttava, ei kyseiselle lohkolle makseta erikoiskasvipalkkiota. Lisäksi lohkon ala lasketaan mukaan erikoiskasvipalkkion pinta-alavirheeseen.

Hamppu

Hampun siemenestä on aina toimitettava vakuustodistus kuntaan. Jos vakuustodistusta ei toimiteta kesäkuun loppuun mennessä, erikoiskasvipalkkiota ei makseta kyseiseltä lohkolta.

Peltovalvonnassa hampun vakuustodistusta ei tarvitse tarkastella, vaan ne katsotaan YT-alueella.

Sokerijuurikas

Sokerijuurikkaasta täytyy olla viljelysopimus, joka on tehtävä peltotukien hakuajan päättymiseen mennessä. YT-alue tarkastaa ne hallinnollisesti ja määrää tarvittaessa seuraamukset.

Tilakäynnillä viljelysopimuksia ei tarvitse tarkastella.

Valkuaiskasvin ja viljan seokset

Valkuaiskasvien ja viljan seokset eivät ole tukikelpoisia, joten valvonnassa täytyy tarkastaa, että loholla ei ole kyseistä seoskasvustoa. Jos sellainen löytyy, todetaan kasviksi seoskasvusto, valkuaiskasvit + vilja (2185), jolloin laskenta hylkää palkkion. Peltoterneelle ja linsille on kuitenkin sallittua käyttää pientä määrää viljaa tukikasvina. Pienenä määränä voi pitää alle 10 % osuutta kasvustosta. Määrä katsotaan pääsääntöisesti silmämääräisesti kasvustosta, mutta tarvittaessa siementen kylvösuhteen voi tarkistaa lohkokirjanpidosta.

11.3 Nuoren viljelijän tuki (EU)

Kunta tarkastaa hakijaa koskevat tukiehdot hallinnollisesti kaikilta nuorten viljelijöiden tukia hakeneilta viljelijöiltä. Nuoren viljelijän EU-tukea maksetaan maatalousmaalle, kuitenkin korkeintaan 150 ha, korkeintaan 5 vuoden ajan. Paikalla tehtävässä valvonnassa tarkastetaan, että lohko on maatalousmaata ja sitä käytetään maataloustoimintaan.

12 KANSALLISET PELTOTUET

Pohjoisia hehtaaritukia maksetaan vain C-alueella. Pohjoisten hehtaaritukien (yleinen hehtaarituki, nuorten viljelijöiden tuki, pohjoinen hehtaarituki) vaatimuksena on noudattaa maatalousmaahan ja maataloustoimintaan liittyviä ehtoja sekä ehdollisuuden kautta tulevia ympäristöehtoja. Lisäksi pohjoisessa hehtaaritueessa täytyy avomaanvihannesviljelyssä noudattaa paikkakunnan tuotanto-olosuhteet huomioon ottavaa tuotantotapaa.⁶⁶

Sokerijuurikkaan kansallisessa tuessa vaatimuksena on noudattaa maatalousmaahan ja maataloustoimintaan liittyviä ehtoja.

Avomaanvihanneksia koskee pohjoisessa hehtaaritueessa sadonkorjuuvaatimus. Jos satoa ei ole korjattu, alalle ei makseta tukea. Tuki hylätään valvontakysymyksellä 32.

Jos avomaanvihannesten sato on korjaamatta sen vuoksi, että alue on kärsinyt poikkeuksellisista sääoloista, tuhoeläimistä tai kasvitaudeista, lohko on oikeutettu tukeen.⁶⁷ Tuen saaminen edellyttää kuitenkin sen, että lohko on muutoin viljelty paikkakunnan hyvän viljelytavan mukaisesti, eli esimerkiksi kasvinsuojelusta on huolehdittu.

Jos satoa ei ole valvontahetkellä korjattu, on tarvittaessa tehtävä uusintatarkastus myöhemmin sadonkorjuun varmistamiseksi. Uusintakäynnin voi korvata viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. Valokuva pyydetään lähettämällä viljelijälle selvityspyyntö Tukisovelluksesta. Selvityspyynnössä on tieto siitä, mistä valokuva täytyy ottaa.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
32.	<i>Avomaanvihannesten sato käytetään ihmisravinnoksi</i>	Maastotarkastus

Ympäristöehdot (pohjoiset hehtaarituet):

Ympäristöehdot tarkastetaan tila-, kasvulohko- tai peruslohkotasolla. Mahdollinen seuraamus on tilakohtainen ja se kohdistuu kaikkiin pohjoisiin hehtaaritukiin. Laiminlyönnin tallentaminen alla oleviin kysymyksiin ei suoraan aiheuta seuraamusta, vaan mikäli ehtoa ei ole noudatettu, tallennetaan lisäksi seuraamusprosentti tilatason valvontakysymykseen 89 (Pohjoisten tukien ympäristöehtoja noudatettu).

Taulukko 15. Pohjoisten hehtaaritukien ympäristöehdot.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
1.1.	<i>Vesistön varrella olevalla lohkolla on muokkaamaton vähintään 3 metriä leveä kasvipeitteinen suojakaista, jonka lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu *)</i>	Maastotarkastus (peruslohko)
1.2.	<i>Vesistön varrella olevalla vesistöön päin kaltevalla lohkolla on muokkaamaton vähintään 3 metriä leveä kasvipeitteinen</i>	Maastotarkastus (peruslohko)

⁶⁶ VNa 83/2023 4 §

⁶⁷ VNa 83/2023 5 §

	<i>suojakaista, jonka lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu *)</i>	
80.	<i>Maatalousmaalla olevia puita ei ole kaadettu tai leikattu 1.5.–31.7. välisenä aikana *)</i>	Maastotarkastus (tilataso)
31.	<i>Hukkakauraa on torjuttu hukkakauralain edellyttämällä tavalla *)</i>	Maastotarkastus (kasvulohko)
30.	<i>Kaukasianjättiputki, persianjättiputki ja armenianjättiputki on torjuttu maatalousmaalla *)</i>	Maastotarkastus (kasvulohko)
29.	<i>Maatalousmaalla olevaa sänkeä ei ole poltettu *)</i>	Maastotarkastus (kasvulohko)
79.	<i>Suojellut maisemapiirteet on säilytetty *)</i>	Maastotarkastus (tilataso)

Pohjoisessa hehtaaritueessa eri kasveilla on erilaisia tukitasoja, mutta kaikki ovat kuitenkin samaa kasvilajiryhmää.

Taulukko 16. Pohjoisten hehtaaritukien tukitasot.

Alue	Tukikelpoiset kasvit	Tukitaso €/ha (2024)
C1, C2, C2p sekä näiden alueiden saaristo	ruis	75
C1, C2, C2p sekä näiden alueiden saaristo	sokerijuurikas	100
C1, C2, C2p sekä näiden alueiden saaristo	tärkkelysperuna	200
C1 – C4	avomaanvihannekset*	350
C1 ja C2	peltokasvit**	100
C1 ja C2	valkuaiskasvusto***	60

*) [Kasvilista hakuoppaalla](#)

***) Muut VN:n 83/2023 2 § 9 kohdan kasvit paitsi vehnä, mallasohra, ruis, valkuaiskasvusto ja rehuvilja

****) Valkuaiskasvusto tarkoittaa kasvustoa, joka on ilmoitettu lohkotiedoissa kasvinimikkeellä *Seos (herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/vilja)*. Valkuaiskasvin osuus siemenmäärästä tulee olla yli 50 %.

Jos loholla todetaan pohjoiseen tukeen oikeutettua, mutta haettuun nähden alemman tukitason kasvia, lohkolle maksettavaan pohjoiseen hehtaaritukeen aiheutuu 20 % seuraamus.⁶⁸ Seuraamus tallennetaan merkityksellä laiminlyönti valvontakysymykseen 33.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
33.	<i>Todetut kasvit vastaavat ilmoitettuja kasveja pohjoisessa hehtaaritueessa (ei alemman tukitason kasveja)</i>	Maastotarkastus

13 LUONNONHAITTA KORVAUS

Luonnonhaittakorvausta maksetaan kaikelle luonnonhaittakorvauksessa korvauskelpoiselle maatalousmaalle lukuun ottamatta kasvimaata, punontaan käytettäviä koristepajuja ja puuvartisten energiakasvien alaa. Lisäksi kesantojen ja luonnonhoitonurmien osuus tukeen oikeuttavasta viljelykasvien alasta voi olla

⁶⁸ VN:n 163/2023 16 §

yhteensä enintään 25 %. Poikkeuksena tähän on tuottamattomana alana ilmoitettu kesanto, jota ei lasketa 25 % kesantorajoitteeseen, vaan se huomioidaan tukikelpoisena viljelykasvina. Kesantorajoiteala lasketaan tukikelpoisten viljelykasvien alasta, eikä siinä huomioida LHK-korvauskelpoista luonnonlaidunta.⁶⁹

Laskenta huomioi 25 % rajoitteen ja tarkastajan ei tarvitse ottaa asiaan kantaa. Kesantorajoitteen laskennasta on esimerkki luvussa 20.

---

14 SIKA- JA SIIPIKARJATALOUDEN TUOTANNOSTA IRROTETTU TUKI

Peltovalvonnan yhteydessä valvotaan sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki (tukityypit 1611 ja 1721), jos tila on kyseistä tukea hakenut. Tuotannosta irrotetussa tuessa vaaditaan eläintiheysvaatimuksen (0,35 ey/ maatalousmaahahtaari) täytyminen. Ainoastaan tilan sioista ja tai siipikarjasta muodostuva eläintiheys huomioidaan. Tuki maksetaan tilalle yksilöllisesti vahvistetun viitemäärän mukaan. Eläinmäärän määrittämisessä käytetään tukivuoden 1.1.–31.12.2024 eläinyksikkömäärää, tilan oman tilatunnuksen alle ilmoitettujen eläinten mukaisesti. Hallinto laskee lopullisen eläintiheyden eläinrekisteritietojen ja YT-alueelle toimitetun eläinmääräilmoituksen avulla tukivuoden päätyttyä keväällä 2025.

Valvonnan havainnot kirjataan Tukisovellukseen.

Valvonnassa tarkastetaan⁷⁰:

Pitopaikka

Tarkastetaan, että tuenhakija on ilmoittanut sikojen ja tai siipikarjan pitopaikat Ruokaviraston eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin ja ilmoittanut niihin eläintenpitotoiminnasta niiden eläinten osalta, joita käytetään tuen eläintiheyden laskentaan.⁷¹

Tilalla valvontahetkellä olevat kotieläimet ja eläimistä ylläpidetty kirjanpito⁷²

Kirjanpito vaatimus koskee tuen eläintiheyslaskennassa sikoja ja siipikarjaa. Sikojen kohdalla tarkastetaan, että sikarekisterin eläinmääräilmoitusten määräaikoja sikarekisteriin on noudatettu. Havainnot kirjataan Tukisovellukseen.

Sikojen eläinmäärätiedot saadaan sikarekisteristä, ja niiden oikeellisuutta varmistetaan viljelijältä mahdollisen tilan oman kirjanpidon **sekä** osto- tai myyntikuittien avulla, varsinkin jos tilalla ei ole valvontahetkellä sikoja ja kyseessä ei ole tuotantotauko. Mikäli tilalla on valvontahetkellä tuotantotauko, merkitään tieto Tukisovellukseen.

Siat:

Linkki sikarekisterin viranomaisversioon löytyy Pikantista: lisukkeet -> linkit sovelluksiin (<https://niemi.mmm.fi/elainv/>).

---

⁶⁹ VNa 127/2023 4 ja 5 §

⁷⁰ VNa 163/2023 13 §

⁷¹ VNa 163/2023 13§

⁷² VNa 163/2023 11, 12 ja 13, VNa 83/2023 22 §, VNa 82/2023 7 §

Ennen tilakäyntiä sikarekisteristä tarkistetaan tilan eläinmäärät ja ilmoitukset vuoden 2024 alusta lukien valvontahetkeen.

Sikojen osalta tarkastetaan, että ilmoitusaikoja on noudatettu:

- 1.1.–30.4. ajanjaksolta on tehty 31.5.2024 mennessä,
- 1.5–31.8. ajanjaksolta on tehty 30.9.2024 mennessä
- 1.9–31.12. ajanjaksolta on tehty 31.1.2025 mennessä.

Jos ilmoitus on myöhässä valvontahetkellä, merkitään niiden kuukausien kohdalle nolla, joiden osalta ilmoitus on myöhässä.

Siipikarja; emolinnut (broileri, kalkkuna, ankka, hanhi, tarhattu fasaani, tarhattu sorsa), muu siipikarja (kalkkuna, broileri, munintakana, hanhi, ankka, sorsa, fasaani)

Valvonnassa tarkastetaan, että siipikarjasta on pidetty kirjaa.

---

15 YMPÄRISTÖKORVAUS

15.1 Yleistä

Ympäristökorvauksen valvontaan kuuluu vähimmäistason vaatimusten sekä tilakohtaisen toimenpiteen, lohkokohtaisten toimenpiteiden ja ympäristösopimusten ehtojen tarkastaminen. Tilan on noudatettava tukea saadakseen kaikkia tiloja ja kaikkea maatalousmaata koskevia yhteisiä vaatimuksia, kuten maataloustoiminnan vaatimusta (luku 8).

Vähimmäistason vaatimukset ovat ympäristökorvauksen toimenpiteiden pohjana olevia ehdollisuuden ja muiden säädösten vaatimuksia. Korvausta maksetaan nämä vaatimukset ylittävistä toimista. Vähimmäistason vaatimukset on kerrottu erikseen jokaisen toimenpiteen kohdalla. Ehdollisuudesta tulevat vaatimukset on merkitty tähdellä. Valvonta on laajennettava koskemaan ehdollisuutta, jos tila ei ole ehdollisuuden valvonnassa ja toimenpiteen vähimmäistason ehdollisuuden vaatimuksissa todetaan puutteita. Tilalta valvotaan se ehdollisuuden vaatimus, jossa laiminlyönti todetaan. Ehdollisuuden valvonnasta on kerrottu tarkemmin luvussa 18.

Tilakohtainen toimenpide on kaikille ympäristökorvaukseen sitoutuneille tiloille pakollinen toimenpide. Lohkokohtaisia toimenpiteitä tila voi valita vapaasti. Osaa niistä ei tarvitse toteuttaa vuosittain. Ympäristösopimuksen tekeminen ei edellytä ympäristökorvaukseen sitoutumista eli tilalla voi olla ympäristösopimus, mutta ei ympäristökorvaussitoumusta.

Ympäristökorvauksen tukiehtojen noudattamista valvotaan paikalla tehtävässä valvonnassa. Jos toimenpidettä ei voida miltään osin tarkastaa tarkastushetkellä, toimenpiteen toteuttaminen voidaan todentaa uusintakäynnillä tai viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla.⁷³ Esimerkiksi suojaväyhykkeen niittoa ja sadonkorjuuta tai kerääjäkasvikasvuston perustamista ei välttämättä pysty todentamaan ensimmäisellä

---

⁷³ VNa 134/2023 16 §

tarkastuskäynnillä. Osa ympäristökorvauksen tukiehdoista tarkastetaan talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa, esimerkiksi lohkokohtaiset muistiinpanot ja viljavuustutkimukset.

Tässä ohjeessa on kaikki ympäristökorvauksen tarkastettavat tukiehdot, mutta osa niistä tarkastetaan vasta talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Asiakirjavalvonnassa tarkastettavat tukiehdot on avattu tarkemmin omassa ohjeessaan, joka julkaistaan syksyllä.

15.2 Tilakohtainen toimenpide

Tilakohtaisen toimenpiteen ehdot koskevat kaikkia ympäristösitoumuksen tehneitä tiloja. Tilakohtaisen toimenpiteen yleisiä vaatimuksia ovat viljavuustutkimus, lohkokohtaiset muistiinpanot ja ilmasto- ja ympäristösuunnitelma. Näitä on noudatettava maatilan kaikilla korvauskelpoisilla peltolohkoilla ja sellaisilla pysyvää nurmea olevilla korvauskelpoisilla lohkoilla, jotka ovat maankäyttölajiltaan peltoa.⁷⁴

Yleisten vaatimusten lisäksi viljelijän on valittava kaksi valinnaista tilakohtaista toimenpidettä vuosittain. Valinnaisia toimenpiteitä ovat seuraavat:

1. ilmasto-ympäristökoulutus;
2. monivuotiset monimuotoisuuskaistat;
3. maaperän seuranta;
4. orgaaniset ravinteet;
5. pölyttäjien ravintokasvit;
6. täsmäviljelymenetelmät;
7. kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset.⁷⁵

Tilakohtaisista valinnaisista toimenpiteistä ELY-keskukset tarkastavat monivuotiset monimuotoisuuskaistat ja pölyttäjien ravintokasvit. YT-alueet tarkastavat muut toimenpiteet hallinnollisesti osalta tiloista.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Tilakohtaisen toimenpiteen vähimmäistason kuuluu kasvinsuojeluaineisiin ja lannoitteisiin liittyviä vaatimuksia. Vähimmäistason kuuluu taulukossa 17 olevien vaatimusten noudattaminen⁷⁶. Taulukossa on kerrottu, missä valvonnassa eri vaatimukset tarkastetaan.

Taulukko 17. Tilakohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
56.	<i>Fosforilannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa ^{*)}</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
57.	<i>Lannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa asetuksen 1250/2014 13 § mukaisesti ^{*)}</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta

⁷⁴ VNa 78/2023 8 §

⁷⁵ VNa 78/2023 9 §

⁷⁶ VNa 78/2023 21 §

58.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käytöstä on pidetty kirjaa</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
60.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käytössä on noudatettu integroidun torjunnan yleisiä periaatteita</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta

Valvontakysymykset 56. ja 57. ovat ehdollisuuden vaatimuksia. Näiden osalta on muistettava laajentaa valvontaa koskemaan ehdollisuutta, jos havaitaan laiminlyönti ja tila ei ole ehdollisuuden valvonnassa.

Tukiehdot

Tilakohtaisen toimenpiteen tukiehdoista ELY-keskukset tarkastavat taulukossa 18 olevat ehdot.

Taulukko 18. Tilakohtaisen toimenpiteen ELY-keskuksissa tarkastettavat tukiehdot

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
47.	<i>Peruslohkolla on voimassa oleva viljavuustutkimus</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
55.	<i>Kasvulohkokohtaiset muistiinpanot ovat ehtojen mukaiset</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
67.	<i>Kasvulohkokohtainen kirjanpito on aloitettu</i>	Asiakirjatarkastus tilalla
153.	<i>Ympäristökorvauksen monimuotoisuuskaista on perustettu ja hoidettu ehtojen mukaisesti</i>	Maastotarkastus
154.	<i>Pölyttäjien ravintokasvi on ehtojen mukainen</i>	Maastotarkastus

67. Kasvulohkokohtainen kirjanpito on aloitettu

Tilalla tarkastetaan, että viljelijä on aloittanut muistiinpanojen tekemisen. Viljelijällä on oltava esittää aloitetut muistiinpanot tai materiaalia, joiden perusteella kirjanpidon pystyy myöhemmin tekemään. Viljelijän esittämät tiedot sähköisestä viljelysuunnitteluohjelmasta ovat riittävät. Muistiinpanoja ei tarvitse tarkastaa tilalla lohkoittain, koska valmiit muistiinpanot tarkastetaan talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Peltovalvontaa tehtäessä ei edellytetä valmiita muistiinpanoja, koska useimmiten kaikkia viljelytoimia ei ole vielä valvontaan mennessä tehty. Peltovalvonnassa mahdollinen seuraamus tallennetaan tilakohtaiseen valvontakysymykseen.

153. Ympäristökorvauksen monimuotoisuuskaista on perustettu ja hoidettu ehtojen mukaisesti

Tilakohtaisen toimenpiteen yhtenä valinnaisena toimenpiteenä ovat monivuotiset monimuotoisuuskaistat. Viljelijän on säilytettävä tai perustettava monimuotoisuuskaista kokonaan yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevien kahden vähintään 0,5 hehtaarin kokaisen peruslohkon kaikille reunoille.⁷⁷ Viljelijälle on tukihaun yhteydessä näytetty Vipussa peruslohkot, joille monimuotoisuuskaistan voi perustaa.

---

⁷⁷ VNa 78/2023 15 §

Peltovalvonnassa monimuotoisuuskaistoista tarkastetaan seuraavien ehtojen täyttyminen:

- peruslohko on kokonaan yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä
- kaista on peruslohkon kaikilla reunoilla ja se on keskimäärin 3 metriä leveä
- monimuotoisuuskaistalla on monivuotista nurmi- tai niittykasvillisuutta
- monimuotoisuuskaistaa ei ole lannoitettu, kasvinsuojeluaaineita ei ole käytetty ja kaista on säilytetty avoimena

Monimuotoisuuskaistoille on sekä peruslohkokohtainen että tilakohtainen valvontakysymys. Lohkokohtainen valvontakysymys 153 tulee niille kahdelle peruslohkolle, joille viljelijä ilmoitti monimuotoisuuskaistan peltotukien haussa. Valvontakysymys 153 ei aiheuta seuraamusta, vaikka siihen tallentaa laiminlyönnin. Kysymys on Tukisovelluksessa sen takia, että tiedetään tarkastaa monimuotoisuuskaistat oikeilta lohkoilta.

Jos monimuotoisuuskaistoissa todetaan puutteita, esimerkiksi toisella peruslohkolla ei ole ehtojen mukaisia kaistoja, laiminlyönti tallennetaan tilakohtaiseen lisättävään valvontakysymykseen 25. *Ympäristökorvauksen monimuotoisuuskaistat on perustettu ja hoidettu ehtojen mukaisesti.* Laiminlyöntiin johtaa myös tilanne, jossa peruslohkon ala pienenee valvonnassa alle 0,5 hehtaariin. Huomautuksen voi antaa esimerkiksi silloin, kun toisella lohkolla kaista ei ole riittävän leveä tai sitä ei ole kaikilla lohkon reunoilla.

Selvästi yli 3 m leveät monimuotoisuuskaistat on jaettava omiksi kasvulohkoiksi. Kasvulohkolle todetaan kasvi, joka vastaa pellonkäyttömuotoa (esimerkiksi nurmi tai viherkesanto).

154. Pölyttäjien ravintokasvi on ehtojen mukainen

Pölyttäjien ravintokasveja koskevassa toimenpiteessä tilalla on oltava kasvukaudella vähintään kahdella eri peruslohkolla viljelyssä sadontuotantotarkoituksessa pölyttäjille ravintoa tarjoavia yksi- tai monivuotisia tuotantokasveja. Tällaisia kasveja ovat öljykasvit, tattari, kumina, korianteri, sinappi, kurpitsat, avomaankurkku, parsat, pavut, härkäpapu, herne, öljyhamppu, morsinko, mansikka, vadelma, hedelmäpuut tai marjapensaat. Peruslohkon, jolla toimenpidettä toteutetaan, on oltava kooltaan vähintään 0,5 hehtaaria.⁷⁸ Peruslohkolla on viljeltävä yhtä tai useampaa toimenpiteeseen soveltuvaa kasvia. Jos toimenpidettä toteutetaan osalla peruslohkoa, peruslohkolla on oltava vähintään yhden hehtaarin suuruinen kasvulohko, jolla viljellään aiemmin mainittuja kasveja.⁷⁹

Monimuotoisuuskaistojen tavoin viljelijälle on tukihaun yhteydessä Vipussa näytetty peruslohkot tai kasvulohkot, joilla toimenpidettä voi toteuttaa. Peltovalvonnassa tarkastetaan, että koko peruslohkolla tai kasvulohkolla on asetuksessa mainittua kasvia. Eri pölyttäjien ravintokasvia voi olla peruslohkon eri kasvulohkoilla. Pölyttäjien ravintokasveja seoksia ei hyväksytä. Jos peruslohkolla tai kasvulohkolla tai niiden osalla todetaan olevan jotain muuta kasvia, niin tukiehto ei täyty. Lohkoa, jolla viljellään pölyttäjien ravintokasveja, voi viljellä tavanomaisesti, eli esimerkiksi lannoitteiden ja kasvinsuojeluaaineiden käyttäminen on sallittua.

Peltovalvonnassa Tukisovellukseen tulee pölyttäjien ravintokasveihin liittyvä valvontakysymys 154 niille peruslohkoille, joilla viljelijä on ilmoittanut viljelevänsä pölyttäjien ravintokasveja. Valvontakysymykseen 154 tallennettu laiminlyönti ei aiheuta seuraamusta, vaan seuraamuksen aiheuttaa tilakohtaiseen valvontakysymykseen 26. *Pölyttäjien ravintokasveja on tilalla ehtojen mukaisesti tallennettu laiminlyönti.* Menettely on siis sama kuin monimuotoisuuskaistoissa. Kummallakin peruslohkolla tai kasvulohkolla on täytyttävä

---

⁷⁸ VNa 78/2023 18 §

⁷⁹ VNa 63/2024 18 §

tukiehdot ja seuraamus aiheutuu myös tilanteessa, jossa peruslohkon tai kasvulohkon pinta-ala pienenee valvonnassa alle 0,5 hehtaariin.

15.3 Lohkokohtaiset toimenpiteet

15.3.1 Maanparannus- ja saneerauskasvit

Maanparannuskasvien tavoitteena on edistää peltomaan kasvukuntoa ja syväjuurisina lisätä orgaanisen aineksen määrää. Saneerauskasvien tavoitteena on parantaa kasvinterveyttä.

Toimenpiteen ehtona on, että viljelijän on kasvatettava maanparannus- tai saneerauskasveja lohkoilla, jotka ovat olleet edellisenä vuonna yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä. Toimenpidettä ei tarvitse toteuttaa jokaisena sitoumusvuotena. Maanparannus- ja saneerauskasveja saa lannoittaa. Kasvusto voidaan niittää tai murskata kasvukauden aikana ja sen saa käyttää hyödyksi.⁸⁰

Toimenpiteen korvausta maksetaan enintään 20 prosentille sitoumusalasta.⁸¹ Korvausta ei kohdenneta tietyille pinta-alalle tai tietyille lohkoille, vaan tukilaskenta rajaa korvauksen maksun 20 prosenttiin. Jos viljelijä ilmoittaa maanparannus- tai saneerauskasvia yli tämän, niin myös ylimenevällä alalla on noudatettava toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksia ja tukiehtoja.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason kuuluu taulukossa 19 olevan vaatimuksen noudattaminen.⁸²

Taulukko 19. Toimenpiteen maanparannus- ja saneerauskasvit vähimmäistason vaatimus

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
29.	<i>Maatalousmaalla olevaa sänkeä ei ole poltettu ^{*)}</i>	Maastotarkastus

Kyseessä on ehdollisuuden vaatimus. Ehdollisuuden vaatimusten valvonnassa on kerrottu luvussa 18.

---

⁸⁰ VNa 78/2023 22 §

⁸¹ VNa 78/2023 57 §

⁸² VNa 78/2023 22 §

Tukiehdot

Toimenpiteen tukiehdoista tarkastetaan taulukossa 20 esitetyt ehdot.

Taulukko 20. Toimenpiteen maanparannus- ja saneerauskasvit tarkastettavat tukiehdot

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
13.28.	<i>Maanparannus- tai saneerauskasvi on ehtojen mukainen</i>	Maastotarkastus
13.29.	<i>Maanparannus- tai saneerauskasvikasvusto on säilytetty kylvön jälkeen vähintään 2 kuukautta</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta

13.28. Maanparannus- tai saneerauskasvi on ehtojen mukainen

Maanparannuskasveja ovat öljy- ja muokkausretikka, mailaset, ruisvirna, rehuvirna, valkosinappi eli keltasinappi, mesikät, sikuri, hunajakukka, auringonkukka, kuminan ensimmäisen vuoden kasvusto tai näiden seokset. Saneerauskasveja ovat öljy- ja muokkausretikka, valkosinappi eli keltasinappi, samettikukka tai näiden seokset. Muokkausretikaksi katsotaan myös muokkausretiisi.⁸³ Maanparannus- ja saneerauskasvien siemen-seoksessa ei saa olla muita kasveja, esim. nurmikasveja, eikä niitä voi viljellä satokasvin aluskasveina.

Maanparannus- tai saneerauskasvin siemeniä on kylvettävä koko kasvulohkolle niin, että saadaan peittävä kasvusto. Jos kasvusto on epäonnistunut, eikä täytä toimenpiteen tavoitteita, niin se voidaan hyväksyä tiettyissä tapauksissa, katso kohta 1.8.3.

13.29. Maanparannus- tai saneerauskasvikasvusto on säilytetty kylvön jälkeen vähintään 2 kuukautta

Saneerauskasvi on kylvettävä keväällä ja sen saa muokata maahan kahden kuukauden kuluttua kylvöstä.⁸⁴ Kasvuston voi murskata kahden kuukauden aikana ja kasvuston voi hyödyntää. Kahden kuukauden tarkastelu tehdään pääsääntöisesti talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa lohko-kohtaisista muistiinpanoista. Valvontakysymys on kuitenkin käytössä jo peltovalvonnassa, koska voi tulla vastaan tapauksia, joissa maanparannus- tai saneerauskasvi on muokattu liian aikaisin maahan ja esimerkiksi kylvetty tilalle syyskylvöinen kasvi. Seuraukset voi antaa tällöin jo peltovalvonnassa.

Maanparannus- ja saneerauskasveja saa lannoittaa. Sallittujen lannoitustasojen noudattaminen tarkastetaan ehdollisuuden lannoitusvalvonnassa talviaikaisen asiakirjavalvonnan yhteydessä.

15.3.2 Kerääjäkasvit

Kerääjäkasvilla tarkoitetaan kasvustoa, joka käyttää yksivuotisen varsinaisen viljelykasvin jälkeen maahan jääviä ja viljelykasvin tähteistä tai maasta vapautuvia ravinteita ja suojaa maata lisäämällä kasvipeitteisyyttä viljelykasvin sadonkorjuun jälkeen. Toimenpiteen tavoite on hiilen sidonta, vesiensuojelu, peltoaluonnon monimuotoisuuden edistäminen sekä peltomaan rakenteen parantaminen.

---

⁸³ VNa 78/2023 22 §

⁸⁴ VNa 78/2023 22 §

Kerääjäkasvien toimenpiteessä viljelijän on viljeltävä kerääjäkasveja yksivuotisen tuotantokasvin aluskasvina tai sen sadonkorjuun jälkeen. Kerääjäkasvin korvausta voidaan maksaa vuosittain enintään 30 prosentille viljelijälle korvauskelpoisesta sitoumusosalasta.⁸⁵ Maanparannus- ja saneerauskasvien tavoin tukilaskenta rajaa korvauksen maksun 30 prosenttiin, mutta tukiehdot on tarkastettava myös tämän ylittävältä alalta.

Toimenpiteessä on vähimmäistason vaatimuksena ehdollisuuden viljelykiertovaatimus.⁸⁶ Viljelykiertovaatimuksessa ei ole valvonnassa tarkastettavia erillisiä omia ehtojaan. Viljelykiertovaatimuksen toteutumisen tarkastaa tukilaskenta, joka huomioi viljelijän ilmoittamat ja valvonnassa todetut pinta-alat ja kasvit. Jos 33 prosentin viljelykiertovaatimus ei täyty, niin viljelijälle annetaan automaattisesti seuraamus luvussa 22.1 esitetyn taulukon mukaisesti.

Tukiehdot

Toimenpiteen tukiehdoista tarkastetaan taulukossa 21 esitetyt ehdot.

Taulukko 21. Kerääjäkasvien tarkastettavat tukiehdot

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
13.23.	<i>Kerääjäkasvi on kylvetty viimeistään 15.8.</i>	Maastotarkastus
13.24.	<i>Kerääjäkasvi on ehtojen mukainen</i>	Maastotarkastus
13.25.	<i>Kerääjäkasvusto on päätetty ehtojen mukaisesti</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
13.26.	<i>Kerääjäkasvin kasvusto on peittävä</i>	Maastotarkastus
13.27.	<i>Kerääjäkasvin lannoituskieltoa on noudatettu</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta

13.23. Kerääjäkasvi on kylvetty viimeistään 15.8.

Kerääjäkasvi voidaan kylvää viljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä tai viljan orasvaiheessa. Kerääjäkasvi voidaan kylvää myös viljelykasvin korjuun jälkeen tai ennen korjuuta. Kerääjäkasvi on kuitenkin kylvettävä viimeistään 15. päivänä elokuuta.⁸⁷

Kerääjäkasvin korvausta ei voi perua, jos valvontakäynti tehdään 15.8. jälkeen ja kerääjäkasvia ei ole kylvetty. Korvauksen voi kuitenkin perua valvonnasta huolimatta, jos on kylvetty ehtojen mukaisesti, mutta kasvusto epäonnistuu esimerkiksi kuivuuden takia. Viljelijän on seurattava kasvustoa ja peruttava korvaus tarvittaessa.

13.24. Kerääjäkasvi on ehtojen mukainen

Kerääjäkasvi voi olla italianraiheinä tai muu nurmiheinä, apila tai muu nurmipalkokasvi. Kerääjäkasvi voi olla myös usean kasvilajin seos, joka voi sisältää enintään 10 prosenttia siemenseoksen painosta myös muita

⁸⁵ VNa 78/2023 57 §

⁸⁶ VNa 78/2023 66 §

⁸⁷ VNa 78/2023 23 §

kukkuvia yksivuotisia kasveja. Kerääjäkasvikasvusto ei saa koostua yksinomaan typensitojakasveista. Yksivuotisilla puutarhakasveilla ja varhaisperunalla kerääjäkasvi voi olla myös hunajakukka, öljyretikka tai muokkausretikka. Viljaa voidaan kylvää kerääjäkasviksi vain lohkolle, jossa on samana vuonna viljelty varhaisperunaa tai varhaisvihanneksia.⁸⁸

Pelkästään esimerkiksi valkoapilaa kasvavaa kerääjäkasvustoa ei voi hyväksyä. Kasvustossa pitää olla mukana myös jotain muuta kasvia, esimerkiksi raiheinää tai rypsiä. Jos muuta kasvia ei todeta kasvavan, niin viljelijän on kyettävä osoittamaan kuiteilla tai muilla asiakirjoilla, että siemenseos on ehtojen mukainen. Toiselle kasville ei ole säädetty määrää, joten viljelijän vastuulla on sitä kylvää niin paljon, että se erottuu kasvustosta ja kasvusto voidaan valvonnassa hyväksyä.

13.25. Kerääjäkasvusto on päätetty ehtojen mukaisesti

Kasvuston saa päättää kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15.9. ja muokata 1.10. alkaen. Aiempi päättäminen ja muokkaus on sallittua, jos lohkolle kylvetään syyskylvöinen satokasvi. Kerääjäkasvin kasvuajan on oltava vähintään kuusi viikkoa.⁸⁹

Kuuden viikon aikana kasvuston on kehityttävä niin, että se täyttää toimenpiteen tavoitteet. Kuusi viikkoa on täyttyvä siinäkin tapauksessa, että lohkolle kylvetään sadonkorjuun jälkeen syysvilja. Jos kerääjäkasvi on kylvetty jo keväällä pääkasvin aluskasviksi, niin silloin kerääjäkasvin saa päättää/muokata heti pääkasvin sadonkorjuun jälkeen. Kuusi viikkoa lasketaan alkaneeksi kerääjäkasvin kylvöajankohdasta keväällä. Syysviljan kylvön yhteydessä lohkoa voi myös lannoittaa.

Suorakylvö kerääjäkasviin on sallittua, jos pellon pinta ei rikkoonnu ja kerääjäkasvi jatkaa kasvuaan kylvön jälkeen. Jankkurointi on myös sallittua, jos jankkuri sulkee tekemänsä viillon eikä riko pellon pintaa. Kasvuston päättäminen valvotaan pääsääntöisesti talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa lohkokohtaisista muistiinpanoista, mutta seuraamukset voi tarvittaessa antaa jo peltovalvonnan yhteydessä.

13.26. Kerääjäkasvin kasvusto on peittävä

Kerääjäkasvin siemeniä on kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkolle siten, että kasvusto on peittävä.⁹⁰ Valvonnassa on arvioitava, onko viljelijän käyttämä siemenmäärä ollut riittävä ja täyttääkö kasvusto toimenpiteen tavoitteen, eli ravinteiden sitomisen varsinaisen viljelykasvin sadonkorjuun jälkeen. Kerääjäkasvien ohjeellisia siemenmääriä löytyy esimerkiksi täältä <https://www.carbonaction.org/wp-content/uploads/2020/06/Ke-raajakasviopas2020.pdf> (sivu 27). Jos on epäily, että siemenmäärä ei ole ollut riittävä, niin viljelijältä on pyydetty nähtäville siemenkuitti tai pyydetty muu selvitys siemenmäärästä. Jos kasvusto on epäonnistunut, eikä täytä toimenpiteen tavoitteita, se voidaan hyväksyä tietyissä tapauksissa, katso kohta 1.8.3.

Tilalle on tehtävä tarvittaessa uusintakäynti, jos valvontakäynnin yhteydessä kerääjäkasvia ei voida todeta tai sitä ei ole vielä kylvetty. Uusintakäynti kannattaa ajoittaa pääkasvin sadonkorjuun jälkeiseen aikaan, koska kerääjäkasvi on silloin paremmin todettavissa. Uusintakäynnin voi korvata viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. Valokuva pyydetään lähettämällä viljelijälle selvityspyyntö Tukisovelluksesta.

---

⁸⁸ VNa 78/2023 23 §

⁸⁹ VNa 78/2023 23 §

⁹⁰ VNa 78/2023 23 §

Kerääjäkasvin korvauksen voi poikkeuksellisesti perua valvonnasta ilmoittamisen ja valvonnan jälkeenkin. Poikkeus koskee lähinnä niitä tiloja, joille tehdään valvonta kesä-heinäkuun aikana. Viljelijä ei voi todeta kasvukauden alkuvaiheessa, onnistuuko kerääjäkasvi. Myöhemmin kasvukaudella kerääjäkasvin pitäisi jo erottua ja toimenpiteen perumista ei hyväksytä valvonnasta ilmoittamisen jälkeen.

13.27. Kerääjäkasvin lannoituskieltoa on noudatettu

Viljelykasvin korjuun jälkeen kylvettävää kerääjäkasvia ei saa lannoittaa. Aluskasvin lannoitus on tehtävä viljelykasvin mukaisesti. Aluskasvia ei saa lannoittaa satokasvin korjuun jälkeen paitsi, jos lohkolle kylvetään syyskylvöinen satokasvi.⁹¹ Valvonnassa tarkastetaan, ettei kerääjäkasvia kasvavaa lohkoa ole lannoitettu pääkasvin sadonkorjuun jälkeen. Tarkastelu tehdään pääsääntöisesti vasta talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa, mutta seuraamukset voi tarvittaessa antaa jo peltovalvonnan yhteydessä. Peltovalvonnassa voidaan esimerkiksi todeta, että kerääjäkasvia kasvavalle alalle on levitetty lantaa. Lannan levittäminen on sallittua kerääjäkasvin kasvustoon 1.10. alkaen riippumatta siitä, onko kasvusto päätetty kemiallisesti vai ei.

15.3.3 Kiertotalouden edistäminen

Kiertotalouden edistämisen tavoite on maaperän kasvukunnon, hiilensidonnassa, vesien- ja ilmansuojelun sekä ravinteiden kierrättämisen ja peltomaan orgaanisen aineksen lisääntymisen edistäminen. Lietelannan sijoittamisella vähennetään merkittävästi maatalouden ammoniakkipäästöjä. Orgaanisen aineksen lisäämisellä parannetaan peltomaan rakennetta ja edistetään maaperäeliöstöä.

Toimenpiteessä viljelijän on levitettävä peltolohkolle lietalantaa, virtsaa, lietalannasta erotettua nestejätettä tai nestemäistä orgaanista lannoitetta sijoittavilla tai multaavilla laitteilla tai lisättävä peltolohkolle orgaanista materiaalia, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia. Sijoittavilla tai multaavilla laitteilla levitettävien aineiden levitysmäärän oltava vähintään 15 kuutiometriä hehtaarille. Kiinteämpien orgaanisten materiaalien levitysmäärän on oltava vähintään 10 kuutiometriä hehtaarille. Korkean ravinnepitoisuuden sisältävien aineiden, joiden fosforipitoisuus on vähintään 3 kilogrammaa kuutiometriä kohden, levitysmäärän on oltava vähintään 5 kuutiometriä hehtaarille.⁹²

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksiin kuuluvat taulukossa 22 olevien vaatimusten noudattaminen.⁹³

Taulukko 22. Toimenpiteen kierrätöksen edistäminen vähimmäistason vaatimukset

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
1.3.	<i>Vesistöjen varsille on jätetty 5 m leveä suojakaista, jolle ei ole levitetty lannoitteita ja seuraavan 5 m matkalla lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa ole muokattu vuorokauden kuluessa levityksestä. *)</i>	Maastotarkastus
2.1.	<i>Lannoitteet on levitetty pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahtunut eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. *)</i>	Maastotarkastus

⁹¹ VNa 63/2024 23 §

⁹² VNa 78/2023 24 §

⁹³ VNa 78/2023 24 §

2.2.	<i>Lannoitteiden levityskieltoa lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan on noudatettu ^{*)}</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
2.3.	<i>Lietelantaa, virtsaa ja nestemäisiä orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty vain sijoittamalla, jos pellon tai sen osan kaltevuus on yli 15 prosenttia ^{*)}</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
2.4.	<i>Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattu maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä ^{*)}</i>	Maastotarkastus
2.5.	<i>Kasvipeitteisenä talven yli pidettävälle aloille lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta on levitetty 15.9. jälkeen vain sijoittamalla ^{*)}</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirja- valvonta
2.6.	<i>Lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita ei ole levitetty pellolle 1.11.–31.3. ^{*)}</i>	Talviaikainen asiakirja- valvonta
48.	<i>Levitettävän aineen vähimmäismäärän (5, 10 tai 15 m³/ha) ravinnepitoisuudet eivät ylitä sallittuja lannoitustasoja</i>	Talviaikainen asiakirja- valvonta
56.	<i>Fosforilannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa ^{*)}</i>	Talviaikainen asiakirja- valvonta

Kiertotalouden edistämisen korvausta voidaan maksaa vuosittain enintään 80 prosentille viljelijälle korvauskelpoisesta sitoumusalasta.⁹⁴ Tukilaskenta rajaa korvauksen maksun 80 prosenttiin. Vähimmäistason vaatimukset on tarkastettava paikan päällä tilalla koko pinta-alalta, koska viljelijä ilmoittaa lohkot, joille on levitetty toimenpiteen korvaukseen oikeuttavaa ainetta vasta syysilmoituksella toimenpidelohkoina.

Valvontakysymystä 48. lukuun ottamatta kaikki vaatimukset ovat myös ehdollisuuden vaatimuksia. Valvonta on muistettava laajentaa koskemaan myös ehdollisuutta, jos vaatimuksissa todetaan laiminlyöntejä.

Tukiehdot

Toimenpiteen tukiehdoista tarkastetaan taulukossa 23 esitetyt ehdot. Muut tukiehdot YT-alue tarkastaa hallinnollisesti kaikilta viljelijöiltä ottaessaan vastaan viljelijöiden hakemukset.

Taulukko 23. Toimenpiteen ravinteiden ja orgaanisen aineksen kierrättäminen tarkastettavat tukiehdot.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
158.	<i>Lietelannan levityslaite on ehtojen mukainen</i>	Talviaikainen asiakirja- valvonta
49.	<i>Levitetty aines on ehtojen mukaista</i>	Talviaikainen asiakirja- valvonta
50.	<i>Levitetty määrä on vähintään 5, 10 tai 15 m³/ha vuodessa</i>	Talviaikainen asiakirja- valvonta
51.	<i>Toimenpidettä on toteutettu ilmoitetulla pinta-alalla</i>	Talviaikainen asiakirja- valvonta

⁹⁴ VNa 78/2023 57 §

Lietelannan levityslaitte tarkastetaan taulukon 23 mukaisesti vasta talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Jos levityslaitte on tarkastettavissa jo peltovalvonnassa, niin kirjataan tiedot laitteesta *Valvontatapahtuman tiedot* -välilehden valvonnan muistiinpanoihin. Levityslaitetta koskevat seuraavat ehdot: Lietelannan ja vastavien aineiden sijoittaminen peltoon on toteutettava laitteella, joka leikkaa pintaan viillon ja valuttaa tai ruis-kuttaa lietelannan viiltoon. Lisäksi voidaan käyttää multaavia laitteita, jotka on kytketty aineita levittävään yksikköön.⁹⁵

Tilakäynnillä voidaan todeta, että muitakaan toimenpiteen ehtoja ei ole noudatettu, esim. levitetty aines tai määrä ei ole ehtojen mukainen tai levitys on tehty ehtojen vastaisesti. Havainnot kirjataan valvonnan muistiinpanoihin. Seuraamus annetaan talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa, jos tila hakee toimenpiteen korvausta syysilmoituksella lohkolle, jolla todettiin tilakäynnin yhteydessä laiminlyöntejä.

15.3.4 Suojavyöhykkeet

Suojavyöhykkeiltä kasvusto on niitettävä ja niittojäte poistettava vuosittain maan ravinteisuuden köyhdyttämiseksi ja vesiensuojelun tehostamiseksi tai lohkon ravinteisuutta on köyhdytettävä ja monimuotoisuutta edistettävä laiduntamalla.

Suojavyöhykkeellä on oltava monivuotinen, lannoittamaton ja kasvinsuojeluaineilla käsittelemätön nurmi. Kasvusto on niitettävä vuosittain ja korjattava pois viimeistään 15.9.⁹⁶

Suojavyöhykkeeksi käyvät alat on ilmoitettu viljelijälle Vipun kartoilla tukihaun yhteydessä.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukseen kuuluvat taulukossa 24 olevien vaatimusten noudattaminen.⁹⁷

Taulukko 24. Toimenpiteen ympäristönhoitonurmet vähimmäistason vaatimukset

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
39.	<i>Pohjaveden pilaamiskieltoa on noudatettu</i>	Maastotarkastus
179.	<i>Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu ^{*)}</i>	Maastotarkastus
28.2.	<i>Natura 2000 -verkostoon kuuluvan luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu ^{*)}</i>	Maastotarkastus
1.1.	<i>Vesistön varrella olevalla lohkolle on muokkaamaton vähintään 3 metriä leveä kasvipeitteinen suojakaista, jonka lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu ^{*)}</i>	Maastotarkastus

⁹⁵ VNa 78/2023 24 §

⁹⁶ VNa 63/2024 25 §

⁹⁷ VNa 78/2023 25 §

39. Pohjaveden pilaamiskieltoa on noudatettu

Valvontakysymys tulee vain pohjavesialueilla oleville suojavyöhykkeille. Näiltä suojavyöhykkeiltä on tarkastettava, että ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei ole pantu, päästetty, johdettu tai käsitelty siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).⁹⁸

Suojavyöhykkeellä on tarkasteltava, ettei esimerkiksi polttoöljyä tai kasvinsuojeluaineita ole käytetty tai käsitelty niin, että ne voivat aiheuttaa vaaraa pohjavedelle.

Valvonta on laajennettava koskemaan ehdollisuutta, jos on mahdollista, että fosforilannoitteet ovat voineet aiheuttaa pohjavesien pilaantumisen.

Tukiehdot

Toimenpiteen tukiehdoista tarkastetaan taulukossa 25 esitetyt ehdot.

Taulukko 25. Suojavyöhykkeiden tarkastettavat tukiehdot.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
13.30.	<i>Suojavyöhykkeen kasvusto on perustettu nurmi- ja heinäkasvien siemenillä</i>	Maastotarkastus
13.31.	<i>Suojavyöhykkeellä on käytetty kasvinsuojeluaineita vain hukka-kauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta
13.32.	<i>Suojavyöhykkeen kasvusto on niitetty ja korjattu pois tai suojavyöhyke on laidunnettu viimeistään 15.9. mennessä</i>	Maastotarkastus
13.33.	<i>Suojavyöhykkeen kasvuston uusimiseen on syy ja uusi kasvusto on perustettu heti olosuhteiden salliessa</i>	Maastotarkastus
13.35.	<i>Suojavyöhykkeen laidunnus on toteutettu niin, ettei se aiheuta eroosiota eikä vaaranna luonnon monimuotoisuutta</i>	Maastotarkastus
13.36.	<i>Suojavyöhykkeen kasvusto on säilytetty perustamisvuodesta alkaen</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta

⁹⁸ Laki 527/2014 17 §

13.37.	<i>Suojavyöhykkeen lannoituskieltoa kylvön jälkeen on noudatettu</i>	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta
13.38.	<i>Suojavyöhykenurmelta niitetty kasvimassa on käsitelty ja varastoitu ehtojen mukaisesti</i>	Maastotarkastus

13.30. Suojavyöhykkeen kasvusto on perustettu nurmi- ja heinäkasvien siemenillä

Monivuotinen nurmikasvusto on perustettava ensimmäisenä tai toisena sitomusvuonna ja se on säilytettävä lohkolla perustamisvuodesta sitomuskauden loppuun asti. Nurmikasvuston ja kaksitasouoman kasvuston saa perustaa myös ennen sitomuskauden alkua. Kasvusto saadaan perustaa käyttämällä valmiita nurmi- ja heinäkasvien siemenseoksia.⁹⁹

Suojavyöhykkeen kasvuston on oltava pääasiallisesti nurmi- ja heinäkasveja, mutta kasvusto voi olla tuotantonurmia monilajisempaa.

Suojavyöhykkeen nurmen on voinut kylvää aiempina vuosina suojaviljaan, mutta vuonna 2024 suojavyöhykkeeksi ilmoitetulla alalla ei hyväksytä suojaviljaa. Uudesta vuonna 2024 perustetusta nurmikasvustosta on korjattava sato jo perustamisvuonna. Jos satoa ei ole korjattavaksi, niin viljelijän pitää perua suojavyöhykkeen korvaus.

13.31. Suojavyöhykkeellä on käytetty kasvinsuojeluaineita vain hukkakauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa

Kasvinsuojeluaineilla käsittely on mahdollista ainoastaan hukkakauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa.¹⁰⁰ Hukkakauraa tai valvattia, pujoa, pelto-ohdaketta ja muita vastaavia tuulen mukana leviäviä vaikeita rikkakasveja on torjuttava ensisijaisesti mekaanisesti, mutta voidaan torjua kemiallisesti kasvinsuojeluaineen käyttörajoitusten mukaisesti. Jos suojavyöhykkeeltä niitetään rikkakasveja, eli tehdään ns. puhdistusniitto, niin niitto on tehtävä niin aikaisin, että lohkolle ehtii muodostua korjattavissa oleva ravinteita sitova sato.

Valvonnassa on arvioitava, onko kasvinsuojeluaineen käyttö ollut suojavyöhykkeellä perusteltua, jos kasvinsuojeluaineita on käytetty. Suojavyöhykkeellä on oltava valtalajikkeena nurmikasvit, mutta rikkakasveja sallitaan jonkun verran. Jos kasvillisuus on pääasiassa pelkkää rikkakasvia, suojavyöhykkeen kasvusto pitää uusia.

13.32. Kasvusto on niitetty ja korjattu pois tai suojavyöhyke on laidunnettu viimeistään 15.9.

Suojavyöhykkeen kasvusto on niitettävä ja korjattava pois vuosittain viimeistään 15.9. Kaksitasouoman kasvusto on niitettävä ja korjattava vähintään kerran sitomuskauden aikana. Niiton ajankohdassa on otettava huomioon luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden elinolo.¹⁰¹

⁹⁹ VNa 63/2024 25§

¹⁰⁰ VNa 78/2023 25 §

¹⁰¹ VNa 63/2024 25§

Niitetty kasvimassa on korjattava pois suojavyyöhykkeeltä muutaman viikon sisällä ennen kuin kasvimassa alkaa lahota maassa vapauttaen ravinteita. Kasvustoa ei saa jättää läjiin tai käärimättömiin paaleihin suojavyyöhykkeelle.

Niitto ja sadon korjaaminen pois lohkolta on todettava uusintakäynnillä, mikäli ensimmäisellä käynnillä toimia ei ole tehty. Uusintakäynnin voi korvata viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla. Valokuva pyydetään lähettämällä viljelijälle selvityspyyntö Tukisovelluksesta.

Suojavyyöhykkeellä on oltava riittävä määrä laiduntavia eläimiä ja laidunnus on tehtävä niin, että se täyttää sadonkorjuuveloitteen viimeistään 15.9. Eläinten määrän riittävyys on arvioitava tapauskohtaisesti ja arviointiin vaikuttaa esimerkiksi se, millainen kasvusto suojavyyöhykkeellä on.

Suojavyyöhykkeen niittoa ja sadonkorjuuta seurataan myös satelliitilla. Jos valvonta tehdään ennen 15.9., ja ehdon täyttymistä ei voida vielä tilakäynnillä tarkastaa, merkitään tulokseksi kunnossa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava 15.9. jälkeen. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön, kuva on otettu ennen määräpäivää tai kasvustoa ei ole niitetty ja korjattu pois, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

13.33. Suojavyyöhykkeen kasvuston uusimiseen on syy ja uusi kasvusto on perustettu heti olosuhteiden salliessa

Suojavyyöhykkeen on säilyttävä maatalousmaana. Suojavyyöhykkeen ja siihen sisältyvän kaksitasouoman kasvusto on uusittava tilanteissa, jossa kasvuston kyky tuottaa kasvimassaa, sitoa eroosioainesta ja ravinteita heikkenee merkittävästi tai jos lohkolle taimettuu vähäistä enemmän muuta kuin peltomaalle ominaista kasvillisuutta. Suojavyyöhykkeellä ylläpidettävä kasvusto saa vanhetessaan olla monilajisempi kuin perustettaessa. Kaksitasouomassa saa kasvaa kostean maan kasveja. Uusi nurmikasvillisuus on perustettava heti olosuhteiden salliessa.¹⁰²

Valvonnassa on tarkasteltava, että oliko kasvuston uusimiseen riittävää perustetta. Peruste on tarkastettava lohko-kohtaisista muistiinpanoista tai kysymällä viljelijältä. Kasvuston pitää uusia esimerkiksi, jos suojavyyöhykkeellä alkaa kasvaa sammalta. Tai jos kasvusto on muuttunut sellaiseksi, että korjattavaa satoa ei enää muodostu. Kasvuston uusimisen yhteydessä suojavyyöhykettä saa lannoittaa. Valvonnassa on tarkasteltava, ettei viljelijä perustanut kasvustoa lannoitusmahdollisuuden takia.

Kasvuston saa myös uusia, jos suojavyyöhykkeen kasvillisuus on vaurioitunut tai tuhoutunut talven aikana, salaojien kaivamisen vuoksi, hukkakauran, tuulilevitteisen tai muun vaikeasti hävitettävän rikkakasvin torjunnan takia, vesitaloutta parantavan lyhytaikaisen toimenpiteen takia tai muusta vastaavasta syystä.

Suojavyyöhykkeelle pitää kylvää uusi nurmikasvillisuus saman kasvukauden aikana heti olosuhteiden salliessa. Jos kasvusto on tuhoutunut kasvukauden ulkopuolella tai myöhään syksyllä, kasvusto on perustettava uudelleen seuraavana keväänä. Uuden kasvuston perustamiseen liittyvistä ehdoista saa poiketa, jos on kyse suojavyyöhykkeen viereisen vesistön vesiensuojelutoimenpiteiden toteuttamisesta.

---

¹⁰² VNa 63/2024 25§

13.35. Suojavyöhykkeen laidunnus on toteutettu niin, ettei se aiheuta eroosiota eikä vaaranna luonnon monimuotoisuutta

Lohkoa voidaan laiduntaa, jos siitä ei aiheudu eroosiota, ja se tehdään luonnon monimuotoisuutta vaarantamatta ilman lisärehun antamista eikä sille ole vesiensuojelullista estettä.¹⁰³

Lohkolta hylätään suojavyöhykkeen korvaus, jos lohkolta todetaan eroosiota esimerkiksi laiduntamisen takia. Hylkäykseen ei kuitenkaan johda yksittäiset karjan tekemät kulku-urat, jotka eivät vaaranna toimenpiteen tavoitteita.

13.36. Suojavyöhykkeen kasvusto on säilytetty perustamisvuodesta alkaen

Tilalla tarkastetaan, että viljelijä on säilyttänyt suojavyöhykkeen ehtojen mukaisesti. Tarkastelu kohdistuu siihen, ettei viljelijä ole muokannut suojavyöhykkeen kasvustoa valvontavuoden aikana ilman riittävää perustetta. Jos valvonnassa todetaan suojavyöhykkeellä kasvavan joku muu viljelykasvi esimerkiksi ohra, niin kasvulohkolle tallennetaan todettu kasvi.

13.37. Suojavyöhykkeen lannoituskieltoa kylvön jälkeen on noudatettu

Suojavyöhykettä voi lannoittaa vain uuden kasvuston perustamisen yhteydessä. Lannoituksella varmistetaan kasvuston nopea kasvuun lähtö Kaksitasouomaa ei saa lannoittaa.¹⁰⁴ Aiemmin perustetuilta nurmilta ehto tarkastetaan tilalla silmämääräisesti ja talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa lohko kohtaisista muistiinpanoista. Asiakirjavalvonnassa myös tarkastetaan, ettei suojavyöhykkeen perustamislannoitus ylittänyt sallittuja lannoitustasoja.

13.38. Suojavyöhykenurmelta niitetty kasvimassa on käsitelty ja varastoitu ehtojen mukaisesti

Niitetty kasvimassa on korjattava pois suojavyöhykkeeltä ja sen saa käyttää hyödyksi. Niitetty kasvimassa on käsiteltävä ja varastoitava niin, että suojavyöhykkeen vesiensuojelutavoitteet eivät vaarannu. Kasvimassasta ei saa aiheutua haittaa ympäristölle eikä sitä saa kuljettaa metsään tai joutomaalle.¹⁰⁵

Kasvimassan kompostointi on tehtävä tiivispohjaisella alustalla. Tarvittaessa viljelijältä on kysyttävä, minne kasvimassa on viety ja mihin tarkoitukseen se on käytetty.

15.3.5 Turvepeltojen nurmet

Toimenpiteen tavoitteena on vähentää turvetta olevien peltolohkojen kasvihuonekaasupäästöjä. Muokkaamattomuus ja pitkäaikainen nurmen viljely hidastavat turpeen hajoamista peltomaassa. Nurmiviljely mahdollistaa myös pohjaveden pinnan pitämisen korkeammalla kuin yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä.

Toimenpiteessä viljelijän on perustettava ja ylläpidettävä kokonaan turvemaata olevalla peruslohkolla monivuotisen nurmikasvuston peittämää tuotantonurmea. Monivuotinen nurmikasvusto on perustettava

---

¹⁰³ VNa 78/2023 25 §

¹⁰⁴ VNa 63/2024 25 §

¹⁰⁵ VNa 78/2023 25 §

ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna ja se on säilytettävä lohkolla perustamisvuodesta sitoumuskauden loppuun asti.¹⁰⁶

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteessä on kaksi vähimmäistason vaatimusta, joista kumpaakaan ei valvota vuonna 2023. Toinen vaatimus koskee turvemaa-alalla olevia pysyviä nurmia. Niitä ei saa kyntää kuin korkeintaan kerran neljässä vuodessa. Tämä vaatimus astuu voimaan ehdollisuudessa vuonna 2025, jolloin siitä tulee myös toimenpiteen vähimmäistason vaatimus. Toinen vähimmäistason vaatimus on ehdollisuuden talviaikainen vähimmäis- maanpeite, joka tarkastetaan satelliittiseurannalla ja jonka seuraamukset tukilaskenta määrittää.

Tukiehdot

Toimenpiteen tukiehdoista tarkastetaan taulukossa 26 esitetyt ehdot.

Taulukko 26. Turvepeltojen nurmien tarkastettavat tukiehdot.

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
13.39.	<i>Monivuotinen nurmikasvusto on säilytetty turvepellolla perustamisvuodesta alkaen</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
13.40.	<i>Turvepellolla on monivuotisen nurmikasvuston peittämä tuotantonurmi</i>	Maastotarkastus
13.41.	<i>Turvepellolla ei ole käytetty kasvinsuojeluaineita</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
13.42.	<i>Turvellon kasvusto on niitetty ja korjattu pois tai turvepelto on laidunnettu viimeistään 15.9.</i>	Maastotarkastus
13.43.	<i>Turvellon laidunnus on toteutettu niin, että kasvulohkon pinta on pysynyt nurmipeitteisenä</i>	Maastotarkastus

13.39. Monivuotinen nurmikasvusto on säilytetty turvepellolla perustamisvuodesta alkaen

Monivuotinen nurmikasvusto on perustettava ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna ja se on säilytettävä lohkolla perustamisvuodesta sitoumuskauden loppuun asti.¹⁰⁷ Tilalla tarkastetaan, että viljelijä on säilyttänyt turvellon nurmen ehtojen mukaisesti. Tarkastelu kohdistuu siihen, ettei viljelijä ole muokannut kasvustoa valvontavuoden aikana.

Nurmen saa uusia sitoumuskauden aikana vain ilman muokkausta.¹⁰⁸ Tämä tarkoittaa sitä, että nurmen voi uusia suorakylvämällä uusi nurmi vanhaan nurmeen. Vanhaa nurmea ei saa päättää kasvinsuojeluaineilla.

Turvellon nurmella voidaan tehdä salaojitus, kalkitus, valtaojien kaivuu ja perkaus sekä muu vastaava maan rakennetta ja vesitaloutta parantava lyhytaikainen toimenpide. Edellä mainittujen toimenpiteiden yhteydessä rikkoutunut tai tuhoutunut kasvusto on heti toimenpiteen jälkeen kylvettävä nurmi- tai

¹⁰⁶ VNa 78/2023 26 §

¹⁰⁷ VNa 78 /2023 26 §

¹⁰⁸ VNa 78/2023 26 §

heinäkasveilla.¹⁰⁹ Jos kasvusto on tuhoutunut kasvukauden ulkopuolella tai myöhään syksyllä, kasvusto on perustettava uudelleen seuraavana keväänä.

Jos valvonnassa todetaan monivuotisella ympäristönurmella kasvavan joku muu viljelykasvi esimerkiksi ohra, niin kasvulohkolle tallennetaan todettu kasvi ja asiasta ilmoitetaan YT-alueelle, joka perii turvepeltojen nurmien vuoden 2023 korvauksen takaisin.

13.40. Turvepellolla on monivuotisen nurmikasvuston peittämä tuotantonurmi

Turvepellolla pitää olla monivuotisen nurmikasvuston peittämä tuotantonurmi. Viljelijän on huolehdittava nurmikasvuston laadusta ja sadontuottokyvystä koko sitoumuskauden ajan.¹¹⁰ Kasvillisuus todetaan lohkolle ensisijaisesti silmämääräisesti ja tarvittaessa siemenkuiteista tai lohkokohtaisista muistiinpanoista.

13.41. Turvepellolla ei ole käytetty kasvinsuojeluaineita

Turvepeltojen nurmia ei saa käsitellä kasvinsuojeluaineilla.¹¹¹ Nurmilta ei siis saa ruiskuttaa rikkakasveja tai kasvustoa ei saa päättää glyfosaatilla ennen uuden nurmen kylvöä suorakylvöllä. Maastotarkastuksessa tarkastetaan, ettei näy merkkejä kasvinsuojeluaineiden käytöstä, esimerkiksi ruiskutusuria. Asiakirjavalvonnassa lisäksi tarkastetaan, ettei muistiinpanoissa ole merkintöjä kasvinsuojeluaineiden käytöstä.

13.42. Turvepellon kasvusto on niitetty ja korjattu pois tai turvepelto on laidunnettu viimeistään 15.9.

Turvepellon kasvusto on niitettävä ja korjattava pois vuosittain viimeistään 15.9. ja sen saa käyttää hyödyksi. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamiseksi niitto on toteutettava siten, ettei vaaranneta lintujen pesintöjä ja nisäkkäiden poikasia. Niittoa ei saa tehdä kiertämällä lohkoa reunoilta keskelle päin.¹¹²

Niitto ja sadon korjaaminen pois lohkolta on todettava uusintakäynnillä, mikäli ensimmäisellä käynnillä toimia ei ole tehty. Uusintakäynnin voi korvata viljelijän toimittamalla paikkaan sidotulla valokuvalla.

Turvepellolla on oltava riittävä määrä laiduntavia eläimiä ja laidunnus on tehtävä niin, että se täyttää sadonkorjuuvelvoitteen viimeistään 15.9. Eläinten määrän riittävyys on arvioitava tapauskohtaisesti.

Turvepellon sadonkorjuuvelvoitteen täyttymistä seurataan myös satelliitilla. Jos valvonta tehdään ennen 15.9., ja ehdon täyttymistä ei voida vielä tilakäynnillä tarkastaa, merkitään tulokseksi kunnossa. Mikäli satelliittiseurannan perusteella lohko muuttuukin myöhemmin punaiseksi, täytyy asiasta laittaa viljelijälle valvonnan selvityspyyntö. Ruokavirasto toimittaa tiedon tällaisista lohkoista Ely-keskukseen. Viljelijän on vastattava selvityspyyntöön paikkaan sidotulla valokuvalla, joka on otettava 15.9. jälkeen. Jos viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön, kuva on otettu ennen määräpäivää tai kasvustoa ei ole niitetty ja korjattu pois, tallennetaan valvontakysymykseen laiminlyönti.

---

¹⁰⁹ VNa 78/2023 26 §

¹¹⁰ VNa 78/2023 26 §

¹¹¹ VNa 78/2023 26 §

¹¹² VNa 78/2023 26 §

13.43. Turvepellon laidunnus on toteutettu niin, että kasvulohkon pinta on pysynyt nurmipeitteisenä

Alueen laidunnus on sallittua, mutta tällöin on huolehdittava siitä, että pellon pinta pysyy nurmipeitteisenä.¹¹³ Lohkolta hylätään turvepellon nurmen korvaus, jos lohkolta on laaja-alaisesti tuhoutunut heinä- ja nurmikasvillisuus. Hylkäykseen ei kuitenkaan johda yksittäiset karjan tekemät kulku-urat, jotka eivät vaaranna toimenpiteen tavoitteita.

15.3.6 Valumavesien hallinta

Toimenpiteessä säädellään kuivatusjärjestelmien avulla pellolta lähtevien valumavesien määrää. Kuivatusjärjestelmien säätöä toteutetaan joko säätösalojitetulla lohkolta tai lohkolta, jossa on altakastelu tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä.

Peltotukien haussa on mahdollista ilmoittaa uusia peruslohkoja valumavesien hallinnan toimenpiteeseen. Toimenpide pitää ilmoittaa myös niille peruslohkoille, jotka olivat toimenpiteessä jo vuonna 2023. Tarkemmat tiedot toimenpiteestä ilmoitetaan syysilmoituksella edellisen vuoden tavoin. Syysilmoituksella ilmoitetaan tarkemmin toimenpiteen pinta-ala toimenpidelohkoina ja käsittelymenetelmä (säätösalojitus, altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys). Peltovalvonnassa toimenpide tarkastetaan vuoden 2023 tavoin peruslohkotasolla. Valvontakysymykset tulevat näkyviin niille peruslohkoille, joille viljelijä ilmoitti toimenpiteen.

Myöhemmin syysilmoituksella viljelijät piirtävät alat, joilla toteuttavat säätösalojitusta, altakastelua tai kuivatusvesien kierrätystä.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on kasteluveden ottoon liittyvä lupa. Vaatimukseen liittyvä valvontakysymys on seuraava ehdollisuuden vaatimus: 53. *Veden ottamisesta tai vesitaloushankkeesta on tarvittaessa tehty ilmoitus tai sille on haettu lupa.* Lupa tarkastetaan tilakäynnillä.

Tukiehdot

Toimenpiteen tukiehdoista tarkastetaan taulukossa 27 esitety ehdot. Muut toimenpiteen tukiehdot YT-alue on tarkastanut hallinnollisesti.

Taulukko 27. Toimenpiteen valumavesien hallinta tarkastettavat tukiehdot

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
4.	<i>Säätösalojitus on toteutettu ehtojen mukaisesti</i>	Maastotarkastus
3.	<i>Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys on toteutettu ehtojen mukaisesti</i>	Maastotarkastus
159.	<i>Säätösalojituksen säädöstä, hoidosta tai huoltotoimenpiteistä on pidetty kirjaa</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta

¹¹³ VNA 78/2023 26 §

160.	<i>Kuivatusvesien kierrätyksen tai altakastelun säädöstä, hoidosta tai huoltotoimenpiteistä on pidetty kirjaa</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
------	---	---------------------------------

4. Säättosalaojitus on toteutettu ehtojen mukaisesti

Tilan lohkoilla tarkastetaan, että lohkolle on rakennettu säättosalaojitus. Säättosalaojituksessa lohkolle on oltava säätökaivo tai muu laitteisto, jolla voidaan säädellä padotusta lohkon salaojaverkostossa. Tarkastusta tehtäessä kaivojen kansi on avattava ja tarkastettava, että kaivoon tulee salaojaputkia ja kaivossa on sulku-/säätölaitteisto. Jos viljelijä käyttää muuta menetelmää vedenpinnan säätämiseen, niin sen soveltuvuus vedenpinnan säätämiseen on arvioitava tapauskohtaisesti.

Ennen tilakäyntiä on hankittava ojustokartat ja selvitettävä niistä peruslohkoittain, kuinka monta tarkastettavaa säättosalaojakaivoa peruslohkolla on ja missä ne sijaitsevat. Useimmissa tapauksissa kartat ovat sähköisessä arkistossa, mutta jos eivät ole, niin ne pitää pyytää YT-alueelta. Vuonna 2024 ensimmäisen kerran toimenpiteeseen ilmoitetuista peruslohkoista viljelijälle pitää olla kartat viimeistään 30.9.2024.¹¹⁴ Jos viljelijä ei ole valvontahetken mennessä toimittanut karttaa kuntaan, niin kartta pitää pyytää viljelijältä. Jos karttaa ei jostain syystä saada valvonnan käyttöön, niin siitä on kirjattava tieto valvonnan lisätietoihin. Viljelijältä tällaisessa tapauksessa kysyttävä kaivojen sijainnit.

Kaikkien peruslohkolla olevien säättosalaojakaivojen tarkastaminen on dokumentoitava paikkaan sidotulla valokuvalla. Valvonnan lisätietoihin on hyvä kirjoittaa, mitä menetelmää viljelijä käyttää padotukseen varsinkin, jos se poikkeaa laitteistosta, mikä yleensä on säättosalaojakaivoissa. Kaivon periaate (s. 6) ja muuta lisätietoa säättosalaojituksesta on täällä: https://www.salaojayhdistys.fi/wp-content/uploads/2022/05/saatosalaojitus_kevyt_resoluutio.pdf

Jos ehtojen mukaista laitteistoa ei ole, niin valvonnan tuloksesta ilmoitetaan YT-alueelle, joka päättää toimenpiteen. Toimenpiteen korvaus peritään takaisin vuodelta 2023, jos alalle oli ilmoitettu toimenpide jo edellisellä vuonna.

3. Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys on toteutettu ehtojen mukaisesti

Altakastelu

Altakastelua koskevassa lohko-kohtaisessa toimenpiteessä peltoalueen vesitaloutta on säädeltävä kokonaisvaltaisesti salaojajastojen kautta tapahtuvan kastelun ja säädetyn kuivatuksen avulla.¹¹⁵ Lohkolle on johdettava kasteluvettä luonnonvesistä esimerkiksi joesta pumppaamalla tai painovoimaisesti johtamalla. Kastelua toteutettaessa vesi on padottava säätökaivojen tai muiden padotuslaitteiden avulla alueen salaojajastoihin, joista se imeytyy maaperään.

Valvonnassa on tarkastettava altakastelusta seuraavien ehtojen täyttyminen:

- Kasteluvettä on saatavilla riittävästi. Kasteluvettä voidaan pumpata esimerkiksi ojasta tai purosta. Tällöin on arvioitava, onko vettä saatavilla jatkuvaan kasteluun riittävästi myös kuivana aikana.
- Viljelijällä on hankittuna kastelua varten riittävät pumput. Aurinkovoimalla toimivat pumput voidaan hyväksyä, jos ne ovat riittävän tehokkaita.

¹¹⁴ VNa 63/2024 27 §

¹¹⁵ VNa 78/2023 29 §

- Lohkolla on riittävät laitteistot (yleensä säätösalojakaivo) salaojajastoon pumpatun kasteluveden patoamiseen.

Kuivatusvesien kierrätys

Kuivatusvesien kierrätyksessä peltoalueelta kertyvät valumavedet on varastoitava kevätvalunnan ja rankkasateiden aikana erilliseen tilavuudeltaan riittävän suureen valumavesiä keräävään altaaseen, josta ne kuivana kautena johdetaan kasteluvetenä takaisin pellolle.¹¹⁶ Kuivatusvesien kierrätyksessä on muuten samat tukiehdot kuin altakastelussa.

Valvonnassa on tarkastettava kuivatusvesien kierrätyksestä seuraavien ehtojen täyttyminen:

- Kasteluvettä on saatavilla riittävästi. Valvonnassa on arvioitava varastoaltaan tilavuuden riittävyys, eli voidaanko siihen varastoida vettä niin paljon, että se riittää toimenpiteeseen ilmoitetun alan kasteluun. Esimerkiksi hehtaarin alalle vaaditaan 100 kuutiota vettä, että se vastaisi 10 mm:n vesisaadetta.
- Viljelijällä on hankittuna kastelua varten riittävät pumput. Aurinkovoimalla toimivat pumput voidaan hyväksyä, jos ne ovat riittävän tehokkaita.
- Lohkolla on riittävät laitteistot (yleensä säätösalojakaivo) salaojajastoon pumpatun kasteluveden patoamiseen.

Jos on poikkeuksellisen kuivaa ja kuivatusvesien kierrätyksen varastoallas tyhjenee kastelun takia, niin kastelua voi jatkaa altakasteluna. Tällöin kasteluun pitää olla saatavilla luonnonvesiä.

Jos ehtojen mukaista laitteistoa ei ole, niin valvonnan tuloksesta ilmoitetaan YT-alueelle, joka päättää toimenpiteen ja pääsääntöisesti aiempien vuosien korvaukset peritään takaisin.

15.3.7 Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu

Toimenpiteen tavoitteena on kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvan riskin vähentäminen kannustamalla viljelijöitä käyttämään kehittyneitä biologisia ja mekaanisia torjuntamenetelmiä ja torjuntatarpeen mukaan tarkennettua torjuntaa. Viljelijän on vuosittain valittava yksi seuraavista torjuntamenetelmistä:

- mekaanisesti levitettävien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien tai tuholaisien torjunnassa;
- hyönteisverkot;
- pölyttjähyönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa;
- makroeliötuotteiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa;
- kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate yksivuotisilla kasveilla;
- kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla

Korvauskelpoiselle kasvulohkolla saa valita vain yhden torjuntamenetelmän kerrallaan ja sitä on käytettävä koko kasvulohkolla. Toimenpiteen toteutuspinna-ala saa vaihdella vuosittain viljelytilanteen mukaan.¹¹⁷

---

¹¹⁶ VNa 78/2023 29 §

¹¹⁷ VNa 78/2023 30 §

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukseen kuuluu taulukossa 28 olevien vaatimusten noudattaminen.

Taulukko 28. Toimenpiteen puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu vähimmäistason vaatimukset

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
58.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käytöstä on pidetty kirjaa</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
70.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käsittely, varastointi, pakkausten ja jään- nösten hävittäminen on tehty asianmukaisesti *)</i>	Maastotarkastus
71.	<i>Käytetty ruisku on testattu tai uusi ruisku on ehtojen mukainen *)</i>	Asiakirjatarkastus tilalla
72.	<i>Kasvinsuojeluaineita levittävällä henkilöllä on tutkinto *)</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta

Tukiehdot

Taulukko 29. Toimenpiteen puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu tarkastettavat tukiehdot

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
61.	<i>Vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma on laadittu viimeistään 31.5.</i>	Asiakirjatarkastus tilalla
14.	<i>Puutarhakasvien vaihtoehtoista kasvinsuojelumenetelmää on toteutettu valvontavuonna</i>	Maastotarkastus
15.	<i>Jos menetelmässä käytetään mehiläisiä, alueella on oltava mehiläispesä vähintään 2 kpl/ha</i>	Maastotarkastus
16.	<i>Jos menetelmä on hyönteisverkkojen käyttö, on alalla käytetty hyönteistorjuntaan tarkoitettuja verkkoja</i>	Maastotarkastus
17.	<i>Puutarhakasvien rivit tai rivivälit on katettu riittäväällä katteella ilmoitetuilta lohkoilta sadonkorjuuseen asti</i>	Maastotarkastus
18.	<i>Puutarhakasvien rivien tai rivivälien katemateriaali on ehtojen mukainen</i>	Maastotarkastus
19.	<i>Puutarhakasvien katevaatimus on täytetty viimeistään 30.6. tai 31.7.</i>	Maastotarkastus
21.	<i>Monivuotisten puutarhakasvien leikattava nurmikate on ehtojen mukainen</i>	Maastotarkastus
20.	<i>Katetun rivin tai rivivälin katemateriaali peittää katettavan maan pinnasta vähintään 90 %</i>	Maastotarkastus
22.	<i>Kemiallista kasvinsuojelua ei ole käytetty rikkakasvien torjuntaan, jos valittu katetoimenpide</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
23.	<i>Kemiallisen kasvinsuojelun käytön perustelu on tilan ennakkosuunnitelmassa ja sen käyttöön oikeuttavaa havainnointia on tehty</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
59.	<i>Kasvuston tai kasvituhoojien tarkkailusta ja torjunnasta on tehty muistiinpanoja</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta

61. Vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma on laadittu viimeistään 31.5.

Viljelijän on laadittava viimeistään 31.5. vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma lohko- ja kasvi-kohtaisesti. Suunnitelmasta tulee selvitä seuraavat asiat:

- mitä vaihtoehtoisen kasvinsuojelun menetelmää on suunniteltu käytettävän kullakin kasvilajilla ja lohkolla
- kuvaus, mitä seurannan apuvälineitä lohkolla käytetään vaihtoehtoisen kasvinsuojelumenetelmän tarpeen ja onnistumisen seurantaan
- tilanteet, joissa vaihtoehtoista kasvinsuojelumenetelmää voitaisiin täydentää muilla menetelmillä.¹¹⁸

Ennakkosuunnitelma säilytetään tilalla ja se tarkastetaan peltovalvonnan yhteydessä. Suunnitelmasta tarkastetaan, että siinä on asetuksessa vaaditut tiedot. Suunnitelman tarkoitus on ensisijaisesti varmistaa, että kemiallista kasvinsuojelua ei käytetä perusteettomasti.

14. Puutarhakasvien vaihtoehtoista kasvinsuojelumenetelmää on toteutettu valvontavuonna

Viljelijän on toteutettava biologista tai mekaanista torjuntamenetelmää toimenpiteeseen ilmoitetuilla lohkoilla. Jos viljelijä on valinnut peltotukien haussa mikrobiologisiin valmisteisiin tai makroeliöiden käyttöön perustuvan puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelumenetelmän, niin valmisteet tai torjuntaeliöt on pitänyt hankkia valvontavuonna. Viljelijällä pitää olla ostokuitti osoituksena valmisteiden tai torjuntaeliöiden hankinnasta.

Biologiset ja mekaaniset torjuntamenetelmät on kerrottu asetuksen [78/2023 liitteessä neljä](#). Liitteessä on sarakkeissa kasvinsuojelumenetelmä, viljeltävä kasvi, torjuttava kasvintuhooja, seurantamenetelmä ja kemiallisen kasvinsuojelumenetelmän käyttömahdollisuus. Riveillä on hyväksytyt kasvinsuojelumenetelmät. Valvonnassa tarkastetaan, että kasvulohkolla on toteutettu ilmoitettua kasvinsuojelumenetelmää.

15. Jos menetelmässä käytetään mehiläisiä, alueella on oltava mehiläispesiä vähintään 2 kpl/ha

Jos kasvinsuojelumenetelmään kuuluu pölyttäjien käyttäminen valmisteiden levityksessä, alueella on oltava pölyttäjäpesiä viljelykasvin kukinta-aikaan vähintään kaksi kappaletta hehtaaria kohden. Pölyttäjäpesissä on oltava asianmukainen kasvinsuojeluaineen levitinlaite sekä erilliset ulostulo- ja sisäänmenoaukot pölyttäjille.¹¹⁹

Pesät voivat olla joko viljelijän omistuksessa tai sijoitettuna sijoitussopimuksella. Pesistä tarkastetaan, että niissä on kasvinsuojeluaineen levitinlaite ja erilliset ulostulo- sisäänmenoaukot. Pesien pitää olla lohkolla koko kukinta-aika. Pölyttäjillä tarkoitetaan lähinnä mehiläisiä, joiden pesiä pitää olla vähintään 2 kpl/ha. Kimalaisiakin voidaan käyttää valmisteiden levitykseen. Kimalaispesiä pitää olla hehtaarilla vähintään 6 kappaletta.

---

¹¹⁸ VNa 78/2023 30 §

¹¹⁹ VNa 63/2024 30 §

16. Jos menetelmä on hyönteisverkkojen käyttö, on alalla käytetty hyönteistorjuntaan tarkoitettuja verkkoja

Jos kasvinsuojelumenetelmänä on hyönteisverkkojen käyttö, on käytettävä hyönteistorjuntaan tarkoitettuja verkkoja, joiden on katettava koko se ala, jolla toimenpidettä toteutetaan.¹²⁰ Erytyppisiä kasvuharsoja ei hyväksytä.

17. Puutarhakasvien rivit tai rivivälit on katettu riittäväällä katteella ilmoitetuilta lohkoilta sadonkorjuuseen asti

Kattamismenetelmiä käyttävän aktiiviviljelijän on katettava yksivuotisten puutarhakasvien rivit ja monivuotisten kasvien rivit tai rivivälit ilmoittamiltaan lohkoilta riittäväällä katteella sadonkorjuuseen asti. Useimmat katemateriaalit, esimerkiksi ruohosilppu, hajoavat kasvukauden aikana, joten viljelijän on tarvittaessa lisättävä katetta. Katemateriaalia pitää olla niin paljon, että se estää valon pääsyn maanpintaan ja sitä kautta rikkakasvien itämisen.

Monivuotisilla puutarhakasveilla kate on säilytettävä koko kasvukauden ajan, yksivuotisilla puutarhakasveilla ja monivuotisten puutarhakasvien viimeisenä viljelyvuonna kate on säilytettävä sadonkorjuuseen saakka.¹²¹

18. Puutarhakasvien rivien tai rivivälien katemateriaali on ehtojen mukainen

Kattamismenetelmiä käytettäessä maanpinta on katettava yksivuotisten puutarhakasvien rivien kohdilta oljella, hakkeella, ruohosilpulla, biohajoavalla kalvolla, katepaperilla tai muulla maaperälle haitattomalla orgaanisella materiaalilla. Monivuotisten kasvien maanpinta on katettava rivien kohdilta oljella, hakkeella, ruohosilpulla, biohajoavalla kalvolla, katepaperilla, riviväleihin perustettavalla leikattavalla nurmikatteella tai muulla maaperälle haitattomalla orgaanisella katteella. Leikattava nurmikatete monivuotisten kasvien rivivälissä voi olla myös kukinnan jälkeen niitettävä kukkakaista. Lohkon voi kattaa kokonaan tai lohkoista voi kattaa vain rivin tai rivivälin.¹²²

19. Puutarhakasvien katevaatimus on täytetty viimeistään 30.6. tai 31.7.

Yksivuotisten puutarhakasvien katevaatimus on täytettävä viimeistään 30.6. Esikasvin vaativilla kasveilla sekä salaattikasveilla, kiinankaalilla, kukkakaalilla tai parsakaalilla katevaatimus on täytettävä 31.7. mennessä. Leikattavan nurmikatteen on oltava peittävä viimeistään sadonkorjuun hetkellä.¹²³

Katevaatimuksen täytyminen on todettava uusintakäynnillä, jos tilalla käydään ennen 31.7. ja katetta ei ole ehtojen mukaan asetettu. Katevaatimuksen täytyminen voidaan todentaa myös lähettämällä viljelijälle selvityspyyntö.

---

¹²⁰ VNa 78/2023 30 §

¹²¹ VNa 63/2024 30 §

¹²² VNa 78/2023 30 §

¹²³ VNa 78/2023 30 §

21. Monivuotisten puutarhakasvien leikattava nurmikate on ehtojen mukainen

Leikattavan nurmikatteen on oltava peittävä viimeistään sadonkorjuun hetkellä. Leikattava nurmikate on pidettävä lyhyenä leikkaamalla se kasvukauden aikana riittävän usein.¹²⁴

Nurmikate on pidettävä leikkaamalla lyhyenä myös sadonkorjuun jälkeen. Jos lohkolle on ensimmäisenä toteuttamisvuonna aiemmin istutettu monivuotinen kasvusto ja vaatimukset täyttävä nurmikate, katetta ei tarvitse perustaa uudelleen.

20. Katetun rivin tai rivivälin katemateriaali peittää katettavan maan pinnasta vähintään 90 %

Katetun rivin tai rivivälin katemateriaalin on peitettävä katettavan maan pinnasta vähintään 90 prosenttia.¹²⁵ Katetun alan osuus koko pinta-alasta arvioidaan lohkolle aluksi silmämääräisesti ja jos arvion perusteella kattevaatimus ei täyty, niin katetun maanpinnan osuus varmistetaan GPS-mittauksella. Vaihtoehtoisesti voidaan mitata kattamaton ala, jos se on helpommin mitattavissa. Toimenpide hylätään kasvulohkolle, jos vähintään 90 % maan pinnasta ei ole katettu.

22. Kemiallista kasvinsuojelua ei ole käytetty rikkakasvien torjuntaan, jos valittu katetoimenpide

Kattamismenetelmiä käytettäessä ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita rikkakasvien torjuntaan.¹²⁶ Katetuilta aloilta voi kuitenkin torjua tuholaisia tai kasvitauteja kemiallisesti. Valvonnassa tarkastetaan tilalla, ettei rikkakasveja ole torjuttu kemiallisesti. Lisäksi ehdon täyttyminen tarkastetaan talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa lohkokohtaisista muistiinpanoista.

Rikkakasveja voi torjua mekaanisesti. Jos on käytetty mekaanista torjuntaa, niin silloin on arvioitava, onko katetta ollut riittävästi, eli voiko lohkolle maksaa toimenpiteen korvauksen. Kate ei välttämättä estä kaikkien yksittäisten rikkakasvien kasvamista.

23. Kemiallisen kasvinsuojelun käytön perustelu on tilan ennakkosuunnitelmassa ja sen käyttöön oikeuttavaa havainnointia on tehty

Jos tilalla on valittuna joku muu kuin katetoimenpide ja on käytetty kemiallista kasvinsuojelua, niin on selvítettävä, onko käytön perustelu ennakkosuunnitelmassa. Kemiallista kasvinsuojelua voi käyttää vain, jos tehdyn havainnoinnin perusteella vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät eivät olleet riittäviä tuholaiden tai rikkakasvien torjuntaan. Vaihtoehtoisen torjunnan on oltava kyseisen kasvintuhoojan ensisijainen torjuntamenetelmä ja kemiallisen vasta toissijainen. Tilalla on selvitettävä, onko viljelijä käyttänyt suunnitelmassa mainittuja seurannan apuvälineitä. Seuranta ennen kemiallisten aineiden käyttöä on tehtävä riittävän pitkään.

---

¹²⁴ VNa 78/2023 30 §

¹²⁵ VNa 63/2024 30 §

¹²⁶ VNa 78/2023 30 §

15.3.8 Lintupellot

Toimenpiteen tarkoituksena on edistää suurina parvina muuttavien hanhien (mukaan lukien valkuposkihanhien), kurkien ja joutsenten ruokailun ja levähtämisen sovittamista yhteen viljelyn kanssa alueilla, joita linnut tietoaisteiden perusteella tunnetusti suosivat.

Toimenpiteessä viljelijän on viljeltävä luonnonvaraisten kurkien, hanhien tai joutsenten suosimia tuotantokasveja tavanomaisen viljelykäytännön mukaan tavoitteena normaalisatoa tuottava kasvusto.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukseen kuuluu taulukossa 30 olevien vaatimusten noudattaminen.

Taulukko 30. Toimenpiteen lintupellot vähimmäistason vaatimukset

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
27.1.	<i>Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla tilan maatalousmaalla ei ole suoritettu toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen *)</i>	Maastotarkastus
183.	<i>Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu *)</i>	Maastotarkastus
27.3.	<i>Muita erityisesti suojeltavien lintulajien kannalta tärkeitä esiintymispaikkoja ei ole merkittävästi heikennetty *)</i>	Maastotarkastus
27.4.	<i>Natura 2000 -verkostoon valinnan perusteena olevia lintulajeja tai niiden elinympäristöjä ei ole merkittävästi heikennetty *)</i>	Maastotarkastus
27.5.	<i>Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentävää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, on tehty ilmoitus ELY-keskukselle *)</i>	Maastotarkastus

Tukiehdot

Toimenpiteestä peltovalvonnassa tarkastetaan tukiehto 24. *Lintujen saapumista lohkolle ei ole estetty ennalta eikä lintuja ole tahallisesti häiritetty.*

Lintupelloksi ilmoitetun peruslohkon viljelytoimenpiteet on ajoitettava ja toteutettava lintuja häiritsemättä. Lintujen saapumista lohkolle ei saa estää ennalta ja niiden tahallinen häirintä ei ole sallittua. Lohkolla olevan markkinakelpoisen sadon korjuu on sallittua.¹²⁷

Valvonnassa on mahdollisuuksien mukaan tarkastettava, ettei viljelijä ole millään tavalla estänyt ennalta lintujen saapumista lohkolle tai häirinnyt lintuja tahallisesti. Lintuja ei saa estää saapumasta lohkolle tai häiritä paukkupatruunoilla, kaasutykillä, käsilaserilla tai muulla tavalla. Tilalla voi olla Varsinais-Suomen ELY-keskuksen myöntämä lupa lintujen karkottamiseen. Lintupelloiksi ilmoitetuilta lohkoilta lintuja ei saa karkottaa.

¹²⁷ VNa 78/2023 31 §

16 YMPÄRISTÖSOPIMUKSET

Sekä kosteikkojen hoitosopimuksen että maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimuksen (maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus, moma) tarkoituksena on hoitosuunnitelman ja sopimuksen mukaisilla hoitotoimenpiteillä edistää sopimuksen tavoitteita.

Ympäristösopimusten, kosteikkojen hoito¹²⁸ ja maatalousluonnon ja maiseman hoito¹²⁹, noudattaminen valvotaan paikalla tehtävässä valvonnassa.¹³⁰ Valvontaan kuuluu pinta-alan määrittäminen, vähimmäistason vaatimusten ja tukiehtojen tarkastaminen.¹³¹ Myös tukiehtoihin kuuluvien toteutuneiden toimenpiteiden lohkokohtaisten muistiinpanojen¹³² pitäminen tarkastetaan samassa yhteydessä.¹³³

Ympäristösopimukseen kuuluva pysyvän nurmen ala on säilytettävä maatalousmaana ja pidettävä avoimena. Maataloustoiminnan vaatimuksen ei katsota täyttyvän, jos sopimusehtojen mukaista niittoa tai laidunnusta ei ole tehty sopimusvuonna viimeistään 15.9. mennessä.¹³⁴ Maataloustoiminnan vaatimuksista ja maatalousmaan avoimena säilyttämisestä luvussa 8.2.

Lisäksi alalla on noudatettava ehdollisuuden ehtoja. Ehdollisuudesta tulevat vaatimukset on merkitty tähdellä. Valvonta on laajennettava koskemaan ehdollisuutta, jos tila ei ole ehdollisuuden valvonnassa ja toimenpiteen vähimmäistason ehdollisuuden vaatimuksissa todetaan puutteita. Tilalta valvotaan se ehdollisuuden vaatimus, jossa laiminlyönti todetaan. Ehdollisuuden valvonnasta on kerrottu tarkemmin luvussa 18.

Ympäristösopimuksen tekeminen ei edellytä ympäristökorvaukseen sitoutumista eli tilalla voi olla ympäristösopimus, mutta ei ympäristösitoumusta. Kaikissa ympäristösopimuksissa noudatetaan uuden ohjelmakauden sopimusehtoja. Mukautetussa sopimuksessa sen päättymisajankohta on aiemman sopimuksen mukainen.

Sopimuksen vähimmäispinta-ala on 0,3 hehtaaria.

Maastokatselmointi on sopimuskäsittelyyn liittyvä hallinnollinen tarkastuskäynti.¹³⁵ Maastokatselmoinnin yhteydessä sopimuskäsittelijä toteaa sopimuslohkon tukikelpoisuuden, rajaa alaa tai hyväksyy/hylkää lohkoja. Katselmoinnit tehdään 2024 loppuun mennessä.

Ennen valvontakäyntiä on hyvä selvittää sopimuskäsittelijältä tilan maastokatselmointien tilanne.

Valvonta ja maastokatselmointikäynti voidaan tehdä myös samaan aikaan, kunhan roolit ovat selvät. Valvoja suorittaa valvonnan ja sopimuskäsittelijä toimii asiantuntijana ja tekee maastokatselmoinnin. [Katso maastokatselmoinnin ohje.](#)

¹²⁸ VNa 78/2023 48-49 §, VNa 63/2024 48 §:n kuudes mom, 49 § 5 mom

¹²⁹ VNa 78/2023 41-47 §, VNa 63/2024 41 §:n 6 mom, 44 §:n 2 ja 4 mom, 45 §, 46 §:n 2 mom

¹³⁰ VNa 134/2023 21 §

¹³¹ VNa 134/2023 16 §2 mom

¹³² VNa 78/2023 36 §

¹³³ VNa 134/2023 16 §2 mom

¹³⁴ VNa 63/2024 44§

¹³⁵ VNa 134/2023 10 §

¹³⁵ VNa 134/2023 10 §

Jos sekä valvonta että maastokatselmointi tallennetaan samana vuonna, niin valvonnan tulos on ensisijainen. Pysyvien nurmien pinta-alaerosta muodostuu seuraamukset kuten luvussa 20 on kerrottu.

Valvonnassa kahtena ensimmäisenä sopimusvuonna eli vuosina 2023 ja 2024 ympäristösopimuksen pinta-alaan ei kohdistu seuraamuksia pinta-alaerosta, vaan pinta-alan pienentyessä leikataan sopimuksen tukea.¹³⁶ Mutta mikäli maastokatselmoinnissa tai valvonnassa havaitaan pinta-alaeron lisäksi jokin tukiehtojen laiminlyönti tai lohko ei ole tuenhakijan hallinnassa, kohdistuu myös ympäristösopimukseen pinta-alaerosta seuraamus. Pinta-alaseuraamus kohdistuu myös sopimusosalalle maksettaviin perustulotukeen, uudelleenjakotulotukeen, nuorten viljelijöiden tulotukeen ja luonnonhaittakorvaukseen.¹³⁷

Takautuvat seuraamukset on huomioitava ohjeistuksen mukaisesti.

Uuteen moma-sopimukseen on voinut hakea yksivuotisia kasvulohkokohtaisia toimia, aitaamis- ja/tai kunnostusraivauskorvausta tai petoaitauskorvausta. Ne tarkastetaan maastokatselmoinnilla sopimuskäsittelijän toimesta, mutta toimenpiteistä pidetty ajantasainen kirjanpito katsotaan valvonnassa osana peruslohkon kirjanpitoa. Myös vähimmäistason vaatimusten ja tukiehtojen seuraamukset vaikuttavat näiden yksivuotisten toimenpiteiden tukeen vähentävästi.

16.1 Sopimusten pinta-alavalvonta

Pääsääntöisesti ympäristösopimuslohkoilla ei ole tarpeen puuttua peruslohkon rajoihin. Kuitenkin jos havaitaan aloja, jotka eivät ole sopimukseen kelpaavia, ne tulee poistaa. Mikäli lohossa on mukana sellaista alaa, jolle ei ole perustetta maksaa haetun kasvukoodin mukaista tukea, täytyy korjata myös peruslohkon rajausta. Sopimusosalasta rajataan yli 100 m² tukikelvottomat alueet¹³⁸ tai ilmakuvalta näkyvät esim. kivikkoiset ja hiekkaiset alueet. Varmista maastokäynnillä, että sopimusala on kokonaan sopimukseen hyväksyttävää, eikä siellä ole alla olevassa listassa mainittuja alueita.

- Puutarha- ja puistokäytössä olevia alueita
- Perustettuja teitä; Sorastettu tie on aina pysyvä riippumatta siitä, käytetäänkö sitä usein tai kuinka leveä tie on. Tie voi olla pysyvä myös silloin, jos se on esimerkiksi mulloksella tai nurmipeitteinen. Näin on esimerkiksi siinä tapauksessa, jos tien ja viljellyn alueen välissä on oja tai jos tien pääasiallinen käyttötarkoitus ei ole maatalouskäyttö.
- Rakennuksia
- Avohakkuualueita
- Metsätalouskäytössä olevia kohteita
- Vesakoituneita tiheikköjä, joiden raivaamista ei ole hoitosuunnitelmassa mainittu
- Laajoja yhtenäisiä avokallioita

---

¹³⁶ VNa 134/2023 21 §

¹³⁶ VNa 134/2023 10 §

¹³⁷ VNa 134/2023 21 §

¹³⁷ VNa 134/2023 10 §

¹³⁸ VNa 78/2023 41 §

- Alat, joiden kasvillisuus koostuu pääasiassa metsänpohjan kasveista, kuten sammalista, jäkälistä, kannervista tai puolukoista, eikä alalla ole edellytyksiä tuottaa mitään laidunnettavaa kasvia

Jos valvonnassa todetaan, että maastokatselmoidun lohkon pinta-ala ei ole oikein, niin pinta-ala korjataan valvonnassa.¹³⁹ Huomioi takautuvat seuraamukset näytön mukaan.

Ranta-alueella veden puoleisena sopimusalueen rajana käytetään Vipu-palvelussa karttatasona olevaa Vipuvesistön¹⁴⁰ rajaa tai merialueet-tasoa¹⁴¹.

- Jos uusin ilmakehä ja merialueen rajausta tukevat toisiaan, voidaan rajausta tehdä ilman maastossa tehtäviä mittauksia.
- Rajausta tehdään ilmakehän mukaisesti, elleivät tasot tue uusinta ilmakehää.
- Jos maastossa todetaan, että ala on hyväksyttävissä sopimukseen, vaikka ilmakehä ei havaintoa tue, tulee raja mitata GPS-laitteella ja ottaa lisäksi mittausreitiltä muutamia paikkaan sidottuja valokuvia.

Pysyvää nurmea olevalle sopimuslohkolle voidaan maksaa perustulotukea, nuorten viljelijöiden tulotukea, uudelleenjakotulotukea sekä luonnonhaittakorvausta. Alan tulee täyttää pysyvän nurmen vaatimus.

Pysyvän nurmen alalla on oltava nurmi- ja heinäkasveja vähintään 50 % alasta. Meren tai vesistöjen rannalla on valvontakäynnillä varmistuttava, että ala on maanpeittämää. Maanpeittäminen tarkoittaa sitä, että ala ei ole säännöllisesti veden alla. Huomioi, että kaikki ilmakehällä maalta näyttävä ala ei ole välttämättä hyväksyttävää sopimusalaan, eikä etenkään pysyvän nurmen alaan.

Liian puustoinen tai pensaikkoinen ala tai ala, jolla kasvaa pääosin järviruokoa on erotettava pysyvän nurmen alasta. Kun alueita poistetaan pysyvän nurmen alasta, täytyy mahdollinen takautuva seuraamus tallentaa pinta-alan kautta kartalla. Jos ala on kelpoista sopimukselle metsämaana tai muuna alueena, niin peruslohko jaetaan valvontavuotta seuraavalle vuodelle. Mikäli ala ei ole sopimukseen kelpoista, poistetaan ala rajakorjauksella.

Jos digitoitu pinta-ala valvonnan jälkeen poikkeaa sopimuksessa määritellystä pinta-alasta, ole yhteydessä sopimuskäsittelijään. Sopimuskäsittelijä muuttaa sopimusta koskevaa päätöstä tarvittaessa.

HUOM! Sopimusala ei saa muuttua valvontavuodelle, vaan vasta seuraavalle vuodelle.

Ympäristösopimukseen kohdistuvat pinta-alaerosta muodostuvat seuraamukset lasketaan luvussa 23.3 kerrotun mukaisesti.

---

¹³⁹ VNa 134/2023 21 §, Laki 1333/2022 12 §

¹⁴⁰ VNa 77/2023 3 §:n (vesistöillä vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 mom. 3 kohdassa tarkoitettua vesistöä ja Ahvenanmaan maakunnan vesilain (Ålands författningssamling 1996:61) 3 §:n 30 kohdassa tarkoitettua vesistöä) sekä viljelylohkojen tunnistusjärjestelmän (LPIS) Vesistöt-karttatasona olevaa uomaverkostomallia

¹⁴¹ VNa 77/2023 3§

16.2 Sopimusten tukiehtojen valvonta

Hoitotoimenpiteistä pidettävä kirjanpito tarkastetaan peltovalvonnan maastokäynnin yhteydessä.¹⁴² Talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa sopimusten muistiinpanoja ei pyydetä eikä tarkasteta. Sopimusalueella toteutettavista toimenpiteistä on tehtävä muistiinpanoja lohkokohtaisesti tai hoitokokonaisuuksittain sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan. Muistiinpanoihin on kirjattava vuosittain vähintään lohkon nimi, tunnus ja pinta-ala sekä tehdyt toimenpiteet, niiden toteuttamisaika ja kesto sekä laiduntavien eläinten keskimääräinen määrä laidunkauden aikana.

Muistiinpanojen pyytäminen tuenhakijalta:

Muistiinpanoja on tullut tehdä sitä mukaan, kuin toimenpiteitä on toteutettu. Kun valvonnasta ilmoitetaan tuenhakijalle, kerrotaan että muistiinpanot tarkastetaan valvontakäynnin yhteydessä. Tarkastus voidaan tehdä paperisista tai sähköisistä muistiinpanoista, jos viljelijä on paikan päällä. Ellei viljelijä ole läsnä valvontakäynnillä, niin annetaan kaksi viikkoa aikaa toimittaa muistiinpanot ELY-keskukseen. Jos tuenhakijaan ei saada yhteyttä tarkastuksesta ilmoittamiseksi, niin muistiinpanot pyydetään toimittamaan ELY-keskukseen. Muistiinpanojen toimittamiseen pitää varata riittävä aika.¹⁴³

Jos valvontavuoden hoitotoimenpiteistä ei ole pidetty kirjanpitoa, tarkastetaan, onko kirjanpitoa pidetty aikaisempina vuosina tällä sopimuskaudella.

16.2.1 Maatalousluonnon ja maisema hoito

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus on luonnon monimuotoisuutta ja maisemaa edistävä ympäristösopimus. Sopimuksen kohde voi olla perinnebiotooppi tai luonnonlaidun, joka on maankäyttölajiltaan luonnonlaidunta ja -niittyä, muuta alaa tai metsämaata, ja jota hoidetaan vuosittain laiduntamalla tai niittämällä ja korjaamalla niittojäte hoitosuunnitelman mukaisesti viimeistään 15.9. mennessä. Laiduntavien eläinten tulee tulla toimeen pääasiassa laitumen tuotolla, eikä laiduntaminen saa aiheuttaa eroosiota.

Sopimuksen perusteella maksetaan

- Vuosittaista hoitokorvausta, joka perustuu erilliseen hoitosuunnitelmaan
- Erikseen haettavaa aitaamis- ja/tai kunnostusraivauskorvausta tai petoaitakorvausta

Sopimuksen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimukseen¹⁴⁴ kuuluu alla olevassa taulukossa 31 olevien ehtojen noudattaminen. Ehdot tarkastetaan peltovalvonnan maastokäynnillä.

---

¹⁴² VNa 78/2023 36§

¹⁴³ Laki 434/2023 33 §

¹⁴⁴ VNa 78/2023 41 §, Vna 63/2024 41 § 6 mom

Taulukko 31. Maatalousluonnon ja maisemasopimuksen vähimmäistaso vaatimukset

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
27.1./28.1.	<i>Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla tilan maatalousmaalla ei ole suoritettu toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen. *)</i>	Maastotarkastus
183.	<i>Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu. *)</i>	Maastotarkastus
27.3.	<i>Muita erityisesti suojeltavien lintulajien kannalta tärkeitä esiintymispaikkoja ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus
27.4.	<i>Natura 2000 -verkostoon valinnan perusteena olevia lintulajeja tai niiden elinympäristöjä ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus
27.5./28.5.	<i>Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, on tehty ilmoitus ELY-keskukselle *)</i>	Maastotarkastus
28.2.	<i>Natura 2000 -verkostoon kuuluvan luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu. *)</i>	Maastotarkastus
28.3.	<i>Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia luontotyyppejä (luontodirektiivin liite I) ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus
28.4.	<i>Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia lajeja (luontodirektiivin liite II) ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus
79.	<i>Suojellut maisemapiirteet on säilytetty *)</i>	Maastotarkastus
44.	<i>Natura 2000 -alueella sijaitsevat pysyvät nurmet on säilytetty eikä niitä ole kynnetyt. *)</i>	Maastotarkastus

Kaikki edellä olevat valvontakysymykset ovat ehdollisuuden vaatimuksia ja niiden valvonnasta on kerrottu tarkemmin kohdassa 18. Näiden osalta on muistettava laajentaa valvonta koskemaan ehdollisuutta, jos havaitaan laiminlyönti ja tila ei ole ehdollisuuden valvonnassa.

Tukiehdot

Tilan ympäristösopimuksen ehtoihin ja hoitosuunnitelmaan tulee perehtyä ennen tilakäyntiä. Valvontakäynti tehdään elokuun puolivälin jälkeen, jolloin hoitotoimenpiteiden tuloksia on näkyvässä.

Sopimuksen tukiehdoista tarkastetaan taulukossa 32 esitetyt ehdot.

Taulukko 32. Maatalousluonnon ja maisemasopimuksen tukiehdot

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
36.	<i>Ympäristösopimuksen sopimusehtoja ja hoitosuunnitelmaa on noudatettu</i>	Maastotarkastus
37.	<i>Ympäristösopimusalan laidunnus ei aiheuta maaperän eroosiota</i>	Maastotarkastus

62.	<i>Toimenpiteistä on tehty muistiinpanoja lohko-kohtaisesti tai hoitokokonaisuuksittain sitä mukaa, kun niitä on toteutettu</i>	Maastotarkastus
77.	<i>Toimenpiteistä on tehty muistiinpanoja sitä mukaa, kun niitä on toteutettu</i>	Maastotarkastus
163.	<i>Pinta-alasta riippumattomia maatalousluonnon ja maisemanhoitosopimuksen tukiehtoja on noudatettu</i>	Maastotarkastus

36. Ympäristösopimuksen sopimusehtoja ja hoitosuunnitelmaa on noudatettu

Sopimus edellyttää sopimusalueen vuosittaista laiduntamista tai hoitamista niittämällä ja niittojätteen poiskorjuuta. Hoitosuunnitelman mukainen laidunnus tai niitto ja niittojätteen korjuu on tehtävä sopimusvuonna viimeistään 15.9. Valvonnassa nämä toimenpiteet tulee pystyä todentamaan.

Sopimuksen hoitotoimenpiteet on kirjattu sopimuksen liitteenä olevaan hoitosuunnitelmaan jokaiselle sopimusvuodelle. Lisäksi suunnitelmassa on kirjattuna toimenpiteiden toteutusaikataulu. Toimenpiteiden on perustuttava hyväksytyyn hoitosuunnitelmaan.

Hoitotoimia voivat lisäksi olla hoitosuunnitelmassa osoitettujen tarpeiden mukaisesti esimerkiksi puiden ja pensaiden ylläpitöraivaus, raivausjätteen korjuu sekä lehtipuiden lehdestys tai muut vastaavat toimenpiteet, kuten kohteen luontoarvojen edistämistä vaikeuttavan kasvillisuuden poisto. Toimenpiteenä voi olla myös esimerkiksi perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien kunnostamista ja aitaamista. Perinnebiotoopin laiduntaminen on sopimuksella tarkoin säädeltyä.

Kiellettyjä toimenpiteitä ovat muokkaaminen, lannoitus, ojitus, metsitys tai käsittely kasvinsuojeluaineilla (lukuun ottamatta jättiputken torjunta pesäkekäsittelyllä). Nämä toimet voivat aiheuttaa korvauksen menettämisen ja sopimuksen purkamisen, jos niihin ei ole ELY-keskuksen lupaa.

Mikäli valvontavuonna ei ole noudatettu ympäristösopimuksen sopimusehtoja ja hoitosuunnitelmaa, tarkastellaan, onko hoitoa suoritettu ehtojen mukaisesti aiemmin. 2024 ulotetaan takautuvuus vuoteen 2023. Mikäli aiempia hoitotoimia on laiminlyöty, niin viedään tapaus takautuvalle osittaisen valvonnan ajolle 7742 vuodelle 2023.

Maastokatselmointiajolla havaitut puutteet hoitotoimenpiteiden noudattamatta jättämisestä viedään valvonta-ajolle 7717.

163. Pinta-alasta riippumattomia maatalousluonnon ja maisemanhoitosopimuksen tukiehtoja on noudatettu

Jos maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen toimenpiteen ehto esim. lisärehun antamisen kiellosta ei täyty, ja kun laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan, ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään 20 prosenttia. Jos laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan ja se on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

145

37. Ympäristösopimusalan laidunnus ei aiheuta maaperän eroosiota

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksen hoitotoimenpiteisiin kuuluva laidunnus on toteutettava siten, ettei se aiheuta maaperän eroosiota.¹⁴⁶

62. Toimenpiteistä on tehty muistiinpanoja lohko kohtaisesti tai hoitokokonaisuuksittain sitä mukaa, kun niitä on toteutettu

Sopimusalueella toteutettavista toimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa lohko kohtaisesti tai hoitokokonaisuuksittain sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan.¹⁴⁷ Muistiinpanoihin on kirjattava vuosittain vähintään lohkon nimi, tunnus ja pinta-ala sekä tehdyt toimenpiteet, niiden toteuttamisaika ja kesto sekä laiduntavien eläinten keskimääräinen määrä laidunkauden aikana.

Hoitokokonaisuus voi muodostua niistä lohkoista, jotka esim. ovat saman aitauksen sisällä ja lohkoja hoidetaan samalla eläinmäärällä tai lohkoja hoidetaan samanlaisella hoitomuodolla. Lohkot voivat olla myös samalla suojelualueella tai samassa saarella. Hoitokokonaisuuksina voi ilmoittaa lohkot, vaikka ne olisi jaettu pysyvän nurmen vaatimuksen takia eri lohkoihin tai tilan samalla eläinmäärällä laidunnettavat lohkot, vaikka sovelletaan laidunkiertoa, eikä lohkojen olosuhteet muuten poikkea toisistaan.

Ajantasaisten muistiinpanojen pitäminen tarkastetaan valvonnan maastokäynnin yhteydessä.

77. Toimenpiteistä on tehty muistiinpanoja sitä mukaa, kun niitä on toteutettu

Kysymykselle 62 on tallennettu kasvulohko kohtaisesti tarkastettujen muistiinpanojen olemassaolo. Kysymys 77. *Toimenpiteistä pidetty muistiinpanoja sitä mukaan, kuin niitä on toteutettu*¹⁴⁸, on tilakohtainen koonti-kysymys ja tähän tallennetaan kunnossa tai mahdollinen seuraamus.

Mikäli valvontavuoden muistiinpanoja ei ole tai ne ovat niin puutteelliset, ettei hoitotoimenpiteiden noudattaminen niistä selviä, tarkastetaan vuoden 2023 moma-sopimuslohkojen muistiinpanot¹⁴⁹. Mikäli aiempia muistiinpanoja ei ole, tai niitä ei pyynnöstä toimiteta, merkitään valvontakysymykselle takautuva seuraamus vuoteen 2023.

Sopimuksen/suunnitelman noudattamisesta tarkastetaan seuraavia asioita:

- *Toimenpiteet on aloitettu joka loholla 1. vuotena ellei sopimuksessa ole muuta hyväksyttyä*
- *Mahdollinen laidunnus on toteutettu kasvillisuutta olennaisesti muuttamatta*
- *Sopimusaluetta ei ole muokattu, metsitetty, lannoitettu eikä käsitelty kasvinsuojeluaineilla*
- *Muita sopimuksessa mahdollisesti edellytetyjä ehtoja on noudatettu.*

---

¹⁴⁶ VNa 78/2023 46 §

¹⁴⁷ VNa 78/2023 36 §

¹⁴⁸ VNa 134/2023 27 § 1 mom.

¹⁴⁹ Laki 1334/2022 41§

16.2.2 Kosteikkojen hoito

Kosteikkojen hoitosopimuksen mukaisen hoidon päätavoite on edistää maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä, hillitä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai parantaa luonnon yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistää riista-, kala- tai rapu-taloutta. Sopimusalueesta on tehtävä hoitosuunnitelma ja aluetta on hoidettava suunnitelman mukaisesti. Vuodesta 2024 lähtien uusien kosteikkolohkojen hoitosuunnitelmaan on liitettävä kohteen rakennepiirustus.¹⁵⁰ Toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan tai hoitopäiväkirjan sijasta vastaavat tiedot voi merkitä lohko kohtaisesti muistiinpanoihin.¹⁵¹

Kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä kosteikkoalueesta, tulva-alueen tai luonnonmukaistetun uoman tai kaksitasouoman alle jääneestä ja hoitotoimien kohteena olevasta maa-alasta, tulvasanteesta tai tulvapellostä ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta. Ympäristösopimus voidaan tehdä myös pienten kosteikkojen, pohjapatojen, tulvapeltoalueiden ja suon kaltaiseksi alueeksi vetettävästä alueesta, jos se on perustettu ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella. Lisäksi sopimus voidaan tehdä kosteikkokohteesta, joka on perustettu ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella, tai joka on ollut aiemmillä ohjelmakausilla vastaavassa sopimuksessa ja sitä on hoidettu ehtojen mukaisesti, tai pieni kosteikko tai tulvapelto, joka on ollut aiemmillä ohjelmakaudella luonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidon sopimuksessa ja kosteikko, joka on perustettu muulla rahoituksella ja joka täyttää ei-tuotannollisen investoinnin vaatimukset. Kosteikkoalue ei ole sopimuksen teon jälkeen enää maatalousmaata.

Sopimuksen vähimmäistason vaatimukset

Sopimuksen vähimmäistason vaatimuksiin¹⁵² kuuluvat taulukossa 33 olevien ehtojen noudattaminen. Ehdot tarkastetaan valvontakäynnin yhteydessä.

Taulukko 33. Kosteikkojen hoitosopimuksen vähimmäistason vaatimukset.

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
27.1./28.1.	<i>Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla tilan maatalousmaalla ei ole suoritettu toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen. *)</i>	Maastotarkastus
183.	<i>Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu. *)</i>	Maastotarkastus
27.3.	<i>Muita erityisesti suojeltavien lintulajien kannalta tärkeitä esiintymispaikkoja ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus
27.4.	<i>Natura 2000 -verkostoon valinnan perusteena olevia lintulajeja tai niiden elinympäristöjä ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus
27.5./28.5.	<i>Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, on tehty ilmoitus ELY-keskukselle. *)</i>	Maastotarkastus
28.2.	<i>Natura 2000 -verkostoon kuuluvan luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu *)</i>	Maastotarkastus

¹⁵⁰ Vna 63/2024 35 §:n 2 mom

¹⁵¹ VNa 78/2023 48 ja 49§

¹⁵² VNa 78/2023 38 §

28.3.	<i>Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia luontotyyppejä (luontodirektiivin liite I) ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus
28.4.	<i>Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia lajeja (luontodirektiivin liite II) ei ole merkittävästi heikennetty. *)</i>	Maastotarkastus

Kaikki nämä valvontakysymykset ovat ehdollisuuden vaatimuksia ja niiden valvonnasta on kerrottu tarkemmin kohdassa 18. Näiden osalta on muistettava laajentaa valvonta koskemaan ehdollisuutta, jos havaitaan laiminlyönti ja tila ei ole ehdollisuuden valvonnassa.

Tukiehdot

Taulukko 34. Kosteikkojen hoitosopimuksen tukiehdot

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
37.	<i>Ympäristösopimusalan laidunnus ei aiheuta maaperän eroosiota</i>	Maastotarkastus
38.	<i>Lohkolla on noudatettu hoitosuunnitelmaa ja hoidosta on ajantasainen kirjanpito</i>	Maastotarkastus
78.	<i>Kosteikkosopimuksen ehtoja ja hoitosuunnitelmaa on noudatettu ja hoidosta on ajantasainen kirjanpito</i>	Maastotarkastus

Toimenpiteet on toteutettu sopimuksen/suunnitelman mukaan peruslohkoilla ja hoitotoimenpiteistä on olemassa ajantasainen kirjanpito.

37. Ympäristösopimusalan laidunnus ei aiheuta maaperän eroosiota

Sopimusaluetta saa laiduntaa, jos se ei haittaa luonnon monimuotoisuutta tai vesiensuojelua. Laidunnuksesta aiheutuva eroosio on estettävä. Kysymys on kasvulohkokohtainen, mutta mahdollinen seuraamus tulee kysymyksen 78. kautta osana tilakohtaista seuraamusta.

38. Lohkolla on noudatettu hoitosuunnitelmaa ja hoidosta on ajantasainen kirjanpito

Kosteikkojen vuotuisia hoitotoimenpiteitä voivat olla

- lietteen poisto tarvittaessa ja
- mahdollisten kemiallisten saostusaineiden poisto ja lisäys,
- pohjapatojen muodostaminen,
- patojen ja uoman hoitotoimet,
- vedenpinnan sääntely sekä
- kosteikon tai uoman reuna-alueiden kasvillisuuden niitto,
- kasvijätteen poiskorjuu (niittojäte voidaan käyttää hyödyksi) ja
- muut vastaavat toimenpiteet.

Luonnonmukaistettujen uomien ja kaksitasouomien hoidossa on

- huolehdittava pohjapadoista,
- eroosiosuojauksista ja
- muista veden virtaamaa hidastavista rakenteista,
- uoman ja tulva-alueiden vedenjohtokyvystä sekä
- uoman reuna-alueiden kasvillisuuden hoidosta tai

- tulvatasanteiden avoimuudesta.
- Tulva-alueilta on poistettava tarvittaessa kasvillisuutta tai sille laskeutunutta maa-ainesta.

Kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi hoidettavilla kosteikoilla on huolehdittava tarkoituksenmukaisesta vedenpinnankorkeudesta. Sopimusalueella ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita. Kosteikon hoitotoimenpiteisiin voi sisältyä vieraslajien tehostettua torjuntaa.

Hoitotoimenpiteet on toteutettava hoitosuunnitelman mukaisesti ja niistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin niitä toteutetaan. Ajantasaisen hoitopäiväkirjan/lohkomuistiinpanojen pitäminen tarkastetaan maastossa valvonnan yhteydessä.

78. Kosteikkosopimuksen ehtoja ja hoitosuunnitelmaa on noudatettu ja hoidosta on ajantasainen kirjanpito

Jos hoitosuunnitelmassa ja sopimuksen päätöksessä vaadittuja hoitotoimenpiteitä ei ole noudatettu, eroosion torjunnasta ei ole huolehdittu tai hoitotoimenpiteistä ei ole pidetty ajantasaista kirjanpitoa, tulee tähän valvontakysymykseen seuraamus. Toimenpiteet on toteutettava sopimuksen/hoitosuunnitelman mukaan:

- Toimenpiteet on aloitettu joka loholla 1. vuotena, ellei sopimuksessa ole muuta hyväksytty
- Peruslohkojen pinta-alat ovat oikein (mitataan tarvittaessa)
- Muita sopimuksessa mahdollisesti edellytettyjä ehtoja on noudatettu.

Mikäli valvontavuoden muistiinpanoja ei ole tai ne ovat niin puutteelliset, ettei hoitotoimenpiteiden noudattaminen niistä selviä, tarkastetaan vuoden 2023 kosteikko-sopimuslohkojen muistiinpanot¹⁵³. Mikäli aiempia muistiinpanoja ei ole, tai niitä ei pyynnöstä toimiteta, merkitään valvontakysymykselle takautuva seuraamus vuoteen 2023.

Muistiinpanoista täytyy löytyä vähintään seuraava tiedot:

- lohkon nimi ja tunnus
- pinta-ala
- vuosittaiset toimenpiteet, sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan
- toteuttamisaika, kesto

---

17 LUONNONMUKAISEN TUOTANNON KORVAUS

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitoumus jakautuu kahteen tilatyypin: kasvinviljelytilojen luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksiksi ja kotieläintilojen luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksiksi. Viljelijä sitoutuu luomusitoumuksen antaessaan viideksi vuodeksi toteuttamaan luonnonmukaisen tuotannon korvauksen ehtoja. Tilalla voi olla luomusitoumus, vaikka tila ei ole tehnyt ympäristökorvaussitoumusta.

Luomusitoumus on joko koko tilaa tai poikkeustapauksessa tilan osaa koskeva sitoumus, josta maksetaan luonnonmukaisen tuotannon korvausta. Ympäristökorvauksen tavoin sitoumukseseen kuuluu myös vähimmäistason vaatimukset, joiden noudattaminen on korvauksen maksamisen ehtona. Sitoumuksen tekijän on noudatettava myös ehdollisuuden vaatimuksia.

---

¹⁵³ Laki 1334/2022 41§

17.1 Kasvinviljelytilojen luonnonmukaisen tuotannon korvaus

Kasvinviljelytiloja koskee taulukossa 35 olevat vähimmäistason vaatimukset.¹⁵⁴ Taulukossa on myös kerrottu, missä yhteydessä eri vaatimukset tarkastetaan.

Taulukko 35. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen vähimmäistason vaatimukset kasvinviljelytiloille

Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Tarkastelupaikka
29.	<i>Maatalousmaalla olevaa sänkeä ei ole poltettu *)</i>	Maastotarkastus
60.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käytössä on noudatettu integroidun torjunnan yleisiä periaatteita</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
81.16.	<i>Lanta ja pakkaamattomat orgaaniset lannoitevalmisteet on varastoitu valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 5 §, 7 § ja 8 § mukaisesti *)</i>	Maastotarkastus
2.1.	<i>Lannoitteet on levitetty pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahtunut eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole *)</i>	Maastotarkastus
2.6.	<i>Lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita ei ole levitetty pellolle 1.11.–31.3. *)</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
2.2.	<i>Lannoitteiden levityskieltoa lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan on noudatettu *)</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
2.4.	<i>Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattu maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä *)</i>	Maastotarkastus
2.5.	<i>Kasvipeitteisenä talven yli pidettävillä aloilla lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta on levitetty 15.9. jälkeen vain sijoittamalla *)</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
1.4.	<i>Vesistöjen varsille on jätetty 5 m leveä suojakaista, jolle ei ole levitetty lannoitteita ja seuraavan 5 m matkalla lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevytykset on kielletty, ellei peltoa ole muokattu vuorokauden kuluessa levityksestä *)</i>	Maastotarkastus
2.3.	<i>Lietelantaa, virtsaa ja nestemäisiä orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty vain sijoittamalla, jos pellon tai sen osan kaltevuus on yli 15 prosenttia *)</i>	Maastotarkastus/talviaikainen asiakirjavalvonta
81.17.	<i>Lannoitteita on käytetty asetuksen 1250/2014 11 § mukaisesti *)</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
81.15.	<i>Tilalla on voimassa oleva lanta-analyysi *)</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
57.	<i>Lannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa asetuksen 1250/2014 13 § mukaisesti *)</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
56.	<i>Fosforilannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa *)</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta

¹⁵⁴ VNä 80/2023 9 §

58.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käytöstä on pidetty kirjaa</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
-----	---	---------------------------------

Ympäristökorvauksessa ja luonnonmukaisen tuotannon korvauksessa vähimmäistason vaatimuksissa todettuihin noudattamatta jättämissiin sovelletaan samoja seuraamussääntöjä. Vähimmäistason vaatimusten seuraamuksista on kerrottu kohdassa 22.1.

Vähimmäistason vaatimukseen kuuluvista ehdollisuuden vaatimuksista ja niiden valvonnasta on kerrottu tarkemmin kohdassa 18. Valvonta laajennetaan koskemaan myös ehdollisuutta, jos tila ei ole ehdollisuuden valvonnassa ja korvauksen vähimmäistason vaatimusten ehdollisuuden vaatimuksissa todetaan puutteita. Tilalta valvotaan vain se ehdollisuuden vaatimus, jossa laiminlyönti todetaan.

Luomukasvinviljelytiloilla ei ole peltovalvonnassa tarkastettavia tukiehtoja.

17.2 Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvaus

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen valvonnassa tarkastetaan¹⁵⁵

- vähimmäistason vaatimusten noudattaminen sitoumukseen kuuluvilla eläinlajeilla niiltä osin kuin vaatimukset ovat tarkastettavissa valvontahetkellä.
- kasvinviljelytilojen luonnonmukaista tuotantoa koskevan sitoumuksen vähimmäistason vaatimusten noudattaminen (luku 17.1)

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen paikalla tehtävässä valvonnassa ei tarkasteta eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin säädösten noudattamista.

Vähimmäistason vaatimukset¹⁵⁶

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen vähimmäistason vaatimukset liittyvät eläinten hyvinvoinnin lainsäädännön vaatimukseen. Ne ovat osin samoja kuin ehdollisuudessa, eläinten hyvinvointikorvauksessa sekä alkuperäisrotueläinten kasvattamissopimuksissa.

Aluehallintoviraston eläinlääkäreiltä on mahdollista pyytää konsultointiapua vähimmäisvaatimusten tarkastamiseen liittyvissä asioissa. Valvonta voidaan tehdä myös yhteistyössä aluehallintoviraston eläinlääkäreiden kanssa.

Vähimmäistason vaatimukset liittyvät seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Pitopaikan turvallisuus
- Ulkotarha ja laidun
- Juotto ja ruokinta

---

¹⁵⁵ VNa 134/2023 17 §

¹⁵⁶ VNa 80/2023 9 §

Taulukko 36. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen nautoja koskevat kysymykset

Nauta	Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Säädös
Juotto ja ruokinta	115.11	<i>Sairaana tai vahingoittuneena vasikan saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.</i>	VNa 592/2010 13 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	115.12	<i>Kuumalla säällä kaikkien vasikoiden saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.</i>	VNa 592/2010 13 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	115.13	<i>Virtsat ja ulosteet eivät saa liata juomavettä.</i>	VNa 592/2010 13 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	115.14	<i>Nautojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina.</i>	VNa 592/2010 13 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	115.15	<i>Naudan pysyvässä pitopaikassa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla. Jatkuvasti saatavilla olevaa vettä ei kuitenkaan edellytetä silloin, kun vesi sääolosuhteiden takia jäätyy sellaisissa vasikoiden siirrettävissä ulkokarsinoissa, joissa vasikalla on käytössään vain kevytrakenteinen säänsuoja. Vasikalle on tällöin tarjottava vettä vähintään kolme kertaa päivässä.</i>	VNa 592/2010 13 § 2 mom.
Juotto ja ruokinta	115.16	<i>Naudalle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sille sopivaa.</i>	VNa 592/2010 13 § 1 mom.
Juotto ja ruokinta	115.17	<i>Virtsat ja ulosteet eivät saa liata rehua.</i>	VNa 592/2010 13 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	115.18	<i>Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.</i>	L 693/2023 21 §:n 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	115.19	<i>Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu naudoille tarpeetonta kärsimystä.</i>	VNa 592/2010 10 § 3 mom.
Ulkotarha ja laidun	115.20	<i>Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava naudoille turvallisia ja sellaisia, että naudat eivät tarpeettomasti liikaannu minään vuodenaikana.</i>	VNa 592/2010 10 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	115.21	<i>Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava naudoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia.</i>	VNa 592/2010 10 § 3 mom.
Ulkotarha ja laidun	115.22	<i>Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään nautojen vahingoittuminen ja karkaaminen.</i>	VNa 592/2010 10 § 3 mom.
Pitopaikan turvallisuus	115.23	<i>Eläimen pitopaikka on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä.</i>	L 693/2023 34 §:n 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	115.24	<i>Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksista.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.

Pitopaikan turvallisuus	115.25	<i>Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.
-------------------------	--------	--	------------------------

Taulukko 37. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen lampaita ja vuohia koskevat kysymykset

Lammas/ Vuohi	Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Säädös
Juotto ja ruokinta	109.10	<i>Lampaille annettavan rehun tulee täyttää lampaan ravitsemukselliset tarpeet.</i>	VNa 587/2010 12 § 1 mom.
Juotto ja ruokinta	109.11	<i>Juottolaitteet ja juoma-astiat on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä, eikä vesi saa päästä jäätymään.</i>	VNa 587/2010 12 § 4 mom. (lammas), VNa 589/2010 11 § 4 mom. (vuohi)
Juotto ja ruokinta	109.12	<i>Vuohet: Lypsettävien kuttujen saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta vettä.</i>	VNa 589/2010 11 § 5 mom.
Juotto ja ruokinta	109.13	<i>Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.</i>	L 693/2023 21 §:n 1 mom.
Juotto ja ruokinta	109.14	<i>Vuohet: Eläimille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.</i>	VNa 589/2010 11 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	109.15	<i>Eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava eläimille turvallisia ja sellaisia, että eläimet eivät tarpeettomasti likaannu.</i>	VNa 587/2010 8 § 1 mom.(lammas), VNa 589/2010 8 § 1 mom. (vuohi)
Pitopaikan turvallisuus	109.16	<i>Eläimen pitopaikka on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä.</i>	L 693/2023 34 §:n 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	109.17	<i>Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	109.18	<i>Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniaa ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.

Taulukko 38. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen kanoja ja kukkoja koskevat kysymykset

Kana ja kukko	Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Säädös
Juotto ja ruokinta	106.10	<i>Kanojen saatavilla on oltava riittävästi rehua sekä jatkuvasti juomavettä. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.</i>	VNa 673/2010 9 § 2 mom.
Juotto ja ruokinta	106.11	<i>Kanojen ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.</i>	VNa 673/2010 9 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	106.12	<i>Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.</i>	L 693/2023 21 §:n 1 mom.
Juotto ja ruokinta	106.13	<i>Kanoille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.</i>	VNa 673/2010 9 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	106.14	<i>Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon kanojen lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana.</i>	VNa 673/2010 6 § 2 mom.
Ulkotarha ja laidun	106.15	<i>Jos kanoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kanoille turvallinen.</i>	VNa 673/2010 6 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	106.16	<i>Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja. Kanoilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.</i>	VNa 673/2010 6 § 2 mom.
Ulkotarha ja laidun	106.17	<i>Ulkotarhan aitojen on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kanojen vahingoittuminen.</i>	VNa 673/2010 6 § 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	106.18	<i>Eläimen pitopaikka on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä.</i>	L 693/2023 34 §:n 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	106.19	<i>Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Pitopaikan turvallisuus	106.20	<i>Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Taulukko 39. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen sikoja koskevat kysymykset

Sika	Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Säädös
Juotto ja ruokinta	119.10	<i>Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä.</i>	VNa 629/2012 15 § 4 mom.

Juotto ja ruokinta	119.11	<i>Jos rehua ole jatkuvasti tarjolla, sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon reunan vähimmäispituus sikaa kohden: alle 25 kg sika: 15 cm/sika, 25–50 kg sika: 25 cm/sika ja yli 50 kg sika: 30 cm/sika</i>	VNa 629/2012 15 § Liite kohta 3
Juotto ja ruokinta	119.12	<i>Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.</i>	VNa 629/2012 15 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	119.13	<i>Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.</i>	L 693/2023 21 §:n 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	119.14	<i>Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.</i>	VNa 629/2012 12 § 3 mom.
Ulkotarha ja laidun	119.15	<i>Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten, että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.</i>	VNa 629/2012 12 § 2 mom.
Ulkotarha ja laidun	119.16	<i>Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.</i>	VNa 629/2012 12 § 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	119.17	<i>Eläimen pitopaikka on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä.</i>	L 693/2023 34 §:n 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	119.18	<i>Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Pitopaikan turvallisuus	119.19	<i>Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoon vaikeuksitta. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Taulukko 40. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen broilereita koskevat kysymykset

Broileri	Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Säädös
Juotto ja ruokinta	95.10	<i>Broilereiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina.</i>	VNa 375/2011 10 § 4 mom.
Juotto ja ruokinta	95.11	<i>Ulosteeit eivät saa liata rehua tai juomavettä.</i>	VNa 375/2011 10 § 5 mom.
Juotto ja ruokinta	95.12	<i>Juomavettä on oltava saatavilla jatkuvasti.</i>	VNa 375/2011 10 § 2 mom.
Juotto ja ruokinta	95.13	<i>Broilereille annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasa-painotettua. Broilereiden ruokinnassa ja ravinnon</i>	VNa 375/2011 10 § 1 mom.

		<i>koostumuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota nivel- ja luustovaurioiden ehkäisemiseen.</i>	
Juotto ja ruokinta	95.14	<i>Broilereiden saatavilla on oltava riittävästi rehua joko jatkuvasti tai annosruokintana. Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.</i>	VNa 375/2011 10 § 2 mom.
Juotto ja ruokinta	95.15	<i>Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.</i>	L 693/2023 21 §:n 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	95.16	<i>Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa broilereita. Broilereilla on tarvittaessa oltava ulkona sopivia säänsuojia.</i>	VNa 375/2011 7 § 2 mom.
Ulkotarha ja laidun	95.17	<i>Jos broilereilla on mahdollisuus päästä ulos, kasvatusosastosta ulos johtavan kulkureitin on oltava broilereille turvallinen.</i>	VNa 375/2011 7 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	95.18	<i>Ulkotarhan aitojen on oltava broilereille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään broilereiden vahingoittuminen.</i>	VNa 375/2011 7 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	95.19	<i>Ulkotarhan on oltava riittävän tilava ottaen huomioon broilereiden lukumäärä ja tarhan pohjan laatu. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana.</i>	VNa 375/2011 7 § 2 mom.
Pitopaikan turvallisuus	95.20	<i>Eläimen pitopaikka on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä.</i>	L 693/2023 34 §:n 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	95.21	<i>Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Pitopaikan turvallisuus	95.22	<i>Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Taulukko 41. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen kalkkunoita koskevat kysymykset

Kalkkuna	Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Säädös
Juotto ja ruokinta	100.10	<i>Kalkkunoiden ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteeit eivät saa liata rehua tai juomavettä.</i>	VNa 677/2010 10 § 3 mom.
Juotto ja ruokinta	100.11	<i>Kalkkunoiden saatavilla on oltava riittävästi ravintoainekoostumukseltaan niille sopivaa rehua sekä jatkuvasti juomavettä.</i>	VNa 677/2010 10 § 1 mom.
Juotto ja ruokinta	100.12	<i>Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.</i>	VNa 677/2010 10 § 3 mom.

Juotto ja ruokinta	100.13	<i>Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.</i>	L 693/2023 21 §:n 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	100.14	<i>Jos kalkkunoilla on mahdollisuus päästä ulos, eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava kalkkunoille turvallinen.</i>	VNa 677/2010 7 § 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	100.15	<i>Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	100.16	<i>Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Pitopaikan turvallisuus	100.17	<i>Eläimen pitopaikka on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä.</i>	L 693/2023 34 §:n 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	100.18	<i>Ulkotarhassa ei saa olla rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa kalkkunoita. Tarhan pohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää kuivana. Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton.</i>	VNa 677/2010 7 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	100.19	<i>Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään kalkkunoiden vahingoittuminen ja karkaaminen. Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että kalkkunat eivät voi jäädä siihen kiinni.</i>	VNa 677/2010 7 § 3 mom.
Ulkotarha ja laidun	100.20	<i>Ulkotarhan aitojen on oltava kalkkunoille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia.</i>	VNa 677/2010 7 § 3 mom.

Taulukko 42. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen ankoja ja hanhia koskevat kysymykset

Ankka, hanhi	Kysymys	Vähimmäistason vaatimus	Säädös
Juotto ja ruokinta	90.10	<i>Ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä.</i>	VNa 675/2010 10 § 2 mom.
Juotto ja ruokinta	90.11	<i>Ruokinta- ja juottopaikoilla on oltava riittävästi tilaa siten, että juomasta tai rehusta ei synny tarpeetonta kilpailua. Eri-tyistä huomiota on kiinnitettävä lintujen juomapaikkojen sekä muiden vesiasioiden ympäristön pitämiseen riittävän kuivana.</i>	VNa 675/2010 10 § 2 mom.
Juotto ja ruokinta	90.12	<i>Lintujen saatavilla on oltava riittävästi rehua ja juomavettä.</i>	VNa 675/2010 10 § 1 mom.
Juotto ja ruokinta	90.13	<i>Ruokinnassa on vältettävä rehun koostumuksen tai määrän äkillisiä muutoksia.</i>	VNa 675/2010 10 § 1 mom.

Juotto ja ruokinta	90.14	<i>Ankalle ja hanhelle annettavan rehun on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä täydennettyä.</i>	VNa 675/2010 10 § 1 mom.
Juotto ja ruokinta	90.15	<i>Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.</i>	L 693/2023 21 §:n 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	90.16	<i>Eläinsuojasta ulos johtavan kulkureitin on oltava linnuille turvallinen.</i>	VNa 675/2010 7 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	90.17	<i>Ulkotarhassa ja muussa ulkotilassa ei saa olla sellaisia rakenteita tai esineitä, jotka saattavat vahingoittaa lintuja. Maapohjan on oltava sellainen, että se voidaan pitää sopivan kuivana. Ympäristön on oltava riittävän rauhallinen ja meluton.</i>	VNa 675/2010 7 § 1 mom.
Ulkotarha ja laidun	90.18	<i>Ulkotarhan aitojen on oltava linnuille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään lintujen vahingoittuminen. Jos aitaamiseen käytetään verkkoaitaa, verkon silmäkoon on oltava sellainen, että linnut eivät voi jäädä siihen kiinni päästään, raajoistaan tai muista ruumiinosistaan.</i>	VNa 675/2010 7 § 3 mom.
Pitopaikan turvallisuus	90.19	<i>Eläimen pitopaikka on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä.</i>	L 693/2023 34 §:n 1 mom.
Pitopaikan turvallisuus	90.20	<i>Pitopaikassa tulee voida ylläpitää puhtautta ja hyvää hygieniää ja siellä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa vaikeuksitta.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Pitopaikan turvallisuus	90.21	<i>Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksitta. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Vähimmäistason laiminlyönneistä aiheutuvat seuraamukset

Jos tilalla havaitaan puutteita vähimmäistason vaatimusten noudattamisessa, arvioidaan havaittujen laiminlyöntien vakavuus, laajuus ja pysyvyys. Näistä korkein arvio määrittää sovellettavan vähennyksen. Korvausta vähennetään vähimmäistason laiminlyönnin perusteella 20, 30, 40 tai 50 prosenttia. Jos laiminlyönnin arvion perusteella tuen vähennys on yli 50 prosenttia, luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvausta ei makseta ja vähennysprosentiksi tallennetaan 100 %.¹⁵⁷

- Tukiehtojen ja vähimmäistason laiminlyöntien vähennysprosentit lasketaan yhteen. Jos yhteenlaskettu vähennysprosentti on yli 50 %, tukea ei makseta. Tukilaskenta rajaa vähennyksen 100 %:iin.

¹⁵⁷ VNa 134/2023 30 § 5 mom.

Toistuvuus: vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönti on toistuva, jos samaa vähimmäistason vaatimusta koskeva laiminlyönti toistuu vähintään kerran kolmen kalenterivuoden aikana. Toistuvassa laiminlyönnissä laiminlyönnin arvion mukainen vähennys tukeen tehdään kaksinkertaisena.¹⁵⁸

Takautuvuus: vähimmäistason vaatimusten valvonta laajennetaan takautuvasti enintään 4 vuotta taaksepäin, jos havaittu laiminlyönti koskee myös edellisiä vuosia. Tukivuonna 2024 vähimmäistason valvonta voidaan laajentaa tukivuoteen 2023 asti.¹⁵⁹

Vakava tuen ehdon laiminlyönti: Tuen vähennys valvontavuonna 100 %. Lisäksi tukea ei makseta valvontavuotta seuraavalta vuodelta.

Taulukko 43. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen kaikkia eläinlajeja koskevat kysymykset, joille vähennysprosentti laiminlyöntitapauksissa tallennetaan

Kysymys		Huomioitavaa
125.	LUOMU kotieläinrotuksen vähimmäistasoja on noudatettu	Vähennysprosentti 20, 30, 40, 50 tai 100 % vähimmäistason laiminlyönnistä
134.	Vakava tuen ehdon laiminlyönti, luonnonmukainen tuotanto, kotieläinrotus	Tukea ei makseta valvontavuodelta eikä valvontaa seuraavalta vuodelta
74.	Tilalla on noudatettu luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumusehtoja	Luomun tuotantotarkastuksessa havaittujen tai luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen tukiehtojen laiminlyöntien aiheuttama vähennys (huomautus tai 5–100 %)

Valvonnan laajentaminen¹⁶⁰

- Valvonta on laajennettava luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen valvonnaksi, jos tietoon tulee vähimmäistason vaatimuksia koskeva laiminlyönti.
- Ehdollisuuteen liittyvästä vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönnistä on ilmoitettava Aluehallintovirastoon.
- Jos tila on hakenut eläinten hyvinvointikorvausta tai tilalla on ympäristösopimus alkuperäisrotueläinten kasvattamisesta, ja valvonnassa todetaan kyseiseen tukeen liittyvän vähimmäistason laiminlyönti, valvonta on laajennettava kyseisen tuen valvonnaksi.
- Jos valvonnassa havaitaan eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin laiminlyöntejä, joilla on vaikutusta tilalle maksettaviin eläintukiin, valvonta on laajennettava kyseisten eläintukien valvonnaksi. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin säädösten laiminlyöntitapauksissa on huomioitava myös mahdollinen laajennus eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnaksi.

¹⁵⁸ VNa 134/2023 32 §

¹⁵⁹ L 1334/2022 41 §

¹⁶⁰ L 1334/2022 23 §

18 EHDOLLISUUS

Tarkastuksissa valvotaan ehdollisuuden noudattamista valvontavaatimusten avulla. Kaikki paikan päällä tarkistettavat vaatimukset tarkastetaan mahdollisuuksien mukaan yhdellä tilakäynnillä.

Vaatimuksien kohdalla on mahdollisuuksien mukaan annettu arviointiasteikko laiminlyönnin arvioimiseksi tai esimerkkejä laiminlyönneistä ja niiden arvioinnista. Yleisestä laiminlyöntien arvioinnista on kerrottu kappaleessa 19.

Vaatimusryhmä 1. Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

*1.1. Vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi otetulla alalla on pysyvä nurmikasvusto ja alan vaatimuksia on noudatettu.*¹⁶¹

40.	<i>Vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi otetulla alalla on pysyvä nurmikasvusto ja alan vaatimuksia on noudatettu.</i>	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Vaatimus koskee niitä lohkoja, jotka ovat muuta maata kuin turvemaata. Jos tällainen lohko on otettu muusta käytöstä maatalousmaaksi 31.12.2022 jälkeen, on sillä oltava pysyvä nurmikasvusto. Muusta käytöstä maatalousmaaksi otetulla alalla tarkoitetaan raivioita sekä aiemmin turvetuotannossa olleita aloja. Jos vaatimus koskee lohkoa, näkyy lohkon viranomaistiedoissa se, onko loholla raivion nurmikasvivaatimus (kyllä/ei).

Lohkoille, joita koskee pysyvän nurmikasvuston vaatimus, pitää kylvää nurmi viimeistään 30.6. Kylvön jälkeen lohkoa ei saa kyntää. Lohkon nurmikasvuston voi uusia suorakylvönä tai kevennetyllä muokkauksella niin, että uusi kasvusto kylvetään välittömästi aiemman kasvuston muokkauksen jälkeen.

Jos valvonnassa havaitaan, että loholla, jota koskee vaatimus pysyvästä nurmikasvustosta,

- viljellään jotain muuta kasvia kuin nurmea tai se on avokesantoa,
- se on kylvetty 30.6. jälkeen tai
- se on kynnetty

on kyse ehdollisuuden laiminlyönnistä.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

Jos vaatimusta on laiminlyöty vain yhdellä loholla ja kyseisen lohkon pinta-alan osuus tilan kokonaispinta-alasta on pieni (alle 5 %), voidaan laiminlyönnistä antaa 1 % seuraamus. Jos laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä, voidaan antaa vähäisen laiminlyönnin 0 % seuraamus.

¹⁶¹ VNa 1384/2022 5 §

Jos vaatimusta on laiminlyöty usealla lohkolla ja kyseisten lohkojen pinta-alan osuus tilan kokonaispinta-alasta on suuri (yli 20 %), voidaan laiminlyöntiä pitää vakavana. Jos lohkojen osuus, joilla on puutteita, on alle 50 % voidaan antaa 5 % seuraamus ja jos 50 % tai yli, 10 % seuraamus.

Sen onko lohko muuta kuin turvema-ala tai turvemaata, ja koskeeko sitä vaatimus 1.1 vai 1.2, voit tarkistaa Tukisovelluksen karttatasolta *Maaperä 200k pintamaa turve*.

*1.2. Vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi otetulla turvemaalla on pysyvä nurmikasvusto ja alan vaatimuksia on noudatettu.*¹⁶²

41.	<i>Vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi otetulla turvemaalla on pysyvä nurmikasvusto ja alan vaatimuksia on noudatettu</i>	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Vaatimuksen valvonnasta ja laiminlyönnin arvioinnista on kerrottu vaatimuksen 1.1 kohdalla.

*1.3. Maatalousmaalla olevaa sänkeä ei ole poltettu.*¹⁶³

29.	<i>Maatalousmaalla olevaa sänkeä ei ole poltettu</i>	Maastotarkastus
-----	--	-----------------

Tarkastetaan, onko lohkoilla poltettu sänkeä ja jos viljelijä tai hänen edustajansa on mukana tarkastuskäynnillä, häneltä tiedustellaan, onko tilalla poltettu sänkeä. Sängeksi katsotaan viljan, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sänki. Jos tilalla viljellään viljaa, tattaria, kvinoaa, öljykasveja, kuitukasveja, palkokasveja tai siemenmausteita ja sänkeä ei ole poltettu, on tilanne kunnossa. Jos tilalla ei viljellä em. kasveja, vaatimus ei koske tilaa.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus. Jos pinta-ala, jota laiminlyönti koskee, on alle 10 % tilan kokonaispinta-alasta, voidaan laiminlyönnistä antaa 1 % seuraamus. Jos laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä, voidaan antaa vähäisen laiminlyönnin 0 % seuraamus.

Jos pinta-ala, jota laiminlyönti koskee, on yli 40 % tilan kokonaispinta-alasta, voidaan laiminlyöntiä pitää vakavana. Laiminlyönnin seuraamus on 5 % tai 10 %.

*1.4. Vesistön varrella olevalla lohkolla on muokkaamaton vähintään 3 metriä leveä kasvipeitteinen suojakaista, jonka lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu*¹⁶⁴

1.1.	<i>Vesistön varrella olevalla lohkolla on muokkaamaton vähintään 3 metriä leveä kasvipeitteinen suojakaista, jonka lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu</i>	Maastotarkastus
------	--	-----------------

Vesistöllä tarkoitetaan järveä, lampea, jokea, puroa ja muuta luonnollista vesialuetta sekä tekojärveä, kanavaa ja muuta vastaavaa keinotekoisia vesialuetta. Vesistönä ei kuitenkaan pidetä noroa, ojaa ja lähdettä. Meri ei ole vesilain mukainen vesistö.

¹⁶² VNa 1384/2022 4 §

¹⁶³ VNa 1384/2022 6 §

¹⁶⁴ VNa 1384/2022 7 §

Ennen tilalle ja lohkoille menemistä on tarkasteltava alustavasti Tukisovelluksesta, rajoittuvatko tilan lohkot vesistöihin ja onko tilan lohkoilla suojakaistatarvetta. Vesistöt voidaan tarkastaa Tukisovelluksen tasolta VIPU-vesistöt. Vipu-vesistö bufferi -tasolta voi katsoa, missä kohdissa lohkoa suojakaistaa vaaditaan. Lohkon viranomaistiedoissa näytetään tieto, onko lohkoilla suojakaistavaatimus ja jos on, niin kuinka paljon sitä vaaditaan.

Tilalla tarkastetaan peruslohkokohtaisesti, onko suojakaista ehtojen mukainen. Lohkon vesistön puoleisella reunalla on oltava vähintään 3 m leveä muokkaamaton kasvipeitteinen suojakaista, jota ei ole lannoitettu. Suojakaistan kasvillisuus voi koostua nurmikasveista tai muista kuin puuvartisista kasveista.

Jos suojakaistan kasvillisuus on tuhoutunut talven aikana, rikkakasvien pesäketorjuntaa tai vesistön kunnostustöitä tehtäessä tai muulla vastaavalla tavalla, on suojakaistalle kylvettävä nurmikasvillisuus heti olosuhteiden salliessa. Viljelijän on merkittävä lohko-kohtaisiin muistiinpanoihin toimet, joita suojakaistalla on tehty. Jos valvonnassa havaitaan, että suojakaistan kasvillisuus on vaurioitunut, tarkistetaan lohkokirjanpidosta suojakaistalle tehdyt toimet ja se, milloin ne on tehty. Jos kirjauksia tehtyistä toimenpiteistä ei ole tai suojakaistaa ei ole kylvetty, vaikka olosuhteet olisivat sen sallineet (esimerkiksi vesistön kunnostustyö on tehty edellisenä syksynä), on kyseessä ehdollisuuden laiminlyönti. Talven aikana tuhoutunut suojakaistan kasvusto on pitänyt kylvää uudestaan jo keväällä ja tästä pitäisi löytyä kirjaus lohkokirjanpidosta. Suojakaistan saa uusia suojaviljaaan kylvään.

Seuraavissa tapauksissa suojakaistaa ei tarvitse jättää, koska peruslohko ei rajoitu vesistöön:

1. maatalousmaan ja vesistön välillä on muuta aluetta vähintään keskimäärin 10 metriä eikä vesi tulvankaan aikana nouse maatalousmaalle;
2. maatalousmaa sijaitsee tulvaperikereen takana ja kuivatusvedet johdetaan pois pumpulla tai muulla vastaavalla tavalla.

Lohkon etäisyys vesistöä mitataan vaakatasossa eli mittauksia ei tehdä luiskan suuntaisesti. Suojakaista on jätettävä, jos vesistön ja lohkon välinen etäisyys on keskimäärin alle 10 m. Lohko-kohtainen valvontakysymys tulee vain niille lohkoille, joilla Vipu-vesistö-tiedon perusteella on suojakaistavaatimus. Jos valvontakysymys tulee lohkolle, mutta siinä ei vaadita suojakaistaa esimerkiksi sen vuoksi, että lohko on tulvaperikereen takana, tallennetaan valvontakysymyksen ei koske lohkoa.

Lohkolla voi olla suojakaistatarve, vaikka uomaverkoston mukaan lohko ei rajoitu vesistöön. Uomaverkosto ei ole täydellinen aineisto ja siinä voi olla puutteita. Uomasta voi kysyä lisätietoja ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, jos valvonnassa tulee vastaan mahdollisesti vesistöksi luokiteltava uoma. Jos uoma todetaan vesistöksi, niin uomaverkostossa todetusta puutteesta lähetetään ELY-keskuksen toimesta korjauskehoitus osoitteeseen vipu.uomat@ymparisto.fi. Viljelijää kehoitetaan perustamaan suojakaista mahdollisimman pian, jos uoma todetaan valvonnassa vesistöksi. Jos uomalla ei ole Vipu-vesistö-tiedon perusteella suojakaistatarvetta, ei valvonnassa anneta seuraamusta.

Keskimäärin enintään 4 metriä leveä suojakaista voidaan hyväksyä kasvulohkon pinta-alaan. Tätä leveämmistä suojakaistoista on muodostettava oma kasvulohkonsa, jonka kasvukoodi voi olla *suo-jakaista* tai se voi vastata pellonkäyttömuotoa (esimerkiksi nurmi tai viherkesanto).

Tukisovellukseen tiedot tallennetaan peruslohkotasolla, jos tila on otantavalvonnassa ja vaatimus koskee tilaa. Peruslohkolla vaaditun suojakaistan määrä näkyy valvontaosion viranomaistiedoissa. Vaadittua ja todettua metrimääriä ei tarvitse tallentaa niille lohkoille, joilla suojakaistoissa ei ole puutteita. Jos lohkolla on puutteita, sekä vaadittu että todettu metrimäärä tallennetaan. Katso tarkemmat ohjeet Peltovalvontojen tallennusohjeesta [Pikantista](#). Jos tila on ehdollisuuden laajennusvalvonta-ajolla, tallennetaan valvonnan tulos vain ehdollisuuden haitarissa. Tällöin vaaditun suojakaistan määrä voidaan tarkastaa Tukisovelluksen Qlik Sense-raportilta *Suojakaistavaatimus*. Jos lohko ei rajoitu vesistöön, niin Tukisovellukseen tallennetaan *ei koske valvontakohdetta*.

Suojakaistan kasvillisuutta ei lähtökohtaisesti saa käsitellä kasvinsuojeluaineilla. Jos valvonnassa todetaan suojakaistalla käytetyn kasvinsuojeluaineita, tarkastetaan, onko kasvinsuojeluaineiden käytölle ollut Ely-keskuksen antama lupa. Jos lohkolla on hukkakauran torjuntasuunnitelma, voi lupa kasvinsuojeluaineiden käytölle kattaa useamman vuoden. Ely-keskus voi myöntää luvan suojakaistan kasvuston hävittämiseen pesäketorjuntana vaikeissa rikkakasvitilanteissa. Vaikealla rikkakasvitilanteella tarkoitetaan helposti leviävien rikkakasvien laajamittaista esiintymistä tai hukkakauran tai vieraslajien kuten esimerkiksi persianjättiputken, armenianjättiputken, japanintatarin, komealupiinin tai kurturuusun esiintymistä. Jos valvonnassa todetaan, että kasvinsuojeluaineita on käytetty ilman Ely-keskuksen myöntämää lupaa, on käytöstä annettava ehdollisuuden seuraamus.

Laiminlyönnin arviointi

Vakavuus:

- Jos ehtoa on laiminlyöty siten, että puutteita suojakaistoissa on enintään 20 % koko tilan suojakaistavaatimuksesta, annetaan pääsääntöisesti tahattoman laiminlyönnin 1 % seuraamus.
- Jos ehtoa on laiminlyöty siten, että puutteita suojakaistoissa on >20–40 % koko tilan suojakaistavaatimuksesta, annetaan pääsääntöisesti tahattoman laiminlyönnin 3 % seuraamus.
- Jos ehtoa on laiminlyöty siten, että puutteita suojakaistoissa on > 40 % koko tilan suojakaistavaatimuksesta, annetaan pääsääntöisesti vakavan laiminlyönnin 5 % tai 10 % seuraamus.

Laiminlyönnin vakavuus voidaan arvioida edellä esitettyä alemmaksi tilanteissa, joissa puutteelliset suojakaistat ovat vain vähän alle vaaditun 3 m leveyden tai suojakaistavaade on kokonaisuudessaan alhainen. Esimerkiksi tilalla on vain yksi lohko, jota koskee suojakaistavaatimus ja suojakaistavaade on 50 metriä. Suojakaista on koko matkaltaan puutteellinen. Vaikka osuus on 100 % suojakaistavaateesta, voidaan laiminlyönnin vakavuutta pitää vähäisempänä kuin vakavan laiminlyönnin 5 %/10 %. Lisäksi arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus ja jatkuvuus.

1.5. Vesistön varrella olevalla vesistöön päin kaltevalla lohkolla on muokkaamaton vähintään 3 metriä leveä kasvipeitteinen suojakaista, jonka lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu¹⁶⁵

1.2.	<i>Vesistön varrella olevalla vesistöön päin kaltevalla lohkolla on muokkaamaton vähintään 3 metriä leveä kasvipeitteinen suojakaista, jonka lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa on noudatettu</i>	Maastotarkastus
------	--	-----------------

¹⁶⁵ VNa 1384/2022 8 §

Vaatus valvotaan kuten edellä vaatimuksen 1.4 yhteydessä on kerrottu. Vaatus koskee lohkoja tai niiden osia, joiden kaltevuus vesistöön päin on mannermaalla vähintään 15 % ja Ahvenanmaalla vähintään 10 %. Sen onko lohkolta kaltevaa alaa, voit tarkistaa Tukisovelluksen kartan kaltevuus-tasolta. On kuitenkin huomioitava, että tieto ei kerro sitä onko lohko kalteva vesistöön päin.

Mikäli vesistöön päin kaltevilla lohkoilla havaitaan puutteita, on laiminlyönti luonteeltaan vakavampi kuin 1.4 kohdassa ja seuraamuksessa on huomioitava tämä.

1.6. Kesannot on pidetty pääsääntöisesti kasvi- tai sänkipeitteisenä ja niiden vaatimuksia on noudatettu.

42.	<i>Kesannot on pidetty pääsääntöisesti kasvi- tai sänkipeitteisenä ja niiden vaatimuksia on noudatettu.</i>	Maastotarkastus/Asiakirjavalvonta
-----	---	-----------------------------------

Tarkastetaan, että kesannot ovat pääsääntöisesti viher- tai sänkikesantoja ja että viherkesannon kasvusto on kylvetty riittävällä siemenmäärällä peittävän kasvuston aikaansaamiseksi viimeistään 30.6. Jos poikkeukselliset sääolosuhteet estävät kylvämisen viimeistään 30.6., kylvö on tehtävä heti olosuhteiden salliessa. Poikkeuksellisenä sääolosuhteena pidetään tilannetta, jossa pitkään jatkuneiden runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi pellon märkyys on estänyt kylvämisen.

Viherkesantojen kasvusto on koostuttava heinäkasveista tai muista nurmirehukasveista ja näitä on oltava lohkon alasta yli 50 %. Sänkikesannon on oltava edellisen kasvukauden viljan, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien tai siemenmausteiden sängen peittämää ja muokkaamatonta.

Kasvipeitteisyydestä voidaan poiketa, jos

- pellon viljelykuntoa parannetaan torjumalla vaikeita rikkakasveja,
- tehdään lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi salaojitus, kalkitus sekä ojien kaivuu ja perkaus.
- kyse on ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta.
- poikkeamiseen on muu erityinen syy. Muu erityinen syy voi olla esimerkiksi se, että lohkoa tai lohkon osaa ei ole voitu kylvää sääolosuhteiden vuoksi.

Kasvipeitteisyydestä voidaan poiketa vain siinä laajuudessa ja sen ajan kuin edellä mainitut syyt sitä edellyttävät.

Kesantoa ei saa lannoittaa. Tarkastetaan maastossa, ettei kesantolohkolla näy viitteitä lannoituksesta. Vaatus tarkastetaan myös talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa.

Kesannolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita ennen 1.9. Tarkastetaan maastossa, ettei kesantolohkolla ole käytetty kasvinsuojeluaineita, esimerkiksi ettei lohkon kasvustossa tai pientareilla tms. näy vioittumia kasveissa. Vaatus tarkastetaan myös talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Kasvinsuojeluaineiden käyttökielto ei koske avokesantoja, jos siellä torjutaan vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja.

Viher- ja sänkikesanto on säilytettävä 31.8. asti. Jos lohkolle kylvetään syyskylvöisiä kasveja, voi kasvuston päättää ja lohkon muokata ja perustaa sille uuden kasvuston 1.8. lähtien. Em. tilanteessa lohkon lannoittaminen ja kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittua 1.8. lähtien.

Jos sänkikesannoksi ilmoitetulla lohkolla on vanhempaa kuin edellisen kasvukauden sänkeä, vaihdetaan kasviksi avokesanto. Jos avokesannolle ei ole perustetta, on kyseessä ehdollisuuden laiminlyönti.

Jos viherkesanto on perustettu jollain muulla kasvilla kuin heinä- tai muulla nurmirehukasvilla, vaihdetaan lohkon kasviksi se kasvi, mitä siellä kasvaa. Mutta jos lohkolla on heinä- tai muuta nurmirehukasvia ja sitä on 50 % tai alle kasvustosta (esimerkiksi vanhat kesannot, millä kasvaa myös muuta ruohovartista kasvillisuutta), niin kyseessä on ehdollisuuden laiminlyönti.

Tahattoman laiminlyönnin pääsääntöinen seuraamus on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

Vakavuus:

Jos kesantojen vaatimuksia on laiminlyöty siten, että puutteita on enintään 20 % kesantopeltojen pinta-alasta, annetaan pääsääntöisesti tahattoman laiminlyönnin 1 % seuraamus.

Jos kesantojen vaatimuksia on laiminlyöty siten, että puutteita on >20–40 % kesantopeltojen pinta-alasta, annetaan pääsääntöisesti tahattoman laiminlyönnin 3 % seuraamus.

Jos kesantojen vaatimuksia on laiminlyöty siten, että puutteita on >40 % kesantopeltojen pinta-alasta, annetaan pääsääntöisesti vakavan laiminlyönnin 5 % tai 10 % seuraamus.

Lisäksi arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus ja jatkuvuus.

1.7. Viljelykiertovaatimusta on noudatettu.¹⁶⁶

180.	Viljelykiertovaatimusta on noudatettu.	Maastotarkastus
------	--	-----------------

Viljelykierron vaatimus täyttyy, jos tukihakuvuonna tuenhakijan hallinnassa olevasta peltoalasta, jolla on edeltävänä vuonna viljelty yksivuotisia kasveja, on 33 %:lla eri kasvia kuin edellisenä vuonna.

Valvonnassa lohkolle todetaan se kasvi mikä siellä todellisuudessa kasvaa, jos viljelijän ilmoitus poikkeaa todellisuudesta. Tukisovellukseen merkitään myös lohkolla kasvava välikasvi. Jos viljelijä on ilmoittanut välikasvia, mutta lohkolla ei ole tai sinne ei kylvetä välikasvia, merkitään todetuksi välikasviksi ”*Ei välikasvia*”. Pinta-alan osuus, millä kasvi on vaihtunut, näkyy valvonnan tulos-asiakirjalla ja myös vipu-neuvojassa. Mikäli vaatimus ei täyty (kasvi on vaihtunut alle 33 % alasta), on kyseessä ehdollisuuden laiminlyönti. Jos tilalla on ympäristökorvauksen kerääjäkasvitoimenpide, tulee seuraamus ko. toimenpiteeseen vähimmäistason noudattamatta jättämisestä.

¹⁶⁶ VNa 1384/2022 10 §

Laiminlyönnin arviointi

Viljelykierto %	Vakavuuden arviointi
33-30	0 - 1 %
<30-25	1 tai 3 %
<25-15	3 %
<15 - 10	3 % tai 5 %
<10-5	5 %
<5	5 % tai 10 %

*1.8. Peltoalasta vähintään 4 prosenttia on tuottamatonta alaa ja alan vaatimuksia on noudatettu.*¹⁶⁷

76	<i>Peltoalasta vähintään 4 prosenttia on tuottamatonta alaa</i>	Maastotarkastus
43	<i>Tuottamattoman alan vaatimuksia on noudatettu</i>	Maastotarkastus

Tuottamattoman alan vaatimus koskee Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnissa sijaitsevia tiloja. Vaatimuksesta on vapautettu tilat, joiden

- peltoalasta yli 75 % on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
- maatalousmaasta yli 75 % on pysyvää nurmea tai heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
- peltoala on enintään 10 ha.

Tuottamattomaksi alaksi ilmoitetulla kesannolta ei saa korjata satoa eikä alaa voi laiduntaa 1.1.–31.8. välisenä aikana. Alan voi niittää, jos satoa ei korjata eikä hyödynnetä. Kesantoa ei saa myöskään lannoittaa eikä sillä saa käyttää kasvinsuojeluaineita 1.1.–31.8. välisenä aikana. Kasvinsuojeluaineidenkäyttökielto koskee myös luonnonmukaisessa tuotannossa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita ja siementen peittäusaineita eli lohko ei saa olla kylvetty peitatulla siemenellä. Tuottamattomalla alalla ja sen läheisessä ympäristössä tarkistetaan, näkykö maastossa kasvinsuojeluaineiden käytöstä merkkejä. Lisäksi talviaikaisen asiakirjatarkastuksen yhteydessä katsotaan, onko lohkokirjanpitoon merkitty kasvinsuojeluaineiden tai lannoitteiden käyttöä.

Kesannolle, joka on ilmoitettu tuottamattomaksi alaksi, voi kylvää syyskylvöisiä kasveja 1.8. lähtien.

Vuonna 2024 tuottamattomaksi alaksi voi ilmoittaa myös typensitojakasveja sekä välikasveja. Typensitojakasvien sadon saa korjata ja alaa voi lannoittaa, mutta kasvinsuojeluaineiden käyttö on kielletty. Syyskylvöisiä kasveja voi kylvää 1.8. lähtien.

Välikasvien alalta voi korjata sadon, mutta ala pitää säilyttää vähintään 31.10. asti kasvipeitteisenä. Välikasvien alalla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita. Kielto koskee myös tilanteita, missä satokasvi ja välikasvi kasvavat lohkolle samanaikaisesti. Jos välikasvi kylvetään satokasvin korjuun jälkeen, voi satokasvilla käyttää kasvinsuojeluaineita.

---

¹⁶⁷ VNa 1384/2022 11 §

Viljelijä ei voi lisätä tuottamatonta alaa muutosvaiheessa. Myöskään valvonnassa ei voi kompensoida tuottamatonta alaa toisella lohkolla.

Jos tuottamattomaksi alaksi ilmoitetulla kesannolla on käytetty lannoitteita tai kasvinsuojeluaineita tai se on päätetty ennen 1.9. (syyskasvien kylvössä 1.8.), alaa ei voi hyväksyä tuottamattomaksi alaksi. Myöskään typensitojakasvien tai välikasvien alaa ei hyväksytä tuottamaksi alaksi, jos niillä on käytetty kasvinsuojeluaineita.

Laiminlyönnin arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

Laiminlyönnin vakavuuden ja laajuuden arviointi, kun tuottamatonta alaa on alle 4 % peltoalasta:

Tuottamattoman alan osuus peltoalasta	Vakavuuden ja laajuuden arviointi
3,99 % - 3,5 %	0-1 %
3,49 % - 2,5 %	1 % tai 3 %
2,49 % - 0 %	3, 5 tai 10 %

Laiminlyönnin voidaan ajatella vaikuttavan tilan ulkopuolelle sitä enemmän mitä enemmän tuottamatonta alaa puuttuu ja siten laajuuden arvioinnissa voidaan käyttää samaa asteikkoa kuin vakavuuden arvioinnissa. Jos laiminlyönti voidaan korjata seuraavalle kasvukaudelle, kesto voidaan arvioida 1 %.

1.9. Suojellut maisemapiirteet on säilytetty.¹⁶⁸

79.	<i>Suojellut maisemapiirteet on säilytetty.</i>	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Peltolohkon sisällä, peltolohkon pientareella tai toisiinsa rajoittuvien peltolohkojen välisellä alueella sijaitsevat maisemapiirteet on säilytettävä. Alueet voivat olla enintään 0,2 ha kokoisia. Suojellut maisemapiirteet ovat merkittynä ovat merkittynä valvontakartalla ja Tukisovelluksesta ne löytyvät kartan tasoilta *maisemapiirteet* sekä *rauhoituskohteet*.

Tilakäynnillä tarkastetaan, että maisemapiirteet¹⁶⁹ on säilytetty eikä niitä ole vahingoitettu. Suojeltuja luonnonmuistomerkkejä ovat puut, puuryhmät, siirtolohkareet tai vastaavat muodostumat, jotka on suojeltu niiden kauneuden, harvinaisuuden, maisemallisen merkityksen, tieteellisen arvon tai muun syyn perusteella. Päätöksen luonnonmuistomerkistä tekee pääsääntöisesti kunta. Luonnonmuistomerkit pitäisi olla merkitty maastoon selvästi havaittavalla tavalla. Rauhointuspäätös sisältää muistomerkin sijainnin osoittavan kartan.

Laiminlyönniksi merkitään tapaukset, joissa viljelijä on vahingoittanut tai turmellut suojellun maisemapiirteiden. Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

¹⁶⁸ VNa 1384/2022 12 §

¹⁶⁹ Laki 9/2023 95 §, ÅFs 1998:82 6 §

Maisemapiirteen vahingoittamisesta tai hävittämisestä on myös ilmoitettava kunnan ympäristöviranomaiselle, koska kyseessä on luonnonsuojelulain rikkomus.

1.10. Maatalousmaalla olevia puita ei ole kaadettu tai leikattu 1.5.-31.7. välisenä aikana.¹⁷⁰

80.	<i>Maatalousmaalla olevia puita ei ole kaadettu tai leikattu 1.5.-31.7. välisenä aikana.</i>	Maastotarkastus
-----	--	-----------------

Maatalousmaalla olevia puita ei saa leikata lintujen pesimäaikana 1.5.–31.7. Kielto ei koske pysyvien kasvien alaa, esimerkiksi hedelmäpuita eikä alaa, joka kuuluu ympäristösopimukseen. Laiminlyönniksi merkitään tapaukset, joissa viljelijä on kaatanut tai leikannut puita 1.5.–31.7. välisenä aikana.

Puuksi katsotaan vähintään 4 metriä korkea yksi- tai monirunkoinen, monivuotinen puuvartinen kasvi tai latvuksellinen puumainen pensas, jonka runko ja haarat kasvavat pystyyn tai yläviistoon ja jonka puumaiset varret kasvavat paksuutta ja pituutta. Puuksi katsotaan myös alle 4 metriä korkeat katajat.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

1.11. Hukkakauraa on torjuttu hukkakauralain edellyttämällä tavalla.¹⁷¹

31	<i>Hukkakauraa on torjuttu hukkakauralain edellyttämällä tavalla.</i>	Maastotarkastus
----	---	-----------------

Ennen tilakäyntiä selvitetään, onko valvottava tila hukkakaurarekisterissä (Tukisovellus – Peruslohkohallinta) ja onko viljelijä ilmoittanut tukihakemuksessaan lohkoilla olevasta hukkakaurasta. Valvontalistalla on tieto, jos tilalla on voimassa oleva hukkakauran torjuntasuunnitelma. Tukisovelluksen kartalla on käytettävissä taso ”hukkakaura”, josta tilan hukkakaurarekisteritilanteen voi katsoa. Tiedot päivittyvät joka yö.

Hukkakauratason värit ja värien selitteet:

Hukkakaura_varit ▾

1

2

3

4

1. Lohko vapaa hukkakaurasta
2. Ei hukkakauraa / tilaa hukkakaurattomuustarkastuksen
3. Vähäinen saastunta
4. Voimakas saastunta

¹⁷⁰ VNa 1384/2022 13 §

¹⁷¹ VNa 1384/2022 14 §

Tarkastetaan, onko tilalla hukkakauraa ja onko hukkakauran saastuttamalla peruslohkolla huolehdittu sen torjunnasta kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä¹⁷². Tarvittaessa tarkastetaan, onko hukkakauran torjuntaohjetta tai -suunnitelmaa noudatettu. Lähtökohtana on tarkastaa torjuntatoimien riittävyyttä lohkomuustiinpanoista, viljelijän luotettavan selvityksen perusteella, tarvittaessa torjunta-aineiden ostokuiteista jne. Laiminlyöntinä pidetään saastuneella lohkolla torjuntatoimenpiteiden tekemättä jättämistä. Laiminlyönnin vakavuuteen vaikuttaa esimerkiksi se, jos hukkakauran voimakkaasti saastuttamalle lohkolle on kylvetty kauraa eikä riittäviä torjuntatoimia voida tehdä.

Laiminlyönnin kuvailussa tulee mainita kasvulohkon tunnus ja missä kohdissa ja kuinka laajasti hukkakauraa on havaittu.

Kunnossa:

- Tilalla ei havaita hukkakauraa.
- Hukkakauraa todetaan muutamia yksilöitä, mutta viljelijä on todistettavasti (lohkokirjanpito, torjunta-ainekuitit jne.) pyrkinyt huolehtimaan hukkakauran torjunnasta, ja toimenpiteitä voidaan pitää riittävinä.
- Mikäli valvonta tehdään kitkemisaikana, voi työ olla vielä kesken. Kyseessä ei ole laiminlyönti, jos kitkeminen on jo aloitettu ja se voidaan saada loppuun ajoissa (hukkakaura ei ole alkanut varista ja ala on mahdollista kitkeä jäljellä olevassa ajassa).

Vähäinen laiminlyönti:

- Hukkakaurasaastunta on tapahtunut viljelijälle ennakoimattomana yllätyksenä, eikä viljelijällä ole vielä ollut mahdollisuutta torjuntatoimiin. Hukkakaurayksilöitä tavataan hajallaan esimerkiksi tulva-alueilla (veden tuoma saastunta, esiintymät ojan tulvarajassa), linjojen alla (lintujen tuoma saastunta), eläinten kulkureiteillä (riistaeläinten tuoma saastunta) tai laajempaan esiintymään rahtikoneiden, saastuneen lannan, kompostin tms. tilan ulkopuolelta tulleen maanparannusaineen aiheuttamana.

Tahaton laiminlyönti, seuraamus 1 %:

Hukkakauraa on yritetty torjua, mutta toimenpiteet ovat olleet liian vähäisiä ja torjuntatoimia ei voida pitää hukkakauralain mukaisina. Hukkakauran saastuttama ala on vähäinen.

Tahaton laiminlyönti, seuraamus 3 %:

- A) Hukkakauraa ei ole yritetty torjua ja esiintymä on vähäinen-kohtalainen.
B) Hukkakauraa on yritetty torjua, mutta toimenpiteet ovat olleet liian vähäisiä ja torjuntatoimia ei voida pitää hukkakauralain mukaisina. Hukkakauran saastuttama ala on merkittävä.

Vakava laiminlyönti, seuraamus 5 % tai 10 %:

Hukkakauraa todetaan laajana esiintymänä eikä sitä ole yritetty torjua.

Tahallinen laiminlyönti:

Hukkakaura on tietoisesti jätetty torjumatta; viljelijä ei ole noudattanut hukkakauran torjuntasuunnitelmaa tai -ohjetta.

---

¹⁷² Laki 185/2002

Suojakaistat

Suojakaistalla hukkakauran kemiallinen pesäkekäsittely on sallittua vain, mikäli Ely-keskus on myöntänyt käsittelylle luvan.

Laajennusvalvonnat

YT-alueen ilmoittamat tai Ruokaviraston tarkastajan kautta tietoon tulleet hukkakauraesiintymät viedään ehdollisuuden ELY-keskuksen oman otannan hallinnollisten valvontojen ajolle 7719. Hallinnollisesti tarkastuksen voi suorittaa YT-alueen viranomaisen tai Ruokaviraston tarkastajien tekemän raportin ja ottamien kuvien perusteella, **jos niistä voi arvioida laiminlyönnin vakavuuden, laajuuden ja jatkuvuuden**. Kaikista lohkoista, joissa hukkakauraa voi esiintyä tulee olla valokuvia ja muutenkin tilanne tulee olla hyvin kuvattu, jotta arvioinnin ja seuraamusprosentin ehdottamisen voi tehdä riittävän luotettavasti. Jos laajennusvalvontaa ei voida tehdä hallinnollisena, pitää tilalle tehdä tarkastuskäynti. Kaikki lohkot, joissa hukkakauraa voi esiintyä tulee tarkastaa, jotta laiminlyönnin arvioinnin voi tehdä luotettavasti.

Muuta valvontaan liittyvää

Havaitut hukkakaurasaastunnat kirjataan hukkakaurarekisteriin lohkokohtaisten havaintojen linkistä ”Tallenna hukkakaurahavainto rekisteriin”, ellei kirjausta ole jo kysyvälle vuodelle tehty. Jos kirjaus on tehty, tulee tästä huomautus. Tarkemmat tallennusohjeet löytyvät Pikantista [Hukkakaurarekisterin sovellusohjeesta](#).

1.12. Kaukasianjättiputki, persianjättiputki ja armenianjättiputki on torjuttu maatalousmaalla.¹⁷³

30.	<i>Kaukasianjättiputki, persianjättiputki ja armenianjättiputki on torjuttu maatalousmaalla.</i>	Maastotarkastus
-----	--	-----------------

Tarkastetaan, onko tilan maatalousmaalla kaukasianjättiputkea, persianjättiputkea ja/tai armenianjättiputkea ja onko edellä mainittujen kasvien saastuttamalla lohkolla huolehdittu sen torjunnasta viimeistään kukintavaiheessa kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä. Lähtökohtana on tarkastaa torjuntatoimien riittävyttä lohkomuistiinpanoista, viljelijän luotettavan selvityksen perusteella, tarvittaessa torjunta-aineiden ostokuiteista jne. Laiminlyöntinä pidetään saastuneella lohkolla torjuntatoimenpiteiden tekemättä jättämistä. Jos tilalla ei havaita jättiputkia, merkitään pöytäkirjalle ”kunnossa”.

Jos kesannolla, joka on ilmoitettu tuottamattomaksi alaksi, havaitaan jättiputkiesiintymä, ei sillä saa käyttää kasvinsuojeluaineita ennen 1.9. Jättiputkien torjunnasta on kuitenkin huolehdittava muilla menetelmillä viimeistään jättiputkien kukintavaiheessa.

Vähäinen laiminlyönti:

Maatalousmaalla esiintyy jättiputkia pienellä alalla (muutama m²) ja viljelijä ei ole tietoinen esiintymästä.

¹⁷³ VNa 1384/2011 14 §

Tahaton laiminlyönti, seuraamus 1 %:

Jättiputkea on yritetty torjua, mutta toimenpiteet ovat olleet liian vähäisiä. Esiintymä on vähäinen.

Tahaton laiminlyönti, seuraamus 3 %:

A) Jättiputkea ei ole yritetty torjua ja esiintymä on vähäinen-kohtalainen.

B) Jättiputkea on yritetty torjua, mutta toimenpiteet ovat olleet liian vähäisiä ja esiintymä on merkittävä

Tahaton vakava laiminlyönti, seuraamusprosentti 5 % tai 10 %:

Jättiputkea todetaan laajana esiintymänä eikä sitä ole yritetty torjua.

Tahallinen laiminlyönti:

Jättiputki on tietoisesti jätetty torjumatta.

1.13. Natura 2000 -alueella sijaitsevat pysyvät nurmet on säilytetty eikä niitä ole kynnetty.¹⁷⁴

44.	<i>Natura 2000 -alueella sijaitsevat pysyvät nurmet on säilytetty eikä niitä ole kynnetty.</i>	Maastotarkastus
-----	--	-----------------

Jos tilalla on lohkoja Natura-alueella ja niillä on pysyvän nurmen merkintä, tarkistetaan, ettei alaa ole siirretty muuhun käyttöön tai kynnetty. Natura-alueen pysyvän nurmen saa uudistaa vain erityisestä syystä, mutta silloinkaan alaa ei saa kyntää. Jos Natura-alueen pysyvää nurmea on uudistettu esimerkiksi suorakylvämällä, on viljelijän pitänyt ilmoittaa asiasta kirjallisesti YT-alueelle ennen uudistamisen aloittamista. Jos viljelijän mukaan ilmoitus on tehty, on asia tarkistettava kunnasta.

Jos viljelijä on kyntänyt tai ottanut Natura-alueen pysyviä nurmia muuhun käyttöön, on ala ennallistettava pysyväksi nurmeksi viimeistään seuraavan vuoden 30.6. mennessä¹⁷⁵.

Jos viljelijä on ilmoittanut lohkolle puhdaskasvustona viljeltäviä siemennurmia (nollaavat nurmivuosisien laskennan), mutta valvonnassa todetaan, ettei lohkolle ole siemennurmeiksi hyväksyttävää nurmea, muutetaan alan kasvi lohkolle olevan kasvin mukaiseksi (ks. esimerkit 15 ja 36 kasvikooditaulukossa). Tällöin lohkon nurmivuosisien laskenta jatkuu.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus. Jos laiminlyönti koskee useata lohkoa ja/tai isoa pinta-alaa (pinta-alan osuus tilan kokonaispinta-alasta on yli 20 %), on laiminlyönnin vakavuuden arvio 5 %. Jos lohkojen osuus, joilla on puutteita, on 50 % tai yli on vakavuuden arvio 10 %.

¹⁷⁴ VNa 1384/2022 15 §

¹⁷⁵ Laki 1332/2022 8 §

Vaatimusryhmä 2. Vesipuitedirektiivin noudattaminen¹⁷⁶**2.1. Veden ottamisesta tai vesitaloushankkeesta on tarvittaessa tehty ilmoitus tai sille on haettu lupa.**

75.	<i>Veden ottamisesta tai vesitaloushankkeesta on tarvittaessa tehty ilmoitus tai sille on haettu lupa</i>	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Vedenotosta pitää tehdä ilmoitus ELY-keskukselle, jos pinta- tai pohjavettä otetaan säännöllisesti yli 100 m³ vuorokaudessa. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen veden oton aloittamista.

Lupa vesitaloushankkeeseen tarvitaan, jos se voi muuttaa vesistön tilaa (laatua tai veden määrää), rantaa tai vesiympäristöä tai vaikuttaa pohjaveden laatuun tai määrään.

Lupa tarvitaan aina, jos

- pohjavettä otetaan muutoin kuin tilapäisesti yli 250 m³/vrk
- maa-alue muutetaan pysyvästi vesialueeksi vesistön vedenkorkeutta nostamalla
- vesiväylä supistetaan, suljetaan tai muutetaan siten, että sen käyttö vaikeutuu.

Valvonnassa tarkastetaan, ottaako viljelijä kasteluun pohja- tai pintavettä tai onko tilalla muita vesitaloushankkeita, jotka liittyvät tilan maatalousmaahan tai maataloustoimintaan ja onko näistä tehty ilmoitus tai saatu lupa. Jos valvonnassa havaitaan, että tilalla otetaan esim. kasteluvettä pinta- tai pohjavesistä ja toiminnasta ei ole tehty ilmoitusta tai lupaa ei ole myönnetty, ilmoitetaan asiasta Ely-keskuksen Y-puolelle ja pyydetään lausunto ilmoituksen/luvan tarpeesta. Jos Ely-keskuksen mukaan ilmoitus/lupa olisi tarvittu eikä sitä valvontahetkellä ollut, on kyse ehdollisuuden laiminlyönnistä.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

2.2. Fosforipäästöt maaperään tai pohjaveteen on estetty.

86.	<i>Fosforipäästöt maaperään tai pohjaveteen on estetty.</i>	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Tilakäynnillä tarkastetaan, ettei tilan maataloustoiminnasta aiheudu suoria tai välillisiä fosforipäästöjä maaperään tai pohjaveteen.

Tilalla tarkastetaan, että esimerkiksi lannoitteet on säilytetty siten, ettei niiden varastoinnista pääse fosforipäästöjä maaperään tai pohjaveteen. Puutteista, jotka liittyvät lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointiin, annetaan seuraamus vaatimuksen 3.1 kautta.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

¹⁷⁶ VNa 65/2023

Esimerkki 2:

- A) Vanhoja lannoitesäkkejä säilytetään tilakeskuksen alueella ulkona. Osa säkeistä on revennyt ja fosforilannoitetta on päässyt merkittäviä määriä maahan. Pistemäinen päästö on suuri, ja on mahdollista, että alueellisesti maaperään ja sitä kautta myös pohjaveteen pääsee fosforipäästöjä. Päästö on aiheuttanut pohjaveden pilaantumisen vaaran. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 3, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 3 %.

2.3. Eläinsuojasta on tarvittaessa ympäristölupa tai ilmoituspäätös.

85.	Eläinsuojasta on tarvittaessa ympäristölupa tai ilmoituspäätös.	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Eläinsuojasta pitää olla kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen myöntämä ilmoituspäätös, esimerkiksi, jos se on tarkoitettu vähintään

- 50 lypsylehmälle
- 60 hevoselle tai ponille
- 100 emakolle
- 250 lihasialle
- 250 uuhelle tai vuohelle
- 4 000 munituskanalle
- 10 000 broilerille.

Eläinsuojalla on oltava ympäristölupa seuraavissa tapauksissa:

- siipikarjaskvattamo, jossa on siipikarjapaikkoja yli 40 000
- sikala, jossa on tuotantosikojen (yli 30 kg:n painoisia) paikkoja yli 2 000 tai emakkopaikkoja yli 750
- eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle tai 600 emolehmälle tai muu eläinsuoja, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä on ympäristönsuojelulain (2014/527) liitteessä III kerrotuilla eläinyksikkökertoimilla laskettuna vähintään 3 000
- turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasniskille tai -hillerille, tai vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supikoiralle tai muu turkistarha, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä on ympäristönsuojelulain (2014/527) liitteessä III kerrotuilla eläinyksikkökertoimilla laskettuna vähintään 100.
- kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua, tai jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, tai kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä.

Ympäristölupa tarvitaan myös seuraavissa tapauksissa:

- eläinsuoja sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella, ja siitä voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa
- toiminnasta voi aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesitaloushankkeesta
- jätevesien johtamisesta voi aiheutua ojan, lähteen tai vesilain mukaisen noron pilaantumista
- toiminnasta voi aiheutua kohtuutonta rasiutusta esimerkiksi ympäristölle haitallisista aineista, liasta tai hajusta ja se vaikuttaa lähistöllä asuviin tai naapureihin.

Ennen valvontakäyntiä selvitetään mahdollisuuksien mukaan, onko tilalla eläimiä ja onko tilalla tarvetta eläinsuojan ympäristöluvalle tai ilmoituspäätökselle. Myönnettyjä ympäristölupia voi hakea [Vesi- ja ympäristölupien](#) tietopalvelusta. Useat kunnat julkaisivat omilla internetsivuillaan kunnan ympäristösuojeluviranomaisen antamat päätökset.

Jos valvonnassa havaitaan, että tilalla on eläinsuoja, mutta ilmoituspäätös tai ympäristölupa puuttuu, ilmoitetaan asiasta Ely-keskuksen Y-puolelle ja pyydetään arvioimaan ilmoituspäätöksen tai ympäristöluvan tarve. Jos Ely-keskuksen arvion perusteella ilmoituspäätös tai ympäristölupa olisi tarvittu eikä sitä valvontahetkellä ollut, on kyse ehdollisuuden laiminlyönnistä.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

2.4. Fosforilannoituksessa on noudatettu asetuksen 64/2023 3–8 § ja 13 § vaatimuksia.

87.	<i>Fosforilannoituksessa on noudatettu asetuksen 64/2023 3–8 § ja 13 § vaatimuksia.</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
-----	---	---------------------------------

Ehdon noudattamista valvotaan talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa ja valvonta ohjeistetaan asiakirjavalvonnan valvontaohjeessa.

2.5. Fosforilannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa

88.	<i>Fosforilannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa.</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
-----	---	---------------------------------

Ehdon noudattamista valvotaan talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa ja valvonta ohjeistetaan asiakirjavalvonnan valvontaohjeessa.

Vaatimusryhmä 3. Nitraattiasetuksen noudattaminen (VNa 1250/2014)

3.1. Lanta ja pakkaamattomat orgaaniset lannoitevalmisteet on varastoitu valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 5 §, 7 § ja 8 § mukaisesti.

81.12.	<i>Lanta ja pakkaamattomat orgaaniset lannoitevalmisteet on varastoitu valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 5 §, 7 § ja 8 § mukaisesti.</i>	Maastotarkastus
--------	--	-----------------

Tarkastetaan, että lannan varastointitila on tarpeeksi suuri 12 kk aikana kertyneelle lannalle, lukuun ottamatta samana laidunkautena eläinten laidunnuksen yhteydessä laitumelle jäävää lantaa. Naudoilla voidaan huomioida enintään 4 kuukauden laidunnusaika, lukuun ottamatta ympärivuotisesti ulkona kasvatettavia lajeja, kuten ylämaankarjaa. Näiltäkin kuitenkin vaaditaan lantala tms. varastointitila, sillä lanta on poistettava esimerkiksi ruokinta- ja juottopaikoilta ja jos lantaa ei voida suoraan hyödyntää lannoitteena, on se varastoitava lantalassa tai esimerkiksi tiiviillä siirtolavalla.

Varastointitilan riittävyyttä arvioitaessa voidaan lisäksi huomioida viljelijöiden yhteiset lantalat ja pihattojen kuivikepohjat sekä se jos viljelijä luovuttaa lantaa toimijalle, joka ottaa sitä vastaan

ympäristöluvan mukaisesti. Jos eläimet ovat yöt eläinsuojassa, huomioidaan laidunnusajasta puolet (esimerkiksi naudoilla max. 2 kuukautta).

Lannan varastointitilan tarve lasketaan asetuksen 1250/2014 liitteessä 1 esitettyjen ohjetilavuuk-sien perusteella tiloilla, joiden ympäristö- tai rakennuslupahakemus on tullut vireille aikaisintaan 1.4.2015. Muiden osalta sovelletaan asetuksen 931/2000 liitteessä 2 esitettyjä ohjetilavuuksia.

Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden on oltava vesitiiviitä. Tilalla tarkistetaan, ettei edellä mainituista tiloista ja rakenteista pääse valumia ympäristöön. Lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron tai käsittelyn taikka varastointitilojen tyhjennyksen aikana ei myöskään saa tapahtua vuotoja. Kuormaaminen on tehtävä kovapohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja jolta voidaan kerätä varissut tai imeytynyt lanta tai orgaaninen lannoitevalmiste talteen. Kovapohjainen alusta voi olla esimerkiksi sepeliä tai soraa.

Jos tilalla syntyy varastoitavaa kuivalantaa vuodessa $\leq 25 \text{ m}^3$ tai jos tilalla varastoidaan kerrallaan enintään 25 m^3 kuivalantaa, se voidaan varastoida tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alus-talla, joka on joko katoksessa tai lanta on peitetty. Varsinaista lantala ei tällöin vaadita. Maapoh-jainen "lantala" ei ole hyväksyttävä.

Lantaa voidaan varastoida aumassa työteknisestä tai hygieenisestä syystä. Peruste aumaamiselle voidaan tarkistaa esimerkiksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtävästä ilmoituksesta. Hygieeninen syy pitää olla eläinlääkärin toteama. Tarkastetaan, että lanta-aumoja ei ole sijoitettu tulvanalaisille alueille eikä pohjavesialueille. Lannan kuiva-ainepitoisuus on oltava vähintään 30 %. Lanta-aumojen on oltava kantavalla peltoalueella tai lähellä pellon yläreunaa, jos pelto on kalteva. Auman pitää sijaita vähintään 100 m etäisyydellä vesistöistä, valtaojasta tai talousvesikaivosta ja vähintään 5 m etäisyydellä ojasta. Lisäksi tarkistetaan, että auman pohjalle on levitetty vähintään 20 cm nestettä sitova kerros (esimerkiksi turvetta tai heinää), se on peitetty tiiviillä peitteellä ja ettei siitä ole valumia ympäristöön.

Aumaan voidaan sijoittaa enintään koko lohkolle ja siihen rajautuville lohkoille levitettävä määrä lantaa. Auma on levitettävä viimeistään vuoden kuluttua sen perustamisesta. Auman saa sijoittaa samalle paikalle kahden väli vuoden jälkeen.

Laajennusvalvonta voidaan suorittaa hallinnollisesti samoilla periaatteilla kuin mitä vaatimuksen 1.11 (hukkakaura) kohdalla on kerrottu.

Esimerkki 3:

- A) *Viljelijä on perustanut keväällä lanta-auman työteknisistä syistä. Aumaa ei ole perustettu oikein (ei pohjaa, ei peitetty).*
- Lannan määrä on 150 m^3 . Aumasta ei ole havaittu valumia, eikä lähellä ole ojia tai vesis-töjä. Laiminlyönti kohdistuu vain kyseiseen lohkoon ja se on korjattavissa levittämällä lanta-auma peltoon syysmuokkauksen yhteydessä. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, va-kavuus 1, jatkuvuus 1 $\rightarrow$ kokonaisarvio 1 %*
  - Lannan määrä on 230 m^3 . Aumasta lähimpään valtaojaan on matkaa 150 m ja vesistöön 200 m ja siitä on aiheutunut jonkin verran valumia ympäristöön. Laiminlyönti kohdistuu vain kyseiseen lohkoon ja se on korjattavissa levittämällä lanta-auma peltoon*

syysmuokkauksen yhteydessä. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, vakavuus 3, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 3 %.

B) Tilan lantala on liian pieni eläinmäärään nähden.

- a. Tilalla on 20 emolehmää. Lantalan tilavuus on 3200 m³ (vaatimus 4080 m³ huomioiden laidunnusaika). Lantalasta havaittiin tarkastushetkellä tulevan vähäisiä valumia ympäristöön. Lähellä ei ole ojaia tai vesistöjä. Laiminlyönnin vaikutus ulottuu lähiympäristöön ja se on korjattavissa laajentamalla ja peruskorjaamalla vanha lantala tai rakentamalla uusi. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 3, jatkuvuus 3 → kokonaisarvio 3 %
- b. Navetan takana sijaitsevan avonaisen lietesäiliön varastointitilavuus ei ole riittävä lypsy-
lehmien 12 kk lietteen, maitohuoneen pesuvesien ja nuorkarjan virtsan varastointiin. Tilalla on yhteensä 15 lypsy-
lehmää ja 5 nuorkarjaa. Lantala tilavuus on laskennallisesti lähes 40 % liian pieni. Lisäksi tilan kuivalantala on maapohjainen ja siitä pääsee valumia ympäristöön. Laiminlyönnin vaikutus saattaa kohdistua tilan ulkopuolisille alueille, mutta se voidaan korjata lisäämällä lietesäiliötilavuutta ja rakentamalla uusi kuivalantala. Laiminlyönti on vakava. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 5, vakavuus 5, jatkuvuus 3 → kokonaisarvio 5 %

C) Tilalla ei ole lantala. Lanta varastoidaan maapohjalla.

- a. Lampaista on 27 kpl. Valumia ei ole havaittu, eikä lähellä ei ole ojaia tai vesistöjä. Laiminlyönnin vaikutus kohdistuu kyseiseen tilaan. Laiminlyönti on korjattavissa rakentamalla riittävän tilava lantala. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 3, jatkuvuus 3 → kokonaisarvio 3 %
- b. Tilalla on nautoja 10 kpl ja hevosia 3 kpl. Lähistöllä on oja, johon pääsee valumia lannan varastointialueelta. Laiminlyönnin vaikutus ulottuu lähiympäristöön. Laiminlyönti on vakava. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 5, vakavuus 5, jatkuvuus 5 → kokonaisarvio 5 %
- c. Tilalla on nautoja 20 kpl ja hevosia 5 kpl. Lähistöllä on oja, joka laskee läheiseen vesistöön. Valumat ympäristöön ovat suuria ja pitkäaikaisia. Ympäristöviranomainen on arvioinut laiminlyönnin törkeäksi puoli vuotta aikaisemmin tehdyssä tarkastuksessa. Laiminlyönnin arviointi: tahallinen laiminlyönti. Laiminlyönnin arvioinnista riippuen seuraamus voi olla jotain 15 – 100 % väliltä.

D) Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden varastoinnista on päästöjä ympäristöön, vaikka tilavuusvaatimukset täyttyvät

- a. Tilalla on lantala, jossa on betonipohja ja 50 cm betoniseinämät. Lantalassa ei ole ajoluiskaa ja betoniseinämän päälle on rakennettu metrin korkeat seinät laudasta ("lauta-aita"). Lantaa on valunut ympäristöön lantalan toiselta sivulta sekä etuosasta. Tilalla kertyy kuivalantaa varastoitavaksi noin 1000 m³/vuosi. Lähistöllä ei ole ojaia eikä vesistöjä. Laiminlyönnin vaikutus ulottuu kyseiseen tilaan ja se voidaan korjata rakentamalla vesitiiviit seinät ja ajoluiska lantalaan. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 3, jatkuvuus 3 → kokonaisarvio 3 %
- b. Lantalan tyhjennyksestä ei ole huolehdittu ajallaan ja lantalasta on päässyt valumia ympäristöön. Tilalla syntyy lantaa noin 4000 m³/vuosi. Lähistöllä ei ole ojaia eikä vesistöjä. Laiminlyönnin vaikutus kohdistuu kyseiseen tilaan ja se voidaan korjata tyhjentämällä lantala riittävän ajoissa. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, vakavuus 3, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 3 %
- c. Tilalla on riittävän suuri lantala 2 hevosien ja 5 naudan lantamäärälle. Lantalasta pääsee kuitenkin nestevalumia läheiseen ojaan. Oja johtaa metsäpuroon, joka puolestaan laskee

läheiseen järveen. Vaikka lantamäärä on pieni, on valunta ollut pitkäaikaista. Laiminlyönti kohdistuu tilan ulkopuolelle. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 1, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 3 %

3.2. Pysyvistä ruokintapaikoista tai jaloittelualueita ei ole valumia.

81.13.	<i>Pysyvistä ruokintapaikoista tai jaloittelualueita ei ole valumia.</i>	Maastotarkastus
--------	--	-----------------

Tarkistetaan, että pysyvät ruokintapaikat ovat katettuja ja tiivispohjaisia ja että niille kertynyt lanta on poistettu riittävän usein. Toiminnallisesti eläinsuojan yhteydessä olevien ulkotarhojen ja jaloittelualueiden pysyviä ruokintapaikkoja ei tarvitse kuitenkaan kattaa.

Tiivispohjaisella tarkoitetaan tiiveydeltään vähintään asfalttia vastaavaa ehjää pintaa, mutta tiivis kerros voi sijaita myös pintaosaa syvemmällä. Pysyvällä ruokintapaikalla tarkoitetaan ulkotarhoissa ja laitumilla sijaitsevia ruokintapaikkoja, joilla eläimiä ruokitaan säännöllisesti ja joiden sijoituspaikka ei laidunkauden aikana muutu.

Tarkastetaan, että jaloittelualueilta ei ole näkyviä valumia pinta- tai pohjavesiin. Jaloittelualueiden valumavedet on kerätty talteen (esimerkiksi erillinen säiliö tai lietesäiliö) tai johdettu puhdistamoon.

Esimerkki 4:

Tilalla kasvatetaan ylämaankarjaa, joka on ulkona ympärivuotisesti. Yhdellä laitumista on katettu pysyvä ruokintapaikka, jossa ei kuitenkaan ole tiivistä pohjaa (alue on maapohjainen). Lantaa poistetaan alueelta, mutta osa lannasta jää maahan ja siten siitä aiheutuu päästöjä ympäristöön. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 0, vakavuus 1, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 1 %

Esimerkki 5:

Jaloittelutarhasta on havaittu valumia ojaan, joka laskee läheiseen lampeen. Ympäristöviranomaisen on lausunnossaan arvioinut laiminlyönnin merkittäväksi. Laiminlyönti on korjattavissa keräämällä jaloittelualueen valumavedet talteen. Laiminlyönti kohdistuu kyseiseen tilaan ja sen lähiympäristöön. Laiminlyönti on vakava. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 5, jatkuvuus 3 → kokonaisarvio 5 %

3.3. Säilörehun valmistuksessa syntyvä puristeneste on otettu talteen ja käsitelty asianmukaisesti.

81.14.	<i>Säilörehun valmistuksessa syntyvä puristeneste on otettu talteen ja käsitelty asianmukaisesti.</i>	Maastotarkastus
--------	---	-----------------

Tarkastetaan valvonnan yhteydessä, että säilörehun puristeneste on käsitelty asianmukaisesti ja ettei puristenestettä pääse valumaan ympäristöön.

Esimerkki 6:

- A. Tarkastuskäynnillä on havaittu vanhasta säilörehuaumasta puristenestevalumia. Kasvusto on kuollut ympäriltä. Lähistöllä ei ole ojia ja vesistöjä. Laiminlyönnin vaikutus kohdistuu kyseiseen tilaan. Laiminlyönti on korjattavissa ajamalla säilörehuauma pois. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, vakavuus 1, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 1 %
- B. Tarkastuskäynnillä havaitaan valumia säilörehuaumasta. Auma on tehty navetan lähetyville asfaltille ja siinä on reunat betonista, mutta puristenestekaivo on täytynyt ja valumia on tullut ympäristöön. Auma sijaitsee aivan joen varressa, jossa kasvusto on kellastunut. Laiminlyönnin vaikutus kohdistuu lähiympäristöön. Laiminlyönti on korjattavissa huolehtimalla puristenestekaivon tyhjennyksistä ajoissa. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 3, jatkuvuus 3 → kokonaisarvio 3 %

3.4. Lannoitteita on käytetty asetuksen 1250/2014 10 § ja 11 § mukaisesti

2.1./ (81.1. Tilakohtainen havainto)	Lannoitteet on levitetty pellolle siten, että valumia vesiin ei ole tapahtunut eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole.	Maastotarkastus
2.2./ (81.2. Tilakohtainen havainto)	Lannoitteiden levityskieltoa lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan on noudatettu.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta
2.3./ (81.3. Tilakohtainen havainto)	Lietelantaa, virtsaa ja nestemäisiä orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty vain sijoittamalla, jos pellon tai sen osan kaltevuus on yli 15 prosenttia.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta
81.4. (Tilakohtainen havainto)	Kalteville pellon osille levitetyt muut lannat ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattu maahan 12 tunnin sisällä levityksestä.	Maastotarkastus
2.4./ (81.5. Tilakohtainen havainto)	Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattu maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.	Maastotarkastus
2.5./ (81.6. Tilakohtainen havainto)	Kasvipeitteisenä talven yli pidettäville aloille lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta on levitetty 15.9. jälkeen vain sijoittamalla.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta
2.6./ (81.7. Tilakohtainen havainto)	Lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita ei ole levitetty pellolle 1.11.–31.3.	Maastotarkastus/ talviaikainen asiakirjavalvonta
81.8.	Tuotantoeläinten lannassa ja lantaa sisältävissä orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä on enintään 170 kg/ha.	Talviaikainen asiakirjavalvonta
81.9.	Liukoisen typen vuotuinen enimmäismäärä (kg/ha) ei ylity.	Talviaikainen asiakirjavalvonta
81.10.	Liukoisen typen lannoitusmäärän ylittäessä 150 kg/ha vuodessa, liukoisen typen määrä on jaettu vähintään	Talviaikainen asiakirjavalvonta

	<i>kahteen erään, joiden levittämisen välinen aika on vähintään kaksi viikkoa.</i>	
81.11.	<i>Syyskuun alusta alkaen tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa levitettävän liukoisen tyypen määrä on enintään 35 kg/ha.</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
1.3.	<i>Vesistöjen varsille on jätetty 5 m leveä suojakaista, jolle ei ole levitetty lannoitteita ja seuraavan 5 m matkalla lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa ole muokattu vuorokauden kuluessa levityksestä.</i>	Maastotarkastus

Tilalla tarkastetaan, että lannoitteet on levitetty siten, ettei niistä aiheudu valumia vesiin eikä pohjamaan tiivistymisen vaaraa. Peltolohkon osilla, joiden kaltevuus on vähintään 15 % ja ala ≥ 25 aaria, lietelannan, virtsan ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen muulla tavoin kuin sijoittamalla on aina kielletty. Kalteville peltolohkon osille levitettävät muut lannat ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattava maahan 12 tunnin sisällä levityksestä. Tukisovelluksen karttaosiossa on taso 15 % kaltevuuksista.

Tarkastetaan, ettei lannoitteita ole levitetty lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan. Lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita ei saa levittää 1.11.–31.3. välisenä aikana. Tilanteissa, joissa lantaa ei ole voitu levittää kasvukauden aikana poikkeuksellisen sääolosuhteen vuoksi, voidaan lantaa levittää 30.11. asti. Poikkeuksellisena sääolosuhteenä pidetään tilannetta, jossa pitkään jatkuneiden runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi pellon märkyys on estänyt lannan syyslevityksen viimeistään lokakuussa. Kasvipeitteisenä talven yli pidettäville peltolohkoille lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta saa 15.9. eteenpäin levittää vain sijoittamalla, ellei kyseessä ole syksyllä kylvettävän kasvin kylvöä edeltävä lannan levitys. Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.

Tarkastetaan, ettei lannoitteita ole käytetty 5 m lähempänä vesistöä. Suojakaista lasketaan vesistön rajasta. Seuraavan 5 m vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä. Eläinten laiduntaminen on kuitenkin sallittua edellä mainituilla alueilla.

Esimerkki 7:

- A) *Tilalla havaitaan, että viljelijä on pintalevittänyt lietelantaa 2 ha peltolohkolle. Lohkon kaltevuus on pääosin yli 15 % (kaltevat lohkonosat ovat alaltaan ≥ 25 aaria). Lietteen määrä ei ylitä sallittuja rajoja. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, vakavuus 3, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 3 %*
- B) *50 ha tilalla on käytetty lietelantaa lannoitteena 25 ha alalla. Kunnan ympäristöviranomaisen on käynyt tilalla ja todennut, että kolmelle lohkolle, joiden pinta-ala on yhteensä 5 ha, lantaa on levitetty joulukuussa lumipeitteen päälle. Laiminlyönnin arviointi: tahallinen laiminlyönti. Laiminlyönnin arvioinnista riippuen seuraamus voi olla jotain 15 – 100 % väliltä.*
- C) *Viljelijä on levittänyt lannoitetta vesistön varrella sijaitsevalla lohkolle siten, että vesistön varrelle on jäänyt 3 m suojakaista. Lohko rajoittuu vesistöön 20 m matkalta. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, vakavuus 1, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 1 %.*

D) Viljelijä on levittänyt lannoitetta vesistön varrella sijaitsevalla lohkolle lähes vesirajaan asti. Lohko rajoittuu vesistöön 50 m matkalta. Laiminlyönti on vakava. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 5, jatkuvuus 1 → kokonaisarvio 5 %.

3.5. Tilalla on voimassa oleva lanta-analyysi.

81.15.	Tilalla on voimassa oleva lanta-analyysi.	Talviaikainen asiakirjavalvonta
--------	---	---------------------------------

Lanta-analyysi tarkastetaan talviaikaisen asiakirjavalvonnan yhteydessä ja laiminlyöntien arviointi ohjeistetaan talviaikaisen asiakirjavalvonnan ohjeessa.

3.6. Lannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa asetuksen 1250/2014 13 § mukaisesti.

57.	Lannoitteiden käytöstä on pidetty kirjaa asetuksen 1250/2014 13 § mukaisesti	Talviaikainen asiakirjavalvonta
-----	--	---------------------------------

Kirjanpito tarkistetaan talviaikaisen asiakirjavalvonnan yhteydessä ja laiminlyöntien arviointi ohjeistetaan talviaikaisen asiakirjavalvonnan ohjeessa.

Vaatimusryhmä 4. Lintudirektiivin noudattaminen¹⁷⁷

Lintudirektiivin noudattaminen tarkastetaan kaikilta Maaseutulinjan ehdollisuuden otannoissa olevilta tiloilta, joilla on maatalousmaata luonnonsuojelulain nojalla perustetuilla suojelualueilla, Euroopan unionin tärkeinä pitämien lintulajien esiintymispaikkoja taikka maatalousmaata Natura-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Jos tilalla on luonnonsuojelualueita, rauhoitettuja alueita tai Euroopan unionin tärkeinä pitämien lintulajien esiintymispaikkoja, niitä koskevat vaatimukset 4.2–4.3. Jos tilalla on Natura-aluetta, koskevat sitä vaatimukset 4.2–4.5. Jos tilalla ei ole edellä mainittuja alueita, merkitään pöytäkirjaan rasti kohtiin *Ei koske tilaa*.

Ennen valvontaa on tarkastettava Tukisovelluksesta onko tuenhakijalla lohkoja, jotka ovat jollakin edellä mainitulla alueella. Suojelualueet ovat yleensä merkittynä maastoon. Jos tilalla on rajauspäättös erityisesti suojeltavan lajin kannalta tärkeästä esiintymispaikasta, on ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta tarkistettava suojelun peruste. Jos alue on rajattu erityisesti suojeltavan lintulajin esiintymispaikaksi, tilaa koskee vaatimus 4.3. Kaikista lintudirektiivin laiminlyönneistä ilmoitetaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle.

---

¹⁷⁷ VNa 65/2023

4.1. Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla tilan maatalousmaalla ei ole suoritettu toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen.

27.1.	<i>Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla tilan maatalousmaalla ei ole suoritettu toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen.</i>	Maastotarkastus
-------	---	-----------------

Luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvat alueet eivät ole enää mukana ehdollisuudessa. Vuonna 2024 valvonta kysymykseen vastataan ”ei koske valvontakohdetta”.

4.2. Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu.

27.2.	<i>Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu.</i>	Maastotarkastus
-------	---	-----------------

Jos tilalla on maatalousmaata luonnonsuojelualueella, tarkastetaan, että alueiden rauhoitusmääräyksiä on noudatettu. Luonnonsuojelualueet voivat olla viljelijän omistuksessa tai vuokralla (yksityiseltä tai valtiolta) ja alue voi olla suojeltu pysyvästi tai määräajaksi¹⁷⁸. Jokaiselle alueelle on perustamispäätöksessä tai sitä koskevassa asetuksessa kirjattu rauhoitusmääräykset, joista käy ilmi alueella kielletyt ja sallitut toimenpiteet. Yksityisellä maalla olevien alueiden suojelupäätökset sekä sopimukset ovat saatavissa ELY-keskuksesta. Esimerkiksi rauhoitusmääräyksissä voi olla kiellettyä raivaaminen, kaivaminen ja ojittaminen.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

4.3. Muita erityisesti suojeltavien lintulajien kannalta tärkeitä esiintymispaikkoja ei ole merkittävästi heikennetty.

27.3.	<i>Muita erityisesti suojeltavien lintulajien kannalta tärkeitä esiintymispaikkoja ei ole merkittävästi heikennetty.</i>	Maastotarkastus
-------	--	-----------------

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi suojella lintudirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun tai direktiivin liitteessä I mainitun lintulajin suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävän esiintymispaikan. Suojeltavia lajeja ovat esimerkiksi etelänsuosirri ja heinäkurppa. Jos tilalla on rajauspäätös¹⁷⁹ Euroopan unionin tärkeinä pitämien eliölajien esiintymispaikasta, tarkastetaan, ettei aluetta ole hävitetty tai heikennetty.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

¹⁷⁸ Laki 9/2023 46, 47, 48, 49 ja 51 §

¹⁷⁹ Laki 9/2023 79 §

4.4. Natura 2000 -verkostoon valinnan perusteena olevia lintulajeja tai niiden elinympäristöjä ei ole merkittävästi heikennetty.

27.4.	<i>Natura 2000 -verkostoon valinnan perusteena olevia lintulajeja tai niiden elinympäristöjä ei ole merkittävästi heikennetty.</i>	Maastotarkastus
-------	--	-----------------

Natura-alueiden valintaperusteina olevat lintulajit löytyvät ehdollisuuden oppaasta. ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta voi kysyä, mitkä lintulajit ovat Natura-alueiden suojeluperusteina.

Tilalla tarkastetaan, ettei Natura-alueen suojelun perusteena olevia lintulajeja tai niiden elinympäristöjä ole merkittävästi heikennetty.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

4.5. Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentävää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, on tehty ilmoitus ELY-keskukselle.

27.5.	<i>Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentävää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, on tehty ilmoitus ELY-keskukselle.</i>	Maastotarkastus
-------	---	-----------------

Jos tilan maatalousmaalla sijaitsevalla Natura-alueella on tehty toimenpiteitä, jotka saattavat merkittävästi heikentää alueen luonnonarvoja, tarkistetaan että toimenpiteestä on ilmoitettu vähintään 30 vrk ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ELY-keskukselle. Jos ELY-keskus on kieltänyt toimenpiteeseen ryhtymisen tai rajoittanut sitä, tarkistetaan että kieltä tai rajoituksia on noudatettu.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

Vaatimusryhmä 5. Luontodirektiivin noudattaminen¹⁸⁰

Valvonta kohdistuu Natura-alueilla oleviin luonnonsuojelulain mukaisiin suojelualueisiin, luontotyyppisiin tai lajeihin (luontodirektiivin liitteet I ja II). Natura-alueen suojelun perusteena olevat maatalousmaalla esiintyvät lajit löytyvät ehdollisuuden oppaasta.

Ennen valvontaa on valvontakartoilta tarkastettava, onko tilalla Natura-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaa maatalousmaata. Kaikista luontodirektiivin laiminlyönneistä ilmoitetaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle. Laiminlyöntinä voidaan esimerkiksi pitää sitä, että Natura-alueelle on raivattu peltoa tai alueella varastoidaan lantaa luvattomasti. Mikäli valvonnassa havaitaan, että Natura-alueella on tehty jotain, mikä on muuttanut luontoa, on tarkistettava mitä alueella on tavoitteena

¹⁸⁰ VNa 65/2023

suojella ja onko toimenpiteestä voinut aiheutua suojellun luontotyyppin turmeltumista. Jos on, on tarkasteltava, onko toimenpiteillä heikennetty luontotyyppiä tai luontodirektiivin liitteen II lajien elinympäristöjä.

5.1. Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla tilan maatalousmaalla ei ole suoritettu toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen.

28.1.	<i>Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla tilan maatalousmaalla ei ole suoritettu toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen.</i>	Maastotarkastus
-------	---	-----------------

Luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvat alueet eivät ole enää mukana ehdollisuudessa. Vuonna 2024 valvonta kysymykseen vastataan ”ei koske valvontakohdetta”.

5.2. Natura 2000 -verkostoon kuuluvan luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu.

28.2.	<i>Natura 2000 -verkostoon kuuluvan luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu.</i>	Maastotarkastus
-------	--	-----------------

Jos tilalla on maatalousmaata luonnonsuojelualueella, tarkastetaan, että alueiden rauhoitusmääräyksiä on noudatettu. Luonnonsuojelualueet voivat olla viljelijän omistuksessa tai vuokralla (yksityiseltä tai valtiolta) ja alue voi olla suojeltu pysyvästi tai määräajaksi¹⁸¹. Jokaiselle alueelle on perustamispäätöksessä tai sitä koskevassa asetuksessa kirjattu rauhoitusmääräykset, joista käy ilmi alueella kielletyt ja sallitut toimenpiteet. Yksityisellä maalla olevien alueiden suojelupäätökset sekä sopimukset ovat saatavissa ELY-keskuksesta. Esimerkiksi rauhoitusmääräyksissä voi olla kiellettyä raivaaminen, kaivaminen ja ojittaminen.

Tilalla tarkastetaan, mikäli sillä on perustettuja luonnonsuojelualueita tai määräajaisesti rauhoitettuja **Natura-alueita** tilan maatalousmaalla, että alueiden rauhoitusmääräyksiä on noudatettu eikä suojeltua tai rauhoitettua aluetta ole merkittävästi heikennetty.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

5.3. Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia luontotyyppejä (luontodirektiivin liite I) ei ole merkittävästi heikennetty.

28.3.	<i>Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia luontotyyppejä (luontodirektiivin liite I) ei ole merkittävästi heikennetty.</i>	Maastotarkastus
-------	--	-----------------

Tilalla tarkastetaan, ettei luontotyyppejä ole hävitetty tai heikennetty. Laiminlyönti voi olla esimerkiksi pelloksi raivattu luontodirektiivin liitteen I mukainen luontotyyppi.

¹⁸¹ Laki 9/2023 46, 47, 48, 49 ja 51 §

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

5.4. *Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia lajeja (luontodirektiivin liite II) ei ole merkittävästi heikennetty.*

28.4.	<i>Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia lajeja (luontodirektiivin liite II) ei ole merkittävästi heikennetty.</i>	Maastotarkastus
-------	---	-----------------

Natura-alueiden perusteena olevat kasvi- ja perhoslajit löytyvät ehdollisuuden oppaasta. Natura-alueiden suojeluperusteina olevat lajit voi kysyä ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta.

Tilalla tarkastetaan, ettei Natura-alueen valinnan perusteena olevia luontodirektiivin liitteen II lajeja tai niiden elinympäristöjä ole merkittävästi heikennetty. Laiminlyöntejä voivat olla lannan aumaaminen esiintymisalueella, esiintymispaikan hävittäminen tai lajien siirtäminen toisaalle.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

5.5. *Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, on tehty ilmoitus ELY-keskukselle.*

28.5.	<i>Toimenpiteistä, jotka saattavat merkittävästi heikentävää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, on tehty ilmoitus ELY-keskukselle.</i>	Maastotarkastus
-------	---	-----------------

Tarkistetaan, että jos tilan maatalousmaalla sijaitsevalla Natura-alueella on tehty toimenpiteitä, jotka saattavat merkittävästi heikentää sen luonnonarvoja, toimenpiteestä on ilmoitettu vähintään 30 vrk ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ELY-keskukselle. Jos ELY-keskus on kieltänyt toimenpiteeseen ryhtymisen tai rajoittanut sitä, tarkistetaan että kieltoa tai rajoituksia on noudatettu.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyönnin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

Vaatusryhmä 6. Kasvinsuojeluainesäädösten noudattaminen¹⁸²

6.1. *Tilalla on käytetty vain Suomessa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita.*

82.	<i>Tilalla on käytetty vain Suomessa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita.</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
-----	--	---------------------------------

¹⁸² VNa 65/2023

6.2. Kasvinsuojeluaineiden käytössä on noudatettu kasvinsuojeluaineen sitovia myyntipäällyysmerkintöjä.

83.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käytössä on noudatettu kasvinsuojeluaineen sitovia myyntipäällyysmerkintöjä.</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
-----	---	---------------------------------

Kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvien vaatimuksien 6.1 ja 6.2 valvonta ja laiminlyöntien arviointi ohjeistetaan talviaikaisen asiakirjavalvonnan ohjeessa.

Vaatimusryhmä 7. Torjunta-ainedirektiivin vaatimusten noudattaminen ¹⁸³

7.1. Kasvinsuojeluaineiden käsittely, varastointi, pakkausten ja jäännösten hävittäminen on tehty asianmukaisesti.

70.	<i>Kasvinsuojeluaineiden käsittely, varastointi, pakkausten ja jäännösten hävittäminen on tehty asianmukaisesti</i>	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Kasvinsuojeluaineiden varastoinnissa, käsittelyssä, laimennuksessa ja sekoituksessa on ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana noudatettava erityistä varovaisuutta. Tarkastetaan, että esimerkiksi ruiskun täyttö- tai pesupaikalla ei näy päästöjä ympäristöön

Kasvinsuojeluaineet on säilytettävä kunkin aineen säilytysvaatimusten mukaisesti a) erillään elintarvikkeista ja rehuista sekä lasten ulottumattomissa ja b) tarvittaessa lukitussa tilassa, jos pakkauksen myyntipäällyksessä niin vaaditaan. Tarkastetaan kasvinsuojeluainepakkauksista, onko ne säilytettävä lukitussa tilassa vai voiko ne säilyttää lukitsemattomassa tilassa.

Lukitussa tilassa varastoitavat kasvinsuojeluaineet on varastoitu oikein, kun asiattomat eivät pääse niihin käsiksi. Lukittu tila voi olla esimerkiksi lukittu varasto, lukittava konehalli taikka lukittu kaappi tai lukollinen käytöstä poistettu pakastin varastossa. Kemidigin kasvinsuojeluainerekisteristä pystyy hakemaan valmisteet, jotka pitää varastoida lukitussa tilassa *Varastoi lukitussa tilassa, P405-lauseke* toiminnon kautta.

Kasvinsuojeluainepakkaukset ja -jäännökset on hävitettävä asianmukaisesti, eikä esimerkiksi kasvinsuojeluainerekisteristä poistuneita kasvinsuojeluaineita tai tyhjiä kasvinsuojeluainepakkauksia säilytetä niille kuulumattomissa paikassa. Kasvinsuojeluainerekisteristä poistuneita kasvinsuojeluaineita voidaan varastoida väliaikaisesti kasvinsuojeluainevarastossa. Tyhjät pakkaukset on pitänyt toimittaa vaarallisen jätteen keräyspisteeseen tai huuhdeltuna sekajätteen keräykseen.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyöntin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

Esimerkki 8:

- A) *Kasvinsuojeluaineet on säilytetty rehujen kanssa samassa varastossa ja vaikka ne ovat varastossa omissa pakkauksissaan, on riski, että ne pääsevät sekoittumaan. Kasvinsuojeluaineiden ja rehujen erillään pito voidaan järjestää siirtämällä kasvinsuojeluaineet erilleen*

¹⁸³ VNa 65/2023

rehuista. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 0, vakavuus 0, jatkuvuus 0 → vähäinen laiminlyönti.

- B) Lukitussa tilassa säilytettäviä kasvinsuojeluaineita (on säilytetty lukottomassa tilassa konehallissa, eikä riskiä rehujen ja elintarvikkeiden saastumiselle kasvinsuojeluaineella ole. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, vakavuus 1, jatkuvuus 1 → 1 %.
- C) Lukitussa tilassa säilytettäviä kasvinsuojeluaineita on säilytetty lukottomassa varastossa yhdessä rehujen tai elintarvikkeiden kanssa, jolloin riski saastumiselle on olemassa. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 3, vakavuus 3, jatkuvuus 1 → 3 %.
- D) Pesemättömiä, tyhjiä kasvinsuojeluainepakkauksia säilytetään tilakeskuksen piha-alueella taivasalla. Koska tyhjentyneet pakkaukset olisi pitänyt hävittää asianmukaisesti, on kyseessä ehdollisuuden laiminlyönti. Laiminlyönti on tahaton. Laiminlyönnin arviointi: laajuus 1, vakavuus 3, jatkuvuus 1 → 3 %.

7.2. Käytetty ruisku on testattu tai uusi ruisku on ehtojen mukainen

71.	Käytetty ruisku on testattu tai uusi ruisku on ehtojen mukainen	Maastotarkastus
-----	---	-----------------

Ammattimaiseen kasvinsuojeluaineiden levitykseen saa käyttää vuoden 2021 alusta lähtien vain levitysvälineitä, joiden asianmukainen toiminta on varmistettu 3 vuoden välein testaamalla. Eli jos ruisku on testattu 1.1.2021 tai sen jälkeen, on testaus voimassa kolme vuotta. 31.12.2020 tai sitä ennen testattu ruisku on testattava 5 vuoden kuluessa edellisestä testauksesta. Levitysvälineen testauksesta viljelijällä tai urakoitsijalla on pöytäkirja, ja hyväksytty levitysväline on merkitty hyväksymismerkinnällä.¹⁸⁴

Kaikki tilat eivät käytä kasvinsuojeluaineita tai kasvinsuojeluaineita ei käytetä joka vuosi. Kasvinsuojeluruiskua ei tarvitse testata, jos kasvinsuojeluaineita ei käytetä tai ruiskulla levitetään vain esimerkiksi lehtilannoitteita.

Valvonnassa tarkastetaan kasvinsuojeluruiskussa oleva merkintä hyväksytystä testauksesta sekä testauksesta saatu kirjallinen testauspöytäkirja. Ruiskun testauspöytäkirjasta tarkastetaan, että testaus on voimassa. Ruisku on pitänyt olla testattuna ennen ensimmäistä ruiskutusta kasvukaudella. Esimerkiksi jos ruisku on testattu 20.6., mutta sillä on ruiskutettu 15.6. ja vanha testaus ei ole ollut voimassa, niin kyseessä on ehdollisuuden laiminlyönti.

Urakoitsijan käyttämästä ruiskusta riittää, että tarkastetaan testauksesta saatu kirjallinen testauspöytäkirja tai uuden ruiskun vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Uutta kasvinsuojeluaineen levitysvälinettä ei tarvitse testata ensimmäisten 5 vuoden aikana koneen hankinnasta, jos se täyttää koneiden turvallisuudelle säädetyt vaatimukset.¹⁸⁵ Hankinta-ajankohta

¹⁸⁴ Laki 1563/2011 14 §

¹⁸⁵ VNa 400/2008

tarkastetaan ostokuitista. Uudesta ruiskusta tarkastetaan, että siinä on CE-merkintä tai viljelijältä pyydetään nähtäville ruiskun vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Käytetyn ruiskun ostajan ei tarvitse testauttaa ruiskua, jos ruiskun mukana seuraa voimassa oleva testauspöytäkirja ja ruiskussa on testauksesta ilmoittava tarra. Käytetty ruisku on testautettava, kun ruiskun testauksesta on kulunut 3 vuotta (ks. yllä).

Ruiskun testausvaatimus ei koske ns. reppuruiskua, koska vaatimus koskee vain itsekulkevia ja traktorikäyttöisiä ruiskuja. Sen sijaan reppuruiskulla kasvinsuojeluaineita maatalousmaalle levittävällä henkilöllä on oltava suoritettuna kasvinsuojeluinventointi.

Pääsääntöinen tukivähennys laiminlyöntitapauksissa on 3 %. Arvioinnissa on huomioitava laiminlyöntin laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

7.3. Kasvinsuojeluaineita levittävällä henkilöllä on tutkinto

72.	<i>Kasvinsuojeluaineita levittävällä henkilöllä on tutkinto</i>	Talviaikainen asiakirjavalvonta
-----	---	---------------------------------

Vaatimuksen valvonta ja laiminlyöntien arviointi ohjeistetaan talviaikaisen asiakirjavalvonnan ohjeessa.

VALVONTATULOS JA SEURAAMUKSET

19 EHDOLLISUUDEN SEURAAMUKSET

19.1 Laiminlyöntien arvioiminen

Tarkastaja ehdottaa jokaiselle havaitulle laiminlyönnille seuraamusta sen laajuuden, vakavuuden ja jatkuvuuden perusteella. *Laajuutta* arvioitaessa otetaan huomioon rajoittuvatko laiminlyöntien vaikutukset kyseiseen maatalaan tai vaikuttavatko ne laajemmalle alueelle. *Vakavuutta* arvioitaessa verrataan laiminlyöntien merkittävyyttä suhteessa noudatettavan ehdon tavoitteisiin. *Jatkuvuus* kuvaa sitä aikaa, jonka laiminlyöntien aiheuttamat vaikutukset jatkuvat ja mahdollisuuksista saada vaikutus loppumaan kohtuullisin keinoin. Laiminlyöntien osalta on myös arvioitava ovatko ne pysyviä eli onko sama laiminlyönti ollut tilalla jo vuonna 2022 tai 2023.

Taulukko 44. Ehdollisuuden laiminlyönnin arviointi.

Laajuus	Vakavuus	Jatkuvuus	Seuraamus
Rajoitettu vaikutus (kohdistuu kyseiseen tilaan)	Vähäinen laiminlyönti	Lyhytaikainen	Vähäinen 0 %
	Tavanomaista vähäisempi	Lyhytaikainen	Tahaton 1 %
		Jatkuva	Tahaton 1-3 %
	Tavanomainen	Lyhytaikainen	Tahaton 3 %
		Jatkuva	Tahaton 3 % / Vakava 5 %
	Tavanomaista vakavampi	Lyhytaikainen	Vakava 5 %
Jatkuva		Vakava 5 tai 10 %	
Laaja vaikutus (kohdistuu myös tilan ulkopuolelle)	Tavanomaista vähäisempi	Lyhytaikainen	Tahaton 1 %
		Jatkuva	Tahaton 3 %
	Tavanomainen	Lyhytaikainen	Tahaton 3 %
		Jatkuva	Tahaton 3 % / Vakava 5 %
	Tavanomaista vakavampi	Lyhytaikainen	Vakava 5 %
		Jatkuva	Vakava 10 %

Jos laiminlyönti on tahaton, on sen seuraamus **pääsääntöisesti 3 %** ¹⁸⁶, mutta seuraamusta voidaan alentaa 1 %:iin. Jos tahaton laiminlyönti havaitaan satelliittiseurannassa, on sen pääsääntöinen seuraamus 1 % ja se voidaan alentaa 0,5 %:iin.

Jos tahattomasta laiminlyönnistä aiheutuu vakavia seurauksia laiminlyödyn vaatimuksen tavoitteen saavuttamiseen tai siitä aiheutuu välitön vaara kansanterveydelle tai eläinten terveydelle (jatkossa vakava laiminlyönti), on sen pääsääntöinen seuraamus 5 %, mutta se voidaan korottaa 10 %:iin.

Jos ehdollisuuden vaatimus oli myös täydentävien ehtojen vaatimus ja tämä sama laiminlyönti havaitaan tilalla uudestaan kolmen kalenterivuoden sisällä (vuonna 2024 vuodet 2023 ja 2022), kyseessä on toistuva laiminlyönti. Tällöin seuraamus on pääsääntöisesti 10 %, mutta se voidaan alentaa 7 %:iin. Laiminlyönti voi olla toistuva vain kerran. Jos sama laiminlyönti jatkuu tai toistuu edelleen ilman perusteltua syytä, katsotaan se tahalliseksi. Tahallisen laiminlyönnin seuraamus on 15–100 %.

Jos laiminlyönnistä ei aiheudu seurauksia tai aiheutuu vain vähäisiä seurauksia ehdollisuuden vaatimuksen tavoitteiden kannalta, voidaan laiminlyöntiä pitää vähäisenä. Vähäisestä laiminlyönnistä ei seuraa tukivähennyksiä. Samasta laiminlyönnistä voidaan antaa vähäisen laiminlyönnin seuraamus uudestaan.

Laiminlyöntiä voidaan pitää **tahallisena**, kun tuensaaja ei noudata ehdollisuuden vaatimuksia ja hänen tarkoituksenaan on näiden vaatimusten noudattamatta jättäminen joko aktiivisen toiminnan tai tietoisesti tekemättä jättämisen kautta.

¹⁸⁶ Asetus (EU) N:o 2021/2116 artikla 85

Tahallisen laiminlyönnin seuraamukseen vaikuttaa onko laiminlyönti toistuva sekä sen laajuus, vakavuus ja jatkuvuus.

Taulukko 45. Tahallisen laiminlyönnin arviointi.

Laajuus	Vakavuus	Jatkuvuus	Seuraamus
Rajoitettu vaikutus (kohdistuu kyseiseen tilaan)	Tavanomaista vähäisempi	Lyhytaikainen	15 – 20 %
		Jatkuva	20 – 40 %
	Tavanomainen	Lyhytaikainen	15 – 30 %
		Jatkuva	20 – 50 %
	Tavanomaista vakavampi	Lyhytaikainen	20 – 100 %
		Jatkuva	40 – 100 %
Laaja vaikutus (kohdistuu myös tilan ulkopuolelle)	Tavanomaista vähäisempi	Lyhytaikainen	15 – 30 %
		Jatkuva	20 – 50 %
	Tavanomainen	Lyhytaikainen	20 – 80 %
		Jatkuva	20 – 100 %
	Tavanomaista vakavampi	Lyhytaikainen	30 – 100 %
		Jatkuva	50 – 100 %

Toistuvan tahallisen laiminlyönnin arviointi:

- 1) Tilanne on parantunut:
  - Pääsääntöisesti sama seuraamus kuin edellisellä kerralla. Seuraamusta voidaan alentaa vain perustellusta syystä (tilanne on selkeästi parantunut) (seuraamus 15 % – 100 %).
- 2) Tilanne on pysynyt samanlaisena:
  - Edellisellä kerralla annettua seuraamusta on nostettava, jos aikaisempi seuraamus on ollut < 100 % (seuraamus 20 % – 100 %).
- 3) Tilanne on pahentunut:
  - Edellisellä kerralla annettua seuraamusta on nostettava, jos aikaisempi seuraamus on ollut < 100 % (seuraamus 20 % – 100 %).

Laiminlyöntiä arvioitaessa on otettava huomioon viljelijän mahdollinen ylivoimainen este tai poikkeukselliset olosuhteet. Ehdollisuuden vähennystä ei suoriteta, jos noudattamatta jättäminen johtuu ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisista olosuhteista tai viranomaisen määräyksestä¹⁸⁷. Viljelijän on ilmoitettava ylivoimaisista esteistä ja poikkeuksellisista olosuhteista kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle (esimerkiksi YT-alueelle) 15 työpäivän kuluessa siitä, kun hän on havainnut tilanteen tai hänen on ollut mahdollista ilmoitus tehdä.

¹⁸⁷ Asetus 65/2023 14 §

19.2 Lopullisen seuraamuksen muodostuminen

- 1) Jos tilalla on useita tahattomia, mutta ei vakavia laiminlyönnejä, lasketaan seuraamukset yhteen. Yhteenlaskettu seuraamus voi olla kuitenkin enintään 5 %. Jos yksikin tahattomista laiminlyönneistä on vakava, voi yhteenlaskettu seuraamus olla enintään 10 %.
- 2) Jos tilalla on useita toistuvia laiminlyönnejä, lasketaan toistuvien laiminlyöntien seuraamukset yhteen, mutta yhteenlaskettu seuraamus voi olla enintään 20 %.
- 3) Jos tilalla on useita tahallisia laiminlyönnejä, lasketaan tahallisten laiminlyöntien seuraamukset yhteen.
- 4) Lopullinen seuraamusprosentti: lasketaan kohtien 1.–3. summat, rajoitukset huomioon ottaen, yhteen. Seuraamus voi olla enintään 100 %.

Esimerkki 9: tilalla on 2 tahatonta laiminlyöntiä, joista molemmista on annettu 3 % seuraamus. Lisäksi tilalla on toistuva laiminlyönti, josta on annettu 10 % seuraamus sekä kaksi tahallista laiminlyöntiä, joista on annettu 15 % ja 20 % seuraamukset.

- 1) $3\% + 3\% = 6\%$, mutta tämä rajoittuu 5 %
- 2) 10 %
- 3) $15\% + 20\% = 35\%$
- 4) $5\% + 10\% + 35\% = 50\%$

19.3 Ehdollisuuden pysyvät laiminlyönnit ja takautuvat seuraamukset

---

Ehdollisuuden seuraamus on laskettava laiminlyönnin tapahtumavuoden tai -vuosien tukien kokonaismäärän perusteella¹⁸⁸. Jos valvonnassa havaitaan laiminlyönti, joka tapahtui tai oli olemassa vuosina 2023 tai 2022, pitää myös näille vuosille tallentaa seuraamus. Seuraamus arvioidaan kyseisten vuosien valvontaohjeistuksen mukaisesti. Seuraamus tallennetaan valvontavuoden ajolle lisäämällä Tukisovelluksessa tapahtumavuosi ja vaatimus, jossa puute havaittiin. Laiminlyönti arvioidaan erikseen jokaiselle tapahtumavuodelle. Vaikka laiminlyönti olisi jatkunut usean vuoden ajan, näissä tapauksissa kyseessä ei ole toistuva laiminlyönti, koska tuenhakijalle ei ole ilmoitettu aiemmin tapahtuneesta laiminlyönnistä. Takautuva laiminlyönti voidaan tallentaa, vaikka tilalla ei havaittaisi valvontavuonna laiminlyönnejä, lisäämällä valvonta-ajolle se tapahtumavuosi, jolloin laiminlyönti tapahtui ja tallentamalla seuraamukset ko. vuodelle. Jos laiminlyönnin tapahtumavuodesta ei ole varmuutta, tallennetaan seuraamus havaintovuodelle.

Esimerkiksi 5.7.2023 paikalla tehtävässä ehdollisuuden otantavalvonnassa havaitaan, että tilalla ei ole nitraattiasetuksen mukaista lannan varastointitilaa, vaikka tilan eläinmäärän perusteella sellainen pitäisi olla. Lannan varastointitilaa ei ole ollut tilalla aikaisemminkaan, vaan lanta on varastoitu maapohjalla eläinsuojan takana. Laiminlyönnin arvioinnin perusteella tilalle tulee vuodelle 2024 tahattoman laiminlyönnin 3 % seuraamus ehdollisuuden vaatimukseen 3.1 *Lanta ja pakkaamattomat orgaaniset lannoitevalmisteet on varastoitu valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 5 §, 7 § ja 8 § mukaisesti*. Seuraamus viedään takautuvasti myös vuosille 2023 ja 2022. Tilan eläinmäärä oli vuosina 2023 ja 2022 yhtä suuri kuin vuonna 2024. Valvonta-ajolle lisätään tapahtumavuosi 2023 ja vaatimus 3.1 sekä vastaavasti tapahtumavuosi 2021 ja täydentävien ehtojen vaatimus 2.1.

---

¹⁸⁸ Asetus (EU) 2022/1172 artikla 8

Mikäli takautuvia seuraamuksia määrätään, on asiasta oltava vahva näyttö, esimerkiksi asiakirja/viljelymuistioinpano mistä asia voidaan todentaa. Tai jos tilalla ei ole lantala, voidaan todeta, ettei näitä ole ollut myöskään aiemmin.

19.4 Ehdollisuuden valvonnan tulos

Hallinnollisessa tarkastuksessa ja valvonnassa todettujen laiminlyöntien aiheuttamat seuraamukset tilan osalta selviävät vasta, kun kaikki ehdollisuuden hallinnolliset tarkastukset ja valvonnat on tehty. Koordinaattorin vahvistama ehdollisuuden valvonnan tulos toimitetaan tilalle alkuvuodesta 2025.

Koordinoinnista ohjeistetaan tarkemmin loppuvuodesta 2024.

---

20 PINTA-ALAEROSTA MUODOSTUVAT SEURAAMUKSET

Pinta-alaeroa muodostuu silloin, jos valvonnassa todetaan, että

- ala ei ole maatalousmaata
- maataloustoiminnan vaatimukset eivät täyty
- todettu kasvi on toista kasvilajiryhmää kuin ilmoitettu
- lohkokohtaista tukiehtoa tai vähimmäistason vaatimusta ei ole noudatettu.¹⁸⁹

Pinta-alaeroa tarkastellessa hyväksytyt pinta-alat lasketaan yhteen kasvilajiryhmittäin (katso kpl 26.1) ja haetun ja hyväksytyin alan erotusta verrataan hyväksytyyn alaan. Jos valvonnassa hyväksytty pinta-ala on suurempi kuin haettu pinta-ala, maksetaan tuki haetulle pinta-alalle.

Alla olevassa taulukossa on esitetty pinta-alaseuraamusten määräytyminen eri kasvilajiryhmissä tai tukikohtaisesti. Tuen leikkausta ei aiheudu lainkaan, jos erotus on enintään 0,10 ha.

0,10 ha:n poikkeusta tarkastellaan tukikohtaisesti. Jos tuessa on useampi kasvilajiryhmä, laskenta tarkastaa, jääkö pinta-alaero alle 0,10 ha seuraavalla tavalla:

- jokaisen kasvilajiryhmän osalta katsotaan pinta-alaero
  - o ekojärjestelmän osalta huomioidaan kaikki muut kasvilajiryhmät paitsi kasvipeitteisyys
  - o ympäristökorvauksen osalta huomioidaan kaikki muut kasvilajiryhmät paitsi lintupellot
- kasvilajiryhmien pinta-alaerot lasketaan yhteen (HUOM! vain negatiiviset luvut huomioidaan, eli yhden kasvilajiryhmän kasvaneella pinta-alalla ei voi kompensoida toisen kasvilajiryhmän pienentyntä pinta-alaa)
  - o jos kasvilajiryhmien yhteenlaskettu pinta-alavähennelmä on korkeintaan 0,10 ha, tuki maksetaan haetun mukaisesti jokaisessa kasvilajiryhmässä

---

¹⁸⁹ VNa 134/2023 21 §

- jos kasvilajiryhmien yhteenlaskettu pinta-alavähennemä on yli 0,10 ha, tuki maksetaan hyväksytyn alan mukaisesti jokaisessa kasvilajiryhmässä

Taulukko 46. Maksun perusteena olevan alan määrittäminen pinta-alaeron osalta.

Tukijärjestelmä	Todettu yli ilmoitetun	erotus ≤ 3 % tai ≤ 2 ha
Kaikki pinta-alaperusteiset tuet	rajataan haettuun	hyväksytyt ala - haettu ala, eli leikkaus
Tukijärjestelmä	3 % tai 2 ha < erotus ≤ 50 %	erotus > 50 %
Perustulotuki	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Uudelleenjakotuki	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Nuoren viljelijän tulotuki (EU)	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Eköjärjestelmätuki	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Erikoiskasvi- ja tärkkelysperunapalkkio	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Luonnonhaittakorvaus	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Ympäristökorvaus ja sopimukset	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Luonnonmukainen tuotanto	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta + siirtyvä seuraamus
Pohjoinen hehtaarituki	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta
Yleinen hehtaarituki	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta
Nuorten viljelijöiden tuki	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta
Sokerijuurikkaan kansallinen tuki	hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)	tukea ei makseta

EU:n kokonaan ja osittain rahoittamat tuet¹⁹⁰

Jos valvonnassa kasvilajiryhmän tai tukityypin ilmoitetun ja hyväksytyn pinta-alan ero suhteessa hyväksytyyn pinta-alaan on enintään 3 %, mutta kuitenkin enintään 2 ha, kasvilajiryhmään aiheutuu leikkaus. Se tarkoittaa, että tuki maksetaan valvonnassa hyväksytyn pinta-alan perusteella.

Jos kasvilajiryhmän ilmoitetun ja hyväksytyn pinta-alan ero suhteessa hyväksytyyn pinta-alaan yli 3 % tai yli 2 ha, hyväksytyn pinta-alan perusteella maksettavasta tuesta vähennetään todettu ylitys 1,5-kertaisella pinta-alaeron mukaisella prosentilla eli aiheutuu sanktio.

Siinä tapauksessa, että kasvilajiryhmän pinta-alaero on yli 50 %, vähennetään hyväksytyn alan mukaista tukea kaksinkertaisella pinta-alaeron mukaisella prosentilla, jolloin seuraamus muodostuu niin suureksi, että maksettavaa tukea ei jää. Hallinnollinen seuraamus täytyy kuitenkin periä kokonaisuudessaan, joten loppuosa seuraamuksesta, jota ei saada perittyä valvontavuonna, siirtyy kolmen seuraavan vuoden aikana takaisinperittäväksi.

Nuoren viljelijän tulotukeen muodostuu pinta-alaeroa ainoastaan silloin, kun valvontatuloksen laskennan jälkeen tilan hyväksytyt pinta-ala on alle 150 ha. Pinta-alaeron laskennassa haettu ala rajataan korkeintaan 150 hehtaariin. Uudelleenjakotuessa vastaava pinta-alaraja on 50 ha. Pinta-alarajat ovat käytössä sen vuoksi, että

¹⁹⁰ VNa 134/2023 24 §

nuoren viljelijän tulotukea voidaan maksaa enintään 150 hehtaarille ja uudelleenjakotukea enintään 50 hehtaarille.

Kesantorajoite luonnonhaittakorvauksessa

Jos valvonnassa todetaan, että kesannon ja luonnonhoitonurmen määrä suhteessa LHK:ssa tukikelpoisiin peltokasveihin on lisääntynyt niin, että kesantoa on yli 25 % tukikelpoisten peltokasvien alasta, aiheutuu ylimenevästä osasta pinta-alaeroa.¹⁹¹ Pintaero aiheuttaa seuraamuksen luonnonhaittakorvaukseen normaalien seuraamussääntöjen mukaisesti, eli myös maataloustoiminnan laiminlyönnit huomioidaan. Luonnonhaittakorvauksessa korvauskelpoisen luonnonlaitumen määrällä ei ole merkitystä kesantorajoitteen laskennassa.

Jos kesantoa on ilmoitettu yli 25 % tukikelpoisten viljelykasvien alasta tai osuus ylittyy valvonnan perusteella, saadaan kesannolle maksettava ala (ennen mahdollisia sanktioita) jakamalla tukikelpoisten viljelykasvien ala kolmella.

Kesantorajoitealaan lasketaan seuraavat kasvit¹⁹²:

- 9403 sänkikesanto
- 9404 avokesanto
- 9409 luonnonhoitonurmi
- 9412 viherkesanto (nurmi ja niitty)

HUOM! Tuottamattomana alana ilmoitettuja kesantoja ei huomioida kesantorajoitteeseen, vaan ne katsotaan tukikelpoisten peltokasvien alaan.

Esimerkki 10:

Ilmoitettu:

- muut tukikelpoiset kasvit 75 ha
- kesanto 26 ha
- yhteensä 101 ha

Haettu:

- 100 ha, koska kesantorajoite ylittyy (75 ha / 3 → kesannoista 25 ha:lle voi maksaa)

Valvonnassa todetaan:

- muut tukikelpoiset kasvit 70 ha
- kesanto 26 ha
- kesantoa voi olla enintään $70/3 = 23,33$ ha
- hyväksytty pinta-ala = 70 ha + 23,33 ha = 93,33 ha
- pinta-alaero = $(100-93,33) = 6,67$ ha
- pinta-alaeroprocentti = $6,67 \text{ ha} / 93,33 \text{ ha} * 100 = 7,1 \%$ → 1,5-kertainen pinta-ala-sanktio, koska pinta-alaero on yli 3 % tai 2 ha

Tukea maksetaan:

- hyväksytty ala – (hyväksytty ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)
- 93,33 ha – $(93,33 * 1,5 * 0,071) = 83,39$ ha:lle

---

¹⁹¹ VNa 134/2023 21 §

¹⁹² VNa 127/2023 4 §

Esimerkki 11:

Viljelijä on hakenut perustulotukea ja uudelleenjakotukea. Tilalla on 60 hehtaaria tukikelpoista alaa, josta 30 ha on AB-alueella ja 30 ha C-alueella. Perustulotuessa ja uudelleenjakotuessa molemmat tukialueet huomioidaan yhdessä, eli kummassakin on vain yksi kasvilajiryhmä. Pinta-alaero lasketaan siis kokonaisalasta.

Valvonnassa todetaan, että 3 ha on viljelemätöntä, joten hyväksytyt ala on 57 ha.

Perustulotuki:

- *pinta-alaeroprocentti = pinta-alaero/hyväksytyt ala * 100*
- *3 ha / 57 ha * 100 = 5,3 % → pinta-alasanktio, koska pinta-alaero on yli 3 % tai yli 2 ha*
- *Tukea maksetaan: hyväksytyt ala – (hyväksytyt ala * 1,5 * pinta-alaeroprocentti)*
- *57 ha – (57 * 1,5 * 0,053) = 52,47 ha*

Uudelleenjakotuki:

- *Uudelleenjakotukea voidaan maksaa enintään 50 ha:lle, jolloin sen haettu ala on 50 ha. Koska tilalla on valvonnan havaintojen jälkeen edelleen yli 50 ha tukeen oikeuttavaa alaa, maksetaan tuki haetun mukaisesti.*

Kansalliset tuet¹⁹³

Jos valvonnassa kasvilajiryhmän tai tukityypin haetun ja hyväksytyt pinta-alan ero suhteessa hyväksytyt pinta-alaan on enintään 3 %, mutta kuitenkin enintään 2 ha, kasvilajiryhmään aiheutuu leikkaus. Se tarkoittaa, että tuki maksetaan valvonnassa hyväksytyt pinta-alan perusteella. Tuki maksetaan haetun mukaisesti, jos pinta-alaero on kasvilajiryhmässä enintään 0,1 ha.

Jos kasvilajiryhmän haetun ja hyväksytyt pinta-alan ero suhteessa hyväksytyt pinta-alaan yli 3 % tai yli 2 ha, hyväksytyt pinta-alan perusteella maksettavasta tuesta vähennetään todettu ylitys 1,5-kertaisella pinta-alaeron mukaisella prosentilla, eli aiheutuu sanktio.

Siinä tapauksessa, että kasvilajiryhmän pinta-alaero on yli 50 %, vähennetään hyväksytyt alan mukaista tukea kaksinkertaisella pinta-alaeron mukaisella prosentilla, jolloin sanktio muodostuu niin suureksi, että maksettavaa tukea ei jää. Seuraamus ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin haettu tukisumma, joten kansallisissa tuissa ei ole siirtyvää seuraamusta.

---

¹⁹³ Laki 1559/2001 18 § VNa 163/2023 16 §

20.1 Takautuvat pinta-alaseuraamukset

Laskenta kohdistaa takautuvan seuraamuksen pääsääntöisesti automaattisesti määritettyyn vuoteen. Takautuva seuraamus voi kohdistua enintään neljälle valvontavuotta edeltävälle vuodelle. Tilaa ei pääsääntöisesti tarvitse viedä erilliselle valvonta-ajolle. Poikkeustilanteissa, jos takautuvan seuraamuksen tallentaminen ei onnistu takautuvuustyökalulla, voi lohkon viedä tarvittaville vuosille takautuvien seuraamusten valvonta-ajolle ja tallentaa seuraamuksen siellä. Takautuvien seuraamusten valvonta-ajot ovat tänä vuonna seuraavat:

Valvonta-ajo	Valvonta-ajon nimi
7742	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2023
7743	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2022
7744	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2021
7745	V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2020

20.1.1 Takautuvien pinta-alaseuraamusten arviointi

Vaikka lähtökohta on se, että pinta-alaero on ollut olemassa jo aiempina vuosina, tulee viranomaisella kuitenkin olla selkeät perusteet ja näyttö asiasta. Näyttönä edellisvuosien osalta voidaan pitää sitä, jos lohkolta kasvaa metsää tai usean vuoden ikäistä vesakkoa. Myös maatalousmaan poistumisen muuhun käyttöön (esimerkiksi tonttimaa tai tiealue) voidaan katsoa olevan selkeä näyttö. Peruslohkon alaan digitoidut, lohkon sisällä olevat viljelemättömät saarekkeet ovat myös selkeitä takautuvuuden aiheuttajia. Digitoinnin reunaran tarkentuminen ei aiheuta virhettä aiemmille vuosille.

Jos valvontavuonna todettu pinta-alaero on ollut olemassa samanlaisena aiempinakin vuosina, perusteettomasti maksetut tuet peritään mahdollisine sanktioineen takaisin korkeintaan neljältä edeltävältä vuodelta, ts. vuonna 2024 voidaan valvonnasta aiheutuvat pinta-alaseuraamukset tehdä vuoteen 2020 asti. Takaisinperinnän ei aina tarvitse tapahtua 4 vuotta taaksepäin, vaan se voidaan ulottaa koskemaan edeltäviä 1–4 vuotta tilanteen ja näytön mukaan. Takautuva seuraamus voidaan tallentaa aina maastohavaintojen perusteella, vaikka satelliittiseurannassa lohko olisi aiempina vuosina hyväksytty.¹⁹⁴

Karttatarkastelua voidaan tarvittaessa käyttää apuna arvioitaessa valvonnan laajentamista aiempiin vuosiin. Kun näyttö on selkeä maastohavaintojen perusteella, karttatarkastelua ei tarvitse tehdä. Jos maastossa

¹⁹⁴ VNa 134/2023 24 §; Asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95 artikla 3. EU-tuomioistuimen ratkaisussa C-383/14 on todettu (kohta 34), että asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 3 artiklan vanhentumisaikaa sovelletaan paitsi väärinkäytöksiä koskevissa seuraamusmenettelyissä, jotka johtavat em. asetuksen 5 artiklan mukaisten hallinnollisten seuraamusten määräämiseen, myös seuraamusmenettelyissä, jotka johtavat em. asetuksen 4 artiklassa tarkoitettujen hallinnollisten toimenpiteiden toteuttamiseen. EU-tuomioistuimen ratkaisussa C-684/13 on todettu, että (kohta 93) vilpittömän mielen pitää olla olemassa tukihakemuksen jättämishetkellä ja sen on kestettävä neljä tuen maksamispäivää seuraavaa vuotta ja että (kohta 95) viljelijän vilpittömän mielen arviointi on tehtävä erikseen jokaisen kyseessä olevan vuoden osalta ja tämän vilpittömän mielen on kestettävä tuen maksamispäivää seuraavan neljännen vuoden päättymiseen saakka.

voidaan esimerkiksi todeta, että tukikelpoiseksi ilmoitettu ala on ollut viljelemätöntä aiemmat 4 vuotta, tuki on perittävä takaisin 4 vuodelta riippumatta siitä, miltä ilmakehu näyttää.

Jos maastohavaintojen perusteella näyttö ei ole selkeä, voidaan tarkastella aiempia ilmakehuja. Jos uusin ilmakehu on otettu alle 4 vuotta sitten, takautuva seuraamus voidaan rajata ilmakehuvan ottovuoteen, mikäli virhe ei näy aiemmalla ilmakehulla. Myös satelliittikuvia voi käyttää apuna.

Pinta-alavirheissä takaisinperintä voidaan katkaista aiempaan valvontaan siinä tapauksessa, että kyseisen lohkon pinta-ala on valvottu joko peltovalvonnassa tai pinta-alaristiintarkastuksessa. Jos edellinen valvonta on kohdistunut muuhun kuin kyseisen lohkon pinta-alaan, se ei katkaise takaisinperintää. Esimerkiksi talviaikainen asiakirjavalvonta tai eläintiheyden/tukiehtoihin/toisen lohkon pinta-alaan kohdistuva ristiintarkastusvalvonta ei katkaise pinta-alavirheestä aiheutuvaa takaisinperintää. Myöskään satelliittiseurannan hyväksytty tulos ei katkaise takaisinperintää. Takaisinperintä ulotetaan vain niihin vuosiin, jolloin lohkot ovat olleet tuenhakijan hallinnassa.

Esimerkki 17:

- A) *Lohkolle on perustettu tie, jota ei näy 2 vuotta vanhalla ilmakehulta, eikä ole näyttöä tien olemassaolosta edelliseltä vuodelta. Valvontaa ei ole tarvetta laajentaa.*
- B) *Lohkolle on perustettu tie, joka näkyy 3 vuotta sitten otetulta, mutta ei vanhemmalta ilmakehulta. Muuta näyttöä asiasta ei ole, joten valvonta laajennetaan ainoastaan kolmeen edeltävään vuoteen.*
- C) *Koko lohko on ilmoitettu lh-nurmena ja siellä kasvaa jonkin verran kuusentaimia ja suurempia koivuja. Uusin ilmakehu on otettu 3 vuotta sitten ja siinä lohko näyttää pelloilta. Maastossa voidaan taimien vuosikasvainten perusteella kuitenkin todeta, että pelto on ollut viljelemättömänä pidempään. Lohko todetaan viljelemättömäksi ja takautuvuus vietään 4 vuotta taaksepäin.*
- D) *Luonnonlaidunlohkolla on saarekkeita, joissa on puustoa liian tiheässä. Näyttö virheestä on selkeä ja tuki täytyy periä takaisin 4 vuodelta.*
- E) *Nurmilohkon yhteydessä on hevosten jaloittelutarha. Tarha näkyy jo vuonna 2018 otetulla ilmakehulla, joten näyttö on olemassa ja valvonta on laajennettava 4 aiemmalle vuodelle.*
- F) *Lohkon reunaan varjostaa vahva metsä, eikä lohkon rajaa ole voinut nähdä aiemmalta ilmakehulta. Uudella ilmakehulla metsän varjostumaa ei ole ja kuvalta voidaan nähdä, että lohkon reuna on määritetty väärään kohtaan. Tällöin valvonta voidaan rajata taannehtivasti uuden ilmakehuvan ottovuoteen.*
- G) *Lohkolla on todettu pientä rajavirhettä, mutta lohkon muoto ei juuri muutu. Virhe on sellainen, että valvontaa ei ole tarpeen laajentaa aiemmille vuosille.*
- H) *Lohkon raja on muuten oikein, mutta lohkolle työntyy niemeke, jota ei ole rajattu pois alasta. Virhe erottuu valvontakartalta. Valvonta täytyy laajentaa aiemmille vuosille.*

- 1) *Lohkon pinta-alassa on ollut mukana vanha pihapiiri ja pihatie. Alat ovat heinittyneitä, eivätkä selkeästi erotu ilmakuvalta. Maastossa on kuitenkin havaittavissa, että ne eivät ole olleetkaan maatalouskäytössä. Valvonta täytyy laajentaa 4 aiemmalle vuodelle.*

20.1.2 Takautuvien pinta-alaseuraamusten käsittely

Takautuvuuden tarve tarkastellaan Tukisovelluksessa siinä vaiheessa, kun perus- ja kasvulohkojen rajoja tallennetaan. Jokaisen peruslohkon osalta otetaan kantaa siihen, onko loholla sellaista virhettä, joka on ollut olemassa jo aiempina vuosina. Tieto on tallennettava aina, vaikka peruslohkomuutoksia ei tulisikaan. Jos peruslohkolla ei takautuvaa virhettä ole, valitaan kohta *Ei*, mutta jos takautuvaa virhettä on, valitaan *Kyllä*.

Aiempiin vuosiin
kohdistuva pinta-
alavirhe Ei Kyllä

Takautuva pinta-alavirhe piirretään kartan kautta. Yllä mainittuun kohtaan tallennetun tiedon täytyy olla yhdenmukainen kartalle piirrettyjen takautuvien pinta-alojen kanssa. Eli jos on valittu kohta *Kyllä*, täytyy peruslohkolta löytyä takautuvaa pinta-alaeroa piirrettynä myös kartalla. Sovellus tarkastaa tallennusten yhdenmukaisuuden tallennuksen tarkastukseen siirryttäessä, eikä eteenpäin pääse ennen kuin tiedot vastaavat toisiinsa.

HUOM! Jos et pysty piirtämään takautuvaa pinta-alavirhettä kartan takautuvuustyökalulla, vaan joudut vieämään tilan oman otannan valvonta-ajolle, valitse tähän kohtaa "Ei", jotta pääset tallennuksessa eteenpäin.

Tukisovelluksen takautuvuustyökalulla **piirretään kaikki alueet, joiden on todettu olleen tukikelvotonta jo aiempina vuosina**. Pienetkin virheet piirretään, jos ne ovat takautuvasti takaisinperittäviä virheitä, kuten digitoimattomat saarekkeet. Jos virhe on digitoinnin reunarajavirhettä, ei kyseessä ole sellainen virhe, joka aiheuttaisi takautuvan seuraamuksen. Sovellus hoitaa laskennan ja takaisinperintä tehdään, jos takautuva virhe on tukikohtaisesti yli 100 €.

Takautuvuusgeometria täytyy piirtää myös pinta-alasta poistettavien ojien ja pusikoiden alalta, jos niiden olemassaolosta aiemmilta vuosilta on olemassa riittävä näyttö.

Jos valvonnassa todetaan rajavirhettä kahden vierekkäisen, viljelyssä olevan lohkon välillä, ei valvontaa tarvitse laajentaa aiempiin vuosiin. Sillä ei ole merkitystä, onko kysymyksessä saman vai jonkun toisen viljelijän lohko.

Takautuvien pinta-alavirheiden tallennuksesta on kerrottu enemmän erillisessä tallennusohjeessa. Ohje löytyy [Pikantista](#): Tallennusohjeita peltovalvontaan 2023. Ohjetta ei päivitetä vuodelle 2024.

21 EKOJÄRJESTELMÄTUEN SEURAAMUKSET

Luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet ja monimuotoisuuskasvit toimenpiteiden tukiehtojen noudattamatta jättämisiin sovelletaan pääosin pinta-alavirheisiin liittyviä vähennyksiä ja seuraamuksia, joista on kerrottu luvussa 20. Laiminlyönnistä voidaan antaa myös huomautus, jos laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi se, että laiminlyönti koskee vain pientä alaa lohkokolla. Jos toimenpiteen vähimmäistason (*Vesistöjen varsille on jätetty 5 m leveä suojakaista, jolle ei ole levitetty lannoitteita ja seuraavan 5 m matkalla lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa ole muokattu vuorokauden kuluessa levityksestä* ja vastaava Ahvenanmaan vaatimus) ei ole kasvulohkolla noudatettu, lasketaan koko lohko mukaan pinta-alavirheeseen.

Jos luonnonhoitonurmien, viherlannoitusnurmien tai monimuotoisuuskasvien kylvössä käytetyn siemenseoksen sisällöstä ja osuuksista ei ole tehty viljelymuistiinpanoja tai ne ovat puutteelliset, annetaan toimenpiteeseen 5 % tai 10 % seuraamus. Jos kirjanpito puuttuu yli 50 % toimenpiteen lohkoista, annetaan 10 % seuraamus. Jos kirjanpito puuttuu enintään 50 % toimenpiteen lohkoista tai jos kirjanpito on puutteellinen (esimerkiksi kaikille lohkoille ei ole merkitty siemenseoksen osuuksia), annetaan 5 % seuraamus. Jos puute on vähäinen, voidaan antaa huomautus (esimerkiksi yhdellä lohkokolla on puutteellinen kirjanpito).

22 YMPÄRISTÖKORVAUKSEN JA LUOMUN SEURAAMUKSET

22.1 Toimenpiteiden vähimmäistason vaatimusten seuraamukset

Vähimmäistason vaatimuksissa on sekä koko tilaa koskevia että lohko-kohtaisia vaatimuksia.¹⁹⁵ Koko tilaa koskevat vähimmäistason vaatimukset seuraamusprosentteineen on kerätty taulukkoon 47. Seuraamus kohdistuu siihen toimenpiteeseen tai tukeen, joka on mainittu vaatimuksen perässä suluissa. Vähimmäistason vaatimuksista ja tukiehdoista aiheutuvat seuraamusprosentit voi tarkistaa Tukisovelluksen tilan tukilaskelmasta. Luomun kotieläintuotannon vähimmäistason vaatimusten seuraamukset on kerrottu luvussa 17.2.

Taulukko 47. Vähimmäistason vaatimusten tilakohtaisista vaatimuksista aiheutuvat seuraamukset.

Vähimmäistason vaatimus	Seuraamus-%	
180. Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu (suojavyöhykkeet, lintupellot)	huomautus tai 10, 20 , 30, 40, 50	1
70. Kasvinsuojeluaineiden käsittely, varastointi, pakkausten ja jäännösten hävittäminen on tehty asianmukaisesti (puutarhakasvien vaihtoehdotoin kasvinsuojelu)	huomautus tai 10, 20 , 30, 40, 50	1
7. Käytetty ruisku on testattu tai uusi ruisku on ehtojen mukainen (puutarhakasvien vaihtoehdotoin kasvinsuojelu)	huomautus tai 10, 20, 30 , 40, 50	1

¹⁹⁵ VNa 134/2023 30 §

<i>72. Kasvinsuojeluaineita levittävällä henkilöllä on tutkinto (puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu)</i>	huomautus tai 10, 20, 30 , 40, 50	1
<i>Viljelykiertovaatimusta on noudatettu (kerääjäkasvit)</i>	huomautus tai 10, 20, 30, 40, 50	2
<i>Pellon ja pysyvien kasvien yhteenlasketusta alasta vähintään 33 % on kasvipeitteistä 31.10–15.3. (turvepeltojen nurmet)</i>	huomautus tai 10, 20, 30, 40, 50	2
<i>81.16. Lanta ja pakkaamattomat orgaaniset lannoitevalmisteet on varastoitu valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 5 §, 7 § ja 8 § mukaisesti (luomu)</i>	huomautus tai 10, 20 , 30, 40, 50	1
<i>81.17. Lannoitteita on käytetty asetuksen 1250/2014 11 § mukaisesti (luomu)</i>	huomautus tai 10, 20, 30, 40, 50	1
<i>81.15. Tilalla on voimassa oleva lanta-analyysi (luomu)</i>	huomautus tai 10 , 20, 30, 40, 50	1

Taulukossa 1 tarkoittaa sitä, että tarkastajan on itse määritettävä seuraamusprosentti ja 2 tarkoittaa sitä, että tukilaskenta laskee seuraamusprosentin.

Kiinteää tiettyä seuraamusprosenttia ei ole missään tilakohtaisessa vaatimuksessa. Seuraamusprosentti perustuu tarkastajan omaan arvioon, joka tehdään laajuuden, vakavuuden ja keston perusteella. Taulukkoon on merkitty lihavoituna seuraamusprosentti, mikä todetusta noudattamatta jättämisestä pitäisi pääsääntöisesti antaa. Käytössä on vain taulukossa esitetyt seuraamusprosentit. Huomautusta voi käyttää, jos laiminlyönti on vähäinen.¹⁹⁶ Vähäisellä laiminlyönnillä ei ole vaikutusta toimenpiteiden tavoitteiden toteutumiseen.

Valvontakysymykseen 81.17 ei anneta pääsääntöistä seuraamusprosenttia, koska kyseessä on typpilannoitukseen liittyvä ehto ja seuraamusprosenttiin voi vaikuttaa useat eri ylitykset.

Kerääjäkasvien viljelykiertovaatimusta ja turvepeltojen nurmien kasvipeitteisyysvaatimusta ei tarkasteta valvonnassa, mutta niiden noudattamatta jättämisestä voi aiheutua seuraamus, joka näkyy tilan tukilaskelmalla. Viljelykiertovaatimuksen seuraamuksen tukilaskenta laskee viljelijän ilmoittamien ja valvonnassa todettujen pinta-alojen perusteella. Kasvipeitteisyysvaatimuksen noudattamisesta tiedot saadaan satelliittiseurannasta.

Tukiehtojen ja vähimmäistason laiminlyöntien vähennysprosentit lasketaan yhteen kasvilajiryhmittäin. Jos yhteenlaskettu vähennysprosentti kasvilajiryhmässä on yli 50 prosenttia, tukea ei makseta.¹⁹⁷ Vähennysprosentit rajataan 100 prosenttiin.

Muut vähimmäistason vaatimukset ovat ympäristökorvauksessa ja luomussa lohko kohtaisia ja niissä todetut noudattamatta jättämiset tallennetaan Tukisovellukseen joko kasvu- tai peruslohko kohtaisesti. Lohko kohtaisen vaatimuksen laiminlyöntiin sovelletaan pinta-alavirheisiin liittyviä vähennyksiä ja seuraamuksia, joista on

¹⁹⁶ VNa 134/2023 30 §

¹⁹⁷ VNa 134/2023 23 §

kerrottu luvussa 20. Jos lohkokohtaisen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.¹⁹⁸ Pinta-alavirheet lasketaan kasvilajiryhmäkohtaisesti.

Pinta-alavirheen kautta määräytyvää seuraamusta ei pysty muuttamaan. Huomioitava on myös, että lähes kaikki vähimmäistason vaatimukset ovat ehdollisuuden vaatimuksia, eli valvonta on tarvittaessa laajennettava ehdollisuuden valvonnaksi.

22.2 Tilakohtaisen toimenpiteen tukiehtoseuraamukset

Tilakohtaisessa toimenpiteessä on kaikkia tiloja koskevia yleisiä vaatimuksia ja 7 valinnaista toimenpidettä. Yleistä vaatimuksista valvonnassa tarkastetaan lohkokohtaiset muistiinpanot ja viljavuustutkimukset. Muistiinpanoista tarkastetaan peltovalvonnassa, että niiden laatiminen on aloitettu (tilakohtainen valvontakysymys 67. *Kasvulohkokohtainen kirjapito on aloitettu*, kappale 15.2). Jos todetaan, että muistiinpanojen laatimista ei ole aloitettu, niin laiminlyönnistä aiheutuu huomautus tai 10, 20, 30, 40 tai 50 % vähennys tilakohtaisen toimenpiteen korvaukseen. Muistiinpanot ja viljavuustutkimukset tarkastetaan lohkokohtaisesti talvikaikaisessa asiakirjavalvonnassa ja seuraamuksista on kerrottu asiakirjavalvonnan ohjeessa.

Jos ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen valinnaisissa toimenpiteissä todetaan noudattamatta jättäminen, tilakohtaisen toimenpiteen korvausta vähennetään 20 prosenttia. Vähennystä sovelletaan erikseen kunkin valinnaisen toimenpiteen osalta, jossa todetaan noudattamatta jättäminen. Jos kyseessä on vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.¹⁹⁹

Valinnaisista toimenpiteistä peltovalvonnassa tarkastetaan monimuotoisuuskaistat ja pölyttäjien ravintokasvit. Jos niissä todetaan laiminlyöntejä, niin seuraamus tallennetaan kohdan 15.2 mukaisesti valvontakysymykseen 25. *Ympäristökorvauksen monimuotoisuuskaistat on perustettu ja hoidettu ehtojen mukaisesti* tai 26. *Pölyttäjien ravintokasveja on tilalla ehtojen mukaisesti*.

22.3 Lohkokohtaisten toimenpiteiden tukiehtoseuraamukset

Lohkokohtaisissa toimenpiteissä kaikki tukiehdot ovat sellaisia, että noudattamatta jättämissiin sovelletaan pinta-alavirheisiin liittyviä vähennyksiä ja seuraamuksia, joista on kerrottu luvussa 20. Jos lohkokohtaisen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus. Pinta-alavirheet lasketaan kasvilajiryhmäkohtaisesti. Pinta-alavirheen kautta määräytyvää seuraamusta ei pysty muuttamaan.

Jos osalla lohkon alasta on noudatettu toimenpiteen ehtoa, niin valvonnassa muodostetaan valvonnan kasvulohko siitä alasta, jolla ehtoa ei ole noudatettu. Valvonnan kasvulohkolle tallennetaan tukiehtopuute ja ala huomioidaan pinta-alavirheen laskemisessa.

---

¹⁹⁸ VNa 134/2023 30 §

¹⁹⁹ VNa 134/2023 26 §

Esimerkki tukiehtoon liittyvästä pinta-alasanktiosta:

Tilalle tehdään valvonta 15.9. ja todetaan, että kaikilta suojavyöhykkeiltä ei ole satoa korjattu pois. Ehtojen mukaan sato pitää korjata pois viimeistään 31.8. Tila on ilmoittanut suojavyöhykettä 7,5 hehtaaria. Laiminlyönnin todetaan olevan 3 hehtaarin alalla.

- Haetun ja hyväksytyt alan pinta-alaero: $(7,5 \text{ ha} - 4,5 \text{ ha}) / 4,5 \text{ ha} * 100 \% = 66,7 \%$
- Suojavyöhykkeen toimenpiteen korvausta ei makseta, koska pinta-alaero on yli 50 %. Lisäksi aiheutuu siirtyvä seuraamus suojavyöhykkeen korvaukseen seuraavalle vuodelle. Siirtyvä seuraamus on $4,5 \text{ ha} - (4,5 \text{ ha} * 2 * 0,667) = -1,50 \text{ ha}$. Seuraavana vuonna siis tuista vähennetään 1,5 ha:n suojavyöhykkeen korvausta vastaava euromäärä. Vähennys voidaan tehdä myös jostain muusta tuesta kuin suojavyöhykkeen korvauksesta.

22.4 Vakava tuen ehdon laiminlyönti

Toimenpiteen korvausta ei makseta, jos kyseessä on laajuuteen, vakavuuteen, pysyvyyteen ja toistuvuuteen perustuvan arvion mukaan **vakava tuen ehdon laiminlyönti**. Korvaus evätään hakuvuodelta ja sitä seuraavalta vuodelta.²⁰⁰

Vakava tuen ehdon laiminlyönti on kyseessä esimerkiksi silloin, jos viljelijä on tietoisesti jättänyt suurimmalla osalla toimenpiteen pinta-alasta noudattamatta tukiehtoja tai laiminlyönnillä on laajoja vahingollisia vaikutuksia toimenpiteen tavoitteen täyttymiseksi. Esimerkiksi viljelijä on voinut paalata suojavyöhykkeeltä nurmen paaleihin ja jättänyt ne käärimättöminä vesistön läheisyyteen. Perusteeksi riittää myös se, että viljelijällä on edellisissä valvonnoissa jo todettu noudattamatta jättäminen samassa ehdossa, eikä viljelijä ole muuttanut toimintaansa tai viljelijä myöntää jättäneensä noudattamatta tukiehtoja.

Vakava tuen ehdon laiminlyönti tallennetaan Tukisovelluksen tilakohtaisissa havainnoissa lisäämällä kasvija-jiryhmään liittyvä valvontakysymys. Vakavaa tuen ehdon laiminlyöntiä on sovellettava sekä vähimmäistason vaatimukseen että tukiehtoihin.

22.5 Laiminlyönnin toistuvuus

Tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönti on toistuva, jos samaa tukiehtoa tai vähimmäistason vaatimusta koskeva laiminlyönti toistuu kolmen kalenterivuoden aikana. Ympäristökorvauksen tilakohtaiseen toimenpiteeseen kuuluvan valinnaisen toimenpiteen laiminlyönti katsotaan toistuvaksi, jos kolmen kalenterivuoden aikana missä tahansa valinnaisessa toimenpiteessä on todettu laiminlyönti.

Toistuvassa laiminlyönnissä laiminlyönnin arvion mukainen vähennys tukeen tehdään kaksinkertaisena. Tuenhakijalle ei voida antaa huomautusta toistuvasta laiminlyönnistä, vaan tällöin on sovellettava vähintään alinta prosenttiperusteista vähennystä tukeen. Jos toistuva laiminlyönti koskee puuttuvaa asiakirjaa, jota ei toimiteta toimivaltaiselle viranomaiselle, tukeen on tehtävä aikaisemmin sovellettu prosenttiperusteinen vähennys kaksinkertaisena.²⁰¹

---

²⁰⁰ Laki 1334/2022 33 §

²⁰¹ VNa 134/2023 32 §

Ympäristökorvauksessa ja luomussa mahdollinen toistuvuus on selvítettävä, jos asiakirjoissa todetaan puutteita. Peltovalvonnassa tällaisia asiakirjoja ovat toimenpiteessä puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu vähimmäistason vaatimuksina olevat kasvinsuojelututkinto ja kasvinsuojeluruiskun testausasiakirja.

22.6 Laiminlyönnistä aiheutuva takaisinperintä aiemmille vuosille

Virheellisesti tai perusteetta maksettu tuki on perittävä takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 3) tuensaaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 4) tuensaaja estää tarkastuksen toteuttamisen;
- 5) asianomaista tukea koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.²⁰²

Ympäristökorvauksen tai luomun vähimmäistason vaatimusten tai tukiehtojen laiminlyönnistä voi aiheutua korvauksen takaisinperintä aiemmilta vuosilta, jos valvonnassa voidaan osoittaa laiminlyönnin olleen edeltävinä vuosina ja korvausta on perusteettomasti maksettu. Takaisinperintä koskee vuonna 2024 vain vuotta 2023, koska silloin tehtiin uudet sitoumukset. Takaisinperintä voidaan tehdä aiemmalle vuodelle vain, jos on selkeä näyttö siitä, että laiminlyönti on ollut aiemminkin.

Peltovalvonnassa on taulukossa 48 esitetyt valvontakysymykset, joiden osalta on selvítettävä, onko laiminlyönti ollut jo vuonna 2023.

Taukukko 48. Peltovalvonnan valvontakysymykset, joista voi aiheutua takaisinperintä.

Kysymys	Tukiehto/vähimmäistason vaatimus	Tarkastelutaso
4.	<i>Säätösalaajitus on toteutettu ehtojen mukaisesti</i>	Peruslohko
3.	<i>Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys on toteutettu ehtojen mukaisesti</i>	Peruslohko
13.30.	<i>Suojavyöhykkeen kasvusto on perustettu nurmi- ja heinäkasvien siemenillä</i>	Kasvulohko
13.35.	<i>Suojavyöhykkeen laidunnus on toteutettu niin, ettei se aiheuta eroosiota eikä vaaranna luonnon monimuotoisuutta</i>	Kasvulohko
13.38.	<i>Suojavyöhykenurmelta niitetty kasvimassa on käsitelty ja varastoitu ehtojen mukaisesti</i>	Kasvulohko
13.40.	<i>Turvellolla on monivuotisen nurmikasvuston peittämä tuotantonurmi</i>	Kasvulohko
13.43.	<i>Turvellon laidunnus on toteutettu niin, että kasvulohkon pinta on pysynyt nurmipeitteisenä</i>	Kasvulohko
67.	<i>Kasvulohkokohtainen kirjanpito on aloitettu</i>	Tila
25.	<i>Ympäristökorvauksen monimuotoisuuskaistat on perustettu ja hoidettu ehtojen mukaisesti</i>	Tila

²⁰² Laki 1334/2022 41 §

61.	<i>Vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma on laadittu viimeistään 31.5.</i>	Tila
-----	---	------

Jos peruslohko- tai kasvulohkotason valvontakysymyksissä todetaan olleen laiminlyöntejä vuonna 2023, niin tila viedään valvonta-ajolle 7742 (V. 2024 valv. perusteella tehtävä takaisinperintä vuodelle 2023). Ajolle lisätään se valvontakysymys, jossa laiminlyönnin todettiin olevan. Valvonta-ajolle voidaan viedä muitakin kuin taulukossa 48 olevia valvontakysymyksiä, jos voidaan osoittaa laiminlyönnin olleen edellisenä vuonna.

Tilakohtaisissa valvontakysymyksissä on kohta, mihin tiedon takaisinperinnästä voi tallentaa. Valittavana on vain vuosi 2023. Sama seuraamusprosentti kohdistuu sekä vuoteen 2023 että 2024.

23 YMPÄRISTÖSOPIMUSTEN SEURAAMUKSET

23.1 Ympäristösopimusten vähimmäistason vaatimuksen

Moma- ja kosteikkojen hoitosopimuksilla vähimmäistason vaatimuksina olevia ehtoja on noudatettava, jos lohko sijaitsee Natura 2000- tai suojelualueella.

Ympäristösopimusten vähimmäistason vaatimuksissa on sekä koko tilaa koskeva että lohko-kohtaisia vaatimuksia.

Koko tilaa koskeva vähimmäistason vaatimukset

Sekä moma-, että kosteikkojen hoitosopimuksien vähimmäistason ehtojen tilatason vaatimuksena on luonnonsuojelulain mukaan suojeltujen luontotyyppien esiintymien hävittämis- ja heikentämiskielto.

Moma-sopimusta koskee sopimuksen maatalousmaalla olevien suojeltujen luonnonmuistomerkkien ja maisemapiirteiden säilyttämisvelvoite, jota arvioidaan tilatasolla hakemukseen vaikuttavana vähimmäistason vaatimuksena.

Vähimmäistason vaatimus	Seuraamus-%
79. Suojellut maisemapiirteet on säilytetty *)	huomautus tai 10, 20, 30, 40, 50
180. Luonnonsuojelulain mukaisen suojelualueen rauhoitusmääräyksiä on noudatettu *)	huomautus tai 10, 20, 30, 40, 50

Seuraamusprosentti perustuu tarkastajan omaan arvioon, joka tehdään laajuuden, vakavuuden ja keston perusteella.²⁰³ Käytössä on vain taulukossa esitetyt seuraamusprosentit. Huomautusta²⁰⁴ voi käyttää, jos laiminlyönti on vähäinen. Vähäisellä laiminlyönnillä ei ole vaikutusta toimenpiteiden tavoitteiden toteutumiseen.

²⁰³ VNa 134/2023 24 §

²⁰⁴ VNa 134/2023 30§

Lohkokohtaiset vähimmäistason vaatimukset

Ympäristösopimusten lohko kohtaisten vähimmäistason vaatimusten havainnot tallennetaan Tukisovellukseen kasvulohko kohtaisesti. Lohko kohtaisen vaatimuksen laiminlyöntiin sovelletaan pinta-alavirheisiin liittyviä vähennyksiä ja seuraamuksia. Jos lohko kohtaisen vähimmäistason vaatimuksen noudattamisessa todetaan vähäinen laiminlyönti, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus. Pinta-alavirheet lasketaan kasvilajiryhmä kohtaisesti. Moma-sopimuksen kaksi kasvilajiryhmää ovat luonnonlaidun ja perinnebiotooppi sekä arvo kas perinnebiotooppi. Kosteikkojen hoitosopimuksessa on yksi kasvilajiryhmä, kosteikko.

Pinta-alavirheen kautta määräytyvää seuraamusprosenttia ei pysty muuttamaan.

Tukiehtojen ja vähimmäistason laiminlyöntien vähennysprosentit lasketaan yhteen kasvilajiryhmittäin. Jos yhteenlaskettu vähennysprosentti kasvilajiryhmässä on yli 50 %, tukea ei makseta. Vähennysprosentit rajataan 100 %.

23.2 Tukiehtopuutteiden vuoksi aiheutuvat seuraamukset

Tukiehtopuute aiheuttaa seuraamuksen vain sopimuksen tukeen.

Moma-sopimuksen tukiehdot

36 Ympäristösopimuksen sopimusehtoja ja hoitosuunnitelmaa on noudatettu ja

37 Ympäristösopimusalan laidunnus ei aiheuta maaperän eroosiota

163. *Pinta-alasta riippumattomia maatalousluonnon ja maisemanhoitosopimuksen tukiehtoja on noudatettu*

Jos osalla lohkon alasta on noudatettu toimenpiteen ehtoa, niin valvonnassa muodostetaan valvonnan kasvulohko siitä alasta, jolla ehtoa ei ole noudatettu. Valvonnan kasvulohkolle tallennetaan tukiehtopuute ja ala huomioidaan pinta-alavirheen laskemisessa. Mikäli ylläpitoraivausta ei ole suoritettu hoitosuunnitelmassa tai sopimuksessa mainitusti, seuraamus annetaan valvontavuonna, eikä sitä tarvitse viedä takautuvasti sille tukivuodelle, milloin ylläpitoraivaus olisi tullut tehdä.

Lohko kohtaisten toimenpiteiden noudattamatta jättämisiin sovelletaan pinta-alavirheisiin liittyviä vähennyksiä ja seuraamuksia. Pinta-alavirheet lasketaan kasvilajiryhmä kohtaisesti. Pinta-alavirheen kautta määräytyvää seuraamusprosenttia ei pysty muuttamaan. Valvonnassa havaitusta vähäisestä pinta-alaan liittyvästä tukiehdon noudattamatta jättämisestä voidaan antaa huomautus²⁰⁵.

Mikäli moma-sopimuksen toimenpiteen ehto, esim. lisäruokinnan kieltoa, ei ole noudatettu, ei täyty ja laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan, ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään 20 prosenttia. Jos laiminlyöntiä ei voida kohdistaa lohkon pinta-alaan ja se on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.

---

²⁰⁵ 24 a§ uusi Vna

Moma-sopimuksen ajantasaiset muistiinpanot

Moma-sopimuksen ajantasaisen lohkokirjanpidon pitäminen toteutuneiden hoitotoimenpiteiden osalta tallennetaan tukiehtopuutteena ensin kasvulohkokohtaisesti valvontakysymykselle 62. *Toimenpiteistä on tehty muistiinpanoja lohko-kohtaisesti tai hoitokokonaisuuksittain sitä mukaa, kun niitä on toteutettu ja mahdollisen seuraamusprosentin määrittäminen tilakohtaisesti valvontakysymykselle 77. Toimenpiteistä on tehty muistiinpanoja sitä mukaa, kun niitä on toteutettu.*

Jos lohko-kohtaiset muistiinpanot puuttuvat kokonaan, maatalousluonnon ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavaan korvaukseen sovelletaan 25 % vähennystä. Jos lohko-kohtaisissa muistiinpanoissa on osittaisia puutteita, vähennetään ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta laiminlyönnin arvion perusteella 10 tai 20 %. Jos lohko-kohtaisissa muistiinpanoissa on vähäinen puute, voidaan antaa huomautus.²⁰⁶ Käytössä on vain edellä esitetyt seuraamusprosentit.

Ympäristösopimusten vähimmäistason vaatimusten tai tukiehtojen laiminlyönneistä voi aiheutua korvauksen takaisinperintä aiemmilta vuosilta, jos valvonnassa voidaan osoittaa laiminlyönnin olleen edeltävinä vuosina ja korvausta on perusteettomasti maksettu.²⁰⁷ Takaisinperintä koskee vuonna 2024 vain vuotta 2023. Takaisinperintä voidaan tehdä aiemmalle vuodelle vain, jos on selkeä näyttö siitä, että laiminlyönti on ollut aiemminkin.

Takautuvuus tarkastetaan, mikäli lohko-kohtaisia muistiinpanoja ei ole pidetty valvontavuonna. Vuoden 2023 lohko-kohtaiset muistiinpanot tarkastetaan, mikäli vuoden 2024 muistiinpanoista ei selviä 2024 tehdyt hoitotoimet tai muistiinpanoja ei ole. Mikäli 2023 lohko-kohtaisia muistiinpanoja ei ole, valitaan kohta "Laiminlyönti on ollut aikaisempina vuosina, alkaen vuodesta 2023".

Yksivuotisten toimenpiteiden aitaamis- ja/tai kunnostusraivauskorvauksen tai petoaitauskorvauksen tarkastus tehdään hallinnollisella tarkastuskäynnillä sopimuskäsittelijän toimesta. Toimenpiteistä pidetty ajantasainen kirjanpito katsotaan valvonnassa osana muistiinpanovelvoitteen täyttymistä. Myös vähimmäistason vaatimusten ja tukiehtojen seuraamukset vaikuttavat näiden yksivuotisten toimenpiteiden tukeen vähentävästi.

Kosteikkojen hoitosopimuksen tukiehdot

Jos vaadittuja hoitotoimenpiteitä ei ole toteutettu kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen mukaisesti tai hoidosta ei ole pidetty kirjaa, ympäristösopimuksen perusteella maksettavaa korvausta vähennetään laiminlyönnin arvioinnin perusteella 20, 40, 60, 80 tai 100 %. Jos laiminlyönti on vähäinen, tuenhakijalle voidaan antaa huomautus.²⁰⁸ Kysymys on hakemuskohtainen tilatason kysymys. Käytössä on vain edellä esitetyt seuraamusprosentit.

Mikäli kosteikkojen hoitosopimuksen muistiinpanoja ei esitetä valvontavuonna, tai hoitotoimenpiteiden toteutumista ei voida todeta, tarkastetaan tukiehdon täyttyminen takautuvasti vuodelta 2023. Mikäli 2023 lohko-kohtaisia muistiinpanoja ei ole, valitaan kohta "Laiminlyönti on ollut aikaisempina vuosina, alkaen vuodesta 2023". Seuraamus on molempina vuosina sama 100 %.

---

²⁰⁶ VNa 134/2023 27 §

²⁰⁷ Laki 1334/2022 41 §

²⁰⁸ VNa 134/2023 27 §

Tukiehtojen ja vähimmäistason laiminlyöntien vähennysprosentit lasketaan yhteen kasvilajiryhmittäin. Jos yhteenlaskettu vähennysprosentti kasvilajiryhmässä on yli 50 %, tukea ei makseta.²⁰⁹ Vähennysprosentit rajataan 100 %.

Vakava tuen laiminlyönti voi koskea myös ympäristösopimuksen ehtojen noudattamista.²¹⁰ Toimenpiteen korvausta ei makseta, jos kyseessä on laajuuteen, vakavuuteen, pysyvyyteen ja toistuvuuteen perustuvan arvion mukaan vakava tuen ehdon laiminlyönti. Korvaus evätään hakuvuodelta ja sitä seuraavalta vuodelta.

Vakava tuen ehdon laiminlyönti on kyseessä esimerkiksi silloin, jos viljelijä on tietoisesti jättänyt suurimmalla osalla toimenpiteen pinta-alasta noudattamatta tukiehtoja tai noudattamatta jättämisellä on laajoja vahingollisia vaikutuksia. Perusteeksi riittää esimerkiksi se, että viljelijällä on edellisissä valvonnoissa jo todettu noudattamatta jättäminen samassa ehdossa, eikä viljelijä ole muuttanut toimintaansa tai viljelijä myöntää jättäneensä noudattamatta tukiehtoja.

Vakava tuen ehdon laiminlyönti tallennetaan Tukisovelluksen tilakohtaisissa havainnoissa lisäämällä kasvilajiryhmään liittyvä valvontakysymys, 150. Arvokkaalle perinnebiotoopille, 151. Luonnonlaidun ja perinnebiotoopille sekä 152. Kosteikoille. Vakavaa tuen ehdon laiminlyöntiä on sovellettava sekä vähimmäistason vaatimukseen että tukiehtoihin.

Viljelijän tulee perua -sopimuksen tuen maksu kyseiseltä vuodelta, mikäli laidunnuksen väliavuotta perustellaan lohkon loispaineella, uhanalaisen lajin säilymisellä tai jos peruskunnostusraivaus tai aitaamistoimenpide valmistuu vasta kasvukauden jälkeen, eikä alaa pystytä laiduntamaan tai jos alaa ei niitetä.²¹¹ ELY-keskus antaa harkintansa mukaan luvan loispaineen takia pidettävään laidunnuksen väliavuoteen. Jos tämä tuen perumattomuus tulee esiin vasta valvonnassa, aiheutuu lohkolle pinta-alavirhe, samoin jos edellytystä laidunnuksen toteuttamiseen ei olisi.

Sopimustukien laiminlyönnin toistuvuutta tarkastellaan sekä tukiehdon tai vähimmäistason vaatimuksen laiminlyönnin osalta, mikäli samaa tukiehtoa tai vähimmäistason vaatimusta koskeva laiminlyönti toistuu kolmen kalenterivuoden aikana.

Toistuvassa laiminlyönnissä laiminlyönnin arvion mukainen vähennys tukeen tehdään kaksinkertaisena. Tuenhakijalle ei voida antaa huomautusta toistuvasta laiminlyönnistä, vaan tällöin on sovellettava vähintään alinta prosenttiperusteista vähennystä tukeen. Jos toistuva laiminlyönti koskee puuttuvia lohko kohtaisia muistiinpanoja, joita ei toimiteta toimivaltaiselle viranomaiselle, tukeen on tehtävä aikaisemmin sovellettu prosenttiperusteinen vähennys kaksinkertaisena.

Ympäristösopimusten valvonnassa mahdollinen toistuvuus on selvitettävä, jos lohkomuistiinpanoissa todetaan puutteita tai hoitotoimenpiteiden noudattamisessa on puutteita.

---

²⁰⁹ VNa 134/2023 23§

²¹⁰ Laki 1334/2022 33 §

²¹¹ Vna 63/2024 58 §

Esimerkkejä maatalousluonnon monimuotoisuus- ja maisemasopimusten seuraamuksista**Esimerkki 12:**

Pinta-ala	3 ha
Sopimuksen toimenpiteet	Hoitotoimenpiteet: laidunnus ja ylläpitoraivauslaidunnus koskee koko alaa -hoitosuunnitelmaan sisältyvä ylläpitoraivauksen tarve 0,4 ha alalle. Suoritus 2023.
Havaitut puutteet	1 ha laiduntamatta (aidattu erilleen muusta lohkosta, eikä hoitotoimenpiteitä) -piirretään valvonnan kasvulohkot laidunnuksen toteutumisen mukaisesti
Seuraamukset	1 ha ala lasketaan pinta-alavirheeseen, koska alaa ei ole laidunnettu, tämä riippumatta siitä, onko raivausta suoritettu JOS TOIMENPITEENÄ OLISI VAIN LAIDUNNUS: -Haetun ja hyväksytyin alan pinta-alaero: $(3 \text{ ha} - 2 \text{ ha}) / 2 \text{ ha} * 100 \% = 50 \%$ -Sopimuksen tukea maksetaan 2 ha- $(2 \text{ ha} * 1,5 * 0,50) = 0,50 \text{ ha}$ alalle KUN TOIMENPITEENÄ ON LAIDUNNUS JA YLLÄPITORAIVAUS: Ylläpitoraivauksen tarve (0,4 ha) kohdistuu alaan, jolla laidunnus oli suoritettu. Jos ylläpitoraivausta ei ole suoritettu hoitosuunnitelmas- sa/sopimuksessa sovitusti, aiheutuu siitä seuraamus, vaikka alue olisi laidunnettu. Molemmat ehdot täytyvät 1,6 hehtaarilla. - Haetun ja hyväksytyin alan pinta-alaero: $(3 \text{ ha} - 1,6 \text{ ha}) / 1,6 \text{ ha} * 100 \% = 87 \%$ - Sopimuksen tukea ei makseta, vaan syntyy siirtyvää seuraamusta 1,6 ha- $(1,6 \text{ ha} * 2 * 0,87) = -1,18 \text{ ha}$ alalle, ja summa peritään takaisin kolmen vuoden aikana maksettavista tuista

Esimerkki 13:

Pinta-ala	3 ha ja 5 ha (kaksi lohkoa)
Sopimuksen toimenpiteet	hoitotoimenpiteet: 3 ha niitto, niittojätteen pois korjaaminen ja 5 ha laidunnus
Havaitut puutteet	3 ha loholla niitto on suoritettu koko alalla, mutta niittojäte korjaamatta 1,5 ha alalta 5 ha loholla 4 ha laidunnettu ja 1 ha laidunnuspaine ei ole ollut riittävä
Seuraamukset	3 ha lohko, valvonnan kasvulohkot 1,5 ha kunnossa ja 1,5 ha puute eli pinta-alaseuraamus 5 ha lohko 4 ha kunnossa ja 1 ha puute Haetun ja hyväksytyin alan pinta-alaero: $(8 - 5,5 \text{ ha}) / 5,5 \text{ ha} * 100 \% = 45,5 \%$ Sopimuksen tukea maksetaan 5,5 ha- $(5,5 \text{ ha} * 1,5 * 0,46) = 1,71 \text{ ha}$ alalle

Esimerkki 14:

Pinta-ala	3 lohkoa: 3, 4 ja 5 ha
Sopimuksen toimenpiteet	hoitotoimenpiteet: ylläpitöraivaus, laiduntaminen 3 ja 5 ha lohkoilla, laiduntaminen alkaa heinäkuussa. 4 ha lohkolle viljelijä mainitsee laidunnuksessa olevan välivuoden loispaineen vuoksi
Havaitut puutteet	4 ha lohko: aita osin kaatunut ja lohkoa ei laidunnettu. Lohkon sopimuksen tukea ei ole peruttu, kuten kuuluisi tehdä, jos loispaineen takia lohkoa ei laidunneta ko. vuonna 3 ha lohko: ei laidunnettu
Seuraamukset	-4 ha lohkon pinta-alalle pinta-alaseuraamus, koska laidunnus ei olisi ollut mahdollista lohkolle. Viljelijän olisi tullut olla ELY-keskukseen yhteydessä välivuoden pitämisen takia. Mikäli ilmoitusta hoidon välivuodesta ei ole tehty, tukiin aiheutuu pinta-alaseuraamus. -3 ha lohkolle pinta-alaseuraamus, koska ei laidunnettua: Haetun ja hyväksytyin alan pinta-alaero: (12-5 ha) /5 ha*100 %= 140 % Sopimuksen tukea ei makseta. Koska seuraamusta ei saada kokonaisuudessaan vähennettyä kyseisen hakuvuoden tuesta, loppuosa vähennetään kolmen vuoden aikana maksettavista Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamista tuista. Siirtyvä seuraamus

Kosteikon hoidon seuraamuksen määrittäminen

Sopimusaluetta on hoidettava ja kunnostettava hoitosuunnitelman mukaisesti. Hoitosuunnitelmassa on yksilöity alueella tehtävät vuosittaiset hoitotoimenpiteet peruslohkoittain sekä toimenpiteiden aikataulu. Toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan. Kosteikon hoitotoimenpiteet ja ajantasaisen hoitopäiväkirjan pitäminen arvioidaan samalla valvontakysymyksellä.

Esimerkki 15:

Pinta-ala	3 ha
Sopimuksen toimenpiteet	Hoitotoimenpiteet: padon kunnossapito ja hoito, reuna-alueiden kasvilisuuden niitto ja kasvijätteen poiskorjuu, lietteen saostus tarvittaessa, saostusaineiden lisäys tarvittaessa ja veden korkeuden tarkkailu. Hoitotoimenpiteiden kirjaaminen sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan
Havaitut puutteet	Padon kunnossapidosta ei ole huolehdittu (havaittu ohivuotoa) Hoitotoimenpiteistä ei ole tehty vaadittuja muistiinpanoja. Veden korkeuden tarkkailusta, lietteen saostustarpeen tarkkailusta ja saostusaineiden lisäyksestä ei ole muistiinpanoja.
Seuraamukset	100 % sopimuksen tukeen, koska sopimuksen tavoitteet eivät täyty ja muistiinpanovelvollisuutta ei ole noudatettu oleelliselta osin.

23.3 Pinta-alan perusteella aiheutuvat seuraamukset

Lohkolle voi tulla seuraamukset pinta-alaerona, jos pinta-ala on ilmoitettu liian suurena, alalla ei ole noudatettu ympäristösopimuksen tukiehtoa tai vähimmäistason vaatimusta tai on ilmoitettu alaa, joka ei muuten täytä ympäristösopimuksen myöntämisen tai maksamisen ehtoja.²¹²

Kahtena ensimmäisenä sopimusvuonna (vuodet 2023 ja 2024) sopimusten pinta-alaerossa aiheutuu leikkaus sopimuksen tukeen, mikäli samalla ei havaita hoitopuutteesta aiheutuvaa laiminlyöntiä.

Sopimuslohkolla havaittu virhe tallennetaan pinta-alaerona kun ympäristösopimusala, pysyvä nurmi – kasvikkoodilla ilmoitetulla lohkolle on perustukeen ja luonnonhaittakorvaukseen kelpaamatonta pinta-alaa, eli ala ei ole pysyvän nurmen määritelmän mukaista. Jos ala kelpaa sopimukseen, lohko jaetaan seuraavalle vuodelle ja takautuvat seuraamukset tallennetaan pinta-alan kautta alalle, joka ei täytä pysyvän nurmen vaatimusta. Valvontavuodelle ja mahdollisille takautuville vuosille tallennetaan kasviksi ympäristösopimus, puustoinen tai muu ala, jolloin sopimuksen tukeen ei tule seuraamuksia. Tee pysyvän nurmen alaan kelpaamattomista aloista mahdollisuuksien mukaan vähintään 5 aarin kokoisia peruslohkoja, jotta sopimuksen tuki voidaan maksaa alalle jatkossakin. Ympäristösopimuksesta perusteettomasti maksettu tuki peritään takaisin sopimuskauden alkukuun, huomioiden kuitenkin, että vuosien 2023 ja 2024 tukeen kohdistuu leikkaus.

Jos sekä valvonta että maastokatselmointi tallennetaan samana vuonna, niin valvonnan tulos on ensisijainen. Maastokatselmoinnissa ei voi tallentaa puutetta kysymykselle *31. Lohko täyttää pysyvän nurmen vaatimukset (maks. 50 kpl puita/ha, heinä- ja nurmikasveja yli 50 % lohkon alasta)*, joka poistaa pinta-alaseuraamuksen valvontavuodelle Tukisovelluksen laskennassa.

Kun ala on ollut hoitamatta useita vuosia, ja on ollut hoitamatta myös valvontavuonna, poistetaan hoitamaton alue peruslohkon alasta joko jakamalla lohko tai tekemällä rajakorjaus, ja ole yhteydessä sopimuskäsitelijään.

Peruslohkon pinta-alaa tai viranomaistietoja (aktiivisuus, korvauskelpoisuus, maankäyttölaji) täytyy korjata aina silloin, jos lohko (tai sen osa) ei ole ilmoitetun kasvikkoodin mukainen tai se ei ole enää missään maatalouskäytössä. Esimerkiksi jos lohkolle on ilmoitettu ympäristösopimusala, pysyvä nurmi, alueen on täytettävä pysyvän nurmen vaatimukset. Lohkolle maksetaan silloin sopimuksen tuen lisäksi myös muita tukia (perustulotuki, luonnonhaittakorvaus, uudellenjakotulotuki ja nuoren viljelijän tuki), ja näihin muihin tukiin kelpaamaton ala täytyy poistaa lohkoista pinta-alan kautta.

Sarakasvustot ja laiduntamattomat ruovikot eivät kelpaa sopimuksen pysyvän nurmen alaan. Jos alue on avoin eikä kelpaa pysyväksi nurmeksi, koska nurmikasvia on liian vähän, niin näyttö ei riitä takautuviin seuraamuksiin. Takautuvuuteen tulee olla selkeä näyttö kuten selkeästi vanha vesakko tai muuten runsaasti puustoa.

---

²¹² VNa 134/2023 21§

Esimerkki 16:

Pinta-ala ja ilmoitettu kasvi	2 ha. Ilmoitettu ympäristösopimusala, pysyvä nurmi
Toimenpiteet	Hoitotoimenpiteenä laidunnus 2 ha
Havaitut puutteet	Lohkoa ei ole laidunnettu valvontavuonna. Lisäksi 1 ha ei ole pysyvän nurmen vaatimusten mukainen, sillä alalla on liikaa puita. Koko ala on kuitenkin sopimuslaksi kelpavaa.
Seuraamukset	<p>Tehdään kaksi valvonnan kasvulohkoa</p> <p>1 ha: Ei ole laidunnettu, mutta täyttää pysyvän nurmen vaatimukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tallennetaan kasviksi ympäristösopimusala, pysyvä nurmi - Tallennetaan tukiehtopuute valvontakysymykseen 36 ja 11 <p>1 ha: ei täytä pysyvän nurmen vaatimuksia, ei ole laidunnettu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tallennetaan kasviksi ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala - Tallennetaan tukiehtopuute valvontakysymykseen 36 - Tallennetaan takautuva seuraamus 4 vuotta taaksepäin pinta-alan kautta. Aiemmille vuosille tallennetaan kasviksi ympäristösopimusala, metsämaa. Sopimuksen tukeen ei aiheudu seuraamusta. Tallenna ”kyllä” peruslohkon mittaustiedoissa olevaan kohtaan <i>Aiempiin vuosiin kohdistuva pinta-alavirhe</i>
Vaikutukset tukiin	<p>1 ha:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ala ei saa perustulotukea eikä luonnonhaittakorvausta, koska alaa ei ole laidunnettu 15.9. mennessä. - Ympäristösopimuksen korvausta ei makseta, koska tukiehtoa ei ole noudatettu tänä vuonna <p>1 ha: ei täytä pysyvän nurmen vaatimuksia, ei ole laidunnettu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alaa ei hyväksytty perustulotuen ja luonnonhaittakorvauksen alaan. - Ala ei ole hyväksyttävää perustulotuessa ja luonnonhaittakorvauksessa myöskään 4 aiempina vuonna. Takautuva pinta-alaseuraamus laskee seuraamuksen automaattisesti aiemmille vuosille. - Ympäristösopimuksen korvausta ei makseta, koska tukiehtoa ei ole noudatettu tänä vuonna
Vaikutus seuraavaan vuoteen	<p>Peruslohko täytyy jakaa seuraavalle vuodelle Peruslohkohallinnassa, koska osa lohkoista ei täytä pysyvän nurmen vaatimuksia.</p> <p>1 ha: täyttää pysyvän nurmen vaatimukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - lohkon korvauskelpoisuus ja maankäyttölaji säilyvät ennallaan <p>1 ha: ei täytä pysyvän nurmen vaatimuksia</p> <ul style="list-style-type: none"> - lohkolta täytyy poistaa LHK-kelpoisuus - maankäyttölajiksi täytyy vaihtaa metsämaa <p>Koska vanha peruslohkotunnus lakkaa olemasta, täytyy sopimuskäsittelijän päättää vanha peruslohko sopimukselta siten, että valvontavuosi on sen</p>

viimeinen vuosi. Uudet lohkot liitetään sopimukseen valvontavuotta seuraavasta vuodesta alkaen.

24 KANSALLISTEN TUKIEN SEURAAMUKSET

Jos valvonnassa todetaan, että lohkolle ei ole noudatettu maataloustoiminnan vaatimusta tai lohko ei ole maatalousmaata, ei lohkolle makseta kansallisia pinta-aratukia. Lisäksi lohkon ala lasketaan mukaan tuen pinta-alaeroon. Pinta-alaerosta muodostuvista seuraamuksista on kerrottu tarkemmin kappaleessa 20. Jos lohkolle todetaan pohjoiseen hehtaaritukeen oikeuttavia, mutta matalamman tukitason kasveja kuin mitä hakemuksessa on ilmoitettu, lohkon tukea alennetaan 20 %.²¹³ Tässä tapauksessa tallennetaan puute valvontakysymykseen 33.

Pohjoiseen hehtaaritukeen aiheutuu seuraamus, jos vaatimusta avomaanvihannesten sadonkorjuusta on laiminlyöty. Jos satoa ei ole korjattu, alalle ei makseta tukea.²¹⁴ Tuki hylätään valvontakysymyksellä 32.

Pohjoisten tukien ympäristöehtojen laiminlyönnistä aiheutuu huomautus tai 1, 3 tai 5 %:n seuraamus. Jos valvonnassa todetaan, että viljelijä on tahallisesti jättänyt noudattamatta ympäristöehtoja, alennetaan tukea 15–100 %. Seuraamus lasketaan pohjoisten tukien (yleinen ha-tuki, pohjoinen ha-tuki ja nuorten viljelijöiden tuki) kokonaismäärästä.²¹⁵ Seuraamusprosentti tallennetaan valvontakysymykseen 89. Laiminlyönnistä annetaan pääsääntöisesti seuraamus ehdollisuuden luvussa esitettyjen asteikkojen ja esimerkkien mukaisesti.

25 MARKKINAKELPOISEN SADON SEURAAMUKSET

Jos valvonnassa todetaan, että kasvulohkolle ei ole mahdollista tuottaa markkinakelpoista satoa, vähennetään kyseisen valvonnan kasvulohkon tukea 50 % tai 100 %. Tästä ei aiheudu pinta-alaeroa, eikä alaa siten lasketa sanktioalaa. Jos laiminlyönti koskee vain osaa ilmoitettua kasvulohkoa, voi siitä tehdä valvonnan kasvulohkon ja tallentaa laiminlyönnin vain sille alalle. Tätä seuraamustyyppiä käytetään kahdessa valvontakysymyksessä:

- 6.2 Korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista
- 6.4 Kasvitiheysvaatimusta on noudatettu

²¹³ VNa 163/2023 16 §

²¹⁴ Laki 1559/2001 19 §

²¹⁵ VNa 163/2023 17 §

---

26 VALVONTATULOKSEN LASKEMINEN

26.1 Kasvilajiryhmät ja tukityypit

Kasvilajiryhmien muodostuminen

EU:n kokonaan ja osittain rahoittamissa tuissa muodostetaan tukitasoltaan erilaisista kasveista omat kasvilajiryhmänsä.

Perustulotuessa, uudelleenjakotulotuessa, EU:n nuoren viljelijän tuessa, erikoiskasvipalkkiossa sekä tärke-lisperunapalkkiossa on kussakin vain yksi kasvilajiryhmä.

Luonnonhaittakorvauksessa kasvilajiryhmät muodostuvat tukialueittain AB ja C.

Eköjärjestelmätuen kasvilajiryhmät

- a) Luonnonhoitonurmi
- b) Viherlannoitusnurmi
- c) Monimuotoisuuskasvit

Ympäristökorvauksessa kasvilajiryhmät muodostuvat seuraavasti:

- a) Tilakohtainen toimenpide, muut kasvit
- b) Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit ja kumina
- c) Säättösalaojitus
- d) Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys
- e) Kiertotalouden edistäminen
- f) Lintupellot
- g) Turvepeltojen nurmet
- h) Suojavyöhykkeet
- i) Kerääjäkasvit
- j) Maanparannus- ja saneerauskasvit
- k) Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksessa kasvilajiryhmät muodostuvat seuraavasti:

- a) Tavalliset kasvit
- b) Avomaanvihannekset
- c) Kotieläinkorotus

Yleisessä hehtaarituuessa ja pohjoisessa hehtaarituuessa on vain yksi kasvilajiryhmä. Nuorten viljelijöiden tuessa ja kasvilajiryhmät muodostuvat tukialueittain C1, C2, C3 ja C4. Sokerijuurikkaan kansallisen tuen kasvilajiryhmät muodostuvat tukialueittain AB, C1, C2, C3 ja C4.

26.2 Kasvilajin vaikutus valvontatulokseen

Kasvilajiryhmittäisessä tarkastelussa kasvilajin muutokset ryhmän sisällä ovat sallittuja, mutta kasvilajiryhmien välillä muutokset eivät ole mahdollisia. Jos valvonnassa kasvulohkolla todetaan eri kasvilajiryhmän kasvi

kuin mitä sille on ilmoitettu, kasvulohko hylkyy niiden tukien osalta, joissa havaittu kasvi ei ole tukikelpoinen. Valvonnan seurauksena ei voi saada tukea, jota lohkolle ei ole haettu, vaikka lohkolle todettaisiin tukeen oikeuttava kasvi.

Valvonnan eri tilanteissa todettavia kasvikoodeja, niiden muutoksista aiheutuvia seuraamuksia ja muita toimenpiteitä selvennetään ohjeen *Valvonnan kasvikoodit* -liitteen esimerkeissä.

26.3 Maatalousmaan ilmoittamisvelvoite

Kysymys	Tukiehto	Tarkastelupaikka
65	<i>Kaikki maatalousmaa on ilmoitettu</i>	Maastotarkastus

Jos valvonnassa todetaan, että kaikkea maatalousmaata (erillisiä peruslohkoja) ei ole tukihaussa ilmoitettu ja ilmoitetun alan ja todetun alan (= ilmoitettu + niiden lohkojen ala, joita ei ole ilmoitettu) välinen erotus on yli 3 %, leikataan kaikkia EU:n kokonaan ja osittain rahoittamia pinta-alatukia enintään 3 %²¹⁶. Ilmoittamattomaksi pinta-alaksi lasketaan **vain ilmoittamattomat erilliset peruslohkot**.

Ilmoittamattomaksi maatalousmaaksi katsotaan alue, joka on maantieteellisesti erillään (välissä on esimerkiksi tie tai oja, eikä viljely-yhteyttä) muista lohkoista.

Kaikilta ilmoittamattomilta maatalousmaan aloilta (myös alle 0,05 ha aloilta) on tarkastettava ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen.

Seuraamusprosenttia määritettäessä on otettava huomioon ilmoittamatta jättämisen vakavuus.

- Jos ilmoittamattoman ja ilmoitetun alan erotus on alle 3 %, tallennetaan tähän kohtaan laiminlyönti ja huomautus
- Jos ilmoittamattoman ja ilmoitetun alan erotus on vain vähän yli 3 %, tästä aiheutuu 1 % seuraamus.
- Jos ilmoittamaton ala on pinta-alaltaan merkittävä tai alueella on rikottu ehdollisuuden vaatimuksia, tulee käyttää 2 tai 3 % seuraamusta.

Kyseessä ei ole maatalousmaan ilmoittamisvelvoitteen rikkomus, jos metsäaluetta laidunnetaan ja aluetta ei ole ilmoitettu tukihakemuksella tai jos viljelykasvin juurilla ei ole maayhteyttä ja lohkoa ei ole ilmoitettu tukihakemuksella.

26.4 Seuraamusten laskentajärjestys

Maksettavasta tuesta vähennetään ensimmäisenä pinta-alan kautta laskettavat seuraamukset ja sen jälkeen sellaiset tukiehtojen laiminlyönnit, joista seuraamus ei tule pinta-alaerona. Jos tilalle tulee seuraamus maatalousmaan ilmoittamatta jättämisestä, vähennetään siitä aiheutuva seuraamus näiden jälkeen. Viimeisenä vähennetään ehdollisuuden seuraamukset.²¹⁷

²¹⁶ VNa 134/2023 25 §

²¹⁷ Laki 1334/2022 37 §

Säädösluettelo

Säädösluettelossa mainitut asetukset sisältävät myös mahdolliset säädösmuutokset.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115 jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta (Asetus (EU) 2021/2115)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2116 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta (Asetus (EU) 2021/2116)

Neuvoston asetus (EY, EURATOM) N:o 2988/95 Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (Asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95)

Komission delegoitu asetus (EU) 2022/1172 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta (Asetus (EU) 2022/1172)

Komission delegoitu asetus (EU) 2022/126 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 täydentämisestä lisävaatimuksilla eräille tukitoimityypeille, jotka jäsenvaltiot täsmentävät mainitun asetuksen mukaisissa, vuosia 2023–2027 koskevilla YMP:n strategiasuunnitelmissaan, sekä säännöillä, jotka koskevat hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevassa toimenpidevaatimuksessa (GAEC-toimenpidevaatimus) 1 mainittua osuutta (Asetus (EU) 2022/126)

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1173 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta (Asetus (EU) 2022/1173)

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/128 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen ja hyväksymisen, tarkastusten, vakuuksien ja avoimuuden osalta (Asetus (EU) 2022/128)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/848 luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta

Laki Euroopan unionin suorista viljelijätuista 1332/2022 (Laki 1332/2022)

Laki eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista 1333/2022 (Laki 1333/2022)

Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta 1334/2022 (Laki 1334/2022)

Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista 1559/2001 (Laki 1559/2001)

Vesilaki 587/2011 (Laki 587/2011)

Laki kasvinsuojeluaineista 1563/2011 (Laki 1563/2011)

Luonnonsuojelulaki 9/2023 (Laki 9/2023)

Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023 (Laki 693/2023)

Hallintolaki 434/2003 (Laki 434/2003)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999 (Laki 621/1999)

Rikoslaki 39/1889 (Laki 39/1889)

Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta (Laki 676/2000)

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 808/2019 (Laki 808/2019)

Valtioneuvoston asetus kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta 163/2023 (VNa 163/2023)

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin rahoittamien pinta-alaperusteisten sekä eräiden muiden tukien toimeenpanosta 134/2023 (VNa 134/2023)

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta 65/2023 (VNa 65/2023)

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista 1384/2022 (VNa 1384/2022)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014 (VNa 1250/2014)

Valtioneuvoston asetus eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä 77/2023 (VNa 77/2023)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2023 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta 1383/2022 (VNa 1383/2023)

Valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta 78/2023 (VNa 78/2023)

Valtioneuvoston asetus luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta 80/2023 (VNa 80/2023)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2024 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta 40/2024 (VNa 40/2024)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2024 maksettavasta pohjoisesta tuesta 41/2024 (VNa 41/2024)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2024 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista 50/2024 (VNa 50/2024) 126/2023 (VNa 126/2023)

Valtioneuvoston asetus luonnonhaittakorvauksesta 127/2023 (VNa 127/2023)

Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta 592/2010 (VNa 592/2010)

Valtioneuvoston asetus lampaiden suojelusta 587/2010 (VNa 587/2010)

Valtioneuvoston asetus vuohien suojelusta 589/2010 (VNa 589/2010)

Valtioneuvoston asetus kanojen suojelusta 673/2010 (VNa 673/2010)

Valtioneuvoston asetus sikojen suojelusta 629/2012 (VNa 629/2012)

Valtioneuvoston asetus broilerien suojelusta 375/2011 (VNa 375/2011)

Valtioneuvoston asetus kalkkunoiden suojelusta 677/2010 (VNa 677/2010)

Valtioneuvoston asetus ankkujen ja hanhien suojelusta 675/2010 (VNa 675/2010)

Liitteet

LIITE 1. Kasvikooditaulukko

Taulukossa käytetyt lyhenteet:

PN: pysyvä nurmi

mk-laji: maankäyttölaji

	Ilmoitettu	Todettu tilanne	Todettu tukikasvi	Seuraamukset ja muut toimenpiteet
1	Avokesanto	Kesannoksi kelpaava nurmikasvusto alalla, jolla ei ole tarkoitus tehdä kunnostustoimenpiteitä	Viherkesanto (nurmi ja niitty)	Ei seuraamuksia
2	Kaura	Ei kylvetty mitään	Kaura	Hylätään lohkon tuet valvontakysymyksellä 6.1
3	Kaura	Kasvipeitteinen (rikkasvia), hoitamaton alue	Kaura	Hylätään lohkon tuet valvontakysymyksellä 6.1
4	Kaura	Nurmipeitteinen, hoidettu alue	Rehunurmi	Ei seuraamuksia. Jos viljelytavassa on puutteita, tallennetaan valvontakysymykseen 6.2 laiminlyönti.
5	Kaura	Kaura ja viimevuotisia säilörehupaaleja lohkon reunassa	Kaura	Paalit voivat kuulua kasvulohkon alaan, kunhan niitä ei ole varastoitu useaksi vuodeksi
6	Luonnonhoitonurmi	Nurmi, jota lannoitettu	Luonnonhoitonurmi	Tallennetaan valvontakysymykseen 13.3 laiminlyönti.
7	Luonnonhoitonurmi	Ei kylvetty mitään ja koko lohko kasvipeitteetön	Luonnonhoitonurmi	Hylätään lohkon tuet valvontakysymyksellä 6.1
8	Luonnonlaidun ja niitty (PN)	Alueelle on rakennettu talo tänä vuonna	Viljelemätön	Kasvikoodi hylkää kaikki tuet. Ala poistetaan tukikelpoisesta alasta. Ei takautuvia seuraamuksia.
9	Luonnonlaidun ja niitty (PN)	Osa lohkoista liian puustoista.	Poistetaan liian puustoinen ala rajakorjauksella lohkon alasta	Poistettavalle alalle tallennetaan tarvittaessa takautuvat seuraamukset.
10	Luonnonlaidun ja niitty (PN)	Mitään hoitotoimenpiteitä ei ole tehty moneen vuoteen	Viljelemätön	Ala ei ole tukikelpoista maatalousmaata, jos siellä ei vuosiin tehdä mitään. Lohko passivoidaan seuraavalle vuodelle. Tarvittaessa takautuvat seuraamukset.
11	Monimuotoisuuskasvi, pölyttäjähönteis- ja maisema/niitty/riista/peltolintu	Monimuotoisuuskasvi, niitty/ pölyttäjähönteis- ja maisema/riista/ peltolintu	Monimuotoisuuskasvi, niitty/ pölyttäjähönteis- ja maisema/riista/ peltolintu	Ei seuraamuksia, kaikki kasvikoodit ovat samaa kasvilajiryhmää. Jos kasvikoodi vaihtuu, lisää tarvittavat valvontakysymykset.
12	Monimuotoisuuskasvi, riista	Monimuotoisuuskasvi, riista, joka päätetty liian aikaisin. Valvonta tehdään 28.8.	Monimuotoisuuskasvi, riista	Tallennetaan valvontakysymykseen 13.18 laiminlyönti.

13	Monimuotoisuuskasvi, riista	Lannoittamaton vanha nurmi, jota ei ole muokattu ennen kylvöä. Kasvusto epäonnistunut.	Monimuotoisuuskasvi riista	Tallennetaan valvontakysymykseen 13.16 laiminlyönti.
14	Monimuotoisuuskasvi, riista / pölyttäjähönteis- ja maisema / niitty	Vanhaa luonnonheinää/rikkakasvia	Monimuotoisuuskasvi, riista / pölyttäjähönteis- ja maisema / niitty	Hylätään lohkon tuet valvontakysymyksellä 6.1, koska kasvustoa ei ole perustettu ollenkaan.
15	Monivuotinen siemennurmi, yksilajinen	Nurmi, joka on niitetty ennen heinän kukintaa.	Rehunurmi	Ei seuraamuksia. Kasvi vaihdettava, jotta nurmivuodet kertyvät oikein.
16	Nurmet	Alue rajoittuu pihaan ja sitä on hoidettu kuten pihanurmikkoa, säännöllisesti ruohonleikkurilla leikaten	Viljelemätön	Tällainen alue on pihaa, eikä se ole maatalousmaata. Lohko passivoidaan seuraavalle vuodelle. Tarvittaessa takautuvat seuraamukset.
17	Ruokaherne	Hernettä 50 % ja kauraa 50 %	Seoskasvusto (valkuaiskasvit + vilja)	Kasvikoodi hylkää erikoiskasvipalkkion.
18	Rehunurmi	Vanha kylvetty nurmi, joka kasvusto on valtaosin rikkakasveja. Lohko on niitetty.	Rehunurmi	Tallennetaan valvontakysymykseen 6.2 laiminlyönti.
19	Rehunurmi	Vanhaa luonnonheinää	Luonnonlaidun ja –niitty TAI Rehunurmi	Aina keskusteltava viljelijän kanssa, ennen kuin todetaan luonnonlaidun ja –niitty. Jos todetaan rehunurmi, tallennetaan valvontakysymykseen 6.2 laiminlyönti. Kasvuston niitto 15.9. mennessä on varmistettava. Jos niittoa ei tapahdu, lohkon tuet hylätään valvontakysymyksellä 6.3 tai 8.
20	Laidunnurmi	Kasvusto pelkkää rikkakasvia, ei nurmikasvillisuutta.	Laidunnurmi	Tallennetaan valvontakysymykseen 6.2 laiminlyönti.
21	Rehunurmi	Lohko on kylvetty 30.6. jälkeen ilman hyväksyttävää perustetta.	Rehunurmi	Lohkon tuet hylätään valvontakysymyksellä 6.1.
22	Suojavyöhyke	Koko lohko on muokattu.	Suojavyöhyke	Jos satoa ei ole korjattu ja lohko on muokattu, eikä lohkoa ole kylvetty 30.6. mennessä, lohkon tuet hylätään valvontakysymyksellä 6.1. Jos lohkon kasvusto on muokattu sadonkorjuun jälkeen, niin on selvítettävä miksi ja milloin lohko on muokattu. Jos perustetta kasvuston uusimiselle ei ole, tallennetaan valvontakysymykseen 13.33 laiminlyönti.
23	Suojavyöhyke	Vehnä	Vehnä	Kasvikoodi hylkää suojavyöhykkeen tuen. Asiasta ilmoitettava kuntaan.
24	Sänkikesanto	Nurmipeitteinen alue, ei ole havaittavissa edellisen kasvukauden kasvin sänkeä.	Viherkesanto, nurmi ja niitty	Ei seuraamuksia. Viherkesanto, nurmi ja niitty kerryttää pysyvän nurmen nurmivuotia.

25	Sänkikesanto	Kaksi vuotta vanha sänki.	Avokesanto	Ei seuraamuksia, jos avokesannolle on peruste.
26	Avokesanto ilmoitettu tuottamattomaksi alaksi.	Kesannolla on käytetty kasvinsuojeluaineita.	Avokesanto	Ehdollisuuden seuraamus valvontakysymykseen 43/1.4 (ehdollisuuden haitarin kysymys).
27	Viherkesanto (nurmi ja niitty) pellolla	Lohkolla on heinäkasveja yli 50 % alasta, mutta myös pieniä puun taimia siellä täällä. Lohko on otettavissa viljelyyn tavanomaisin maataloustoimin.	Viherkesanto	Lohkon tuet hylätään valvontakysymyksellä 8, jos lohkoa ei ole niitetty/laidunnettu 15.9. mennessä. Pellolla ei saa kasvaa puita.
28	Viherkesanto (nurmi ja niitty) pysyvän nurmen alalla	Lohkolla on heinäkasveja yli 50 % alasta, mutta myös pieniä puun taimia/ yksittäisiä pensaita siellä täällä.	Viherkesanto	Lohkon tuet hylätään valvontakysymyksellä 8, jos lohkoa ei ole niitetty/laidunnettu 15.9. mennessä. Niiton jälkeen lohkolla voi edelleen olla sallittu määrä puita tai pensaita.
29	Viherkesanto	Koko lohko on kasvi- peitteetön	Avokesanto	Ehdollisuuden seuraamus ehdon 1.4 kautta, jos ei ole perustetta avokesannolle.
	Viherkesanto (nurmi ja niitty)	Lohkon kasvillisuudesta on heinä- tai muita nurmirehukasveja 50 % tai vähemmän	Viherkesanto (nurmi ja niitty)	Ehdollisuuden seuraamus ehdon 1.4 kautta.
	Viherkesanto (nurmi ja niitty)	Lohkolle on kylvetty yksivuotisia riistakasveja.	Yksivuotinen kylvetty seoskasvusto	Ei seuraamuksia ehdollisuuteen kasvikoodinvaihdosta. Lohkolle lisätään yläkysymys 6. Jos viljelytavassa on puutteita, tallennetaan valvontakysymykseen 6.2 laiminlyönti.
32	Ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi	Perustettu nurmi, jolle ei ole kylvetty riittävästi typensitojakasveja tai siemenseos koostuu kolmesta kasvilajista.	Viherlannoitusnurmi	Tallennetaan valvontakysymykseen 13.16 laiminlyönti.
33	Ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi	Lohkolla hyvin runsaasti rikkakasvustoa, mutta perustettu tuen ehtojen mukaan	Viherlannoitusnurmi	Jos lohkolla on vaikea rikkakasvitilanne, lohko niitettävä viimeistään 15.9. Jos niittoa ei tehdä, tallennetaan valvontakysymykseen 13.16 laiminlyönti.
34	Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi	Liian puustoinen pysyvä nurmi, mutta lohko on oikeutettu sopimuksen tukeen.	Ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala	Kaikki muut tuet paitsi sopimuksen tuki hyläytyy kasvikoodin perusteella. Vaihda maankäyttölaji metsämaaksi peruslohkohallinnassa. Takautuvat seuraamukset muihin tukiin tarvittaessa.
35	Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi	Alalla ei ole tehty niitto- tai laidunnustoimenpiteitä	Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi	Sopimuksen tuki hylätään valvontakysymyksellä 36 ja muut pinta-alatuet hylätään valvontakysymyksellä 11.

36	1-vuotinen siemennurmi, yksilajinen	Monilajinen nurmi	Rehunurmi	Ei seuraamuksia
37	Avokesanto, lohko ilmoitettu olleen viljelykel-poinen 31.12.2022	Kylvämätön ala, jolla runsaasti kiviä, juuria ja oksia.	Viljelemätön	Avokesannonkin on oltava maatalousmaata ja peruskunnostustoimenpiteet tulee olla tehtynä. Lohko passivoidaan.
38	Kaura. Lohkolla on raivion nurmipeitevaatimus.	Tukihakuvuonna kylvetty kaurakasvusto.	Kaura	Ehdollisuuden seuraamus valvontakysymykseen 1.1 tai 1.2 riippuen lohkon maalajista.
39	Luonnonlaidunja niitty. Tila on luomutila	Alue on hakkuuaukea, joka ei ole maatalousmaata. Naudat ulkoilevat alueella.	Muu luomuvalvonnan ala (ei maatalousmaata)	Kasvikoodi hylkää tuet. Lohkoa ei passivoida, vaan sen maankäyttölaji vaihdetaan seuraavalle vuodelle maankäyttölajiksi 5, muu alue.
40	Omena	Omena, jonka tiheysvaatimus ei täyty. Omenan taimia on kuollut talvella, eikä niitä ole uusittu.	Omena	Tallennetaan valvontakysymykseen 6.4 laiminlyönti.
41	Omena	Vanha hoidettu omenatarha, jossa osa puista kuollut ja poistettu, eikä tiheysvaatimus enää täyty.	Maatalousmaan säilyttäminen (pysyvät kasvit)	Ei seuraamuksia.